

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ И РЕЗУЛТАТИМА РАДА



Народна банка Србије

2025

Уводна напомена

Годишњи извештај о пословању и резултатима рада Народна банка Србије подноси Народној скупштини најкасније до 30. јуна наредне године.¹

Статутом Народне банке Србије² утврђено је да тај извештај садржи податке о остварењу циљева и обављању функција Народне банке Србије, и то функција које се односе на монетарну и девизну политику, управљање девизним резервама, мере и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, контролу банака, контролу обављања делатности осигурања, односно надзора над том делатношћу, надзор над обављањем делатности друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, надзор над обављањем послова лизинга, надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, издавање новчаница и кованог новца и управљање токовима готовине, као и платни систем.

Извештај такође садржи финансијске извештаје о пословању Народне банке Србије у којима су исказани приходи и расходи по најважнијим позицијама, као и имовина, обавезе и капитал, затим податке о институционалном оквиру Народне банке Србије, о законодавно-правној активности, о међународној сарадњи, о заштити корисника финансијских услуга, о платним картицама, о интерној ревизији и информационој технологији, о унутрашњој организацији и кадровској политици, о људским ресурсима, о раду филијала и Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, као и податке о осталим активностима Народне банке Србије.

Годишњи извештај о пословању и резултатима рада у 2025. размотрен је и усвојен на седници Извршног одбора Народне банке Србије 11. јуна 2026. године.

Извршни одбор Народне банке Србије:

Др Јоргованка Табаковић, гувернер

Др Жељко Јовић, вицегувернер

Др Ана Ивковић, вицегувернер

Мр Драгана Станић, вицегувернер

Мср Никола Драгашевић, вицегувернер

¹ Закон о Народној банци Србије, „Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 – одлука УС и 44/2018.

² „Службени гласник РС”, бр. 12/2013, 18/2015 и 72/2015.

Уводна реч гувернера



Очување ценовне и финансијске стабилности, као и подршка привредном расту наше земље, показују да је Народна банка Србије и у сложеним глобалним условима, који су обележили и претходну, 2025. годину, постигла своје законом утврђене циљеве и била поуздан стуб макроекономске стабилности и отпорности на екстерне ризике. **Подносећи Народној скупштини и јавности овај извештај о раду, Народна банка Србије потврђује своју опредељеност за транспарентно, доследно, одговорно и професионално обављање поверених надлежности.**

Кључни изазови за монетарну политику током 2025. потицали су из међународног окружења и, пре свега, били последица раста протекционизма, виших царина и трговинских баријера на глобалном нивоу. Такође, у таквим глобалним условима до изражаја су дошле геополитичке тензије и, последично, повећана волатилност на робним и финансијским тржиштима, као и глобално смањено инвестиционо и потрошачко поверење. Неизвесност је била присутна и на домаћем тржишту због ступања на снагу америчких санкција Нафтној индустрији Србије због већинског руског власништва. Пажљиво пратећи кретања у међународном и домаћем окружењу, **Народна банка Србије је водила опрезну монетарну политику и обезбедила очување ценовне стабилности, вредности динара према евр, адекватног нивоа девизних резерви и поверења у финансијски систем. Истовремено, обезбедила је и релативно повољне услове финансирања, а, у сарадњи с Владом, додатним мерама пружила је важан ослонац привредној активности. Прописи које је у области пословања банака доносила и супервизорске активности које је предузимала у 2025. години биле су посебно усмерене на заштиту животног стандарда грађана, а нарочито оних с нижим примањима.**

У складу са очекивањима Народне банке Србије, **просечна инфлација у Србији смањена је на 3,8% у 2025. години** (са 4,5% у 2024). Током године, захваљујући нижим ценама нафтних деривата и успоравању раста цена услуга, међугодишња инфлација је најпре опадала, спутивши се на 3,8% у мају. Међутим, због раста цена непрерађене хране услед неповољних временских прилика и раста светских цена нафте након ескалације сукоба на Блиском истоку, међугодишња инфлација је током лета привремено прешла горњу границу циља и кретала се у распону од 4,6% до 4,9%. Ступањем на снагу **Уредбе о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе Владе Републике Србије**, којом су од септембра на шест месеци биле ограничене марже у трговини на велико и мало на 20%, цене хране су смањене, што је у великој мери допринело знатном успоравању међугодишње инфлације – на 2,9% у септембру, а затим и њеном додатном успоравању до краја године, на 2,7% у децембру.

Средњорочна и краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора остала су усидрена унутар граница циља Народне банке Србије и током 2025. године, док су се инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред налазила благо изнад горње границе циља, на нивоу од 5% током већег дела године, што је био случај и са очекивањима овог сектора за две и три године унапред. Релативно ниска и стабилна инфлациона очекивања тржишних учесника током посматраног периода, који карактерише изразита неизвесност, **говоре о кредибилитету монетарне политике Народне банке Србије.**

Током 2025. године Народна банка Србије **није мењала висину референтне каматне стопе**, која се од септембра 2024. налази на нивоу од 5,75%, имајући у виду средњорочне пројекције инфлације, а пре свега чињеницу да су у светској трговини повећане царине и друге протекционистичке мере, као и да је раст цена хране током лета био већи него што се очекивало.

Иако се референтна каматна стопа Народне банке Србије није мењала, током 2025. године забележено је **даље смањење каматних стопа на динарске кредите** под утицајем повољних извора финансирања банака, деловања конкуренције између банака, као и примене супервизорских очекивања Народне банке Србије из септембра 2025. године, усмерених на омогућавање приступа повољнијим кредитима за грађане с редовним месечним примањима до 100.000 динара. Тако су каматне стопе на динарске кредите становништву смањене за 1,8 процентних поена, на 8,1% у децембру, а привреди за 0,7 процентних поена, на 6,2%. Треба истаћи и знатан пад каматних стопа на дуг по кредитним картицама и за прекорачења по текућем рачуну, за 7,6 процентних поена и 10,8 процентних поена у децембру 2025. у односу на годину дана раније, захваљујући ограничењима које је увела Народна банка Србије новим Законом о заштити корисника финансијских услуга. **Појефтинили су и кредити у еврима** за становништво, за 0,9 процентних поена, на 4,6% у децембру, на шта је пре

свега утицала реализација програма субвенционисаних кредита по повољнијим условима у оквиру државног програма „Стамбени кредити за младе”. Каматна стопа на евроиндексиране кредите привреди смањена је током 2025. године за 0,8 процентних поена, на 4,8% у децембру, при чему је пад каматних стопа био широко распрострањен по категоријама кредитирања, али су томе највише допринели јефтинији кредити за обртна средства и инвестициони кредити. Повољнији услови задуживања и даље ублажавање кредитних стандарда допринели су **даљем расту кредитне активности**. По искључењу ефекта промене девизног курса, кредитна активност према немонетарном сектору убрзала је раст на 15,4% у 2025. години. Притом су кредити привреди убрзали раст на 11,3%, док је раст кредита становништву убрзан на 19,5%.

Народна банка Србије је и током 2025. године **очувала релативну стабилност курса динара према евр**у, реагујући правовремено и одмерено на изазове с којима се суочавала на почетку, а затим и крајем године. Наиме, у условима изражених притисака на девизно тржиште од краја новембра, изазваних психолошким факторима услед уведених санкција Нафтној индустрији Србије, Народна банка Србије је умирила ситуацију на тржишту продајом девиза и активностима усмереним на обезбеђење несметаног снабдевања тржишта страном ефективом и другим мерама с циљем заштите интереса грађана и финансијске стабилности Републике Србије. Реагујући интервенцијама на међубанкарском девизном тржишту, Народна банка Србије је нето продала 580,0 милиона евра у 2025. години, што је прва нето продаја, посматрано на годишњем нивоу, након 2020. године. Као резултат, динар је према евру номинално ослабио за свега 0,2% у 2025. години, посматрано на крају периода. Истовремено, због знатног јачања евра према долару на међународном тржишту, динар је према долару ојачао за 12,5%.

Посебно желим да истакнем да смо и током 2025. године очували **висок ниво девизних резерви, који је остао изнад свих релевантних критеријума адекватности, уз повољну валутну и рочну структуру**, у складу с принципима сигурности и ликвидности. Тиме је додатно ојачана макроекономска и финансијска стабилност земље, као и поверење у способност Народне банке Србије да очува стабилност курса и отпорност на спољне ризике. **Бруто девизне резерве Народне банке Србије** износиле су 29,0 милијарди евра на крају 2025, обезбеђујући покривеност од 6,7 месеци увоза робе и услуга. **Повећањем учешћа злата**, Народна банка Србије наставила је да јача структуру девизних резерви. Купили смо 4,4 тоне злата из домаће производње, чиме су укупне резерве злата на крају године достигле рекордних 52,5 тона. Захваљујући и расту цене злата на међународном тржишту, вредност златних резерви достигла је 6,2 милијарде евра, што чини 21,4% укупних девизних резерви и додатно доприноси сигурности и отпорности на спољне ризике.

Упркос израженој неизвесности у међународном окружењу и друштвено-политичким дешавањима у земљи, која су за последицу имала успоравање привредног раста у 2025. години, **очуван је кредитни рејтинг Републике Србије код све три водеће рејтинг агенције**, укључујући и инвестициони ранг, који је Србији у 2024. години доделила агенција *Standard & Poor's*. Томе су посебно допринели висок ниво девизних резерви, релативна стабилност курса динара према еврџ, одговорно вођење економске политике, одрживе јавне финансије, као и стабилан и отпоран банкарски сектор.

Банкарски сектор је и у 2025. години остао кључан ослонац стабилности домаћег финансијског система. Адекватност капитала банкарског сектора остала је изузетно висока, с показатељем од скоро 21% (регулаторни минимум износи 8,0%), а структура капитала повољна, са око 92% најквалитетнијег основног акцијског капитала. Такође, сви релевантни показатељи ликвидности банкарског сектора били су током године двоструко виши од минимално прописаних, што потврђује снажну способност банака да благовремено измирују своје обавезе и одржавају стабилност пословања. Профитабилност сектора је очувана и у 2025. години, уз остварен позитиван нето финансијски резултат од 189 милијарди динара, стабилан принос на активу и знатно смањење нето кредитних губитака, што указује на добар квалитет кредитног портфеља и отпорност банкарског система на потенцијалне ризике. **Учешће проблематичних кредита додатно је смањено током 2025. године, на нови историјски минимум од 2,1%.** Током 2025. године значајно смо **унапредили оквир за реструктурирање банака** изменама и допунама Закона о банкама, чиме је домаћи регулаторни систем додатно усклађен с правним тековинама Европске уније. Посебно важан корак представља **увођење Фонда за реструктурирање банака**, чији је циљ јачање отпорности финансијског система и додатна заштита јавних средстава и пореских обвезника у случају кризе у банкарском сектору.

Током 2025. године наставили смо да спроводимо свеобухватну **макропруденцијалну политику усмерену на очување и јачање финансијске стабилности**, уз истовремено унапређење регулаторног оквира у складу са стандардима Европске уније. Кључни ослонац тог оквира представља систем заштитних слојева капитала, који обухвата различите врсте додатних капиталних захтева и омогућава банкарском сектору да апсорбује ризике и остане отпоран у условима потенцијалних шокова. Да би наш банкарски сектор остао стабилан и отпоран и у случају потреса из домаћег и међународног окружења, потврђивали су то и макропруденцијални стрес-тестови, које смо, уз праћење структурних карактеристика тржишта, редовно спроводили.

Годину иза нас обележио је и **континуирани раст штедње грађана и достизање њених рекордних нивоа.** Динарска штедња је у децембру повећана на 206,2 милијарде динара, што је допринело расту степена

динаризации депозита на 46,9%, а тиме и јачању трансмисионог механизма монетарне политике кроз канал каматне стопе. Девизна штедња повећана је на 16,2 милијарде евра, што указује на поверење у макроекономску стабилност и домаћи финансијски сектор, као и на здраве изворе раста кредитне активности у будућности.

Током 2025. године **сектор осигурања** забележио је раст укупних премија на 1,8% бруто домаћег производа, уз солвентност и високу адекватност капитала, што потврђује његову отпорност и здраву структуру пословања. Народна банка Србије је активно спроводила контролне активности посредним надзором, као и непосредним контролама, у сегменту пруденцијалног надзора и у сегменту тржишног понашања, чиме је обезбеђено благовремено уочавање и отклањање ризика, као и заштита интереса корисника услуга осигурања. **Тржиште добровољних пензијских фондова** наставило је раст у 2025. години, уз повећање нето имовине и раст уплата доприноса и броја чланова који користе ову врсту дугорочне штедње. Народна банка Србије је у континуитету спроводила надзор над пословањем добровољних пензијских фондова, унапређујући тржишну дисциплину и штитећи интересе чланова фондова. **Сектор финансијског лизинга** такође је забележио раст активности, уз повећање билансне aktive, стабилну профитабилност и умерену тржишну концентрацију.

Наставили смо да снажно унапређујемо **систем заштите корисника финансијских услуга**, ефикасним поступањем по притужбама и приговорима корисника, спровођењем поступака посредовања у решавању спорних односа, едукацијом и информисањем, уз истовремену контролу банака и давалаца финансијског лизинга у области заштите корисника финансијских услуга. Укупни финансијски ефекат у корист грађана премашао је 169 милиона динара у 2025. години, уз додатне, теже мерљиве ефекте који се односе на спречавање понављања неправилности и унапређење праксе пословања финансијских институција. Од тога, у поступцима по притужбама корисника и поступцима посредовања остварен је директан финансијски ефекат за кориснике од око 83,7 милиона динара.

Посебно интензивне активности имали смо на **унапређењу платне инфраструктуре и развоју услуга базираних на инстант плаћањима, уз очување високог нивоа сигурности и ефикасности**. У IPS систему, који осму годину успешно функционише, реализовано је више од 109 милиона плаћања у вредности од готово 1.400 милијарди динара, при чему је просечно време извршења трансакције износило око једне секунде. Посебно важан успех представља **приступање Републике Србије** Јединственом подручју плаћања у еврима – **SEPA**, 22. маја 2025. године, чиме је наша земља постала 41. чланица подручја SEPA. То је резултат вишегодишњих реформи и интензивног усклађивања домаћег регулаторног и технолошког оквира са стандардима Европске уније, које је Народна банка Србије систематски

спроводила. Приступање подручју SEPA представља важан корак у европским интеграцијама Србије и доноси конкретне користи грађанима и привреди – бржа, јефтинија и ефикаснија прекогранична плаћања, већу конкурентност домаће привреде и додатно јачање поверења у финансијски систем. Истовремено је **настављен развој националног картичног система DinaCard**, који је у 2025. години забележио раст броја трансакција и промета од 16%, уз даље ширење бесконтактнoг плаћања и интернет прихватне мреже. И овом приликом истичем да су накнаде националног картичног система DinaCard вишеструко ниже него у другим картичним системима на српском тржишту, што, између осталог, смањује трошкове прихватања националне платне картице за трговце. Посебна пажња била је усмерена на контролу институција електронског новца и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама, уз јачање механизма за спречавање прања новца и финансирања тероризма, чиме су додатно ојачани сигурност и интегритет финансијског система Републике Србије.

Наставили смо да јачамо регулаторни и супервизорски оквир у области **спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење**, у складу с међународним стандардима и прописима Европске уније. Донети су нови подзаконски акти, смернице и индикатори за препознавање сумњивих трансакција, док су додатно унапређени механизми процене ризика и супервизије. Током године спроведено је више од 1.400 посредних и 198 непосредних контрола субјеката под надзором Народне банке Србије, уз предузимање корективних мера и санкција у случајевима утврђених неправилности. Овим активностима додатно је ојачан интегритет финансијског система и свест финансијских институција о значају доследне примене прописа у овој области. **Посебно значајан резултат остварен је у оквиру шестог круга евалуације Манивала**, у којем је Република Србија добила веома повољне оцене за ефикасност и усклађеност система за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Србија је сврстана у режим редовног праћења, што представља најбољи могући исход и потврду да је домаћи систем у великој мери усклађен с међународним стандардима. Посебно су позитивно оцењени резултати у делу који се односи на надлежности Народне банке Србије, што потврђује да је континуирано унапређење супервизорског оквира дало међународно признате резултате.

Народна банка Србије је и у 2025. години **извршавала кредитне обавезе Републике Србије према иностранству**, поступајући као агент државе, **евидентирала кредитне послове са иностранством и вршила контролу девизног пословања**. Кредитни односи са иностранством и сервисирање јавног дуга реализовани су уредно и у року. **Контролисали смо континуирано и мењачко пословање**. Покренули смо поступак непосредне контроле на 129 мењачких места и извршили 192 посредне контроле мењачког пословања. Од 187 мењача привремено смо одузели овлашћење за обављање мењачких послова, јер је у поступку контроле утврђено да нису

испуњавали услове за обављање мењачких послова утврђене законом и/или прописом Народне банке Србије, односно да су поступали супротно одредбама закона и/или прописа. С друге стране, донето је 305 решења о издавању овлашћења за обављање мењачких послова.

Значајан део активности Народне банке Србије током 2025. године био је усмерен на успешну сарадњу с кључним међународним финансијским институцијама и партнерима, пре свега с Међународним монетарним фондом, Светском банком, Европском банком за обнову и развој и Банком за међународна поравнања, као и са Европском унијом. Када је у питању сарадња с **Међународним монетарним фондом, успешно су окончана оба разматрања у оквиру Инструмента за координацију политика**, уз оцену Одбора извршних директора ове институције да је успешним вођењем макроекономске политике Србија изградила резерве које омогућавају ефикасно суочавање са актуелним изазовима. Допринос европским интеграцијама додатно је потврђен напретком у усклађивању с правним тековинама Европске уније и позитивним оценама Европске комисије, док је учешћем у Мрежи за озелењавање финансијског система наглашена посвећеност управљању климатским ризицима и јачању одрживих финансија.

Од осталих функција посебно бих истакла и активности усмерене на правовремено и поуздано **обезбеђивање релевантних статистичких података, макроекономских анализа и пројекција**, које олакшавају процес одлучивања о монетарној политици и другим активностима Народне банке Србије. То укључује континуирани рад на побољшању перформанси модела за средњорочне пројекције, унапређење техника прикупљања и обраде масовних података (big data) и даље развијање модела за прогнозу инфлације у реалном времену, што је служило као поуздана улазна информација за краткорочне и средњорочне пројекције, а истовремено и као помоћни инструмент приликом одлучивања о монетарној политици. Резултати неких од наших анализа представљени су у извештајима о инфлацији и Зборнику истраживачких радова Народне банке Србије. Наставили смо и с праксом **транспарентног информисања јавности** о свим аспектима нашег пословања путем различитих видова комуникације, као и с бројним едукативним активностима. Посебна пажња била је посвећена дигиталним каналима комуникације и информисању путем званичне интернет презентације и специјализованих поддомена. Путем ових платформи редовно су објављивани извештаји, статистички подаци, анализе и информације из свих области за које је Народна банка Србије надлежна. Поред тога, настављен је развој едукативних и информативних садржаја намењених грађанима, укључујући програме финансијске едукације, изложбене и културне активности.

Поносна сам што смо наставили да негујемо **друштвену одговорност** и пружамо подршку онима којима је она најпотребнија. У оквиру друштвене одговорности, Народна банка Србије је и током 2025. године спроводила

бројне хуманитарне, еколошке и едукативне активности, уз активно учешће запослених и сарадњу с релевантним институцијама и организацијама. Реализоване су акције помоћи социјално угроженим групама, деци и младима са сметњама у развоју, као и хуманитарне и волонтерске иницијативе широм Србије. Паралелно с тим, настављене су активности усмерене на заштиту животне средине и одрживо пословање, као и финансијска и нефинансијска подршка различитим друштвено корисним пројектима, при чему је укупна вредност донација Народне банке Србије у 2025. години износила 3.000.000 динара.

Народна банка Србије је у 2025. години остварила добитак након опорезивања у износу од 211,8 милијарди динара, што је одраз одговорног и ефикасног управљања трошковима. Добит из оперативног пословања (која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви) у укупном износу од 48,1 милијарде динара распоређена је тако да ће 70% ове добити, односно 33,7 милијарди динара, бити пренето у буџет Републике Србије. Остатак се расподељује тако да се 10% укључује у основни капитал, а 20% у посебне резерве Народне банке Србије.

На крају, желим да истакнем да резултати које смо постигли одговорним, правовременим и аналитички утемељеним одлукама уливају поверење да ће Народна банка Србије и у наредном периоду **ефикасно одговарати на све изазове и бити поуздан ослонац привреди и грађанима** у очувању њихове економске сигурности и унапређењу животног стандарда.



Др Јоргованка Табаковић, гувернер

**СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ
У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ**

БДП – бруто домаћи производ
BIS – Банка за међународне обрачуне
б.п. – базни поен
ДКРТ – девизни консолидовани рачун трезора
ЕВБРД – Европска банка за обнову и развој
ЕИБ – Европска инвестициона банка
ЕУ – Европска унија
ЕЦБ – Европска централна банка
ИПЦ – индекс потрошачких цена
мг. – међугодишњи
МДТ – међубанкарско девизно тржиште
млн – милион
млрд – милијарда
ММФ – Међународни монетарни фонд
NPL – проблематични кредити
ОПЕС – Организација земаља извозница нафте
П – полугодиште
п.п. – процентни поен
RTGS – обрачун у реалном времену по бруто принципу
СДИ – стране директне инвестиције
SDR – специјална права вучења
Т – тромесечје
ФЕД – Систем федералних резерви Сједињених Америчких Држава
ХоВ – хартије од вредности
ННИ – Херфиндал–Хиршманов индекс

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I. НАЈВАЖНИЈИ РЕЗУЛТАТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У 2025. ГОДИНИ	13
II. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	17
II.1. УСТАВНО ОДРЕЂЕЊЕ И ЗАКОН О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	17
II.2. ОРГАНИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	20
II.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВАЊА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	24
III. ЕКОНОМСКИ УСЛОВИ У МЕЂУНАРОДНОМ И ДОМАЋЕМ ОКРУЖЕЊУ	27
IV. СТАБИЛНОСТ ЦЕНА И СТАБИЛНОСТ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА	33
IV.1. МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА	33
IV.1.1. МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА У 2025. ГОДИНИ	33
IV.1.2. ИНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНЕ ПОЛИТИКЕ	37
IV.1.3. ОСТВАРЕЊЕ ЦИЉАНЕ ИНФЛАЦИЈЕ У 2025. ГОДИНИ	41
IV.2. РЕГУЛАЦИЈА И СУПЕРВИЗИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА	43
IV.2.1. БАНКЕ	43
IV.2.2. СЕКТОР ОСИГУРАЊА	55
IV.2.3. ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНДОВИ	62
IV.2.4. ФИНАНСИЈСКИ ЛИЗИНГ	64
IV.2.5. СУПЕРВИЗИЈА ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА	67
IV.2.6. ЗАШТИТА КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА	69
IV.2.7. АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ СПРЕЧАВАЊА ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА И ФИНАНСИРАЊА ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ	73
IV.3. ФУНКЦИЈА РЕСТРУКТУРИРАЊА БАНАКА	78
IV.4. СТАБИЛНОСТ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА	82
V. ОСТАЛЕ ФУНКЦИЈЕ И АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	89
V.1. УПРАВЉАЊЕ ДЕВИЗНИМ РЕЗЕРВАМА	89
V.2. ЕМИСИЈА НОВЦА И УПРАВЉАЊЕ ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ	95
V.2.1. ИЗДАВАЊЕ НОВЧАНИЦА И КОВАНОГ НОВЦА	95
V.2.2. АКТИВНОСТИ ФИЛИЈАЛА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	97
V.3. ОПЕРАТОР ПЛАТНОГ СИСТЕМА, НАДЗОР НАД ПРУЖАОЦИМА ПЛАТНИХ УСЛУГА, ИЗДАВАЊЕМ ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА И ПРУЖАЊЕМ УСЛУГА ПОВЕЗАНИХ С ВИРТУЕЛНИМ ВАЛУТАМА	102
V.4. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	114
V.4.1. ЕКОНОМСКЕ АНАЛИЗЕ И СТАТИСТИКА	114
V.4.2. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	119
V.4.3. ДЕВИЗНИ ПОСЛОВИ И КРЕДИТНИ ОДНОСИ СА ИНОСТРАНСТВОМ	128
V.4.4. ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ	135
V.4.5. ПРИНУДНА НАПЛАТА	140
V.4.6. ПОСЛОВИ АДМИНИСТРИРАЊА ЈАВНОГ ДУГА	141

V.4.7. КОМУНИКАЦИЈА С ЈАВНОШЋУ	142
V.4.8. ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ	144
V.5. УПРАВЉАЊЕ	146
V.5.1. УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА	146
V.5.2. ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА И УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА.....	149
V.5.3. ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ.....	150
VI. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ	153
VI.1. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ.....	153
VI.2. РАЧУНОВОДСТВЕНИ ПРИНЦИПИ И СТАНДАРДИ.....	156
VI.3. ИЗЛОЖЕНОСТ И УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	160
VI.4. ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	166
VI.5. ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ	168
VI.6. ПОСЛОВАЊЕ ЗАВОДА ЗА ИЗРАДУ НОВЧАНИЦА И КОВАНОГ НОВЦА – ТОПЧИДЕР	173
VII. НАЈВАЖНИЈИ ПЛАНОВИ ЗА НАРЕДНИ ПЕРИОД	177
СПИСАК ГРАФИКОНА И ТАБЕЛА.....	187

I. НАЈВАЖНИЈИ РЕЗУЛТАТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У 2025. ГОДИНИ



Просечна инфлација у 2025. години износила је 3,8% и била је нижа него у претходној години, при чему се од септембра м.г. инфлација кретала испод централне вредности циља од 3%. Томе је допринела опрезна монетарна политика, Уредба о посебним условима за обављање трговине, којом су марже у трговини на велико и мало биле ограничене на 20%, као и успоравање м.г. базне инфлације на око 4%.



Очувана ценовна стабилност и релативна стабилност девизног курса допринеле су усидрености краткорочних и средњорочних инфлационих очекивања финансијског сектора у границама циља током целе 2025. године, **што представља потврду кредибилитета монетарне политике Народне банке Србије.**



Народна банка Србије током 2025. године није мењала референтну каматну стопу, која се од септембра 2024. године налази на нивоу од 5,75%, док су се ефекти претходног ублажавања монетарне политике, заједно с предузетим додатним сетом мера подршке грађанима током 2025. године, одразили на **даљи пад каматних стопа на динарске кредите привреди и становништву. Раст расположивог дохотка грађана обезбеђен је и системским уређењем максималних каматних стопа на све врсте кредита.** Затим, Народна банка Србије подржала је **државни програм стамбених кредита за младе**, а у складу са супервизорским очекивањима Народне банке Србије, банке су **запосленима с нижим примањима и пензионерима понудиле повољније**

кредитне услове. Све то је резултирало **снажним растом кредитне активности према привреди и становништву од 15,4% на нивоу године.**



Динарска штедња грађана наставила је да расте и на крају децембра достигла је **206,2 млрд динара**, што потврђује очувано поверење у динар и банкарски систем. То је допринело и расту степена динаризације депозита на 46,9%, а тиме и јачању трансмисионог механизма монетарне политике кроз канал каматне стопе.



Упркос израженој неизвесности у међународном окружењу и друштвено-политичким дешавањима у земљи, која су за последицу имала успоравање привредног раста у 2025, **очуван је кредитни рејтинг Републике Србије код све три водеће рејтинг агенције, укључујући и инвестициони ранг, који је Србији у 2024. години доделила агенција Standard & Poor's.** Томе су допринели високе девизне резерве, релативна стабилност курса динара према евр, одговорно вођење монетарне политике, као и стабилан и отпоран финансијски сектор.



Захваљујући интервенцијама Народне банке Србије на девизном тржишту и низу мера усмерених на заштиту интереса грађана и финансијске стабилности, и у изазовним условима, који су обележили 2025. годину, **очувана је релативна стабилност курса динара према евр** – динар је ослабио према евр за свега 0,2%. У условима појачане тражње за ефективним страним новцем, **Народна банка Србије олакшала је канал снабдевања овлашћених мењача од стране банака**, а донела је и меру укидања провизије у мењачницама приликом откупа и продаје ефективне грађанима, с циљем заштите њихових интереса и спречавања неоправданих притисака на девизно тржиште.



Бруто девизне резерве износиле су 29,0 млрд евра на крају 2025. године, што је знатно изнад свих показатеља адекватности. Народна банка Србије је и у 2025. години наставила с повећањем злата у девизним резервама – куповином 4,4 тоне из домаће производње, чиме је укупна количина злата на крају године достигла рекордне 52,5 тоне. Уз раст цене злата на светском тржишту, вредност златних резерви достигла је 6,2 млрд евра, односно 21,4% укупних девизних резерви.



Банкарски сектор Србије и у 2025. години одликовао је висок ниво ликвидности, солвентности и капиталне адекватности. Показатељ адекватности капитала износио је

око 20%, а **учешће проблематичних кредита спустило се на историјски минимум од 2,1%**. Стабилност сектора резултат је доследно примењиваног регулаторног оквира и мера пруденцијалне политике усклађених с монетарном политиком.



На предлог Народне банке Србије, Народна скупштина је у марту 2025. године усвојила пакет закона за унапређење регулаторног и супервизорског оквира у области банкарских и других финансијских услуга. Међу најважнијим је нови *Закон о заштити корисника финансијских услуга*, којим је уређено ограничење каматних стопа на све кредитне производе грађана, као и *Закон о изменама и допунама Закона о банкама*, којим је оснажен супервизорски механизам Народне банке Србије и образован Фонд за реструктурирање банака.



Током 2025. године Народна банка Србије активно је учествовала у процесу евалуације Републике Србије у оквиру Комитета експерата Савета Европе – Манивала. **У децембру 2025. године усвојен је Извештај о узајамној процени, којим је констатовано да је систем Републике Србије за спречавање прања новца и финансирања тероризма оцењен високим нивоом ефикасности у већем броју области,** без утврђених области с ниским нивоом делотворности. На основу укупних резултата, Република Србија је стављена у режим редовног праћења, што представља најповољнији исход евалуације у оквиру Манивала. Посебно су повољно оцењени резултати у областима у надлежности Народне банке Србије – и у погледу техничке усклађености и у погледу делотворности система.



Пружањем помоћи корисницима финансијских услуга путем поступака индивидуалне и колективне заштите, Народна банка Србије је током 2025. решила 2.680 притужби, при чему је финансијски ефекат за кориснике у поступцима по притужбама и посредовању износио око 84 млн динара.



Значајан искорак у развоју платног система представља приступање Републике Србије Јединственом подручју за плаћања у еврима – SEPA, 22. маја 2025. године, чиме је наша земља постала 41. чланица подручја SEPA.



У IPS НБС систему реализована су 109,3 млн трансакција у 2025. години, укупне вредности 1.393,8 млрд динара. У оквиру модернизације DinaCard система пуштени су у рад нови DinaCard Switch и DinaCard Secure системи, а

омогућено је и прихватање *Discover* картица на *DinaCard* прихватној мрежи.



Оба разматрања спровођења економског програма у оквиру **Инструмента за координацију политика Међународног монетарног фонда у 2025. години успешно су спроведена**. Одбор извршних директора ММФ-а оценио је да су **промишљене макроекономске политике Србије и снажна сарадња с ММФ-ом донеле резултате** и да је Србија изградила резерве које омогућавају ефикасно суочавање са изазовима у условима појачане глобалне неизвесности.



У билансу успеха Народне банке Србије за 2025. годину исказан је добитак након опорезивања у износу од 211,8 млрд динара. Добит из оперативног пословања, која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви, износила је 48,1 млрд динара, од чега ће 70%, односно **33,7 млрд динара, бити пренето у буџет Републике Србије**.

II. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

II.1. Уставно одређење и Закон о Народној банци Србије

Основе институционалног положаја Народне банке Србије постављене су у делу *Устава Републике Србије* посвећеном економском уређењу и јавним финансијама. Наиме, чланом 95. Устава утврђено је да је Народна банка Србије централна банка Републике Србије, да је самостална и подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара, да њеним радом руководи гувернер, те да ће се законом уредити њен положај и рад.

У члану 107. став 2. Устава додатно је потврђена зајамчена самосталност Народне банке Србије прописивањем да ова банка има право предлагања закона из своје надлежности.

Закон о Народној банци Србије

*Законом о Народној банци Србије*³ уређени су положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије, међународним организацијама и институцијама.

Циљеви

Основни циљ Народне банке Србије јесте постизање и одржавање стабилности цена.

Народна банка Србије, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

³ Закон о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025).

Народна банка Србије, не доводећи у питање остваривање претходно наведених циљева, подржава спровођење економске политике Владе Републике Србије, послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Функције

Народна банка Србије обавља следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости послова банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над обављањем те делатности, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;
- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга и издаје и одузима институцијама електронског новца дозволе за издавање овог новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, даваоци финансијског лизинга, друштва за осигурање, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом којим се уређују права и интереси корисника наведених услуга;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге

послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;

- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;

- издаје и одузима дозволе за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама, врши надзор над пословањем пружалаца тих услуга и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује дигитална имовина;

- врши надзор над применом прописа којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма и прописа којима се уређује ограничавање располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, и то над субјектима надзора из члана 4. став 1. тач. 6) до 10) и тач. 13а) и 13б) Закона о Народној банци Србије, у складу с тим прописима и прописима којима се уређује пословање тих субјеката;

- спроводи принудну наплату с рачуна клијента, у складу с прописима којима се уређује та наплата;

- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући при томе своју самосталност и независност;

- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом (нпр. послови у области званичне статистике).

Положај Народне банке Србије

У складу с међународним правилима и стандардима, *Законом о Народној банци Србије* ближе је уређено уставно начело самосталности Народне банке Србије тако што је прописано да је Народна банка Србије самостална и независна у обављању функција утврђених овим и другим законом, те да органи Народне банке Србије и чланови ових органа у обављању својих функција не примају нити траже упутства од државних органа и организација, као ни од других лица, односно да државни органи и организације, као ни друга лица, не могу угрожавати самосталност и независност Народне банке Србије, нити могу вршити утицај на Народну банку Србије, органе Народне банке Србије и чланове ових органа у обављању њихових функција.

Народна банка Србије има својство правног лица *ex lege* и не уписује се у регистар правних лица. Народна банка Србије има *Статут*, који се објављује у „Службеном гласнику РС”.

Народна банка Србије, у извршавању својих функција, сарађује с Владом и другим државним органима и, у оквиру своје надлежности, а не угрожавајући остваривање својих циљева, предузима мере за унапређење те сарадње.

Народна банка Србије може бити чланица међународних финансијских организација и институција и може сарађивати са страним централним банкама, регулаторним телима и финансијским и кредитним институцијама, о чему обавештава Народну скупштину. Народна банка Србије, не угрожавајући остваривање својих циљева, може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње, уз сагласност Владе.

Народна банка Србије не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица Републици Србији, аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе, јавним предузећима и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће, не може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза, нити може непосредно куповати ХоВ од ових субјеката. Изузетак од забране монетарног финансирања представљају дневни кредити и кредити који се одобравају ради измиривања обавеза по основу чланства у ММФ-у. Када је реч о банкама у којима контролно учешће имају Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе – ове банке имају приступ кредитима и кредитним олакшицама Народне банке Србије под истим условима као и друге банке.

II.2. Органи Народне банке Србије

Органи Народне банке Србије су:

- Извршни одбор Народне банке Србије (у даљем тексту: Извршни одбор);
- гувернер Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер);
- Савет гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет).

За остваривање циљева Народне банке Србије у оквиру својих надлежности утврђених *Законом о Народној банци Србије* одговорни су Извршни одбор и гувернер.

Извршни одбор

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери.

Извршни одбор утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, а посебно утврђује:

- програм монетарне политике Народне банке Србије;
- начин обрачуна, наплате и плаћања камате на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије, као и на средства на која Народна банка Србије плаћа камату;

- услове и начин издавања ХоВ Народне банке Србије;
- услове под којима и начин на који Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове;
- политику одобравања краткорочних кредита;
- политику курса динара;
- основице за обрачунавање обавезне резерве и стопе обавезне резерве, као и начин, услове и рокове издвајања и коришћења средстава обавезне резерве банака;
- политику управљања девизним резервама, као и смернице за управљање тим резервама;
- друге инструменте и мере монетарне и девизне политике;
- мере за одржавање ликвидности банака;
- мере и активности, у оквиру надлежности Народне банке Србије, ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Извршни одбор утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин утврђивања каматних стопа Народне банке Србије.

Поред тога, Извршни одбор има надлежности у области супервизије финансијских институција. Извршни одбор, у складу са законом, доноси прописе и друге опште акте из области контролне и надзорне функције над финансијским институцијама (банкама, друштвима за осигурање, даваоцима финансијског лизинга, друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, платним институцијама и институцијама електронског новца), а такође одлучује о давању и одузимању дозвола за рад, односно дозвола за обављање делатности поменутим финансијским институцијама, као и о испуњености услова за покретање стечајног поступка, односно поступка ликвидације над банкама, друштвима за осигурање, даваоцима финансијског лизинга и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима. Извршни одбор решењем одлучује и о давању и одузимању платним институцијама дозвола за пружање платних услуга, о давању и одузимању институцијама електронског новца дозвола за издавање тог новца, као и о давању и одузимању дозвола за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама.

Извршни одбор доноси и прописе и друге опште и појединачне акте у области реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке.

Извршни одбор утврђује јединствену тарифу по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

Извршни одбор, у складу са законом, доноси прописе и друге опште акте из области издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и области контроле мењачког и девизног пословања, као и из области заштите права и интереса корисника финансијских услуга, као и из области спречавања прања новца и финансирања тероризма и ограничавања располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење.

Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седнице Извршног одбора одржавају се ако је присутна већина чланова Извршног одбора и њима председава гувернер. Извршни одбор доноси одлуке већином гласова свих чланова, а у случају изједначеног броја гласова, одлучује глас гувернера. Члан Извршног одбора који присуствује седници не може се уздржати од гласања. Извршни одбор доноси пословник о раду.

Гувернер и вицегувернери

Гувернер:

- заступа и представља Народну банку Србије;
- руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад;
- спроводи одлуке Извршног одбора и Савета;
- доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета;
- предлаже прописе, опште и појединачне акте које доносе Извршни одбор и Савет, ако Законом о Народној банци Србије није друкчије уређено;
- уређује унутрашњу организацију Народне банке Србије и систематизацију радних места у Народној банци Србије, као и радне односе запослених у Народној банци Србије;
- именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Народној банци Србије;
- обавља и друге послове утврђене законом на начин који није у супротности с циљевима утврђеним *Законом о Народној банци Србије*.

Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије. Гувернер се бира на шест година, с правом поновног избора.

Сагласно одредбама *Закона о Народној банци Србије*, Народна банка Србије има од два до четири вицегувернера. Вицегувернере бира Народна скупштина, на предлог гувернера, на шест година, с правом поновног избора. На избор, неспојивост функција и сукоб интереса вицегувернера сходно се примењују одредбе *Закона о Народној банци Србије* које се односе на гувернера. Поједини послови које гувернер може поверити вицегувернерима ближе се уређују *Статутом Народне банке Србије*.

Савет гувернера

Савет чини пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора. Чланови Савета нису запослени у Народној банци Србије. На избор, неспојивост функција и сукоб интереса чланова Савета сходно се примењују одредбе *Закона о Народној банци Србије* које се односе на гувернера. Најмање један члан Савета

мора имати најмање десет година искуства на пословима рачуноводства или ревизије. При избору чланова Савета води се рачуна и о томе да се у његовом раду обезбеде знање и искуство у области финансијског извештавања, управљања ризицима, усклађености пословања и безбедности информационо-комуникационих система.

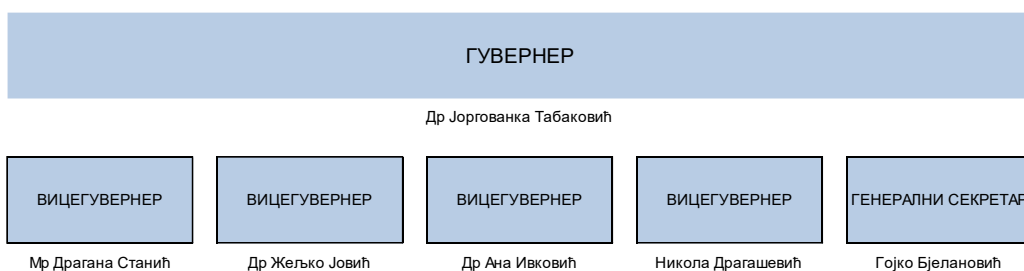
Савет:

- доноси *Статут Народне банке Србије*, на предлог Извршног одбора;
- утврђује режим курса динара, на предлог Извршног одбора, уз сагласност Владе;
- доноси стратегију управљања девизним резервама, на предлог Извршног одбора;
- одлучује о чланству у међународној финансијској организацији и институцији;
- доноси финансијски план Народне банке Србије;
- усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије;
- бира руководиоца организационе јединице Народне банке Србије за послове интерне ревизије;
- бира спољног ревизора, разматра извештај спољног ревизора и прати примену препорука тог ревизора у Народној банци Србије;
- врши надзор над системом финансијског извештавања, управљања ризицима и унутрашњих контрола у Народној банци Србије;
- оцењује да ли су рачуноводствене политике и процедуре које су усвојене у Народној банци Србије одговарајуће;
- усваја годишњи план обављања интерне ревизије у Народној банци Србије и периодично разматра извештаје о обављеној интерној ревизији;
- врши надзор над обављањем интерне ревизије и обављањем усклађености пословања у Народној банци Србије;
- доноси стратегију управљања ризицима у Народној банци Србије, коју предлаже Извршни одбор, и прати њено спровођење.

Савет по потреби, а најмање два пута годишње, Народној скупштини подноси извештај о свом раду. Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца, и то ако је присутна већина чланова Савета. Савет доноси одлуке већином гласова присутних чланова Савета.

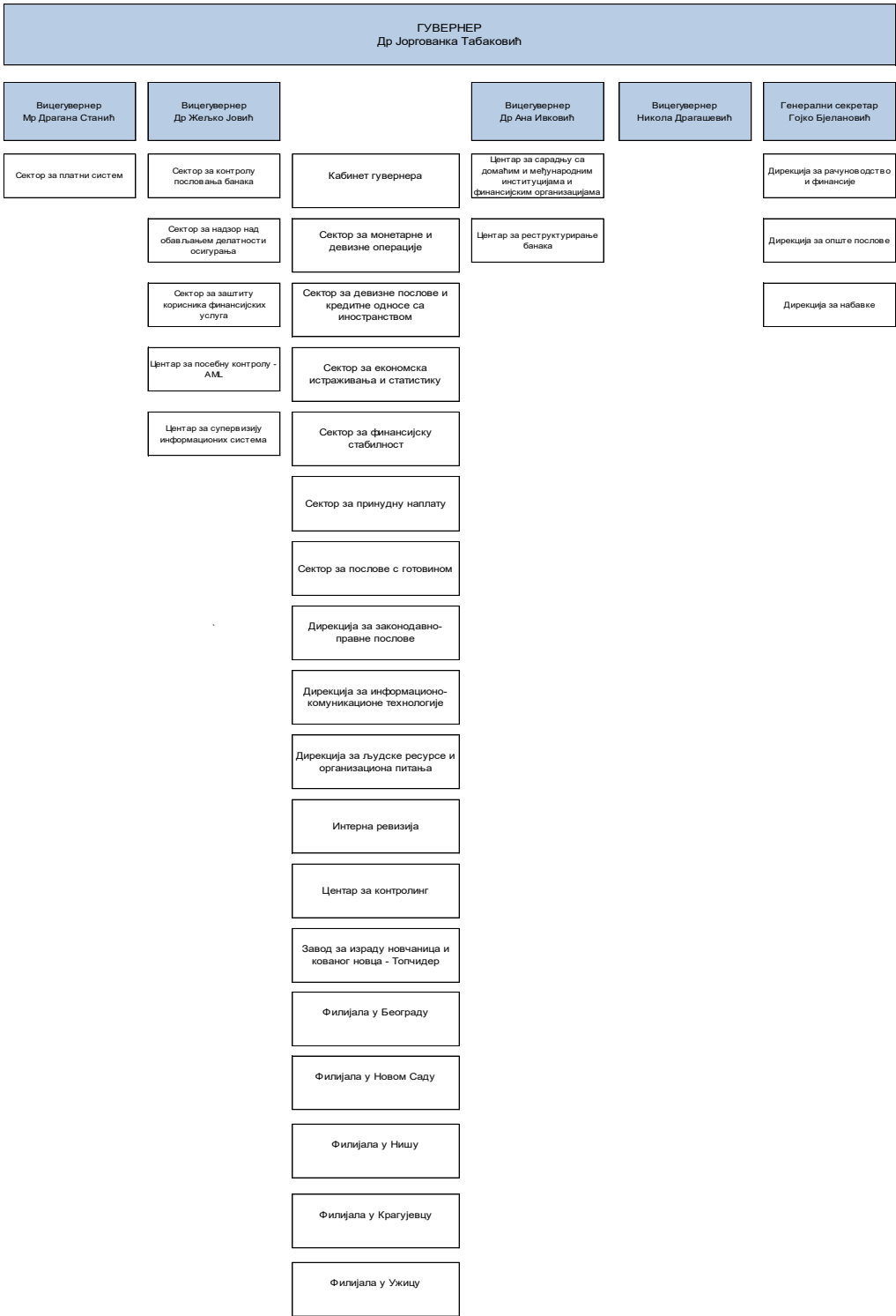
II.3. Организација пословања Народне банке Србије

РУКОВОДСТВО НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ (на дан 31. 12. 2025)



КООРДИНИРАЊЕ РАДОМ У НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

(на дан 31. 12. 2025)



ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

(на дан 31. 12. 2025)

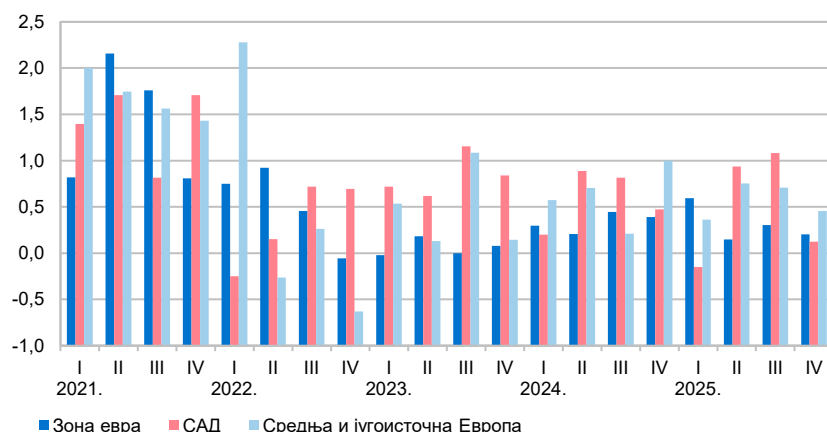
НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ						
Основне организационе јединице	Организационе јединице					Специјализована организација
	Филијала у Београду	Филијала у Новом Саду	Филијала у Нишу	Филијала у Крагујевцу	Филијала у Ужицу	Завод за израду новчаница и кованог новца - Топчидер
Сектор за монетарне и девизне операције	Група за едукацију корисника финансијских услуга	Група за едукацију корисника финансијских услуга	Група за едукацију корисника финансијских услуга	Група за едукацију корисника финансијских услуга	Одељење за трезорско и благајничко пословање	Центар за развој и квалитет
Сектор за девизне послове и кредитне односе са иностранством	Одељење за трезорско и благајничко пословање	Одељење за трезорско и благајничко пословање	Одељење за трезорско и благајничко пословање	Одељење за трезорско и благајничко пословање	Одсек за опште послове	Дирекција за припрему
Сектор за финансијску стабилност		Одсек за опште послове	Одсек за опште послове	Одсек за опште послове		Дирекција за производњу новчаница
Сектор за економска истраживања и статистику						Дирекција за производњу кованог новца
Центар за сарадњу са домаћим и међународним институцијама и финансијским организацијама						Дирекција за вредносне и заштитне папире
Центар за реструктурирање банака						Центар за производњу и персонализацију
Сектор за послове с готовином						Дирекција за одржавање и енергетику
Сектор за платни систем						Дирекција за продају
Сектор за принудну наплату						Одељење за економске послове
Кабинет гувернера						Одељење за опште послове
Интерна ревизија						
Дирекција за законодавно-правне послове						
Дирекција за рачуноводство и финансије						
Дирекција за информационо-комуникационе технологије						
Дирекција за људске ресурсе и организациона питања						
Дирекција за опште послове						
Дирекција за набавке						
Центар за контролинг						
Сектор за контролу пословања банака						
Сектор за надзор над обављањем депозитности и осигурања						
Центар за супервизију информационих система						
Сектор за заштиту корисника финансијских услуга						
Центар за посебну контролу - AML						

III. ЕКОНОМСКИ УСЛОВИ У МЕЂУНАРОДНОМ И ДОМАЋЕМ ОКРУЖЕЊУ

Економски услови у међународном окружењу

Упркос појачаној глобалној неизвесности током 2025. године, услед изражених геополитичких и трговинских тензија, као и увођења виших царина од стране САД, светска привреда показала је релативну отпорност. У очекивању виших царинских стопа интензивирана је светска трговина и акумулиране су залихе робе, што је привремено подстакло економску активност, док су у П2 2025. раст подржале инвестиције у дигиталне технологије и повољнији услови финансирања. Према процени ММФ-а, глобални привредни раст у 2025. години износио је 3,4%, што је на нивоу из 2024. године, али и даље испод дугорочног просека.

Графикон III.1. Раст реалног БДП-а
(дсз., тромесечно, у %)

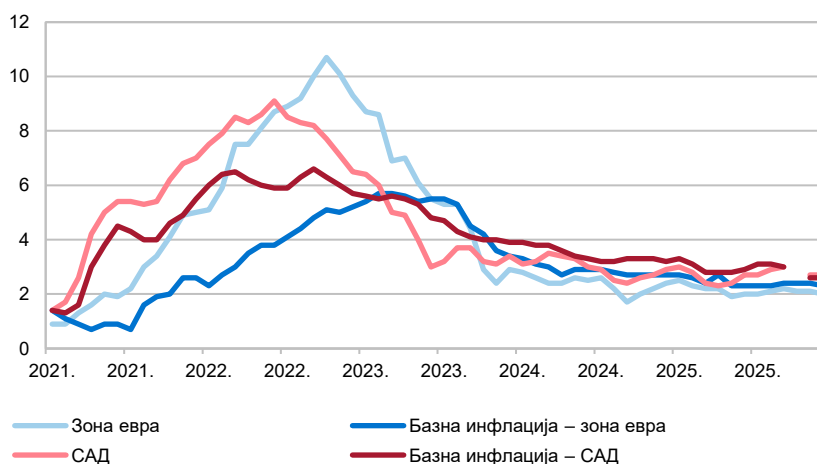


Извор: Eurostat, U.S. BEA и прерачун НБС.

Привреда зоне евра у 2025. години остварила је раст од 1,4% (наспрам 0,9% у 2024), пре свега захваљујући расту потрошње домаћинстава и инвестиција у

основна средства, док је нето извоз пружио негативан допринос услед бржег раста увоза од извоза. Услужни сектор је и даље био главни носилац економске активности, док се прерађивачка индустрија опоравила након двогодишњег пада. Позитивна кретања настављена су и на тржишту рада зоне евра, при чему је **стопа незапослености крајем 2025. задржана на рекордно ниском нивоу од 6,2%.**

Графикон III.1.2. Укупна и базна инфлација – зона евра и САД
(у %)



Извор: Eurostat и ММФ WEO (април 2024).

Привреда САД у 2025. години порасла је за 2,1% (након 2,8% у 2024), највећим делом услед раста потрошње домаћинстава и државе, као и инвестиција у основна средства, док су у супротном смеру деловали пад нето извоза и смањење залиха. Успоравање привредног раста делимично се може објаснити повећаним увозом у П1 2025, с циљем избегавања виших царина, као и пада државне потрошње крајем године због привремене обуставе рада федералне владе. На тржишту рада САД додатно је смањена тражња за радном снагом, при чему је **стопа незапослености крајем 2025. године износила 4,4%.**

Глобална инфлација наставила је да се креће силазном путањом и током 2025. године, првенствено под утицајем нижих светских цена енергената и ефеката претходног заоштравања монетарних услова. Светска цена нафте смањена је трећу годину заредом, за скоро 20%, док је **базна инфлација успоравала постепеније** услед и даље повишене инфлације у сектору услуга. Према процени ММФ-а, **глобална инфлација у 2025. години успорена је на 4,1%, са 5,8% у 2024,** али је и даље остала изнад претпандемијског просека.

Оцењујући да се процес дезинфлације у зони евра одвија у складу са очекивањима, **ЕЦБ је током П1 2025. наставила циклус ублажавања монетарне политике и смањила основне каматне стопе за додатних 100 б.п.,** док су до краја године остале непромењене, па су у децембру каматне стопе на депозитне олакшице износиле 2,0%, на главне операције рефинансирања 2,15% и на кредитне олакшице 2,40%. За разлику од ЕЦБ-а, **ФЕД је због неизвесности у погледу ефеката виших америчких царина започео ублажавање монетарне**

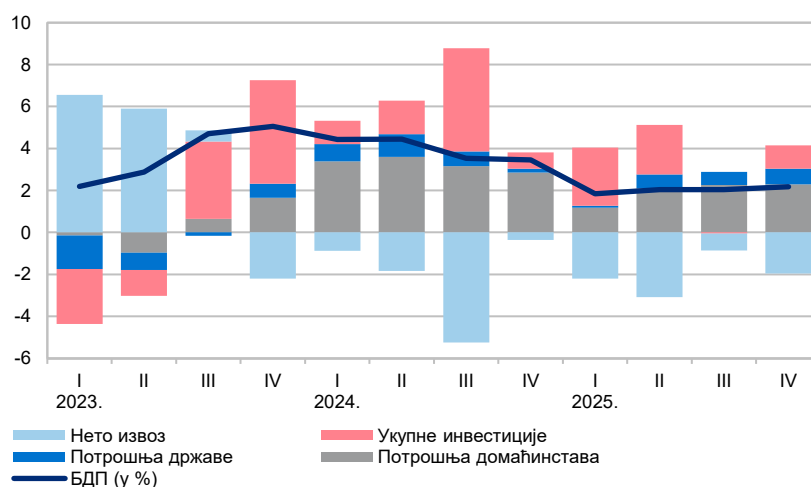
политике тек у септембру и до краја године смањио распон референтне каматне стопе за укупно 75 б.п., на 3,50–3,75%.

Упркос наставку циклуса ублажавања монетарних услова водећих централних банака, **приноси на десетогодишње државне ХоВ развијених европских земаља повећани су током 2025. године у просеку за око 28 б.п.**, пре свега због тржишних очекивања да је циклус ублажавања монетарне политике ЕЦБ-а окончан и да ће се поједине државе више задуживати ради финансирања фискалних подстицаја. Насупрот томе, приноси на десетогодишње државне обвезнице САД смањени су за 40 б.п., под утицајем слабијих макроекономских показатеља. **Током 2025. настављено је и смањење премије ризика на глобалном нивоу**, при чему је композитна мера ризика земаља у успону за дуг у еврима, *EURO EMBIG Composite*, смањена за 46 б.п., на 149 б.п., а композитна мера ризика земаља у успону за дуг у доларима, *EMBI Composite*, за 64 б.п., на 231 б.п.

Економски услови у домаћем окружењу

Упркос израженим глобалним трговинским и геополитичким тензијама, као и протестима и блокадама у земљи, привреда Србије током 2025. године **очувала је макроекономску и финансијску стабилност**. Иако је економска активност била успорена под утицајем повећане глобалне неизвесности, друштвено-политичких дешавања у земљи и смањеног обима производње у Нафтној индустрији Србије након увођења санкција, очувани су позитивни макроекономски токови захваљујући координираном деловању монетарне и фискалне политике. Истовремено, настављено је спровођење инвестиционог циклуса у оквиру програма „Скок у будућност – Србија Експо 2027”, што би у наредном периоду требало да допринесе убрзању привредног раста.

Графикон III.1.3. Доприноси м.г. стопи раста БДП-а – расходна страна
(у п.п.)



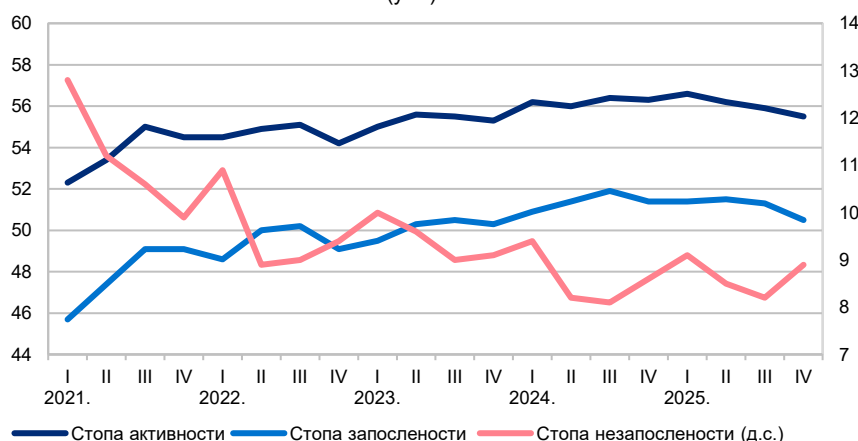
Извор: РЗС и прерачун НБС.

Према процени РЗС-а, реални раст БДП-а у 2025. години износио је 2,0%.

Према нашој процени, раст економске активности био је вођен домаћом тражњом, уз позитиван допринос свих њених компонената, док је нето извоз негативно допринео БДП-у услед бржег раста увоза робе и услуга од извоза. Посматрано с производне стране, раст је пре свега био подржан услужним секторима и индустријом, док је пољопривреда имала готово неутралан утицај, а грађевинарство забележило пад активности.

Повољна кретања на тржишту рада углавном су настављена и током 2025. године, о чему сведоче даљи раст просечне и минималне зараде, као и смањење регистрованог броја незапослених на нови најнижи ниво. Просечна номинална нето зарада у 2025. години износила је 109.462 динара, што је за 11,5% више него у 2024, док је број регистрованих незапослених у просеку смањен за око 25 хиљада лица, на 346.459 лица. Истовремено, укупан број формално запослених благо је смањен, за око 5 хиљада лица, а према *Анкети о радној снази*, стопа запослености у Т4 износила 50,5%, а стопа незапослености 8,9%.

Графикон III.1.4. Показатељи тржишта рада према
Анкети о радној снази
(у %)



Извор: РЗС.

У складу са очекивањима Народне банке Србије, **мг. инфлација се током већег дела 2025. године кретала у границама циља ($3 \pm 1,5\%$)**. Након успоравања на 3,8% у мају, инфлација је привремено убрзала током летњих месеци под утицајем раста цена непрерађене хране и светских цена нафте, да би од септембра поново успорила захваљујући ограничењу трговачких маржи за одређене производе. Мг. инфлација је у децембру износила 2,7%, док се базна инфлација крајем године кретала око нивоа од 4%, пре свега услед раста цена услуга.

Народна банка Србије током 2025. године није мењала висину референтне каматне стопе, која се од септембра 2024. налази на нивоу од 5,75%, док су каматне стопе на депозитне и кредитне олакшице задржане на нивоу од 4,50%, односно 7,00%. Одлуке о задржавању непромењене монетарне политике Извршни одбор је доносио узимајући у обзир средњорочне пројекције инфлације, као и

даље присутне геополитичке и трговинске ризике и већи раст цена хране током летњих месеци него што се очекивало. Правовременим и одмереним интервенцијама на девизном тржишту, уз нето продају девиза од 580 млн евра, **Народна банка Србије и током 2025. очувала је релативну стабилност девизног курса динара према еврџ.**

На консолидованом нивоу, током 2025. остварен је дефицит државе од 2,4% БДП-а, што је ниже од планираних 3,0%, док је **јавни дуг централног нивоа власти на крају године износио 44,4% БДП-а,** односно за 2,3 п.п. мање него на крају 2024. године. Смањење учешћа јавног дуга у БДП-у највећим делом је резултат привредног раста, као и слабљења америчког долара према еврџ.

Према прелиминарним подацима, **дефицит текућег рачуна платног биланса у 2025. години износио је 4,3 млрд евра,** односно **4,9% БДП-а,** што је, мерено као учешће у БДП-у, на нивоу вишегодишњег просека. На његово повећање, номинално посматрано, од 13,6% у односу на 2024. годину, утицали су пре свега смањење суфицита у размени услуга са иностранством и раст дефицита на рачуну примарног дохотка, док је у супротном смеру деловало смањење дефицита робне размене и раст суфицита на рачуну секундарног дохотка.

IV. СТАБИЛНОСТ ЦЕНА И СТАБИЛНОСТ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА

IV.1. Монетарна политика

IV.1.1. Монетарна политика у 2025. години

Извршни одбор Народне банке Србије водио је монетарну политику током 2025. године у складу с *Програмом монетарне политике Народне банке Србије у 2025. години*,⁴ што је допринело очувању макроекономске и финансијске стабилности у условима знатних изазова из међународног окружења. *Програмом* је предвиђено да ће при доношењу одлука Народна банка Србије процењивати природу и јачину инфлаторних притисака и да ће, у складу с тим, задржати потребну флексибилност монетарне политике у погледу степена реакције и коришћења инструмената како би обезбедила ценовну и финансијску стабилност у средњем року, али и наставила да пружа подршку одрживом привредном расту. Такође, било је утврђено да ће мере макропруденцијалне и микропруденцијалне политике бити коришћене комплементарно, на начин да не наруше ефикасност монетарне политике.

Услови у домаћем и међународном окружењу захтевали су да се настави опрезан приступ у доношењу одлука о монетарној политици. Зато **Извршни одбор Народне банке Србије током 2025. године није мењао висину референтне каматне стопе**, која се на нивоу од 5,75% налази од септембра 2024. године. Од тада се и каматне стопе на депозитне и кредитне олакшице налазе на нивоу од 4,50%, односно 7,00%. Одлуке да се не мења висина референтне каматне стопе Извршни одбор је доносио узимајући у обзир средњорочне пројекције инфлације, а пре свега чињеницу да су и даље изражене геополитичке тензије, да

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 99/2024.

се повећава протекционизам у светској трговини, као и да је раст цена хране током лета био већи него што се очекивало.

Наиме, подаци о оствареној **инфлацији** били су у складу са очекивањима Извршног одбора до маја – укупна мг. инфлација постепено је успоравала од почетка године и спустила се на 3,8% у мају, чему су у највећој мери допринели ниже цене енергената, пре свега нафтних деривата, и успоравање базне инфлације (по искључењу цена хране, енергије, алкохола и цигарета из ИПЦ-а). Међутим, због раста цена непрерађене хране услед неповољних временских прилика (прво мраза током пролећа, а затим изузетно топлог и сушног лета) и раста светских цена нафте након избијања сукоба између Израела и Ирана, мг. инфлација је у периоду јун–август убрзала на 4,6–4,9%, а више од половине њеног раста било је одређено растом цена хране и безалкохолних пића. Ступањем на снагу *Уредбе о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе*, којом су од септембра на шест месеци ограничене марже у трговини на велико и мало на 20%, инфлација је у септембру знатно успорила, на 2,9% мг., а затим се додатно смањила до краја године, на 2,7% мг. у децембру. Цене хране и безалкохолних пића у децембру су забележиле чак и пад од 0,9% мг. Задржавајући референтну каматну стопу на непромењеном нивоу, Извршни одбор је имао у виду да ће бити донети системски закони који имају за циљ спречавање непоштених трговачких пракси и тиме допринети да се трговачке марже не врате на ниво пре доношења *Уредбе*. Ипак, због ефекта ниске базе по основу примене *Уредбе*, очекивало се да од септембра 2026. године инфлација буде око нивоа од 4%. Ако се посматра базна инфлација, она се у последњим месецима 2025. године кретала око нивоа од 4% мг., колико је износила и у децембру. При томе, око три четвртине остварене базне инфлације потицало је од цена услуга, које су убрзале мг. раст услед повећања реалног расположивог дохотка, док су цене производа унутар базне инфлације благо успориле мг. раст.

Одлучујући о монетарној политици у посматраном периоду, Извршни одбор је узео у обзир то да су краткорочна и средњорочна **инфлациона очекивања** финансијског сектора током 2025. године наставила да се крећу у границама циља (где се налазе од почетка 2024), при чему су и даље изнад централне вредности циља. Инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред била су највећим делом године на нивоу од 5%, што је исти ниво као и код очекивања овог сектора за две и три године унапред.

Разматрајући кретања у **реалном сектору**, Извршни одбор је имао у виду да се глобална неизвесност и геополитичке тензије, као и друштвено-политичка дешавања у земљи, одражавају на успоравање привредног раста Србије. То је за последицу имало нижи раст инвестиција и потрошње него што се очекивало почетком године, иако су извори финансирања били високи и повољни. Раст расположивог дохотка становништва подржали су пре свега **реални раст просечне зараде, повећање пензија, као и повољнији кредитни услови и двоцифрени мг. раст кредитне активности банака**, који је у децембру 2025. достигао 15,4%. Поред ефеката претходног ублажавања монетарне политике Народне банке Србије и ЕЦБ-а, висок раст кредитне активности био је подстакнут

ублажавањем кредитних стандарда, повећањем тражње привреде и становништва за кредитима, као и мерама Народне банке Србије и Владе усмереним на олакшавање кредитирање младих који купују прву стамбену непокретност и грађана с нижим примањима, уз истовремено ограничење каматних стопа на поједине видове задуживања физичких лица у складу са *Законом о заштити корисника финансијских услуга*. Извршни одбор је истицао очекивања да ће раст БДП-а убрзати у 2026. и 2027. години, уз позитиван допринос и потрошње и инвестиција у основна средства, чему треба да допринесе реализација инвестиција планираних програмом „Скок у будућност – Србија Експо 2027”. У 2027. години очекује се и позитиван допринос нето извоза услед одржавања специјализоване изложбе „Експо”.

Приликом доношења одлука о монетарној политици током 2025. године, Извршни одбор је посебно пажљиво пратио **факторе из међународног окружења** и наглашавао да је неопходно наставити са спровођењем опрезне монетарне политике, јер је неизвесност на глобалном нивоу, иако мања током П2 него у П1, била изражена током целе године. О томе сведочи и континуиран раст тражње за златом као активом сигурног уточишта, као и његова цена која је током 2025. године постављала нове рекорде. У току П1 посебно је била **изражена неизвесност у погледу протекционистичких мера и фрагментације светског тржишта**, што је повећавало ризик од истовременог повећања инфлације и успоравања раста глобалне економске активности. Трговинске тензије повећавале су ризик од застоја у глобалним ланцима снабдевања и знатног раста цена оних производа који су директно погођени царинама. Од средине године режим царина се у одређеној мери стабилизовао, али је и даље било неизвесно какве ће бити конкретне последице виших царина, с обзиром на то да је у П1 повећана трговина у оквиру припрема за њихово ступање на снагу. Забринутост је и даље посебно била изражена када су у питању трговинске тензије између САД и Кине. Неизвесне процене глобалне понуде и тражње, уз **геополитичке тензије и сукобе на Блиском истоку и у Украјини**, уносиле су нестабилност на глобално тржиште **сирове нафте, али и других енергената и примарних производа**, што је повећавало неизвесност у погледу њихових цена. На домаћем тржишту нафте и нафтних деривата обезбеђена је стабилност, али су били потребни опрезност и проактивно деловање Народне банке Србије на девизном тржишту, укључујући мењачке послове, с обзиром на привремени, али снажан скок тражње за евром због забринутости привреде и грађана да америчке санкције Нафтној индустрији Србије, услед већинског руског власништва, могу изазвати поремећаје на тржишту и кризу ширих размера.

Упркос израженој неравнотежи између понуде девиза и тражње за девизама у појединим месецима, **динар је током 2025. наставио релативно стабилно кретање према евр**у, чему су допринеле интервенције Народне банке Србије на МДТ-у. Посматрано на крају периода, динар је у 2025. номинално ослабио према евр за 0,2%, док је, под утицајем јачања евра према долару на међународном тржишту, номинално ојачао према долару за 12,5%.

Опрезан приступ монетарне политике био је потребан и када су у питању **светске цене хране**. Извршни одбор је имао у виду да су и даље присутни ефекти ранијих поскупљења појединих прехранбених сировина на светским берзама (какаоа и кафе), као и да би протекционистичке мере и трговинска ограничења могли да подстакну раст цена хране. Поред тога, изразито неповољни временски услови током пролећа и лета у земљи и региону одразили су се на нижи род воћа и поврћа, као и на њихове цене.

У **зони евра**, нашем најважнијем трговинском партнеру, инфлација се током 2025. године стабилизовала око циља од 2%, а инфлациона очекивања су остала усидрена, пре свега захваљујући смањењу цена енергената, али и благом успоравању раста цена услуга и индустријских производа. Истовремено, економска активност зоне евра показала је већу отпорност него што се првобитно процењивало. Домаћа тражња и даље је била главни покретач раста привреде зоне евра, уз раст реалних зарада и повећање запослености, у условима стабилног тржишта рада с рекордно ниском стопом незапослености. Поред тога, очекивао се снажан фискални импулс услед новог пакета инфраструктурних и одбрамбених државних инвестиција у Немачкој, што је побољшало економске изгледе ЕУ и требало би позитивно да се одрази и на привредни раст Србије.

У складу са очекивањима, **ЕЦБ** је наставила да ублажава монетарну политику, смањујући основне каматне стопе током П1, док их током П2 није мењала, процењујући да се налазе близу неутралног нивоа. Истовремено, наставила је да смањује биланс стања по плану, умереном динамиком. ЕЦБ је истицала да ће и у наредном периоду одлуке о монетарној политици доносити без обавезивања унапред на одређену путању референтне каматне стопе.

Промене у спољнотрговинској политици САД налагале су већу опрезност у вођењу монетарне политике **ФЕД-а**, који није мењао висину распона референтне каматне стопе све до септембра 2025. године (4,25–4,50%). Из ФЕД-а су стизале оцене да ће економски ефекти царина укључивати вишу инфлацију и спорији раст. Иако је инфлација била донекле повишена, ФЕД је у септембру, узимајући у обзир кретања у реалном сектору, смањио распон референтне каматне стопе за 25 б.п., а затим поново у октобру и децембру, на 3,50–3,75%, што представља најнижи ниво у последње три године. Притом се смањење активе у оквиру биланса стања ФЕД-а одвијало према раније утврђеном темпу.

Народна банка Србије наставиће да прати и анализира трендове на домаћем и међународном тржишту и доносиће одлуке о будућој монетарној политици **од састанка до састанка, у зависности од брзине успоравања инфлације**. Приоритет монетарне политике остаје очување ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем расту и развоју привреде, расту запослености и очувању повољног инвестиционог амбијента.

IV.1.2. Инструменти монетарне политике

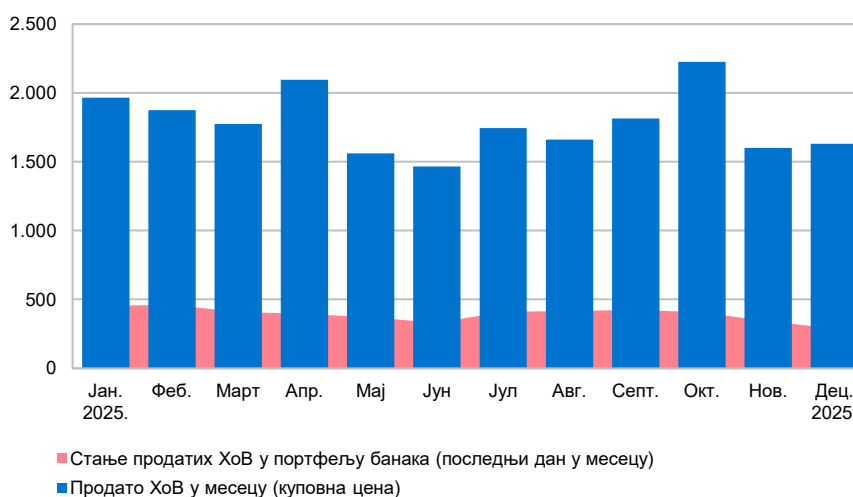
Основни инструмент монетарне политике Народне банке Србије јесте **референтна каматна стопа**, тј. **каматна стопа која се примењује у спровођењу главних операција на отвореном тржишту**.⁵ Улога референтне каматне стопе подржана је **коридором каматних стопа на депозитне и кредитне олакшице и другим операцијама на отвореном тржишту**. Поред основног инструмента, Народна банка Србије у спровођењу монетарне политике користи и друге инструменте монетарног регулисања, пре свега **обавезну резерву и операције на девизном тржишту**.

Операције на отвореном тржишту

Главне операције на отвореном тржишту Народне банке Србије током 2025. године биле су једнонедељне реверзне репо трансакције, тј. репо трансакције продаје ХоВ (повлачење ликвидности).

Репо трансакције Народна банка Србије спроводила је својим ХоВ. Као и претходних година, за потребе репо продаје у 2025. години емитована је једна серија благајничких записа у укупној номиналној вредности од 1.000,0 млрд динара. Емисија једне серије благајничких записа у већем обиму резултат је потребе да се обезбеди довољан обим тржишног материјала за несметано обављање репо трансакција, у амбијенту високих вишкова динарске ликвидности у банкарском систему.

Графикон IV.1.2.1. **Репо продаја и стање продатих ХоВ**
(у млрд RSD)



Извор: НБС.

Током 2025. године организоване су 52 аукције репо продаје ХоВ. Аукције су одржаване једном недељно, по моделу варијабилне вишеструке каматне стопе.

⁵ Референтна каматна стопа представља максимални, односно највиши ниво каматне стопе по којем може бити реализована трансакција репо продаје ХоВ.

Остварени обим продаје ХоВ у 2025. години (21.410,0 млрд динара) био је мањи него у 2024. години (24.047,8 млрд динара), услед смањења вишкова динарске ликвидности, пре свега по основу активности државе и интервенција Народне банке Србије нето продајом девиза на МДТ-у услед преовлађујућих депрецијацијских притисака на динар.

Просечно стање благајничких записа Народне банке Србије у портфељу банака током 2025. године износило је 413,3 млрд динара, што представља смањење у поређењу са 2024. годином (454,5 млрд динара). Посматрано у односу на крај 2024. године, стање репо продатих ХоВ смањено је за 100,0 млрд динара и крајем 2025. износило је 290,0 млрд динара.

Депозитне и кредитне олакшице

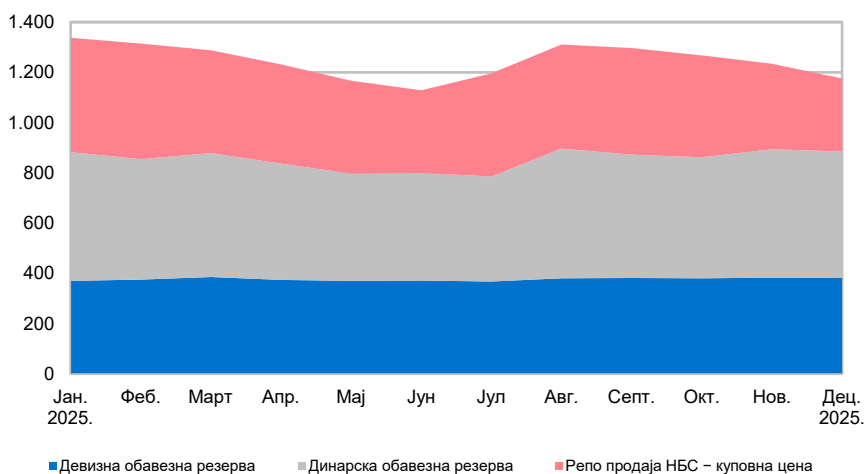
Банке су у 2025. години наставиле да преконоћно депонују средства код Народне банке Србије (депозитне олакшице). Просечно дневно стање депонованих средстава банака код Народне банке Србије у 2025. години износило је 138,9 млрд динара, што је за 0,9 млрд динара ниже него у 2024. години. Највише просечно месечно стање депонованих средстава забележено је у јануару (230,3 млрд динара), а најниже у мају (89,1 млрд динара).

Банке су у 2025. години користиле кредите за одржавање дневне ликвидности на основу залоге ХоВ (кредитне олакшице) као дневни кредит у укупном износу од 0,8 млрд динара (две банке), док преконоћни кредит није користила ниједна банка.

Обавезна резерва

Обрачуната обавезна резерва која се издваја у девизама током 2025. године повећана је за 185,8 млн евра (6,1%) и износила је 3,2 млрд евра. Такво кретање

Графикон IV.1.2.2. **Обим стерилизације инструментима
монетарне политике**
(у млрд RSD)



Извор: НБС.

резултат је повећања свих категорија обавеза које чине девизну основицу, а пре свега раста девизне штедње и девизних депозита привреде, с рочношћу до две године.

У истом периоду, обавезна резерва која се издваја у динарима повећана је за 38,1 млрд динара (8,4%) и крајем године износила је 489,7 млрд динара. Наведено повећање у већој мери је резултат поменутог раста девизних обавеза (с обзиром на то да се део девизне обавезне резерве издваја у динарима), а у мањој мери и повећања чисто динарске обавезне резерве, по основу раста динарских депозита становништва и привреде.

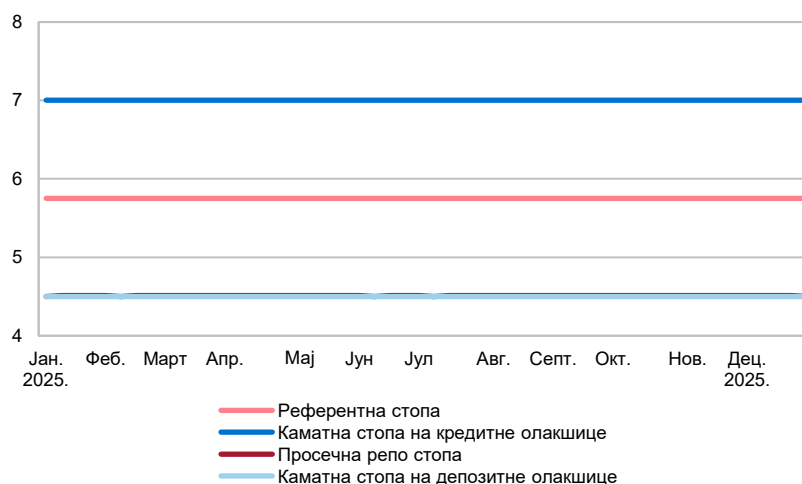
Каматне стопе

Референтна каматна стопа Народне банке Србије током 2025. године била је непромењена на нивоу од 5,75% (непромењена од септембра 2024. године), што одражава опрезан приступ Извршног одбора опрезност у условима глобалних геополитичких неизвесности, иако се у Т4 стопа инфлације стабилизовала благо испод централне вредности циља ($3 \pm 1,5\%$). Стопе на депозитне и кредитне олакшице остале су непромењене, на нивоу од 4,50% и 7,00%, респективно.

У складу с непромењеним основним каматним стопама, просечна пондерисана репо стопа на једнонедељним реверзним репо аукцијама током 2025. године кретала се у веома уском распону (4,50–4,51%) и у просеку износила 4,51%. Крајем 2025. године просечна пондерисана репо стопа износила је 4,50%, што је непромењено у поређењу с крајем 2024. године.

Каматна стопа по којој Народна банка Србије обрачунава и плаћа камату банкама на износ оствареног просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве у 2025. години остала је непромењена, на нивоу од 0,75%.

Графикон IV.1.2.3. **Кретање референтне и просечне репо стопе**
(дневни подаци, на годишњем нивоу, у %)



Извор: НБС.

Операције на девизном тржишту

У складу с *Програмом монетарне политике за 2025. годину*, Народна банка Србије наставила је да спроводи режим руковођено пливајућег девизног курса, уз могућност интервенција на девизном тржишту ради ублажавања осцилација курса динара према еврџ, очувања стабилности цена и финансијског система, као и одржавања адекватног нивоа девизних резерви.

Динар је током 2025. године номинално ослабио према еврџ за 0,2%, а Народна банка Србије је на МДТ-у нето продала 580,0 млн евра.

У периоду од јануара до краја маја 2025. преовладавали су депрецијацијски притисци, који су почетком године били изазвани пре свега сезонски појачаном тражњом за девизама увозника енергената. Тражња је додатно појачана након вести о увођењу санкција Нафтној индустрији Србије и потребе за попуњавањем залиха енергената. У истом периоду забележена је и појачана тражња грађана за страном валутом, док је понуда девиза осталих домаћих компанија, које се обично јављају као продавци, била смањена, делимично и због мањег прилива СДИ. Народна банка Србије је у првих пет месеци 2025. на МДТ-у нето продала 1,0 млрд евра.

У периоду од јуна до краја септембра 2025. године преовладавали су притисци ка јачању динара према еврџ, пре свега као резултат појачаног одобравања девизно индексираних кредита привреди и физичким лицима, једним делом и услед одобравања субвенционисаних стамбених кредита за младе. Истовремено, повећана је понуда девиза од стране домаћих компанија, чему је допринело и смањење тражње увозника енергената за девизама. На страни понуде деловао је и нето откуп ефетивног страног новца банака од овлашћених мењача и физичких лица. Народна банка Србије је током ова четири месеца на МДТ-у нето купила 1,43 млрд евра, чиме је више него надомештена нето продаја девиза у првих пет месеци.

Од октобра до краја децембра преовладавали су депрецијацијски притисци, који су делимично били последица сезонских фактора у виду појачане тражње за девизама увозника енергената, као и тражње за девизама у вези са исплатом дивиденди странним власницима. Од краја новембра појачана је тражња физичких лица за страном валутом под утицајем психолошког фактора услед раста неизвесности у вези с Нафтном индустријом Србије након ступања на снагу санкција према овој компанији. Народна банка Србије је, како би омогућила несметано функционисање девизног тржишта, у овом периоду интервенисала продајом девиза. Поред тога, реаговала је и изменама прописа из области мењачког пословања, којима је олакшано снабдевање овлашћених мењача ефетивом од стране банака, уз укидање провизије за мењачке послове. Од средине децембра до краја године, услед предузетих мера, тражња становништва за страном валутом знатно је смањена, уз постепени повратак у нормалне токове. Народна банка Србије је од октобра до краја децембра на МДТ-у нето продала 1,01 млрд евра.

Девизни своп

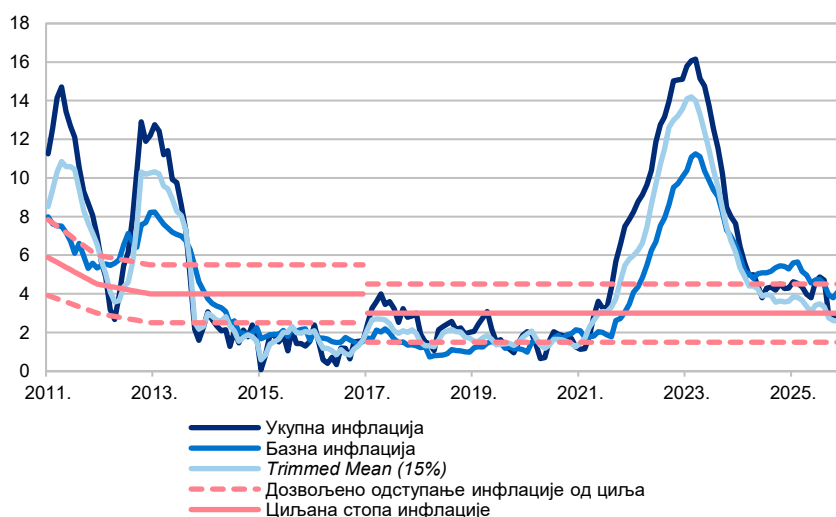
Народна банка Србије је током 2025. године наставила да омогућава банкама закључивање билатералних своп трансакција куповине и продаје евра за динаре са Народном банком Србије. Циљ ових трансакција био је не само пружање подршке банкама у управљању ликвидношћу, у смислу превазилажења проблема недовољних лимита за закључивање међубанкарских трансакција, већ и обезбеђивање флексибилности у погледу тренутка закључивања трансакција и њихове рочности. Током 2025. године у билатералним своп трансакцијама Народне банке Србије реализовано је укупно 3.814,0 млн евра, при чему је Народна банка Србије своп купила и своп продала по 1.907,0 млн евра.

IV.1.3. Остварење циљане инфлације у 2025. години

Према подацима РЗС-а, просечна инфлација у 2025. години износила је 3,8% (наспрам 4,6% у 2024), док је просечна базна инфлација износила 4,5% (наспрам 5,2% у 2024).

У складу са очекивањима Народне банке Србије, **мг. инфлација** је од почетка 2025. успоравала, спутивши се на 3,8% у мају, углавном под утицајем нижих цена нафтних деривата и споријег раста цена услуга. Након што се од јуна до августа налазила нешто изнад горње границе дозвољеног одступања од циља, **мг. инфлација се од септембра вратила унутар распона од $3 \pm 1,5\%$** , највише као резултат примене *Уредбе* Владе.⁶ До краја 2025. инфлација се кретала благо испод централне вредности циља, на нивоу од 2,7% мг. у децембру. **Базна инфлација**, мерена променом ИПЦ-а по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, с

Графикон IV.1.3.1. Динамика инфлације - укупне, базне и *trimmed mean*
(мг. стопе, у %)



Извор: РЗС и прерачун НБС.

⁶ Уредбом о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе су на шест месеци, почев од 1. септембра, ограничене трговинске марже на 20% за 23 категорије производа у оквиру хране и кућне хемије, које у збиру чине око 35% ИПЦ-а.

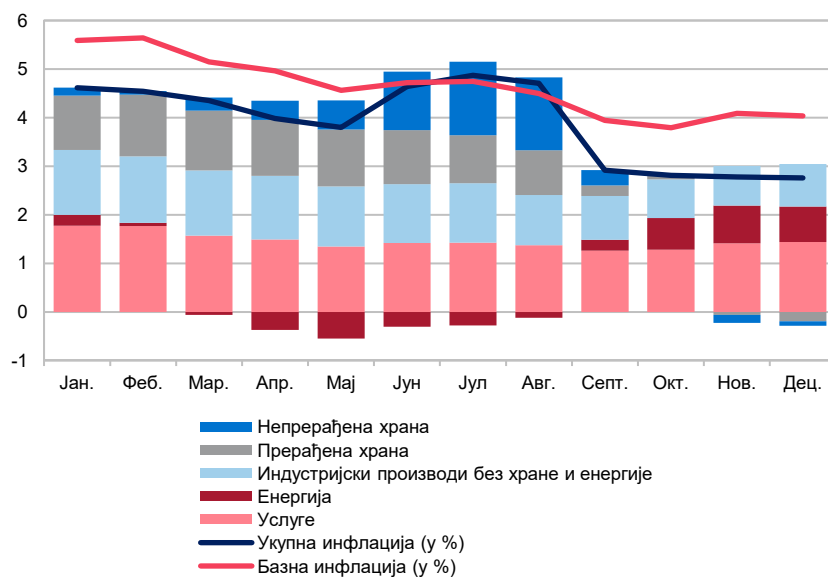
просечног нивоа од 5,0% м.г. од јануара до августа, спустила се на 4,0% м.г. од септембра до децембра. Њена изведена мера – *trimmed mean* (мерена променом ИПЦ-а по искључењу 15% производа и услуга чије цене бележе највеће промене у оба смера) – током целе године кретала се испод укупне инфлације и у просеку износила 3,0% м.г.

Посматрано по основним компонентама ИПЦ-а, **цене хране и безалкохолних пића** убрзавале су м.г. раст од јануара до јула, услед неповољних временских услова који су смањили понуду воћа и поврћа на домаћем тржишту, као и рекордног раста светских цена кафе и какаоа, што је подигло цене кондиторских производа. Након доношења *Уредбе*, која се доминантно односи на прехранбене производе, цене воћа успориле су м.г. раст до краја године, на 11,7% (уз допринос инфлацији од 0,3 п.п.), док су цене поврћа смањене за 13,6% (уз негативан допринос инфлацији од 0,6 п.п.). На крају 2025, **цене хране, и непрерађене и прерађене**, смањене су за по 0,9% м.г., уз збирни негативан допринос м.г. инфлацији од 0,3 п.п., што је за 1,5 п.п. ниже него на крају 2024. године.

Цене на нивоу групе енергије у децембру су оствариле раст од 4,6% м.г. (уз допринос инфлацији од 0,7 п.п.), пре свега због октобарске корекције цена електричне енергије, док цене гаса за домаћинства нису мењане. Цене нафтних деривата на домаћем тржишту пратиле су кретање цене нафте на светском тржишту и у децембру имале неутралан допринос инфлацији. Цене чврстих горива у децембру су повећане за 4,4% м.г. (уз допринос инфлацији од 0,1 п.п.), као последица сезонског поскупљења дрва за огрев.

Цене индустријских производа (без хране и енергије) доминантно су успоравале м.г. раст током 2025. године, који је од септембра до краја године износио у просеку 3,0%, делом као резултат спровођења *Уредбе*, којом су обухваћени поједини производи кућне хемије. Раст цена на нивоу групе у

Графикон IV.1.3.2. Доприноси компоненти ИПЦ-а м.г. инфлацији током 2025.
(у п.п.)



Извор: РЗС и прерачун НБС.

децембру износио је 3,1%, уз допринос инфлацији од 0,9 п.п., при чему је око три четвртине оствареног раста потекло од децембарске корекције цена цигарета (7,5%) и поскупљења лекова (6,0%) и алкохолних пића (4,7%).

Цене услуга током већег дела 2025. године успоравале су м.г. раст, који је у децембру износио 5,8% (уз допринос инфлацији од 1,4 п.п.). На м.г. раст цена услуга у децембру највише су утицале више цене комуналних, угоститељских, транспортних и финансијских услуга, као и услуга рекреације. Као и у већини земаља региона и зоне евра, цене услуга су доминантно одредиле м.г. динамику базне инфлације током 2025, која је у децембру износила 4,0% (уз допринос укупној инфлацији од 1,9 п.п.).

Регулисане цене, о којима одлучује Влада, на крају 2025. биле су за 7,0% више него годину дана раније (уз допринос инфлацији од 1,3 п.п.), што је последица корекција цена електричне енергије и цигарета, као и поскупљења комуналних услуга.

IV.2. Регулација и супервизија финансијских институција

IV.2.1. Банке

У току 2025. године структура финансијског сектора, у делу који је под надзором Народне банке Србије, није се битније променила. Банкарски сектор и даље има доминантну улогу и представља кључни фактор стабилности финансијског система. У укупној билансној суми финансијског сектора под надзором Народне банке Србије, која је у 2025. години износила 74,5% БДП-а, банкарски сектор учествује са 90,4%.⁷

На крају 2025. године у банкарском сектору било је 21.816 запослених, што је за 470 запослених мање него на крају 2024. године.

Табела IV.2.1.1. Структура финансијског система

	31. децембар 2024.			31. децембар 2025.		
	Број	Билансна сума (у млрд RSD)	Учешће (у %)	Број	Билансна сума (у млрд RSD)	Учешће (у %)
Банкарски сектор	20	6.635,3	90,7	19	7.005,8	90,4
Даваоци финансијског лизинга	15	203,0	2,8	13	227,4	2,9
Друштва за осигурање	20	417,3	5,7	20	446,8	5,8
Добровољни пензијски фондови	7	61,7	0,8	7	66,7	0,9
Укупно	62	7.317,3	100,0	59	7.746,7	100,0

Извор: НБС.

⁷ Подаци су дати на основу извештаја које су банке дужне да достављају Народној банци Србије, а које нису ревидирали спољни ревизори, нити је њихова исправност била предмет непосредне контроле Народне банке Србије.

Структура банкарског сектора

Банкарски сектор је крајем 2025. године бројао 19 банака, од којих је 15 у већинском власништву страних акционара, две банке су с већинским приватним домаћим капиталом, а две банке су у већинском власништву Републике Србије.⁸

Табела IV.2.1.2. Власничка структура банкарског сектора у 2025.

	Билансна сума (у млн RSD)	Учешће (у %)	Капитал (у млн RSD)	Учешће (у %)
Банке у власништву домаћих лица:				
– државне	1.597.929	22,8	185.862	19,3
– приватне	665.952	9,5	59.710	6,2
	931.976	13,3	126.152	13,1
Банке у власништву страних лица	5.407.894	77,2	776.211	80,7
Укупно	7.005.822	100,0	962.073	100,0

Извор: НБС.

Укупна билансна сума банкарског сектора у 2025. години увећана је за 370,5 млрд динара, или за 5,6%. Учешће банака у власништву страних акционара у 2025. смањено је за 0,3 п.п. и износило је 77,2% на крају године. Истовремено, учешће банака у власништву државе повећано је за 0,5 п.п. и износило је 9,5%, док је учешће банака у власништву домаћих акционара смањено за 0,3 п.п. и износило је 13,3%.

Од банака у власништву страних акционара, највеће учешће у укупној активи имале су банке чији су акционари из Италије (26,2%), Аустрије (18,9%), Мађарске (14,2%) и Словеније (10,2%), док се на банке са акционарима из осталих земаља односило 7,7% укупне активе.

Билансни капитал банкарског сектора у 2025. години увећан је за 38,8 млрд динара (за 4,2%).

Степен концентрације

Степен тржишне концентрације, мерен *HHI*,⁹ у 2025. години повећан је у све три кључне категорије (билансна сума, укупни кредити и укупни депозити). Вредност индекса је у свим категоријама незнатно изнад 1.000, што указује на умерену концентрацију.

Табела IV.2.1.3. Степен концентрације (*HHI*) и учешћа водећих банака у билансној суми, кредитима и депозитима банкарског сектора

	31. децембар 2024.	31. децембар 2025.
Билансна сума (вредност <i>HHI</i>)	983	1.029
Учешће у билансној суми (у %):		
Првих пет банака	61,9	62,0
Првих десет банака	90,3	92,3
Бруто кредити (вредност <i>HHI</i>)	1.040	1.092
Учешће у бруто кредитима (у %):		

⁸ Република Србија је већински власник или појединачно највећи акционар.

⁹ *HHI* (Херфиндал–Хиршманов индекс) израчунава се као сума квадрата учешћа појединачних банака у укупној категорији која се посматра (актива, кредити, депозити итд.). Вредност показатеља до 1.000 указује на одсуство концентрације у сектору, вредност између 1.000 и 1.800 на умерену концентрацију, а вредност изнад 1.800 на изражену концентрацију.

Табела IV.2.1.3. Степен концентрације (ННЛ) и учешћа водећих банака у билансној суми, кредитима и депозитима банкарског сектора

	31. децембар 2024.	31. децембар 2025.
Првих пет банака	63,9	64,8
Првих десет банака	92,1	94,2
Депозитни потенцијал (вредност ННЛ)	983	1.029
Учешће у депозитном потенцијалу (у %):		
Првих пет банака	61,7	61,4
Првих десет банака	90,3	92,6

Извор: НБС.

Структура активе и пасиве банкарског сектора

Структура активе

Будући да су пословни модели банака које послују у Републици Србији окренути традиционалним кредитно-депозитним пословима, највећи део нето активе банкарског сектора, која је на крају 2025. године износила 7.005,8 млрд динара, чинили су кредити и потраживања.¹⁰ Највећи део кредита и потраживања (88,3%) био је пласиран нефинансијском сектору, а остатак банкама и другим финансијским организацијама. Нето стање кредита и потраживања повећано је у 2025. години (за 387,7 млн динара), као и њихово учешће у укупној нето активи, са 64,4% на 66,5%. Значајно је још учешће ХоВ, које заједно са залоženим финансијским средствима чини 12,1% нето активе. Учешће готовине и средстава код централне банке у току 2025. године смањено је са 20,5% на 18,7%.

Табела IV.2.1.4. Структура нето активе банака на дан 31. децембра 2025.

	Износ (у млн RSD)	Учешће (у %)
Готовина и средства код централне банке	1.312.423,3	18,7
Заложена финансијска средства	8.004,1	0,1
Потраживања по основу деривата	2.374,5	0,0
ХоВ	834.704,8	11,9
Кредити и потраживања од банака и других финан. организација	544.757,2	7,8
Кредити и потраживања од комитената	4.113.699,5	58,7
Промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0,0	0,0
Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	1.023,5	0,0
Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	1.011,1	0,0
Инвестиције у зависна друштва	11.154,9	0,2
Нематеријална имовина	27.953,1	0,4
Некретнине, постројења и опрема	85.028,2	1,2
Инвестиционе некретнине	4.126,9	0,1
Текућа пореска средства	1.956,6	0,0
Одложена пореска средства	1.833,6	0,0
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	1.056,1	0,0
Остала средства	54.715,0	0,8
Укупно актива	7.005.822,5	100,0

Извор: НБС.

¹⁰ Поред датих кредита и депозита, ова билансна ставка укључује и девизне рачуне у иностранству, потраживања по каматама, накнадама и провизијама и остала потраживања (факторинг, форфетинг, авалирања, акредитиви и друга јемства), а искључује депоноване вишкове ликвидних средстава и девизну обавезну резерву код Народне банке Србије.

Структура пасиве

Учешће капитала у структури извора средстава банкарског сектора Републике Србије благо је смањено, са 13,9% на 13,7%. Позиција *депозити и остале обавезе*¹¹ (од чега се 87,8% односи на нефинансијски сектор) забележила је номинални раст од 331,1 млрд динара, односно 6,0%.

Табела IV.2.1.5. Структура пасиве банака на дан 31. децембра 2025.

	Износ (у млн RSD)	Учешће (у %)
Обавезе по основу деривата	2.145,6	0,0
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	711.436,3	10,2
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	5.141.985,8	73,4
Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	1.217,0	0,0
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0,0	0,0
Обавезе по основу ХоВ	12.044,1	0,2
Субординиране обавезе	67.129,3	1,0
Резервисања	24.578,4	0,4
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0,0	0,0
Текуће пореске обавезе	3.294,7	0,0
Одложене пореске обавезе	987,7	0,0
Остале обавезе	78.930,6	1,1
Укупно обавезе	6.043.749,5	86,3
Капитал	962.073,0	13,7
Укупно пасива	7.005.822,5	100,0

Извор: НБС.

Укупан нераспоређени нето добитак банкарског сектора у 2025. износио је 239,0 млрд динара, што је за 21,9 млрд динара више него на крају 2024. године. Резерве из капитала износиле су 338,4 млрд динара, што је за 22,7 млрд динара више него на крају 2024. године.

Табела IV.2.1.6. Структура капитала банака

(у млн RSD)

	31. децембар 2024.	31. децембар 2025.
Акцијски и остали капитал	390.468	384.920
Сопствене акције	0	253
Резерве	315.648	338.386
Добитак текуће и ранијих година	228.139	248.609
Губитак текуће и ранијих година	10.987	9.589
Укупно	923.267	962.073

Извор: НБС.

Ванбилансне ставке

Укупне ванбилансне ставке банкарског сектора на крају 2025. године износиле су 10.073,1 млрд динара и у поређењу с крајем 2024. повећане су за 6,8%.

¹¹ У складу с билансним шемама, које важе од 1. јануара 2018, ставка *депозити и остале обавезе*, поред депозита, обухвата и примљене кредите, као и обавезе по каматама, накнадама и провизијама.

Највећи део ванбиланса банкарског сектора чине ставке по којима банка није изложена кредитном ризику¹² (79,2% укупних ванбилансних ставки). На крају 2025. године, највећи удео у укупним ванбилансним ставкама имали су потраживања по дериватима (13,2%), дате гаранције и друга јемства (7,9%), преузете неопозиве обавезе (3,0%) и финансијска средства пренета у ванбиланс у складу са *Одлуком о рачуноводственом отпису билансне активе банке* (1,7%).

Девизни ризик

На крају 2025. укупна отворена девизна позиција банака износила је 13,8 млрд динара, а изложеност банкарског сектора девизном ризику (исказана показатељем девизног ризика) 1,71%, што је знатно испод прописаног максимума (20%).

Табела IV.2.1.7. **Девизни ризик банака на дан 31. децембра 2025.**
(у млн RSD)

Отворена позиција у EUR		Отворена позиција у USD		Отворена позиција у CHF		Отворена позиција у осталим валутама		Отворена позиција у злату		Укупно отворена позиција		Укупна нето отворена девизна позиција
Дуга	Кратка	Дуга	Кратка	Дуга	Кратка	Дуга	Кратка	Дуга	Кратка	Дуга	Кратка	
12.410	4.487	213	97	146	44	1.001	235	298	0	13.771	4.862	13.771

Извор: НБС.

Квалитет активе

Према подацима на крају децембра 2025. године, квалитет активе банкарског сектора Републике Србије је очуван. Показатељ учешћа *NPL* у укупним кредитима на крају године смањен је на 2,11%, што је историјски минимум до тог тренутка. Од увођења *Стратегије за решавање проблематичних кредита* у августу 2015. године, овај показатељ је снижен за чак 20,14 п.п. Укупни бруто *NPL* износили су 90,8 млрд динара, од чега се на привреду односило 41,3% (уз *NPL* показатељ од 1,95%), а на физичка лица 57,6% (уз *NPL* показатељ од 2,69%).

Покривеност *NPL*-а исправкама вредности је смањена у 2025. години услед побољшања квалитета активе. На крају 2025. године, 61,5% укупних бруто *NPL*-а било је покривено припадајућим исправкама вредности извршеним у складу с *Међународним стандардима финансијског извештавања 9 (МСФИ 9)*, док је 112,4% *NPL*-а покривено исправкама вредности укупних кредита.

Укупна класификована билансна и ванбилансна актива банкарског сектора на крају 2025. године износила је 6.540,8 млрд динара и већа је за 609,9 млрд динара, или за 10,3%, него годину дана раније.

¹² Примљена материјална средства обезбеђења, примљене гаранције и друга јемства за измирење обавеза дужника банке, средства из депо и кастоди послова, неискоришћени оквирни кредити и кредитне линије одобрени банци, преузете опозиве обавезе, пласмани у име и за рачун трећих лица и остала ванбилансна актива.

Табела IV.2.1.8. Структура *NPL*

(у млн RSD)

	31. децембар 2024.	31. децембар 2025.
Укупни бруто <i>NPL</i>		
Износ	94.114	90.833
Показатељ	2,5%	2,1%
Привреда*		
Износ	38.011	37.541
Показатељ	2,2%	1,9%
Физичка лица**		
Износ	55.019	52.292
Показатељ	3,4%	2,7%
Остало		
Износ	1.084	1.000
Показатељ	0,3%	0,2%

* Сектор привреде укључује сектор привредних друштава, сектор јавних предузећа, привредних друштава у стечају и јавних предузећа у стечају, као и правна лица и установе из области образовања и здравствене заштите које се не финансирају из буџета.

** Становништво, предузетници, приватна домаћинства са запосленима и регистровани пољопривредни произвођачи.

Извор: НБС.

Табела IV.2.1.9. Класификација активе банака

(у млн RSD)

	Бруто износ	Укупна класификована актива	Класификована актива	Учешће активе класификоване у катег. Г и Д у укупној класификованој активи (у %)
			А + Б + В	Г + Д
31. децембар 2025.				
Билансна актива	7.228.904	4.441.142	4.185.002	256.140
Ванбилансне ставке	10.073.115	2.099.644	2.054.340	45.304
Укупно	17.302.019	6.540.786	6.239.342	301.444
31. децембар 2024.				
Билансна актива	6.854.677	3.990.566	3.748.332	242.233
Ванбилансне ставке	9.428.480	1.940.278	1.900.968	39.311
Укупно	16.283.157	5.930.844	5.649.300	281.544

Извор: НБС.

Ликвидност банкарског сектора

Домаћи банкарски сектор је и даље изузетно ликвидан, па ризик ликвидности представља најмање изражен ризик у систему.

Просечан месечни показатељ ликвидности банкарског сектора у децембру 2025. године био је на двоструко вишем нивоу од прописаног минимума (1,0) и износио је 2,16. Током 2025. године овај показатељ је константно био изнад 2, што указује на то да су ликвидна средства (ликвидна потраживања првог реда и остала потраживања која доспевају у наредном месецу) била двоструко већа од збира обавеза без утврђеног рока доспећа и обавеза које доспевају у наредном месецу. Просечан месечни ужи показатељ ликвидности банкарског сектора у децембру 2025. године, с вредношћу од 1,61, такође се налазио знатно изнад регулаторног минимума (0,7). Ликвидна средства су са стањем на дан 31. децембра 2025. године чинила 40,3% укупне билансне активе и 51,1% краткорочних обавеза.

Вредност показатеља покрића ликвидном имовином (*Liquidity Coverage Ratio* – *LCR*) износи 164,25%, што, уз вредност показатеља нето стабилног финансирања од 166,49%, такође потврђује високу ликвидност банкарског сектора.

Адекватност капитала банкарског сектора

Банкарски сектор Републике Србије, захваљујући знатним резервама капитала формираним у претходним годинама, као и повољној структури регулаторног капитала, који се у највећој мери (око 92%) састоји од основног капитала, при чему скоро у потпуности доминира најквалитетнија компонента капитала – основни акцијски капитал, остао је адекватно капитализован и у 2025. години. Показатељ адекватности капитала на крају године износио је 20,18%, што је знатно изнад регулаторног минимума од 8%. Показатељ адекватности основног капитала износио је 18,63% (регулаторни минимум је 6%), а показатељ адекватности основног акцијског капитала 18,60% (регулаторни минимум је 4,5%). Показатељ леверица, тј. однос основног капитала и укупне билансне и ванбилансне изложености, на крају 2025. године износио је 10,05% (регулаторни минимум је 3%).

Усклађеност показатеља пословања

На крају 2025. године показатељи пословања свих 19 банака које чине банкарски сектор били су усклађени са свим прописаним лимитима.

Табела IV.2.1.10. Показатељи пословања банака

	31. децембар 2025.	Број банака с неусклађеним показатељима
Показатељ адекватности капитала (мин. 8%)	20,2%	0
Показатељ укупних улагања у лица која нису лица у финансијском сектору, као и у основна средства и инвестиционе некретнине банке (макс. 60%)	11,0%	0
Показатељ збира свих великих изложености према једном лицу или групи повезаних лица	-	0
Показатељ ликвидности*	2,2	0
Показатељ девизног ризика (макс. 20%)	1,7%	0

* Просечни месечни показатељ.
Извор: НБС.

Профитабилност

Банкарски сектор Републике Србије је и у 2025. години остварио позитиван нето финансијски резултат пре опорезивања у износу од 189,01 млрд динара. Принос на активу је износио 2,8%, као и у 2024. години, а принос на капитал је незнатно смањен, са 20,3% на 20,1%.

Табела IV.2.1.11. Финансијски резултат банака

	31. децембар 2024.		31. децембар 2025.	
	Износ (у млн RSD)	Број банака	Износ (у млн RSD)	Број банака
1. Добитак	176.452	19	189.199	17
2. Губитак	168	1	187	2
Финансијски резултат (1–2)	176.284	20	189.012	19

Извор: НБС.

У 2025. години с добитком је пословало 17 банака, док су две банке забележиле негативан нето резултат пре опорезивања.

Табела IV.2.1.12. Показатељи профитабилности банкарског сектора

(у %)

	2024.	2025.
Принос на активу (ROA)	2,8	2,8
Принос на капитал (ROE)	20,3	20,1
Каматна маржа / просечна билансна актива	4,1	3,7
Каматна маржа / укупни оперативни приходи	70,5	67,2
Пословни расходи / укупни оперативни приходи	46,1	46,6
Расходи зарада / пословни расходи	38,0	39,3

Извор: НБС.

Највећи удео у нето добитку банкарског сектора Републике Србије у 2025. години, као и претходних година, имали су нето приходи од камата, накнада и провизија, који су износили 349,7 млрд динара и били мањи за 0,7 млрд динара, или за 0,2%, него 2024. године. Нето приходи од камата су у 2025. години износили 249,5 млрд динара и били су мањи за 8,0 млрд динара, или за 3,1%. Нето приходи од накнада и провизија износили су 100,2 млрд динара и били су већи за 7,2 млрд динара, или за 7,8%. С друге стране, нето кредитни губици, који су износили 9,2 млрд динара, смањени су за 11,4 млрд динара, или за 55,3%. Оперативни расходи су износили 173,0 млрд динара и били су већи за 4,7 млрд динара, или за 2,8%, него у 2024. години.

Активности у области контроле пословања банака

Регулаторна активност

На предлог Народне банке Србије, Народна скупштина Републике Србије усвојила је 6. марта 2025. године *Закон о изменама и допунама Закона о банкама*¹³ (у даљем тексту: *Закон о банкама*), којим се, између осталог, успоставља Фонд за реструктурирање банака и мења начин обрачуна и исказивања минималног захтева за капиталом и подобним обавезама, чиме се у великој мери врши усклађивање са изменама *Директиве 2014/59/EU* Европског парламента и Савета од 15. маја 2014. године о утврђивању оквира за опоравак и реструктурирање кредитних институција и инвестиционих друштава. Додатно је унапређен и регулаторни оквир за банке у више кључних области, укључујући управљање

¹³ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025 од 6. марта 2025.

ризацима, интерну процену адекватности капитала банке и ликвидности, објављивање и сродне области. Ово представља корак ка усклађивању са *Директивом 2013/36/EU* Европског парламента и Савета од 26. јуна 2013. године о приступу активностима кредитних институција и пруденцијалном надзору над кредитним институцијама и инвестиционим друштвима. У области корпоративног управљања уведен је концепт кључних функција и носилаца кључних функција. У законски оквир уведени су појмови „финансијски холдинг“, „мешовити финансијски холдинг“ и „мешовити холдинг“, чиме је успостављен правни основ за регулисање њиховог пословања на консолидованом нивоу у ситуацији када је банка њихово зависно друштво. *Законом о банкама* додатно се унапређује домаћи оквир за спречавање прања новца и финансирање тероризма. Такође, додатно се јача супервизорска функција Народне банке Србије, између осталог, унапређењем процеса супервизорске процене коју врши Народна банка Србије, као и увођењем нових супервизорских алата, као што су супервизорски споразум и прикривена контрола.

Народна банка Србије је у законском року донела све подзаконске акте неопходне за примену *Закона о банкама*, којима су сва битна питања ближе уређена.¹⁴ Између осталог, овим актима детаљније су уређени услови и начин именовања носилаца кључних функција у банци, као и нови услов за чланство у управном одбору банке, минимални показатељ леверица и начин израчунавања укупног износа изложености банке који се укључују у обрачун овог показатеља, као и друга питања ради омогућавања уједначене и истовремене примене на појединачној и консолидованој основи свих законских новина.

Спроведене регулаторне активности које су претходно описане свакако представљају значајан корак даљег усклађивања прописа за банке с прописима ЕУ.

Поред наведеног, у контексту даље усаглашавања прописа за банке с регулативом ЕУ, донета је *Одлука о управљању каматним ризиком у банкарској књизи*, као и *Упутство за примену стандардизованог приступа и поједностављеног стандардизованог приступа за мерење изложености каматном ризику у банкарској књизи*, којима је унапређен важећи оквир за управљање овим ризиком, узимајући у обзир нови оквир за управљање каматним

¹⁴ *Одлука о изменама и допунама Одлуке о адекватности капитала банке, Одлука о изменама Одлуке о извештавању банака, Упутство о начину израчунавања укупног износа изложености банке које се укључују у обрачун показатеља степена задужености (леверица) и Одлука о ближим условима и начину давања сагласности за оснивање или стицање подређеног друштва банке („Службени гласник РС”, бр. 41/2025) и Одлука о ближим условима и начину именовања носилаца кључних функција у банци, Одлука о изменама и допунама Одлуке о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења, дозволе за рад банке и појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије, Одлука о начину и условима идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком, Одлука о изменама и допунама Одлуке о управљању ризицима банке, Одлука о ближим условима и начину вршења контроле банака и посебне ревизије банке, Одлука о изменама и допунама Одлуке о контроли банкарске групе на консолидованој основи, Одлука о изменама и допунама Одлуке о извештавању банака („Службени гласник РС”, бр. 51/2025).*

ризиком у ЕУ (*IRRBB*). Цео регулаторни пакет за *IRRBB*¹⁵ (укључујући и прилагођене извештаје) примењује се од 1. јануара 2026. године.

Народна банка Србије током јула,¹⁶ августа¹⁷ и новембра¹⁸ 2025. године наставила је интензивне регулаторне активности, доносећи одлуке с циљем да се банкама олакша финансирање активности привредног сектора и државе, као и да се допринесе флексибилнијем управљању валутном структуром пласмана у складу с њиховим пословним моделима, у оквирима регулаторно постављених лимита.

Посредна контрола пословања банака

Посредна контрола пословања банака подразумева контролу и анализу извештаја и друге документације коју банке достављају на основу закона и прописа Народне банке Србије, других података о пословању банака којима Народна банка Србије располаже и података из екстерних извора (укључујући и страна регулаторна тела с којима Народна банка Србије има потписане мултилатералне или билатералне споразуме о сарадњи, размени информација и координацији супервизорских активности).

Ради утврђивања главних ризика у пословању банака и сагледавања њиховог ризичног профила, израђују се годишње супервизорске процене које обухватају анализу пословног модела банке, процену квалитета корпоративног управљања и система унутрашњих контрола, ризика који утичу на солвентност и ликвидност банке, као и процену адекватности капитала банке, при чему су супервизорске процене обухватиле и оцену ажурираних појединачних планова опоравка. Банкама су достављене процене минималног нивоа показатеља адекватности капитала банке, у вези с којима су им била упућена решења о одређивању показатеља адекватности капитала већег од прописаног, у складу са одредбама члана 23. Закона о банкама¹⁹ и тачком 5. Одлуке о адекватности капитала банке²⁰.

У току 2025. године, на дневној основи праћено је кретање показатеља ликвидности, док су на недељној основи праћене промене међу највећим депонентима, односно промене потраживања и обавеза банкарског сектора према страним банкама и међународним финансијским институцијама. На месечној основи израђиване су информације о кредитној активности, кретању *NPL*-а и профитабилности банкарског сектора. На тромесечном нивоу праћени су

¹⁵ Одлука о управљању каматним ризиком у банкарској књизи („Службени гласник РС”, бр. 13/2025) и Упутство за примену стандардизованог приступа и поједностављеног стандардизованог приступа за мерење изложености каматном ризику у банкарској књизи и Одлука о изменама и допунама Одлуке о извештавању банака („Службени гласник РС”, бр. 51/2025).

¹⁶ Одлука о спољној ревизији банака и Одлука о измени и допуни Одлуке о објављивању података и информација банке („Службени гласник РС”, бр. 63/2025).

¹⁷ Одлука о изменама и допунама Одлуке о класификацији билансне aktive и ванбилансних ставки банке и Одлука о допуни Одлуке о адекватности капитала банке („Службени гласник РС”, бр. 70/2025).

¹⁸ Одлука о изменама Одлуке о адекватности капитала банке и Одлука о изменама Одлуке о извештавању банака („Службени гласник РС”, бр. 101/2025).

¹⁹ „Службени гласник РС”, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025.

²⁰ „Службени гласник РС”, бр. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023, 110/2023, 102/2024, 41/2025, 70/2025, 101/2025 и 104/2025.

солвентност банака и ризик концентрације као подврсте кредитног ризика, активности наплате потраживања које су банке повериле трећим лицима, затим учешће девизних и девизно индексираних пласмана и ХоВ у укупним пласманима нефинансијском и недржавном сектору одобреним, односно емитованим од 1. јула 2023. године, као и кретање показатеља нето стабилних извора финансирања.

У вези са олакшицама током 2025. године израђиване су информације: о реализованим олакшицама на кредите одобрене физичким лицима; о олакшицама у отплати кредита лицима која су уписана у регистар пољопривредних газдинстава и лицима која се баве откупом и складиштењем воћа у хладњачи; о одобреним и реализованим кредитима младима за куповину прве стамбене непокретности у складу са *Законом о утврђивању гарантне шеме и субвенционисању дела камате као мера подршке младима у куповини прве стамбене непокретности*, као и о одобреним кредитима у складу са супервизорским очекивањима Народне банке Србије.

У 2025. години анализирана су 33 обавештења о увођењу нових производа, као и обавештења о поверавању активности и о уступању потраживања.

Ради превентивног деловања и спречавања преливања негативних ефеката на банкарски сектор и на реалну економију, појачано су праћене ликвидносна позиција и активности процеса одобравања пласмана појединих банака.

Одржавани су састанци са органима управљања банака и разматрани су поједини аспекти пословања банака.

На основу свих поменутих анализа и информација, припремљен је предлог плана непосредних контрола за 2026. годину, као и план супервизорских активности за ту годину.

Непосредна контрола пословања банака

Непосредна контрола пословања банака представља контролу која се врши непосредним увидом у пословне књиге и другу писмену и електронску документацију банке, као и у њен информациони систем. Спроводи се у складу с годишњим планом непосредних контрола или, по потреби, на основу дискреционе процене, засноване на приступу процени ризика. **У току 2025. године извршено је 19 поступака непосредних контрола бонитета и законитости пословања банака у складу са *Законом о банкама***, и то девет циљаних контрола бонитета и законитости пословања банака и десет контрола поступања банака у складу с мерама које је изрекла Народна банка Србије. Преглед извршених непосредних контрола у 2025. години према предмету контроле дат је у Табели IV.2.1.13.

Табела IV.2.1.13. **Преглед непосредних контрола извршених у 2025.**

Врста непосредне контроле	Предмет непосредне контроле	Број непосредних контрола
Контрола бонитета и законитости пословања банке у	Тачност сачињавања извештаја у вези с показатељем нето стабилних извора финансирања	4
	Адекватност капитала банке и тачност сачињавања извештаја у вези са учешћем кредита и ХоВ у динарима с девизном клаузулом	2

Врста непосредне контроле	Предмет непосредне контроле	Број непосредних контрола
складу са Законом о банкама	и у иностраној валути у укупним новоодобреним кредитима нефинансијском и недржавном сектору и ХоВ купљеним од лица из овог сектора Ризик концентрације у оквиру кредитног ризика и ризика ликвидности Процес одобравања кредита физичким лицима Управљање банком	1 1 1
Контрола поступања банке у складу с мерама које је изрекла Народна банка Србије	У вези са контролама бонитета и законитости пословања банака у складу са Законом о банкама	10
Укупно непосредних контрола извршених у 2025.		19

Извор: НБС.

Предузимање мера према банкама

У поступку контроле пословања банака у 2025. години, Народна банка Србије је донела три решења о изрицању новчане казне за три банке, и то: у износу од 9.853.303 динара (0,020% укупног прихода банке оствареног у 2024. години); у износу од 1.299.000 динара (0,02147% укупног прихода банке оствареног у 2023) и у износу од 917.000 динара (0,0175% укупног прихода банке оствареног у 2023).

Поред тога, донето је десет писмених опомена код седам банака, једно решење о налозима и мерама банци, а код три банке је обустављен поступак контроле.

Поступање по захтевима за давање сагласности

У поступцима по захтевима за давање различитих сагласности и одобрења, у складу са Законом о банкама, Народна банка Србије је у току 2025. године донела:

- 44 решења о давању сагласности на основне акте банака (оснивачки акт и статут);
- 51 решење о давању претходне сагласности на именовање чланова управних и извршних одбора банака и три решења о обустави поступка по захтеву за давање сагласности на именовање чланова управног одбора банке;
- 38 решења о давању претходне сагласности на именовање носилаца кључних функција унутрашњих контрола у банци (функција контроле усклађености пословања, функција унутрашње ревизије и функција управљања ризицима);
- два решења о давању претходне сагласности за укључивање субординиране обавезе у обрачун допунског капитала банке;
- седам решења о давању претходне сагласности да се у обрачун основног акцијског капитала укључи елемент тог капитала (обичне акције) ради повећања основног акцијског капитала банке;
- једно решење о давању сагласности да се подређено друштво које је лице у финансијском сектору не укључи у консолидовани финансијски извештај са стањем на дан 31. децембра 2024. године;

– једно решење о давању сагласности да се подређено друштво које је лице у финансијском сектору не укључи у годишњу ревизију финансијских извештаја банкарске групе са стањем на дан 31. децембра 2024. године;

– осам решења о давању претходног одобрења за расподелу нераспоређене добити из претходних година исплатом дивиденди акционарима банке која укупно прелази 10% капитала банке и једно решење о одбијању захтева за расподелу нераспоређене добити из претходних година исплатом дивиденди акционарима банке која укупно прелази 10% капитала банке;

– једно решење о давању претходне сагласности за стицање сопствених акција;

– једно решење о давању претходне сагласности да се добит из претходне године, за коју скупштина банке није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал, укључи у обрачун основног акцијског капитала банке;

– једно решење о давању претходне сагласности да се добит текуће године укључи у основни акцијски капитал банке;

– једно решење о одбијању захтева за стављање друштва за ревизију на листу спољних ревизора који могу вршити ревизију финансијских извештаја банке, коју утврђује и објављује Народна банка Србије;

– једно решење о давању сагласности за стицање подређеног друштва банке.

Обрађена су и 142 обавештења о поверавању активности банке трећим лицима, као и 34 обавештења о намеравању уступању потраживања банке и шест обавештења о намери изузећа од обрачуна лимита великих изложености према другој уговорној страни, која је чланица групе.

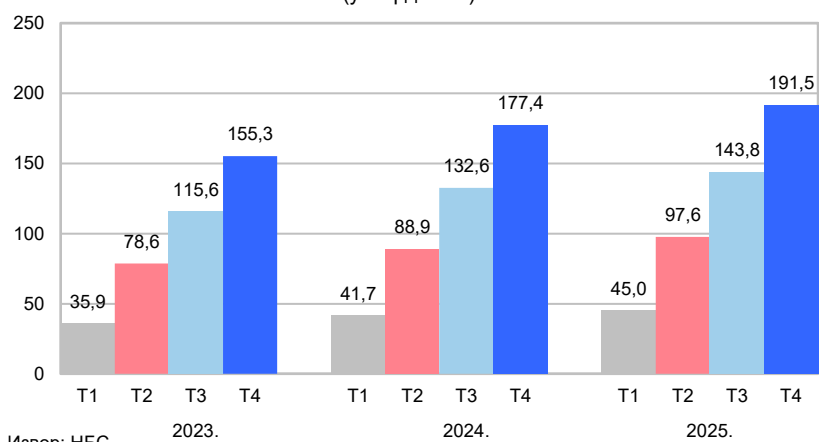
IV.2.2. Сектор осигурања

Учешће билансне суме сектора осигурања у укупној билансној суми финансијског сектора под надзором Народне банке Србије (банке, даваоци финансијског лизинга, друштва за (ре)осигурање и добровољни пензијски фондови)²¹ износило је 5,8%.

На крају 2025. године, у Републици Србији је пословало 20 друштава за (ре)осигурање, што је остало непромењено у односу на претходну годину. Пословима осигурања бавило се 16 друштава, а искључиво пословима реосигурања бавила су се четири друштва. Од друштава која се баве пословима осигурања, искључиво животним осигурањима бавила су се четири друштва, док се искључиво неживотним осигурањима, односно и животним и неживотним осигурањима бавило по шест друштава. Посматрано према власничкој структури капитала, 15 друштава је било у већинском страном власништву.

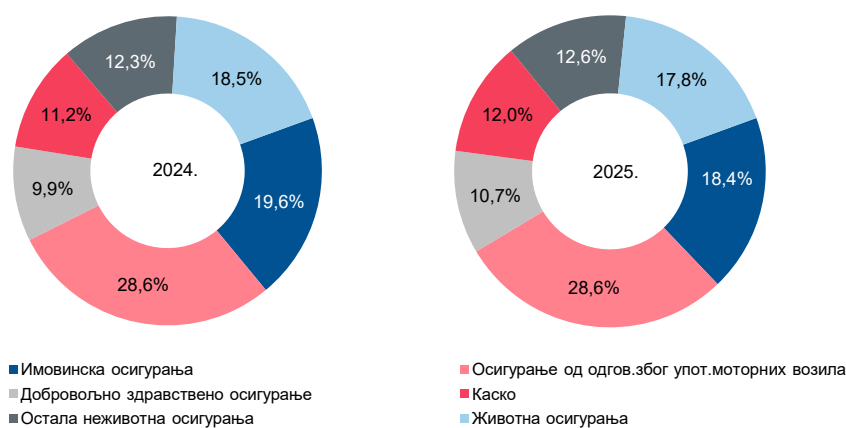
²¹ Осим платних институција, институција електронског новца и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама.

Графикон IV.2.2.1. Кретање укупне премије кумулативно по тромесечјима (у млрд RSD)



У продајној мрежи, поред друштава за (ре)осигурање, учествовало је и 15 банака, 12 давалаца финансијског лизинга и јавни поштански оператор, који имају сагласност за обављање послова заступања у осигурању, као и 119 правних лица (друштва за посредовање у осигурању и друштва за заступање у осигурању) и 83 заступника у осигурању (физичка лица – предузетници). У регистар активних овлашћених посредника у осигурању, односно заступника у осигурању, који се води код Народне банке Србије, уписано је укупно 5.000 лица која поседују овлашћење за обављање послова посредовања, односно послова заступања у осигурању.

Графикон IV.2.2.2. Укупна премија према врстама осигурања



Друштва за осигурање су у 2025. години остварила укупну премију у висини од 191,5 млрд динара (1,8% БДП-а), што је за 8,0% више него у 2024. години. У структури премије, учешће неживотних осигурања износило је 82,2%, а животних 17,8%. При томе, премија неживотних осигурања порасла је у односу на 2024. годину за 8,9%, а животних осигурања за 4,0%.

Посматрано према врстама осигурања, структура премије у 2025. години слична је структури у 2024. години, уз највеће учешће осигурања од одговорности због употребе моторних возила у укупној премији од 28,6%. Затим следе имовинска осигурања са 18,4%, животна осигурања са 17,8% и осигурање моторних возила – каско са 12,0%.

Билансна сума друштава за (ре)осигурање на крају 2025. године износила је 446,8 млрд динара и била је за 7,1% већа него годину дана раније. Највећи део активе друштава за (ре)осигурање на крају 2025. године односио се на дужничке ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (37,6%), дужничке ХоВ с фиксним приносом (16,0%), потраживања (9,9%), техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара (9,5%), готовину и краткорочне депозите (8,4%) и некретнине, постројења и опрему (7,5%).

Највећи део пасиве друштава за (ре)осигурање чиниле су техничке резерве (66,7%), као и капитал (22,0%). При томе, капитал је у 2025. години порастао за 11,0% (на 98,3 млрд динара), а техничке резерве за 4,2% (на 297,8 млрд динара). Највеће учешће у техничким резервама имала је математичка резерва, и поред занемарљивог раста од 0,4%.

Концентрација на тржишту, мерена *HHI*, у 2025. години благо је повећана у поређењу с претходном годином, али је остала умерена и износила је 1.196.²²

Показатељи пословања

Основни **показатељ адекватности капитала**,²³ као показатељ прописаног капиталног покрића ризика, код друштава која су се претежно бавила неживотним осигурањима у 2025. години износио је 222,7%, а код друштава која су се претежно бавила животним осигурањима 242,7%.

Комбиновани рацио у самопридржају,²⁴ као показатељ политике цена и њене адекватности, односно довољности премија за измирење обавеза по основу уговора о неживотном осигурању и адекватности преноса ризика у реосигурање и саосигурање, у 2025. години био је задовољавајући (90,5%) и бољи него у претходној години (92,3%).

Бенефит рацио,²⁵ као показатељ адекватности премије животних осигурања, у 2025. години износио је 82,3%, што је готово непромењено у односу на претходну годину, када је износио 82,0%.

²² *HHI* је израчунат на бази билансних сума друштава за (ре)осигурање.

²³ Однос расположиве и захтеване маргине солвентности.

²⁴ Однос збира меродавних штета и трошкова спровођења осигурања, у самопридржају према меродавној премији у самопридржају.

²⁵ Однос збира решених штета и промене техничких резерви у самопридржају према меродавној премији у самопридржају. Приликом тумачења потребно је уважити дугорочни карактер животних осигурања и значајан утицај промене техничких резерви на овај показатељ.

Резултат пословања

Сектор осигурања је у 2025. години остварио позитиван нето резултат, који је пре опорезивања износио 17,2 млрд динара, а после опорезивања²⁶ – 15,9 млрд динара. Укупни приходи друштава за (ре)осигурање износили су 325,3 млрд динара и у односу на 2024. годину били су већи за 9,8%. Највеће учешће у приходима имали су приходи од премија (66,9%) и други пословни (функционални) приходи (24,1%). Укупни расходи друштава за (ре)осигурање у 2025. износили су 308,1 млрд динара и били су за 8,9% већи него у 2024. години. Највеће учешће у расходима имали су остали пословни (функционални) расходи (40,5%), накнаде штета и уговорених сума заједно с расходима извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета (36,5%) и трошкови спровођења осигурања (19,8%).

Резултати надзорних активности

Контролне активности код друштава за (ре)осигурање и других субјеката надзора током 2025. године обављане су посредним надзором, као и непосредним контролама код субјеката надзора, у сегменту *пруденцијалног надзора* и у сегменту *тржишног понашања*.

1) **Непосредне контроле** – из делокруга *пруденцијалног надзора* на терену су обављене све планиране контроле, при чему је део активности из наведених поступака обављен и у 2026. години. Реч је о циљаним контролама чији је предмет утврђен посредним надзором, а које су се односиле на проверу одређених сегмената адекватности капитала, различите аспекте провере потраживања, проверу начина исказивања у пословним књигама одређених билансних категорија, као и проверу обрачуна резервисаних штета. Контролама су утврђени извесни пропусти у раду друштава, како у успостављеном систему интерних контрола, односно у потреби да се тај систем унапреди додатним интерним процедурама рада, тако и у спровођењу и контроли успостављених правила тог система. Истовремено, утврђено је појачано присуство одређених ризика у пословању, пре свега оперативних. Током године обављане су и активности у вези с раније започетим контролним поступцима у смислу налагања и праћења спровођења мера надзора.

У сегменту надзора *тржишног понашања*, у 2025. години спровођене су планиране активности, као и активности у вези с контролним поступцима започетим у претходном периоду. Реч је о циљаним контролама чији је предмет утврђен на основу посредног надзора, а које су се односиле на управљање одштетним захтевима и приговорима код осигурања од аутоодговорности, животних осигурања, допунских осигурања и осигурања кредита. Циљ ових контрола је унапређење начина решавања штета, при чему се очекује да друштва имају транспарентан и професионални однос према подносиоцу захтева, да

²⁶ Обухвата само пореске расходе које су друштва за (ре)осигурање исказала до момента достављања података Народној банци Србије.

избегавају површно или непрофесионално образложење разлога за одбијање захтева, као и да обезбеде адекватан обрачун штете. У том контексту, контролисана је и ажурност у решавању одштетних захтева, односно спровођење поступака који на њу утичу.

Контролисан је и начин продаје услуга осигурања код друштва за заступање у осигурању.

2) Посредни надзор – континуирано су обављани послови посредног надзора и у делу *пруденцијалног надзора* и у делу *надзора тржишног понашања*.

Посредни *пруденцијални надзор* подразумева континуирано праћење пословања друштава за (ре)осигурање и с *финансијско-економског* аспекта и са *актуарског* аспекта, као и анализу достављених података и информација, односно отклањање уочених неправилности. Посебно су спроведене активности посредног пруденцијалног надзора: (1) праћење ризика путем супервизорских матрица ризика друштава за (ре)осигурање; (2) анализа тромесечних и годишњих мишљења овлашћеног актуара, анализа извештаја рада интерне ревизије друштава, анализа достављених интерних аката друштава за (ре)осигурање; (3) анализа достављених годишњих, тромесечних и месечних података друштава за (ре)осигурање; (4) сачињавање месечних, тромесечних и годишњих извештаја о стању сектора осигурања. Посредним пруденцијалним надзором посебан акценат стављен је на спровођење законских одредаба које се односе на захтеве солвентности, проверу образовања прописаних техничких резерви довољних за измирење свих будућих обавеза према корисницима осигурања, спровођење политике саосигурања и реосигурања, адекватно инвестирање средстава осигурања и очување њихове реалне вредности, ликвидност, процену билансних позиција и трошкове обављања делатности. Посредни пруденцијални надзор био је усмерен на праћење утврђених ризика у пословању, с циљем да се очува финансијска стабилност и солвентност, те унапреди систем интерних контрола и корпоративног управљања друштава за (ре)осигурање, као и додатно у делу поступања у складу с другим прописима, а везано за ризик смрти, односно искључења ризика у случају самоубиства осигураника.

У оквиру посредног надзора над *тржишним понашањем* друштава за осигурање редовно су праћени ризици тржишног понашања, на основу анализе квалитативних и квантитативних показатеља, при чему су препознати аспекти пословања појединих друштава за осигурање и других субјеката надзора који захтевају унапређење. Ови аспекти пословања, односно активности друштава за осигурање и других субјеката надзора које су препознате као потенцијално супротне правима и интересима корисника услуга осигурања, обухваћени су контролним поступцима како би се благовремено проверило поступање и спровеле одговарајуће мере ради заштите права и интереса корисника услуга осигурања. Истовремено с наведеним активностима, спроведен је већи број тематских анализа, пружена су неопходна мишљења корисницима услуга осигурања, субјектима надзора, новинарима и другим заинтересованим странама у вези са увођењем нових производа осигурања, оглашавањем и продајом

осигурања, каналима дистрибуције различитих врста осигурања, закључивањем уговора о осигурању на даљину, садржином услова осигурања, остваривањем права на накнаду из уговора о осигурању и друго.

Када је реч о другим субјектима надзора, у 2025. години анализирани су годишњи извештаји за 2024. годину о пословима заступања и пословима посредовања у осигурању, које су 224 друга субјекта надзора (друштва за посредовање / заступање у осигурању, заступници – предузетници, банке, даваоци финансијског лизинга, јавни поштански оператер) доставила Народној банци Србије, на основу чега су предузете надзорне активности (писмена упозорења).

У оквиру активности *лиценцирања* (поступање по захтевима за издавање дозвола и сагласности у складу са *Законом о осигурању*), током 2025. године код друштава за (ре)осигурање издата је 21 претходна сагласност за обављање функције члана управе, 20 претходних сагласности за избор друштва за ревизију и четири претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, а све на основу претходно извршених анализа, које су подразумевале и процену економског утицаја давања сагласности на пословање друштава, као и једна претходна сагласност за промену пословног имена и две претходне сагласности за промену адресе седишта.

Код других субјеката надзора, током извештајног периода издато је пет дозвола за обављање послова посредовања у осигурању, четири дозволе за обављање послова заступања у осигурању и седам дозвола за обављање послова заступања у осигурању физичким лицима – предузетницима. Код других субјеката надзора издате су и две претходне сагласности за обављање послова заступања у осигурању као допунске делатности даваоцу финансијског лизинга и банци, четири претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у друштвима за посредовање, односно заступање у осигурању, четири претходне сагласности за обављање функције члана управе у друштву за посредовање, односно заступање у осигурању, као и 18 претходних сагласности за промену пословног имена, седишта, односно адресе седишта друштва за посредовање, односно друштва за заступање у осигурању и физичких лица – предузетника, заступника у осигурању.

Стицање звања и усавршавање у делатности осигурања

Народна банка Србије посебну пажњу посвећује едукацији овлашћених посредника и овлашћених заступника у осигурању, као и овлашћених актуара. Прописима је утврђено да та лица, пре полагања стручних испита у Народној банци Србије, треба да прођу одговарајуће нивое обуке како би стекла сва неопходна знања и адекватно обављала послове за које су овлашћена.

Ради подизања нивоа компетенција лица која су стекла овлашћење за обављање послова посредовања и заступања у осигурању, као и утврђивања коначног списка активних лица у тим пословима, прописана је обавеза професионалног континуираног усавршавања, чијим испуњавањем лица остају у одговарајућем регистру и могу да обављају делатност.

На основу *Споразума о обуци кандидата за полагање стручног испита за стицање звања овлашћеног посредника или звања овлашћеног заступника у осигурању и професионалном усавршавању овлашћених посредника и овлашћених заступника у осигурању*, потписаног између Народне банке Србије и Привредне коморе Србије, у 2025. години организоване су обуке, као и стручни испити за стицање звања овлашћеног посредника и овлашћеног заступника у осигурању, у редовним испитним роковима.

Народна банка Србије је организовала два стручна испита за стицање звања овлашћеног актуара.

На основу коначних резултата о положеним испитима, лицима су у 2025. години издата 574 решења о стицању звања овлашћеног посредника и овлашћеног заступника у осигурању, а три лица стекла су звање овлашћеног актуара.

У 2025. години редовно су спровођене активности које се односе на надзор професионалног континуираног усавршавања овлашћених посредника и овлашћених заступника у осигурању, као и овлашћених актуара. Доказ о континуираном усавршавању овлашћених актуара за 2025. годину доставило је 70 овлашћених актуара, а обавезу професионалног континуираног усавршавања у 2025. години испунило је 3.748 овлашћених посредника и овлашћених заступника у осигурању.

Регулаторна активност и послови европских интеграција

Народна банка Србије континуирано прати прописе ЕУ из области осигурања и усклађује домаће прописе с прописима ЕУ ради адекватне припреме Републике Србије за улазак у ЕУ, водећи рачуна о стабилности тржишта осигурања и о заштити права и интереса корисника услуга осигурања.

Током 2025. године интензивно су предузимане активности у оквиру завршне фазе израде нацрта прописа за успостављање новог регулаторног оквира за обављање послова осигурања и реосигурања, који ће у потпуности бити усклађен с релевантним правним тековинама ЕУ, укључујући и *Директиву Солвентност II*, *Директиву о дистрибуцији осигурања*, *нови рачуноводствени оквир* и др. Петим ревидираним *Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НРАА)*, измењеним и допуњеним 7. августа 2025. године, Т4 2026. године предвиђен је као рок за доношење новог *Закона о осигурању*.

Током 2025. године Народна банка Србије донела је и следећа подзаконска акта: *Одлуку о измени и допунама Одлуке о инвестирању средстава осигурања*²⁷ и *Одлуку о изменама Одлуке о извештавању друштва за осигурање/реосигурање*²⁸.

²⁷ „Службени гласник РС”, бр. 31/2025.

²⁸ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

IV.2.3. Добровољни пензијски фондови

На крају 2025. године, на тржишту добровољних пензијских фондова пословала су четири друштва која су управљала имовином седам добровољних пензијских фондова (без промене у односу на крај 2024). Имовина свих фондова води се на рачунима код две кастоди банке. Услуге посредовања приликом закључења уговора о чланству у добровољним пензијским фондовима пружало је пет банака посредника и једно друштво за осигурање посредник, а услуге информисања о чланству у тим фондовима 743 агента продаје од укупно 1.232 лица којима је Народна банка Србије издала дозволу за обављање ових послова. За потребе обављања куповине и продаје ХоВ друштва за управљање сарађивала су са 17 брокерских кућа.

Тржиште је и даље високо концентрисано – посматрано према учешћу фондова у укупној нето имовини, *ННИ* је на крају 2025. године износио 2.740 поена (2.773 поена на крају 2024). Учешће нето имовине највећег фонда у нето имовини сектора добровољних пензијских фондова износило је око 42%, а учешће четири највећа фонда око 90% (приближно као и претходне године).

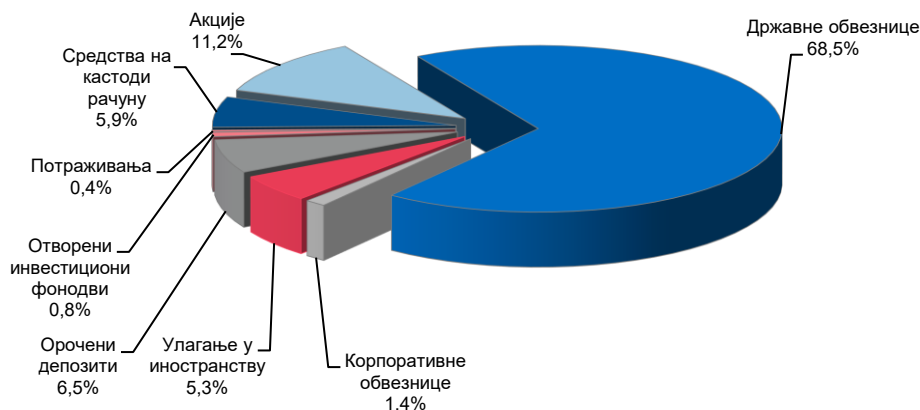
У 2025. години повећана је билансна сума добровољних пензијских фондова. **На крају 2025. године нето имовина фондова износила је 66,7 млрд динара и бележи раст од 8,1% у односу на децембар 2024. године (61,7 млрд динара).** Укупне нето уплате доприноса износиле су 5,4 млрд динара, што је за око 6,8% више него у 2024. години, док су члановима исплаћене 3,1 млрд динара (2,4 млрд динара у 2024). Утицај на кретање вредности нето имовине имао је и остварени добитак од улагања средстава фондова, који је у 2025. години износио 2,9 млрд динара (5,4 млрд динара у 2024). У 2025. години чланови су на индивидуалне рачуне уплатили за око 10,7% више пензијских доприноса него у 2024. години, што указује на повећано поверење грађана у ову врсту финансијских институција.

Услуге добровољних пензијских фондова на крају 2025. године користило је 229.324 лица (225.665 лица у 2024), односно нешто мање од 9% укупног броја запослених у Републици Србији.

Улагања добровољних пензијских фондова била су, као и у претходном периоду, одређена околностима на финансијском тржишту, па је тако на крају 2025. године највећи део имовине фондова био уложен у државне обвезнице (68,5%), акције (11,2%), орочене депозите (6,5%), средства на кастоди рачуну (5,9%) и иностране акције (5,3%).

Просечна рочност средстава уложених у државне ХоВ, пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у ХоВ, износила је 6,9 година (6,1 година у 2024).

Графикон IV.2.3.1. Структура имовине добровољних пензијских фондова
(на дан 31.12.2025. године)



Извор: НБС.

С обзиром на различиту структуру улагања, разликују се и приноси које фондови остварују. Годишњи приноси које су фондови остварили у 2025. години кретали су се у распону од 3,41% до 4,88%. Принос фондова, мерен индексом *FONDex*, који приказује кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова, износио је 4,5% у 2025. години (9,8% у 2024).

Посматрано према валутној структури, на крају 2025. године 67% имовине фондова чинила је имовина у динарима, 27% у еврима и 6% у доларима.

Регулаторна активност

Народна банка Србије континуирано прати актуелна дешавања, као и измене домаћих прописа и прописа ЕУ, а ради усклађивања и унапређивања прописа из области добровољних пензијских фондова како би се очувала стабилност сектора добровољних пензијских фондова и заштитили интереси чланова фондова.

С тим у вези, у Т4 2025. године започете су интензивне активности на усклађивању домаћег законодавства у области добровољних пензијских фондова са релевантним прописима ЕУ, пре свега са Директивом 2016/2341 о активностима и надзору институција за струковне пензије (*IORP 2* директива). *Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (NPAА)*, измењеним и допуњеним 7. августа 2025. године, планирано је доношење новог Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима до краја 2026. године.

Континуирано вршење надзора

Народна банка Србије је током 2025. године континуирано вршила надзор над добровољним пензијским фондовима прикупљањем, праћењем и

анализом достављених извештаја, обављала непосредне контроле и спроводила поступке лиценцирања.

У току 2025. године спроведен је поступак циљане непосредне контроле пословања једног друштва за управљање добровољним пензијским фондом у току кога су друштву изречене мере надзора, а отпочет је поступак циљане непосредне контроле пословања једног друштва за управљање.

Током 2025. године издато је једно решење о давању сагласности на избор и два решења о давању сагласности на реизбор чланова управе друштава за управљање, издато је седам решења о давању сагласности на проспект и скраћени проспект добровољних пензијских фондова, затим једно решење о давању сагласности на текст огласа и два решења о давању сагласности за посредно квалификовано стицање учешћа у једном друштву за управљање.

Током 2025. године Народна банка Србије је у два редовна испитна рока организовала стручни испит за издавање дозвола за обављање услуга пружања информација о чланству у добровољном пензијском фонду и о пословању тог фонда, као и поделе проспеката, те је на основу поднетих захтева издала 68 дозвола лицима која су положила испит.

IV.2.4. Финансијски лизинг

Учесници на тржишту

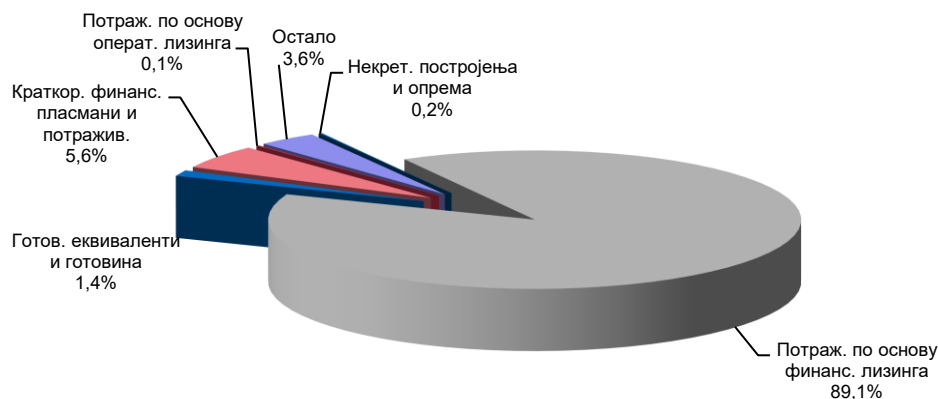
На крају 2025. године дозволу Народне банке Србије за обављање послова финансијског лизинга имало је 13 давалаца финансијског лизинга, са 438 запослених.

Од укупног броја давалаца финансијског лизинга, пет је било у 100% или већинском власништву страних правних лица, док је осам у 100% или већинском власништву домаћих лица (од чега пет у власништву домаћих банака са страним капиталом). Оснивачи једног даваоца финансијског лизинга јесу физичка лица, док су оснивачи осталих давалаца финансијског лизинга банке, чланице банкарских група или друге финансијске институције.

Биланс стања

Укупна билансна актива свих давалаца финансијског лизинга на крају 2025. године износила је 227,4 млрд динара, што је за 12% више него на крају 2024. године. У структури укупне билансне активе давалаца финансијског лизинга, највећи део односио се на потраживања по основу финансијског лизинга (89,1%). Учешће краткорочних финансијских средстава и потраживања износило је 5,6%, док је учешће позиције готовине и готовинских еквивалената у укупној билансној активи износило 1,4%.

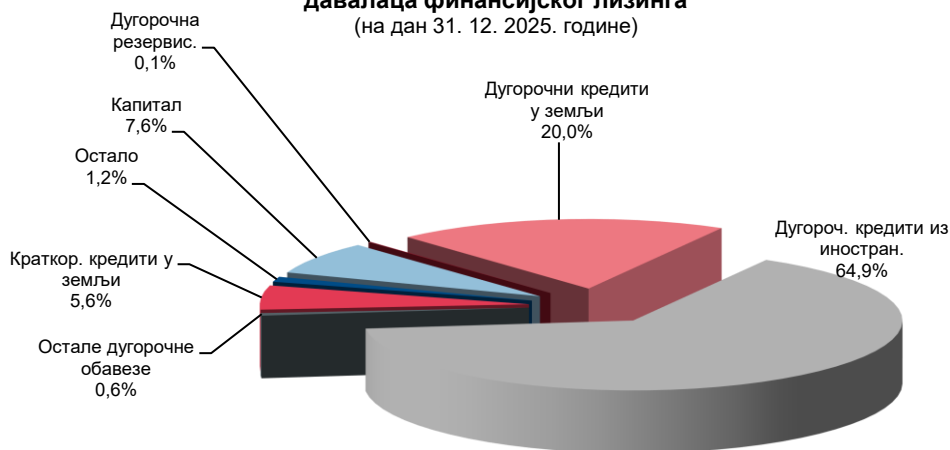
Графикон IV.2.4.1. Структура активе
давалаца финансијског лизинга
(на дан 31. 12. 2025. године)



Извор: НБС.

Даваоци финансијског лизинга највећи део својих активности финансирају путем дугорочног задуживања у иностранству, тако да се на крају 2025. године највећи део укупне билансне пасиве (64,9%) односио на дугорочне кредите из иностранства, док дугорочни кредити у земљи чине 20% билансне пасиве, а краткорочни кредити 5,6%.

Графикон IV.2.4.2. Структура пасиве
давалаца финансијског лизинга
(на дан 31. 12. 2025. године)



Извор: НБС.

Тржишно учешће

Тржиште финансијског лизинга спада у категорију тржишта са умереном концентрацијом, на шта указује показатељ *HHI*, који је на крају 2025. године износио 1.185,9 поена. Од укупно 13 давалаца финансијског лизинга, од којих је један у поступку добровољне ликвидације, 7 давалаца финансијског лизинга учествују са 85,16% у укупној билансној активи тржишта финансијског лизинга.

Учешће највећег даваоца финансијског лизинга у укупној билансној активи износило је 17,55%, што је мање него на крају 2024. године (20,2%).

Структура пласмана

Највећи део пласмана по основу **финансијског лизинга** на крају 2025. године одобрен је привредним друштвима која не припадају финансијском сектору (83,6%), док су предузетници у укупним пласманима учествовали са 7,1%, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе са 2,6%, физичка лица са 2,3%, пољопривредници са 2%, а јавна предузећа са 1,6%. Пласмани одобрени по основу **оперативног лизинга** привредним друштвима која не припадају финансијском сектору на крају 2025. године чинили су 83%, банке 9,6%, предузетници 5,3%, физичка лица 0,9%, друга лица у финансијском сектору 0,6% и аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе 0,4%.

На крају 2025. године структуру потраживања **према предмету финансијског лизинга** чинило је финансирање путничких возила са 44,9%, док је финансирање теретних возила, минибуса и аутобуса износило 36%. Финансирање грађевинских машина и опреме учествовало је са 7,3% у укупним потраживањима по основу финансијског лизинга, док су пољопривредне машине учествовале са 3,5%. Најмање учешће према предметима финансирања заузимају: машине и опрема за пружање услуга (2,6%), производне машине и опрема (2,3%), остале покретне ствари (1,4%), комерцијалне непокретне ствари (1,1%), шинска возила, пловни објекти и ваздухоплови (0,8%). Структуру потраживања према предмету **оперативног лизинга** чинила су путничка возила са 87% учешћа, теретна возила, минибуси и аутобуси са 9,9% учешћа, машине и опрема за пружање услуга са 2,8% и грађевинске машине и опрема 0,3%.

У **секторској структури пласмана по основу финансијског лизинга** учешће су имали: сектор саобраћаја и складиштења, информисања и комуникација (28,8%), сектор трговине (13,3%), сектори рударства, прерађивачке индустрије, снабдевања и управљања водама са сектором снабдевања електричном енергијом и гасом (11,6%), сектор грађевинарства (11,4%), сектор пољопривреде, шумарства и рибарства (3,5%), сектор услуга смештаја и исхране (1,4%), сектор здравствене и социјалне заштите (0,5%) и остале делатности (29,2%). У **секторској структури пласмана по основу оперативног лизинга** учешће су имале: сектор трговине (27,6%), сектори рударства, прерађивачке индустрије, снабдевања и управљања водама са сектором снабдевања електричном енергијом и гасом (22,6%), сектор саобраћаја и складиштења, информисања и комуникација (17,7%), финансијски сектор (10,2%), сектор грађевинарства (8,9%), сектор услуга смештаја и исхране (1,5%), сектор пољопривреде, шумарства и рибарства (0,3%), и остале делатности (11,2%).

Биланс успеха

Укупан резултат пре опорезивања на нивоу тржишта **финансијског лизинга на крају 2025. године износио је 2,45 млрд динара** (што је за 1,2% мање

у поређењу са 2024. годином, у којој је износио 2,48 млрд динара). У односу на 2024. годину, укупни приходи и добици повећани су за 7,5%, а укупни расходи и губици за 9,4%.

Најзначајнија категорија прихода давалаца финансијског лизинга били су приходи од камата по основу финансијског лизинга са учешћем од 73,5% у укупним приходима, затим приходи по основу посла финансијског лизинга са 11,7% и приходи по основу посла оперативног лизинга са 7,9%.

У структури расхода, највеће учешће имали су расходи камата по основу финансијског лизинга са учешћем од 51,7% у укупним расходима, трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи са учешћем од 15,9%, трошкови амортизације средстава датих у оперативни лизинг са учешћем од 6,7%, трошкови по основу посла финансијског лизинга са учешћем од 6,1%, као и трошкови по основу посла оперативног лизинга са учешћем од 3,2%.

Посредни надзор над пословањем давалаца финансијског лизинга

На основу података из тромесечних извештаја достављених током 2025. године, спроведен је посредни надзор над пословањем свих давалаца финансијског лизинга, при чему нису утврђена поступања која имају обележја неправилности и незаконитости због којих се даваоцима финансијског лизинга могу изрећи законом прописане мере.

Непосредни надзор над пословањем давалаца финансијског лизинга

У току 2025. године извршен је непосредни свеобухватни надзор над законитошћу и правилношћу пословања са аспекта *Закона о финансијском лизингу* код једног даваоца финансијског лизинга, као и непосредни надзор поступања у складу с мерама које је изрекла Народна банка Србије код два даваоца финансијског лизинга.

Послови у вези са издавањем дозвола и давањем сагласности

Народна банка Србије је у току 2025. године донела 12 решења којима је дата сагласност на именовање чланова управног и извршног одбора давалаца финансијског лизинга.

IV.2.5. Супервизија информационих система финансијских институција

Народна банка Србије, ради благовременог деловања, континуирано прати начин на који финансијске институције (банке, друштва за осигурање/реосигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање

добровољним пензијским фондовима, платне институције, институције електронског новца и јавни поштански оператор у делу њиховог пословања који се односи на пружање платних услуга и/или издавање електронског новца) управљају ризиком информационо-комуникационог система насталим коришћењем тих технологија и процењује ризик информационо-комуникационог система у финансијским институцијама, а све ради постизања већег нивоа безбедности и стабилности њиховог рада. Народна банка Србије процењује и адекватност информационо-комуникационог система пружалаца услуга повезаних са виртуелним валутама.

Током 2025. године Народна банка Србије је у складу са својим надлежностима спровела контроле које су се односиле на управљање информационим системом и континуитетом пословања у финансијским институцијама, а све према плану контрола за 2025. годину. С тим у вези покренут је поступак непосредне контроле код једног друштва за осигурање, а код једне банке извршен је поступак контроле поступања у вези са мерама које су изречене. Такође током 2025. године Народна банка Србије је наставила са активностима које се односе на поступке контрола који су у току и праћење мера које су у тим поступцима изречени финансијским институцијама, а све ради отклањања утврђених неправилности у управљању информационим системом, док је код три банке обустављен поступак контроле, јер су отклоњене утврђене неправилности из домена управљања информационим системом и континуитетом пословања.

Народна банка Србије је током 2025. године активно пратила активности код 12 финансијских институција у вези с поступцима миграције на нов систем главних пословних апликација или миграције података које су вршене услед статусне промене или промене локације дата центра. Народна банка Србије је активно пратила наведене поступке путем редовног одржавања састанака, а ради превентивног деловања и заштите интереса клијената и адекватног пружања услуга.

Поред праћења активности миграције података, Народна банка Србије је у више наврата надзирала, усмеравала и саветовала финансијске институције код којих се догодио инцидент, с циљем да обезбеди стабилно функционисање финансијског сектора и заштиту финансијских средстава и података корисника финансијских услуга. Током 2025. године забележена су укупно 84 инцидента, који су се највише односили на прекиде у раду *IPS* НБС система и проблеме у раду *m-banking*-а и *e-banking*-а апликативних решења. Народна банка Србије је тим поводом била у сталном контакту с финансијским институцијама и пратила опоравак информационог система и његових компонената. Није било губитака података и дужих недоступности сервиса које пружају финансијске институције.

Народна банка Србије је учествовала и у активностима у вези с проценом адекватности информационог система финансијских институција ради подршке увођења нових производа и видео-идентификације, те је у том контексту вршила процене и давала сугестије и мишљења са аспекта својих надлежности за осам

банака, једну платну институцију и једног пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама.

Народна банка Србије је у овом периоду процењивала адекватност информационог система у поступку лиценцирања пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама, као и платне институције и институције електронског новца.

Поред тога, наставила је са спровођењем успешне едукације из области супервизије информационих система и, с тим у вези, учествовала је на већем броју семинара и радионица.

У складу с редовним активностима процене ризика ИКТ система у финансијским институцијама, Народна банка Србије припремила је *Упитник о ИКТ систему за 2025. годину*, који се сваке године доставља свим финансијским институцијама.

Народна банка Србије је током 2025. године давала сугестије на предлог *Закона о информационој безбедности* и, с тим у вези, припремила и попунила Упитник за формулисање секторских критеријума за одређивање оператора ИКТ система од посебног значаја, који је достављен Министарству информисања и телекомуникација.

Током 2025. године Народна банка Србије је поступала по укупно 517 обавештења о поверавању активности у вези са информационим системом трећим лицима, као и по обавештењима о новим примењеним технологијама и процени ризика у области пружања електронских услуга.

IV.2.6. Заштита корисника финансијских услуга

Народна банка Србије је током 2025. године активно помагала корисницима финансијских услуга у остваривању заштите њихових права спровођењем поступака индивидуалне заштите – поступањем по притужбама и приговорима корисника, спровођењем поступака посредовања у решавању спорних односа, као и едукацијом и информисањем корисника финансијских услуга. Такође, Народна банка Србије је спроводила поступке контроле банака и давалаца финансијског лизинга у области заштите корисника финансијских услуга.

У поступцима по притужбама корисника финансијских услуга на рад банака, давалаца финансијског лизинга, пружалаца платних услуга и издавалаца електронског новца, Народна банка Србије је овлашћена да даваоцу финансијских услуга наложи отклањање неправилности и изрекне новчану казну. Ипак, најзначајнији резултати у области заштите корисника остварују се управо спровођењем поступака контроле, у којима Народна банка Србије, када утврди одређену системску неправилност, налаже отклањање те неправилности у односу на све кориснике који су њоме обухваћени.

У посматраном периоду, за кориснике је остварен финансијски ефекат у износу преко 169,2 млн динара, и то на основу спроведених поступака контроле банака и давалаца финансијског лизинга за кориснике је остварен финансијски

ефекат у износу од преко 85,5 милиона динара, као и у поступцима по притужбама и приговорима корисника, те поступцима посредовања у износу око 83,7 милиона динара. Такође, напомињемо да се непосредни финансијски ефекат није могао да се израчуна у свим случајевима, као и да је посредни (финансијски) ефекат и већи, али га није могуће квантификовати, јер се односи на спречавање понављања уочених појединачних неправилности и отклањање системских неправилности.

Народној банци Србије је и у току 2025. године продужено пуноправно чланство у Међународној организацији за заштиту корисника финансијских услуга (*International Financial Consumer Protection Organization, FinCoNet*), која је основана с циљем промовисања снажне и ефикасне заштите корисника финансијских услуга међу органима надзора, успостављања међународне сарадње у области унапређења заштите корисника финансијских услуга, као и спровођења различитих истраживања и размене искустава међу чланицама.

Контрола давалаца финансијских услуга у области заштите корисника финансијских услуга

У посматраном периоду Народна банка Србије је обављала поступке контроле законитости пословања банака, у складу са *Законом о банкама*, у делу који се односи на прописе којима се уређује област заштите корисника финансијских услуга (пружање финансијских услуга, пружање платних услуга и др.), као и контролу поступања банака у складу с мерама које је изрекла Народна банка Србије. Такође, Народна банка Србије је обавила и поступак контроле законитости и правилности поступања даваоца финансијског лизинга у складу са *Законом о финансијском лизингу*, као и контролу поступања даваоца финансијског лизинга у складу с мерама које је изрекла Народна банка Србије, са аспекта примене прописа у области заштите корисника финансијских услуга.

Народна банка Србије спроводи поступке посредне и непосредне контроле у области заштите корисника финансијских услуга, при чему обе врсте контрола имају одређене предности у конкретним случајевима. Посредне контроле омогућавају брзо реаговање када се уочи одређени проблем у поступању, почев од утврђивања проблема, преко самог поступка контроле, до изрицања мера ради отклањања неправилности на све кориснике код којих је та неправилност учињена. С друге стране, непосредна контрола обавља се на основу плана непосредних контрола у просторијама давалаца финансијских услуга и омогућава свеобухватан поступак. Значај поступака контроле огледа се у томе што се њиховим спровођењем обезбеђује да даваоци финансијских услуга отклањају утврђене системске неправилности које се односе на велики број корисника, укључујући и оне које корисници нису уочили.

Крајем 2025. године започета су два поступка посредне контроле банака, при чему су оба окончана предузимањем одређених супервизорских мера у Т1 2026. године. Окончан је један поступак посредне контроле којим су обухваћене све банке, у којем је извршен повраћај средстава корисницима на основу налога

Народне банке Србије. Поред тога, окончана су три поступка провере поступања давалаца финансијских услуга након изречених мера Народне банке Србије (од којих је у једном поступку банци била изречена новчана казна и упућена писмена опомена, у другом поступку даваоцу финансијског лизинга упућена је писмена опомена, а у трећем поступку банци је упућена писмена опомена). Започета су два поступка непосредне контроле давалаца финансијских услуга, а у току је припрема мера по тим поступцима. У два поступка посредне контроле банке су отклониле неправилности након других налога Народне банке Србије.

Поступање по притужбама

У поступцима по притужбама корисника Народна банка Србије доноси решења којима се налаже отклањање неправилности и/или изриче новчана казна у случају када се утврди да банка или други давалац финансијских услуга није поступао у складу с појединим одредбама закона којима се уређује област заштите корисника финансијских услуга. Пре доношења решења, Народна банка Србије сачињава налазе о утврђеним неправилностима, на основу којих банке или други даваоци финансијских услуга у току поступка по притужби најчешће одмах отклањају неправилности. Такође, ако су у поступку по притужби утврђене неправилности мањег значаја, Народна банка Србије упућује даваоцу услуга обавештење којим му се налаже да отклони те неправилности. У посматраном периоду, у поступању по притужбама корисника финансијских услуга, донето је решење којим је банци наложено отклањање утврђених неправилности, сачињена су три налаза и 14 обавештења, који су упућени банкама ради отклањања утврђених неправилности.

Табела IV.2.6.1. Број притужби/приговора по даваоцима финансијских услуга у 2025.

Даваоци финансијских услуга	Укупно	У %
Банке	1.907	71,2
Друштва за осигурање	765	28,5
Друштва за управљање ДПФ	1	0,0
Даваоци финансијског лизинга	2	0,1
Платне институције	1	0,0
Институције електронског новца	4	0,1
Укупно	2.680	100,0

Извор: НБС.

У 2025. години решено је 2.680 притужби корисника, од чега се 71,2% односило на поступање банака, 28,5% на поступање друштава за осигурање, док се на остале даваоце финансијских услуга односило 0,3%.

У току 2025. године решено је 1.907 притужби на поступање банака, од чега се највећи број односио на платне услуге, 77,5% (платне рачуне (40%) и платне картице (37,5%)).

Решено је 765 приговора корисника на поступање друштава за осигурање, а највећи број тих приговора се односио на аутоодговорност (35%) и осигурање од последица несрећног случаја (16%).

Поступци посредовања

У 2025. години разматрана су 124 предлога за посредовање, а стране у поступку посредовања прихватиле су 32 предлога. У том периоду поступано је по 31 поступку посредовања, од чега се на друштва за осигурање односило 64,5%, а на банке 29%.

Табела IV.2.6.2. Број посредовања у 2025.

Даваоци финансијских услуга	У току	Споразуми	Окончано мирним путем	Обуставе	Одустанци	Укупно	У %
Банке	4	3	1	1	0	9	29,0
Друштва за осигурање	5	7	5	3	0	20	64,5
Друштва за управљање ДПФ	0	0	0	0	1	1	3,2
Даваоци финансијског лизинга	0	0	0	0	1	1	3,2
Укупно	9	10	6	4	2	31	93,5

Извор: НБС.

Од укупног броја окончаних поступака посредовања (22), у десет поступака спроведених пред Народном банком Србије постигнут је споразум између финансијске институције и корисника. Поред тога, у шест поступака стране су постигле споразум о мирном решењу спорног односа након окончаног поступка посредовања пред Народном банком Србије.

Регулаторна активност

Народна банка Србија је наставила с континуираним унапређењем регулаторног оквира за обезбеђивање што ефикасније заштите корисника финансијских услуга, те је у току 2025. године донет нов *Закон о заштити корисника финансијских услуга*,²⁹ који је заснован на значајном искуству стеченом применом *Закона о заштити корисника финансијских услуга* из 2011. године и његових измена и допуна из 2014. године. Циљ доношења овог закона био је додатно унапређење положаја корисника финансијских услуга, на основу праћења праксе Суда правде ЕУ у примени директива које се односе на заштиту корисника и примену упоредних искустава, пре свега земаља ЕУ.

На основу овог закона, донета су и подзаконска акта, и то *Одлука о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и обрасцима који се уручују кориснику*,³⁰ *Одлука о олакшицама у отплати кредита*,³¹ *Одлука о поступку по приговору, притужби и предлогу за посредовање корисника финансијских услуга*,³²

²⁹ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

³⁰ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025 и 70/2025.

³¹ „Службени гласник РС”, бр. 78/2025.

³² „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

као и *Одлука о извештавању у вези с применом прописа којима се уређују финансијске услуге*.³³

Информисање корисника и финансијска едукација

Током 2025. године Народна банка Србије је информисала кориснике одговарањем на захтеве медија, одговарањем на питања корисника, као и одговарањем на позиве упућене Инфо-центру, док су регионалне канцеларије за финансијску едукацију у филијалама информисале кориснике одговарајући на позиве упућене тим канцеларијама и одржавале едукативне трибине.

У вези с финансијским услугама и заштитом права корисника, одговорено је на преко 60 медијских захтева, и то на питања штампаних, односно електронских медија, учешћем у ТВ програмима и давањем фоно-изјава.

Поред тога, Народној банци Србије обратио се 861 корисник, којем је одговорено на једно или више питања о финансијским услугама и правима корисника, а највећи број питања односио се на рад банака (77%).

Преко Инфо-центра Народне банке Србије одговорено је на 13.989 позива корисника, док се регионалним канцеларијама за финансијску едукацију у филијалама Народне банке Србије обратило 630 корисника.

У посматраном периоду одржана је 31 едукативна трибина, којима је присуствовало око 800 учесника, а подељено је око 8.000 комада едукативних проспеката.

IV.2.7. Активности у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење

У области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење Народна банка Србије има двоструку улогу – регулатора и супервизора.

Регулаторна улога

Функција Народне банке Србије као регулатора у овој области огледа се у изради и учешћу у изради појединих секторских закона и подзаконских аката који, између осталог, имају за циљ смањивање могућности прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење кроз финансијске институције и друге субјекте чије пословање контролише Народна банка Србије, у складу са *Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма*³⁴. Током 2025. године Народна банка Србије је активно учествовала у доношењу

³³ „Службени гласник РС“ бр. 101/2025.

³⁴ „Службени гласник РС“, бр. 113/2017, 91/2019, 153/2020, 92/2023, 94/2024 и 19/2025.

*Закона о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.*³⁵

Народна банка Србије је 2025. године донела нову Одлуку о смерницама за примену одредаба Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма за обвезнике над којима Народна банка Србије врши надзор³⁶ како би се обезбедила континуирана усклађеност с новим трендовима, добрим праксама, закључцима Националне процене ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и међународним стандардима. Имајући у виду наведено, као и потребу за ажурирањем постојеће листе, Народна банка Србије је 2025. године донела нову Листу индикатора за препознавање основа сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма код мењача. Такође, с обзиром на то да је, у складу с међународним стандардима, додатно проширен обухват закона којим је уређено спречавање прања новца и финансирања тероризма у области спречавања финансирања ширења оружја за масовно уништење, Народна банка Србије је 2025. године донела и Листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о финансирању ширења оружја за масовно уништење за обвезнике из надлежности Народне банке Србије.

Поред тога, током 2025. године, Народна банка Србије је донела следеће прописе релевантне за област спречавања прања новца и финансирања тероризма: Одлука о ближим условима и начину вршења контроле банака и посебне ревизије банке,³⁷ две одлуке о изменама и допунама Одлуке о управљању ризицима банке,³⁸ Одлука о изменама и допунама Одлуке о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења, дозволе за рад банке и појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије,³⁹ Одлука о измени Одлуке о спровођењу одредаба закона о платним услугама које се односе на давање дозвола и сагласности Народне банке Србије,⁴⁰ четири одлуке о изменама и/или допунама Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова,⁴¹ Одлуку о ближим условима и начину вршења контроле мењачког пословања.⁴² Усвојена су и нова интерна акта која уређују област спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, док су постојећа акта унапређена и ажурирана у складу са важећом Националном проценом ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

³⁵ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

³⁶ „Службени гласник РС”, бр. 41/2025.

³⁷ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

³⁸ „Службени гласник РС”, бр. 13/2025 и „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

³⁹ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁰ „Службени гласник РС”, бр. 95/2025.

⁴¹ „Службени гласник РС”, бр. 21/2025, „Службени гласник РС”, бр. 31/2025, „Службени гласник РС”, бр. 111/2025 и „Службени гласник РС”, бр. 113/2025.

⁴² „Службени гласник РС”, бр. 41/2025.

Улога супервизора

Осим у поступку издавања одговарајућих дозвола и сагласности, **улога Народне банке Србије као супервизора огледа се и у поступку вршења надзора провером да ли је пословање субјеката надзора усклађено с прописима.** Супервизија се посебно односи на оцену усклађености пословања субјеката надзора са прописима у области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење. Ако се утврде недостаци или неправилности у примени прописа, односно предузимању радњи и мера у области која је предмет супервизије, Народна банка Србије предузима корективне мере, односно санкције, у складу с прописима.

Посредна контрола

Ради даљег јачања стабилности финансијског сектора и унапређења функције супервизије у складу с развојем и растом активности субјеката надзора, као и усклађивања с прописима ЕУ, међународним стандардима из ове области и принципима најбоље праксе, **Народна банка Србије континуирано ради на унапређењу процеса супервизорске процене ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.**

Извори података који се користе за процену ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење код обвезника над којима Народна банка Србије врши надзор јесу унутрашња акта у вези са управљањем ризиком у овој области, налази спроведених непосредних контрола и других супервизорских процена, подаци и информације које се добијају од Управе за спречавање прања новца, подаци из упитника који је сачињен ради прикупљања квантитативних и квалитативних података и информација, информације које се добијају од надлежних тужилаштава и судова, резултати извршене националне процене ризика у Републици Србији, као и остали подаци и информације којима супервизор располаже.

Током 2025. додатно су унапређени обрасци упитника о активностима у вези са спречавањем прања новца, финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење путем којих се прикупљају релевантни подаци од банака, давалаца финансијског лизинга, субјеката из делатности осигурања и добровољних пензијских фондова, овлашћених мењача, платних институција, институција електронског новца, јавног поштанског оператора и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама, како би се одговорило на све трендове и благовремено обезбедила ажурност супервизорских информација. На основу података прикупљених путем наведених упитника сачињене су анализе, од којих су неке објављене како би се омогућило обвезницима да прате трендове у свом сектору.

Кључни резултат супервизорске процене ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење јесте формирање супервизорског мишљења о изложености

финансијских институција овом ризику, о квалитету управљања тим ризиком, односно његовом одржавању на прихватљиво ниском нивоу. У исте сврхе, унапређене су и интерне методологије за оцену тог ризика.

Поред контрола предвиђених планом непосредних контрола за 2025. годину, континуирано су се спроводиле и посредне контроле управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма код обвезника над којима Народна банка Србије врши надзор. **У току 2025. године укупно је извршено 1.400 посредних контрола субјеката које Народна банка Србије надзире у области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.** Такође, у току 2025. године овлашћеним мењачима и јавном поштанском оператору упућен је позив да доставе *Годишњи извештај о извршеној унутрашњој контроли за 2024. годину*, на основу којег је извршена анализа 1.210 пристиглих извештаја.

Свим наведеним активностима утицало се на подизање свести и информисаности код обвезника над којима Народна банка Србије врши надзор у вези са обавезама из области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Непосредна контрола

У току 2025. године извршено је **198 непосредних контрола субјеката које Народна банка Србије надзире у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.** Народна банка Србије је у вези с тим предузела следеће мере – упућивала писмене опомене, изрицала новчане казне, изрицала налоге и мере, подносила пријаве за привредне преступе, подносила захтеве за покретање прекршајног поступка, а донела је и једно решење о одузимању дозволе за пружање платних услуга. Поред наведеног, **Народна банка Србије је у току 2025. године донела 11 решења о привременој забрани обављања мењачких послова на укупно 14 мењачких места, као и три решења о трајном одузимању овлашћења за обављање мењачких послова на шест мењачких места.**

На основу израђених супервизорских процена о изложености ризику од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, Народна банка Србије је израдила планове непосредних надзора над пословањем субјеката у својој надлежности за 2026. годину.

Народна банка Србије као члан координационих тела за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење

Народна банка Србије је активно учествовала у раду Координационог тела за спречавање прања новца и финансирања тероризма и Националног координационог тела за борбу против ширења оружја за масовно уништење, које је Влада Републике Србије образовала ради побољшања координације и

ефикасности сарадње свих актера у систему за борбу против наведених претњи у Републици Србији.

Народна банка Србије као надзорни орган већине финансијских институција и пружаоца услуга повезаних с дигиталном имовином у Републици Србији активно учествује у спровођењу *Стратешко-оперативног плана за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење за период 2025–2029. године*.

Сарадња с међународним организацијама (Комитет експерата Савета Европе за евалуацију мера за борбу против прања новца и финансирања тероризма – Манивал)

Народна банка Србије активно учествује у раду Комитета експерата Савета Европе за процену мера за спречавање прања новца и финансирања тероризма – **Манивала**, који окупља експерте за процену усклађености прописа држава чланица са свим релевантним међународним стандардима за борбу против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење у области правне праксе, финансијског система и унутрашњих послова, узајамном евалуацијом равноправних чланова. Циљ овог комитета јесте да све државе чланице, у које спада и Република Србија, имају делотворне системе за борбу против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење и да буду усклађене с релевантним стандардима у тој области, пре свега с **препорукама Радне групе за финансијску акцију – FATF**, као и са одређеним међународним конвенцијама. Извештаји Манивала садрже препоруке за унапређење делотворности система мера и радњи за борбу против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење у појединачним државама, као и капацитета за сарадњу на међународном нивоу. О предузетим активностима у Републици Србији у овој области **редовно и ванредно су извештавани Европска комисија, ММФ, Манивал и FATF**. Такође, Народна банка Србије је учествовала у склопу припрема за редовно годишње извештавање Европској комисији о стању реформи у Републици Србији за преговарачка поглавља, као и других међународних организација.

Имајући у виду да је Манивал 2024. године започео процес узајамне евалуације система Републике Србије за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење у шестом кругу узајамних процена, представници Народне банке Србије су током 2025. године интензивно учествовали у свим потребним активностима у погледу правовременог достављања потребних података и документације на упите тог тела, као и на састанцима са представницима евалуационог тима Манивала, како онлајн тако и током њихове двонедељне посете Републици Србији. Током ових активности Народна банка Србије је била домаћин састанака, као и током пленарне седнице Манивала у Стразбуру, у Француској.

На пленарном заседању Манивала одржаном у децембру 2025. године усвојен је *Извештај о узајамној процени Републике Србије*, којим је констатовано да су постигнути резултати значајни када је у питању оцена целокупног система, а нарочито значајни када је у питању надлежност Народне банке Србије. На основу наведеног извештаја, Република Србија је оцењена значајним нивоом ефикасности за седам од 11 области, док је за преостале четири области оцењена умереним нивоом делотворности. Притом, није било области које су оцењене ниским степеном делотворности. Када је реч о техничкој усклађености, оцењено је да је Република Србија у потпуности усклађена са 13 препорука, да је у великој мери усклађена са 23 препоруке, док је делимично усклађена с четири препоруке. Притом, нема препорука с којима Република Србија није усклађена. На основу ових резултата, Република Србија је стављена у процедуру редовног праћења, што је најбољи могући исход који нека држава може имати након узајамне процене Манивала. Овај исход је тренутно постигло мање од четвртине чланица Манивала, док се све остале јурисдикције налазе у режиму појачаног праћења због повећаних ризика у тој јурисдикцији, укључујући и све државе у региону. **Врло повољне оцене дате су и у делу надлежности Народне банке Србије** – и у погледу делотворности, где је систем оцењен са значајним нивоом делотворности, и у погледу техничке усклађености, где је за 12 од 15 препорука које се односе на финансијски систем Републике Србије оцењено да је у потпуности усклађен, а за преостале три да је у великој мери усклађен.

Остале активности

У 2025. години учествовано је у бројним активностима које доприносе унапређењу система за борбу против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, као што су: семинари, обуке, радионице, вебинари, презентације и настављена је и сарадња са другим надлежним државним органима, посебно у домену размене података и информација.

IV.3. Функција реструктурирања банака

Народна банка Србије, као тело надлежно за реструктурирање банака, одговорна је за планирање, покретање и спровођење поступка реструктурирања банака и банкарских група које су у њеној надлежности.

Реструктурирање банке спроводи се ради испуњавања следећих циљева:

- остваривања континуитета у обављању критичних функција банке;
- избегавања знатног негативног утицаја на стабилност финансијског система;
- заштите буџетских и других јавних средстава;
- заштите депонената и инвеститора;

- заштите новчаних средстава и друге имовине клијената.

Другим речима, сврха реструктурирања банке јесте да се употреба буџетских и других јавних средстава сведе на најмању могућу меру, уз истовремено избегавање негативног утицаја престанка пословања банке на финансијску стабилност, привреду и становништво.

Регулаторне активности

Доношењем *Закона о изменама и допунама Закона о банкама*⁴³ у марту 2025. године, између осталог, унапређен је постојећи оквир за реструктурирање банака, уз истовремено даље усклађивање с регулативом ЕУ у овој области. Једну од кључних новина овог закона представља увођење Фонда за реструктурирање банака, којим управља Народна банка Србије. Образовањем овог фонда обезбеђује се додатни степен заштите буџетских и јавних средстава, што је један од основних циљева реструктурирања, чиме се, поред већ постојећих механизма реструктурирања, додатно смањује ризик да спасавање проблематичних банака падне на терет пореских обвезника. Прикупљање средстава овог фонда и његова операционализација планирани су за 2026. годину.

Ради спровођења *Закона о изменама и допунама Закона о банкама*, Народна банка Србије је у јуну и јулу 2025. године донела низ подзаконских аката којима се одредбе тог закона ближе уређују, а оквир за реструктурирање у Републици Србији додатно унапређује и усклађује с регулативом ЕУ, и то:

- 1) *Одлука о утврђивању и прикупљању доприноса банака у Фонд за реструктурирање банака*;⁴⁴
- 2) *Одлука о минималном захтеву за капиталом и подобним обавезама банке*;⁴⁵
- 3) *Одлука о извештавању за потребе планирања реструктурирања банке и банкарске групе*;⁴⁶
- 4) *Одлука о ближим условима и начину вршења независне процене вредности имовине и обавеза банке пре и након спровођења поступка реструктурирања*;⁴⁷
- 5) *Одлука о плану реорганизације пословања банке*;⁴⁸
- 6) *Одлука о ближим условима отписа и конверзије елемената капитала и подобних обавеза банке*;⁴⁹
- 7) *Одлука о обавезама банке у вези са проценом могућности реструктурирања*;⁵⁰
- 8) *Одлука о ближим условима и начину продаје акција, имовине и обавеза банке која се реструктурира*;⁵¹

⁴³ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

⁴⁴ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁵ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁶ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁷ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁸ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁴⁹ „Службени гласник РС”, бр. 51/2025.

⁵⁰ „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

⁵¹ „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

9) Одлука о мерама заштите друге уговорне стране;⁵²

10) Одлука о садржају и форми образаца финансијских извештаја фонда за реструктурирање банака;⁵³

11) Одлука о изменама и допунама одлуке о садржини докумената и доказа који се подносе уз захтев за давање дозволе за рад и давање појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије банци за посебне намене, као и о ближим условима и начину давања појединих сагласности и одобрења друштву за управљање имовином;⁵⁴

12) Упутство за спровођење појединих одредаба Одлуке о минималном захтеву за капиталом и подобним обавезама банке.⁵⁵

Припремљени су и објављени на интернет презентацији Народне банке Србије одговори на најчешћа питања банака у вези с новом регулативом у области реструктурирања банака.

Поред тога, унапређени су и интерни процеси:

- планирања реструктурирања банака и банкарских група;
- идентификације критичних функција;
- утврђивања и праћења испуњености минималног захтева за капиталом и подобним обавезама;
- оцене испуњености услова за покретање поступка реструктурирања;
- спровођења прелиминарне процене вредности имовине и обавеза банке.

Активности планирања реструктурирања

Током 2025. године усвојени су ажурирани планови реструктурирања за све банке и банкарске групе у надлежности Народне банке Србије и донета су решења о минималним захтевима за капиталом и подобним обавезама, које банке треба да испуне како би обезбедиле одговарајући капацитет за покриће губитака и докапитализацију у случају покретања поступка реструктурирања.

Процес израде и ажурирања планова реструктурирања за банке и банкарске групе обухвата: спровођење стратешке анализе пословања банке, процену могућности реструктурирања и одабир одговарајуће стратегије поступања, односно избор мера и инструмената реструктурирања за које се сматра да би на најбољи могући начин, у околностима сваке појединачне банке, допринели остваривању циљева реструктурирања, затим процену финансијских и оперативних предуслова за обезбеђивање континуитета пословања у случају покретања поступка реструктурирања, анализу управљачких информационих система и начина обезбеђивања информација за потребе реструктурирања, идентификацију потенцијалних препрека за спровођење поступка

⁵² „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

⁵³ „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

⁵⁴ „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

⁵⁵ „Службени гласник РС”, бр. 63/2025.

реструктурирања (укључујући дефинисање одговарајућих активности за њихово отклањање, када је то применљиво), као и утврђивање минималног захтева за капиталом и подобним обавезама.

Путем редовних и периодичних извештаја и информација које достављају банке праћено је испуњавање утврђених минималних захтева за капиталом и подобним обавезама, као и других елемената који утичу на могућност реструктурирања банака.

У складу са *Одлуком о утврђивању и прикупљању доприноса банака у Фонд за реструктурирање банака* и *Одлуком о извештавању за потребе планирања реструктурирања банке и банкарске групе*, успостављен је и тестиран нови извештајни систем у области реструктурирања банака, за чије су потребе израђена и објављена одговарајућа методолошка и техничка упутства за попуњавање и достављање прописаних извештаја.

Сарадња с другим регулаторним телима

У складу са успостављеним споразумима о сарадњи, Народна банка Србије је учествовала у раду колегијума за реструктурирање банкарских група с прекограничним пословањем, чије чланице послују на територији Републике Србије. У протеклој години сарадња се најчешће одвијала с Јединственим одбором за реструктурирање у ЕУ (*Single Resolution Board*) и Народном банком Мађарске, с којима су размењиване информације неопходне за израду планова реструктурирања релевантних банкарских група и њихових чланица, односно разматрани су кључни елементи планова реструктурирања. Поред тога, успостављена је сарадња у области реструктурирања банака и са Агенцијом за банкарство Републике Србије, с чијим представницима је током 2025. године одржан састанак.

Остале активности

У току 2025. године одржано је више састанака с представницима банака и другим заинтересованим лицима на различите теме из области реструктурирања банака. Највише пажње посвећено је питању испуњености услова различитих производа банака за укључивање у минимални захтев за капиталом и подобним обавезама.

У истом периоду су, по захтевима банака, припремљена и два мишљења у вези с применом прописа из области реструктурирања банака.

Као саставни део јачања капацитета, организована је студијска посета представника Народне банке Србије централној банци Португалије у оквиру друге фазе регионалног *IPA* пројекта „Јачање капацитета централних банака Западног Балкана у оквиру процеса интеграција у Европски систем централних банака”, а спроведене су и друге обуке запослених о различитим темама у овој области.

IV.4. Стабилност финансијског система

IV.4.1. Функција финансијске стабилности

Поред основног циља – постизања и одржавања стабилности цена – Народној банци Србије законом је поверена и функција очувања и јачања стабилности финансијског система.

Народна банка Србије утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, мере и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Регулаторне и друге препоруке и мере Народне банке Србије у овој области, као и детаљна анализа стања финансијске стабилности и потенцијалних ризика, објављују се у *Годишњем извештају о стабилности финансијског система*, који се, у складу са *Законом о Народној банци Србије*, доставља Народној скупштини Републике Србије.

Народна банка Србије је 2015. објавила консултативни документ *Макропруденцијални оквир*, којим се ближе уређују циљеви, инструменти и процес доношења мера макропруденцијалне политике.

Након објављивања *Макропруденцијалног оквира*, 2016. године усвојени су прописи којима се у домаћи регулаторни оквир преноси стандард Базел III, који представља један од кључних регулаторних одговора на светску финансијску кризу 2007/2008. године. Саставни део овог регулаторног пакета јесте и *Одлука о адекватности капитала банке*, којом су у банкарску регулативу уведени заштитни слојеви капитала, који представљају основне инструменте макропруденцијалне политике. Заштитни слојеви капитала примењују се од 30. јуна 2017. и представљају додатни основни акцијски капитал, који су банке у обавези да одржавају изнад прописаног регулаторног минимума, ради ублажавања и ограничавања системских ризика у финансијском систему. Заштитни слојеви капитала обухватају заштитни слој за очување капитала, контрациклични заштитни слој капитала, заштитни слој капитала за глобалне системски значајне банке, заштитни слој капитала за системски значајне банке и заштитни слој капитала за структурни системски ризик.

Заштитни слој за очување капитала представља обавезу банке да на појединачној и консолидованој основи одржава додатни основни акцијски капитал у висини од 2,5% њене ризичне активе. Овај заштитни слој капитала омогућава банкама да апсорбују губитке и одрже солвентност током периода финансијског стреса.

Контрациклични заштитни слој капитала представља додатни основни акцијски капитал који се уводи у узлазној фази финансијског циклуса и може се кретати у висини од 0% до 2,5% ризичне активе банке. Народна банка Србије тромесечно утврђује стопу контрацикличног заштитног слоја капитала, узимајући у обзир одступање учешћа укупних кредита у БДП-у од свог дугорочног тренда, као и додатне опционе показатеље који одражавају карактеристике домаћег финансијског система, а односе се на тржиште непокретности, екстерну позицију

земље и кретања у банкарском сектору. Одлуком о стопи контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију⁵⁶ из децембра 2025. утврђена је стопа овог заштитног слоја од 0,5%, која ће се примењивати од 15. децембра 2026. године. На седници одржаној 12. марта 2026. године Извршни одбор Народне банке Србије одлучио је да стопу контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију задржи на нивоу од 0,5%. Одржавањем контрацикличног заштитног слоја капитала ствара се додатни слој капитала, који се може ослободити у случају материјализације одређених ризика и тако очувати отпорност банкарског сектора Републике Србије.

Заштитни слој капитала за системски значајне банке, које су као такве утврђене у Републици Србији, одређује се на основу најмање једног од следећих критеријума – величине банке, значаја за економију, значаја прекограничних активности банке, повезаности банке с финансијским системом, замениљивости банке у финансијском систему и сложености пословања банке. У складу са Одлуком о утврђивању листе системски значајних банака у Републици Србији и стопа заштитног слоја капитала за те банке од 12. јуна 2025. године, утврђено је осам системски значајних банака. Утврђене системски значајне банке обавезне су да од 30. јуна 2025. године одржавају додатни основни акцијски капитал, и то четири банке у висини од 2% ризичне aktive банке, а преостале четири у висини од 1% ризичне aktive банке. Листа системски значајних банака и стопе заштитног слоја капитала које су те банке дужне да одржавају објављује се на интернет презентацији Народне банке Србије и преиспитује се најмање једном годишње.

Примена заштитног слоја капитала за глобално системски значајне банке у Републици Србији одложена је до дана приступања Републике Србије ЕУ.

Заштитни слој капитала за структурни системски ризик утврђен је у јуну 2017. године ради ограничења системског ризика евроизације, као и подстицања банака да смање степен евроизације. С обзиром на то да евроизација представља кључни структурни системски ризик, утврђено је да су све банке са седиштем у Републици Србији код којих учешће домаћих девизних и девизно индексираних пласмана становништву и привреди у укупним пласманима становништву и привреди прелази 10% дужне да одржавају заштитни слој капитала за структурни системски ризик у висини од 3% ових пласмана. Заштитни слој капитала за структурни системски ризик утврђен је Одлуком о стопи и начину одржавања заштитног слоја капитала за структурни системски ризик.⁵⁷ Обавеза одржавања овог заштитног слоја капитала ревидира се најмање сваке друге године.

У Републици Србији примењује се и **ограничење односа кредита и вредности непокретности којом је тај кредит обезбеђен** (*loan-to-value* лимит). *LTV* се примењује на све хипотекарне кредите у страном валути одобрене физичким лицима, док се не примењује на хипотекарне кредите у домаћој валути. Банка може физичком лицу одобрити кредит који не прелази:

⁵⁶ „Службени гласник РС”, бр. 112/2025.

⁵⁷ „Службени гласник РС”, бр. 58/2017 и 3/2018.

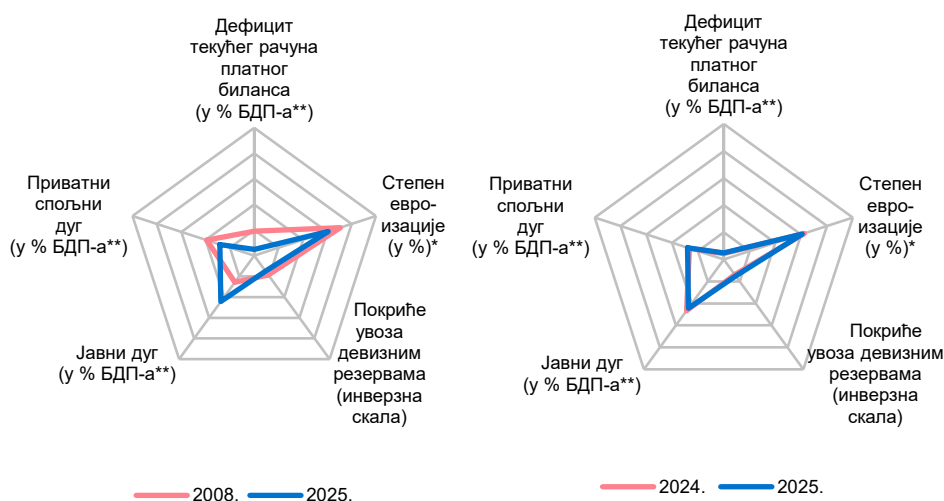
- 80% процене вредности стамбене непокретности која је предмет хипотеке;
- 90% те вредности, ако се кредит одобрава у оквиру мера подршке државе одређеним категоријама физичких лица или физичком лицу за куповину прве стамбене непокретности;
- 99% те вредности, ако се кредит одобрава у оквиру програма подршке државе младима за куповину прве стамбене непокретности.

IV.4.2. Оцена стабилности финансијског система

Народна банка Србије успешно је ојачала стабилност система очувањем кључних показатеља. Задржана је релативна стабилност девизног курса и адекватан ниво девизних резерви, док је банкарски сектор остао високо ликвидан и капитализован. Посебан успех представља смањење *NPL*-а на најнижи забележени ниво, чиме је додатно повећана отпорност на потенцијалне шокове.

Ако се упореде **показатељи рањивости финансијског система**⁵⁸ у 2025. с показатељима за 2024. годину, на јачање отпорности финансијског система указује смањење учешћа јавног дуга у БДП-у (са 46,7% на 44,4%). На јачање отпорности финансијског система указује и смањење степена евроизације домаћег финансијског система, мерено учешћем девизних и девизно индексираних пласмана привреде и становништва у укупним пласманима банака, које је у току 2025. године смањено за 2,0 п.п. и крајем године износило је 60,7%.

Графикон IV.4.2.1. Кључни макроекономски ризици



* Учешће девизних и девизно индексираних пласмана у укупним пласманима привреде и становништва.

** Процена НБС.

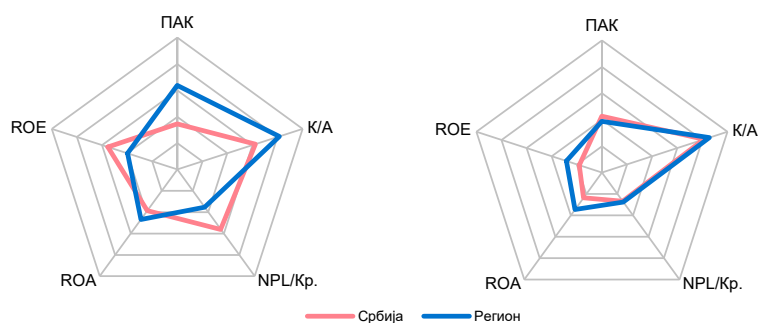
Извор: НБС.

⁵⁸ Као основни показатељи рањивости финансијског система у Републици Србији коришћени су промена дефицита текућег рачуна платног биланса, приватног спољног дуга, јавног дуга, степена евроизације и адекватности девизних резерви (мерено инверзном вредношћу броја месеци покрића увоза бруто девизним резервама). Повећање удаљености од центра графикана за сваки показатељ указује на пораст ризика.

С друге стране, у 2025. учешће приватног спољног дуга у БДП-у повећано је за 1,6 п.п. (на 28,2% у 2025), док је учешће дефицита текућег рачуна у БДП-у повећано са 4,5% на 4,9%. На виши дефицит текућег рачуна у 2025. години, у поређењу с претходном годином, утицало је пре свега смањење суфицита у трговини услугама, највише због повећаног нето увоза туристичких услуга, док је извоз информационо-комуникационих услуга наставио да бележи двоцифрену стопу раста. На финансијском рачуну највећи прилив остварен је по основу СДИ, који је на нивоу године износио 3,5 млрд евра. Због повећаних улагања резидената у иностранство, нето прилив по овом основу износио је 2,3 млрд евра. У току 2025. године покривеност увоза робе и услуга девизним резервама износила је 6,7 месеци (наспрам 7,3 месеца у 2024). И поред овог благог пада, ниво девизних резерви остаје двоструко изнад међународних стандарда адекватности, што потврђује високу отпорност на екстерне шокове.

С обзиром на то да банке чине око 90% финансијског система Републике Србије, стабилност финансијског система условљена је стабилношћу банкарског сектора. **Захваљујући доброј капитализованости, високој ликвидности и профитабилности, банкарски систем се може оценити као стабилан.** Како би се оценила финансијска стабилност, користи се више приступа, од којих приказујемо следеће: поређење показатеља финансијског здравља са одређеним земљама региона, композитни показатељ системског стреса, макропруденцијалне стрес-тестове и мрежно моделовање.

Графикон IV.4.2.2. Финансијска стабилност банкарског сектора Републике Србије у поређењу с просеком региона



* Приказане су стандардизоване вредности основних показатеља финансијске стабилности: ПАК – показатељ адекватности капитала (регулаторни капитал у односу на ризичну активу); К/А – основни капитал у односу на укупну активу; *NPL/Kp.* – однос проблематичних бруто кредита према укупним бруто кредитима; *ROA* – принос на активу; *ROE* – принос на капитал.

** Већа удаљеност од центра мреже указује на већи ризик.

*** Регион обухвата земље средње и источне Европе: Србију, Босну и Херцеговину, Мађарску, Северну Македонију, Пољску, Бугарску, Турску и Хрватску. Показатељи који се односе на регион непондерисани су просеци расположивих података за наведене земље.

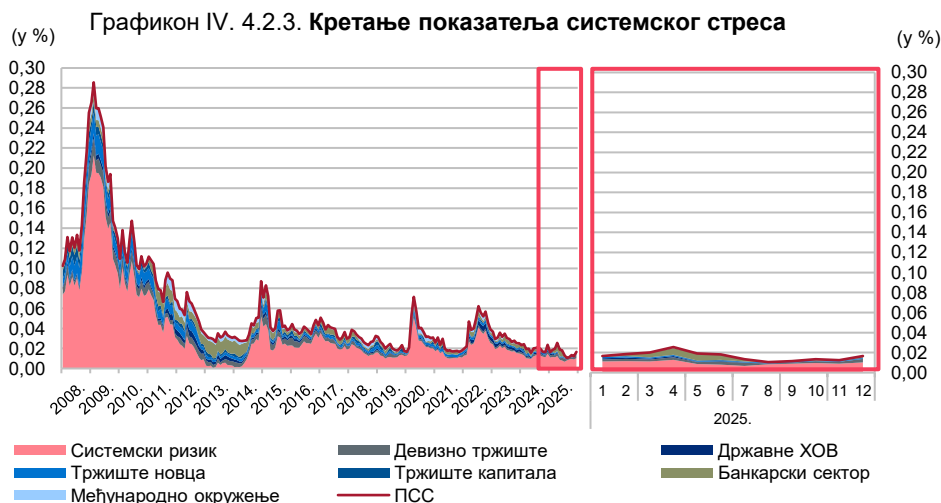
**** Последњи доступни подаци за 2025.

Извор: ММФ и НБС.

Показатељи финансијског здравља указују на то да је капитализованост банкарског сектора у Србији око просека региона. У току 2025. године банкарски сектор Републике Србије пословао је позитивно. Показатељи приноса на активу и приноса на капитал кретали су се изнад просека земаља региона. Учешће *NPL*-а у укупним кредитима достигло је нови најнижи ниво и на

крају 2025. године износило је 2,1%, и налазило се нешто испод просека региона.

Ради утврђивања кризних периода, као и оцено нивоа системског стреса финансијског система Републике Србије, развијена је методологија на основу које је конструисан **композитни показатељ системског стреса**,⁵⁹ који користе Европски одбор за системски ризик⁶⁰ и ЕЦБ⁶¹ за анализу акумулације ризика у различитим сегментима финансијског система и оцену нивоа укупног системског стреса.



Извор: НБС.

Овај показатељ пружа доносиоцима одлука значајне и правовремене информације о кретањима на финансијским тржиштима и могућим импликацијама по макроекономску и финансијску стабилност. Такође, омогућава препознавање сигнала раног упозорења, који дају правовремену информацију о могућем наступању системске кризе. Показатељ системског стреса обухвата велики број показатеља који сагледавају ниво финансијског стреса у шест најважнијих сегмената финансијског система Републике Србије: девизно тржиште, тржиште државних ХоВ, тржиште новца, тржиште капитала, банкарски сектор и међународно окружење.

Кретање показатеља системског стреса⁶² у току 2025. године указује на период ниског ризика, уз ниску и стабилну системску компоненту. На крају 2025. вредност овог показатеља била је нижа него на крају 2024. године. Смањењу вредности овог показатеља допринела су позитивна кретања у међународном окружењу и смањење композитне премије ризика. У истом смеру деловала су и кретања на тржишту државних ХоВ услед очуваних макроекономских фундамената и пада премије ризика Републике Србије. У супротном смеру једино

⁵⁹ Ковачевић, Дарко (2021), „Оцена системског ризика финансијског система Републике Србије и вероватноћа настанка системске кризе“, Зборник радова, 75–125. Народна банка Србије и Годишњи извештај о стабилности финансијског система у 2015.

⁶⁰ <https://www.esrb.europa.eu/pub/rd/html/index.en.html>

⁶¹ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp1426.pdf?6d36165d0aa9ae601070927f3ab799fc>

⁶² Детаљнији преглед о Показатељима финансијског здравља објављује се у Годишњем извештају о финансијској стабилности.

је деловала повећана тражња за девизама на девизном тржишту под утицајем психолошког фактора услед раста неизвесности у вези с Нафтном индустријом Србије након ступања на снагу санкција према овој компанији.

Макропруденцијални стрес-тестови Народне банке Србије⁶³ спроводе се тромесечно и служе за оцену отпорности и рањивости банкарског сектора у случају неповољних сценарија различитог интензитета. Макропруденцијални стрес-тестови који се спроводе у Народној банци Србије омогућавају:

- мерење отпорности банкарског сектора на раст кредитног ризика као последице претпостављених неповољних макроекономских кретања;
- мерење ризика ликвидности услед губитка поверења депонената и неповољних макроекономских услова;
- примену мрежног моделирања у оцени системског ризика банкарског сектора и системског значаја појединачне финансијске институције;
- примену мрежног моделирања у оцени преношења системског ризика с реалног на финансијски сектор и у оцени системског значаја група повезаних предузећа.

Висока солвентност банкарског система потврђена је резултатима макропруденцијалних стрес-тестова солвентности, који су показали да би, и при најнеповољнијем сценарију (који претпоставља високу депрецијацију динара, пад реалних зарада и раст референтне каматне стопе), банкарски сектор као целина остао добро капитализован, односно да би показатељ адекватности капитала по свим сценаријима остао изнад регулаторног минимума од 8%.

Макропруденцијални стрес-тестови ликвидности, који се користе за мерење ризика ликвидности услед губитка поверења депонената и неповољних макроекономских услова, упућују на то да би показатељ ликвидности остао изнад регулаторног минимума чак и у условима највећег претпостављеног одлива депозита, односно да би показатељ ликвидности по свим сценаријима остао изнад регулаторног минимума од 1.

Да би се оценила системска компонента ризика који произлази из међуповезаности банака у систему, користи се **мрежно моделирање**, засновано на извештајима о међубанкарским пласманима. Резултати мрежног моделирања показују да не постоји значајна системска компонента ризика у банкарском сектору Републике Србије, као резултат међубанкарске повезаности и њихових веза с реалним сектором.

Резултати спроведених макропруденцијалних стрес-тестова потврђују стабилност и отпорност банкарског сектора.

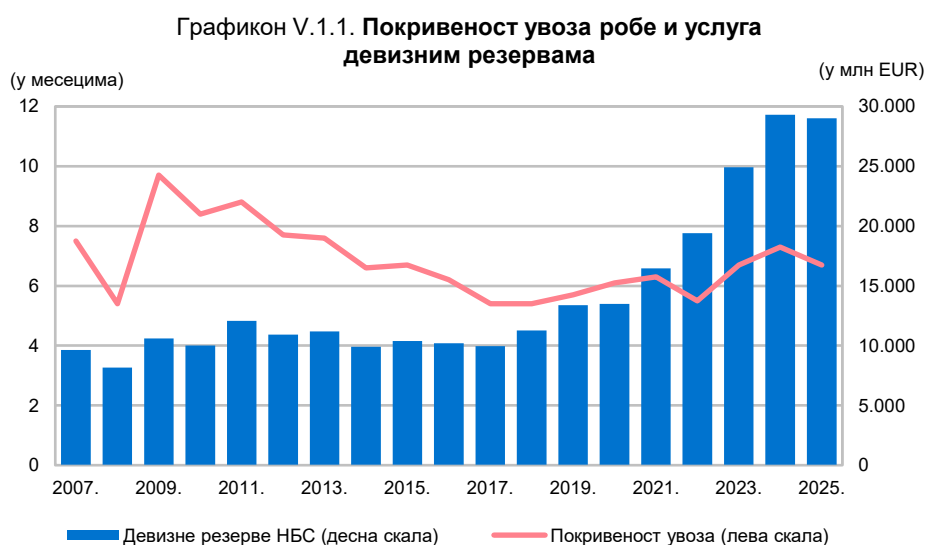
⁶³ Преглед детаљнијих резултата макропруденцијалних стрес-тестова на нивоу банкарског сектора објављује се у *Годишњем извештају о стабилности финансијског система*.

V. ОСТАЛЕ ФУНКЦИЈЕ И АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

V.1. Управљање девизним резервама

V.1.1. Стање и промена девизних резерви у 2025. години

На крају 2025. године бруто девизне резерве Народне банке Србије износиле су **29.008,3 млн евра**, што је за 286,2 млн евра мање него на крају 2024. године. Овај ниво девизних резерви обезбеђивао је покривеност новчане масе М1 од 156,1% и 6,7 месеци увоза робе и услуга, што је више него двоструко изнад стандарда којим се утврђује адекватан ниво покривености увоза робе и услуга девизним резервама.



Извор: НБС.

У току 2025. године значајнији девизни приливи остварени су по основу коришћења кредита за Републику Србију у укупном износу од 1.084,1 млн евра. По основу камата и наплате купона на ХоВ, такође је остварен значајнији прилив у износу од 516,9 млн евра. Поред тога, приливи су остварени по основу обављања привременог платног промета са Косовом и Метохијом⁶⁴ у износу од 437,1 млн евра, по основу нето продаје државних ХоВ Републике Србије емитованих на домаћем финансијском тржишту у износу од 241,2 млн евра, као и по основу донација у износу од 223,8 млн евра. Издавање девизне обавезне резерве банака повећано је за 94,0 млн евра у нето износу.

Најзначајнији одливи из девизних резерви Народне банке Србије реализовани су по основу редовног раздужења Републике Србије према иностраним кредиторима (главница и камата) у укупном износу од 2.472,6 млн евра, као и по основу измирења осталих девизних обавеза државе у укупном износу од 1.175,6 млн евра. Поред тога, по основу интервенција Народне Банке Србије на МДТ-у⁶⁵, нето продајом девиза реализован је одлив у износу од 490,0 млн евра.

Нето девизне резерве Народне банке Србије 31. децембра 2025. године износили су 24.636,2 млн евра, што је за 57,1 млн евра мање у односу на крај 2024. године.

V.1.2. Структура и профитабилност девизних резерви

Посматрано по структури, девизне резерве Народне банке Србије на дан 31. децембра 2025. године чиниле су: иностране ХоВ (54,71%), злато (21,36%), девизна средства на рачунима у иностранству (18,58%), ефективни страни новац (5,12%) и SDR код ММФ-а (0,23%).

Валутну структуру девизних резерви Народне банке Србије (без злата) на дан 31. децембра 2025. године чинили су: евро (70,18%), амерички долар (24,82%), британска фунта (1,60%), канадски долар (1,58%), кинески јуан (0,81%), SDR (0,29%) и остале валуте (0,72%).

Највећи део девизних резерви, у износу од 15.869,98 млн евра, уложен је у ХоВ у еврима, америчким доларима, британским фунтама, канадским доларима и јуанима. Од тога је у дугорочне ХоВ уложено 61%, а у краткорочне ХоВ 39%.

У оквиру дугорочних ХоВ, средства су била уложена у: државне ХоВ рока доспећа од једне до десет година САД, Канаде, Немачке, Велике Британије, Француске, Аустрије, Холандије, Словачке, Белгије, Финске и Кине; ХоВ јавног сектора (*Supranational, Subnational, Agencies, Sovereign*), укључујући и ХоВ с променљивом каматном стопом (*Floating Rate Notes – FRN*), као и ХоВ са средством обезбеђења (*covered bonds*) од једне до пет година.

У оквиру краткорочних ХоВ, средства су била уложена у класе активе: државне дисконтне ХоВ (*T-bills*) рока доспећа до једне године САД, Канаде,

⁶⁴ Према Закону о привременом обављању одређених послова платног промета на територији СРЈ („Службени лист СРЈ”, бр. 9/01).

⁶⁵ Реализација трансакција по основу интервенција Народне банке Србије на МДТ-у исказује се у складу с рачуноводственим правилима на дан извршења, а не на дан трговања.

Француске, Белгије, Финске и Луксембурга, државне купонске ХоВ рока доспећа до једне године САД, Канаде, Велике Британије, Немачке, Француске, Аустрије, Белгије, Словачке и Кине, ХоВ јавног сектора (*Supranational, Subnational, Agencies* и *Sovereign*), укључујући и ХоВ с променљивом каматном стопом (*FRN*), као и ХоВ са средствима обезбеђења (*covered bonds*).

Део девизних резерви, у износу од 5.390,95 млн евра, налази се на **текућим рачунима у иностранству и пласиран је у депозите на рок**. Од тог износа, 76% налази се код централних банака (ФЕД, Бундесбанка, Банка Канаде, Аустријска народна банка, Централна банка Луксембурга и Резервна банка Аустралије) и међународне финансијске организације *BIS* из Базела, а 24% је инвестирано код првокласних иностраних комерцијалних банака комбинованог (композитног) кредитног рејтинга *AAA* (на рок до шест месеци), односно иностраних комерцијалних банака комбинованог кредитног рејтинга минимално *AA-* (на рок до три месеца), као и на текућим рачунима код пословних банака – кореспондената у иностранству.

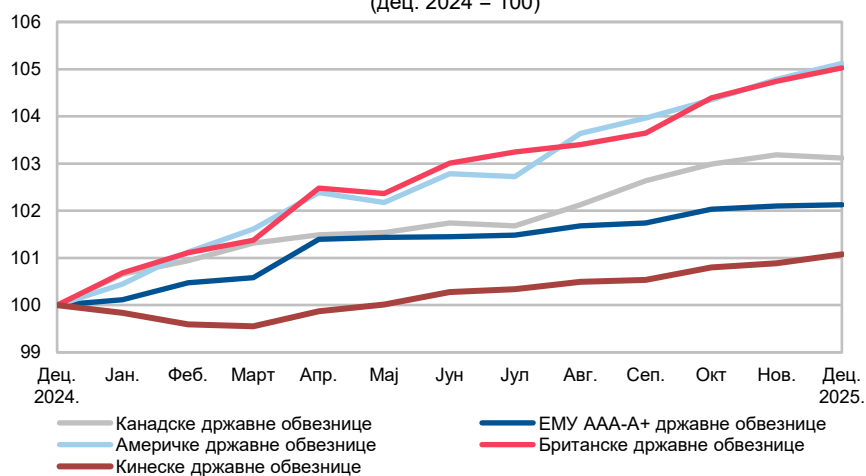
Народна банка Србије је у 2025. години остварила нето приход од 607,3 млн евра по основу пласмана у иностране ХоВ и камата на девизна средства.

Управљање ризицима

Народна банка Србије је и у 2025. години остала доследна опредељењу да одржава ризик свог портфеља на веома ниском нивоу, што је омогућило очување високог нивоа сигурности и ликвидности.

Током 2025. године смањене су стопе приноса европских државних обвезница (немачких, француских и холандских) на рочностима до две године и повећане су стопе приноса на дужим рочностима. Код канадских државних обвезница стопе приноса су смањене на рочностима до пет година, а повећане на рочностима преко пет година. Стопе приноса на америчке и британске државне обвезнице смањене

Графикон V.1.2. Принос на индексе државних обвезница у оригиналној валути (дец. 2024 = 100)



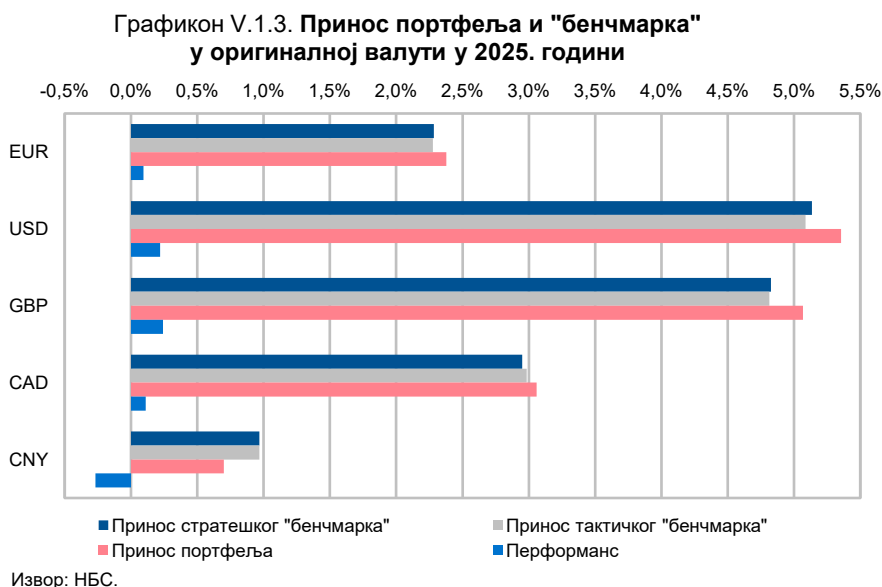
Извор: НБС.

су дуж целе криве приноса, при чему је ово смањење у случају британских обвезница било израженије на краћим рочностима. Стопе приноса на кинеске државне обвезнице повећане су на свим рочностима.

У таквим околностима, уз одговарајући ниво дурације и опрезан приступ инвестирању, Народна банка Србије остварила је позитивне приносе у свим портфељима. Највећи принос остварен је у портфељу у америчким доларима (5,35%), а затим следе портфељ у британским фунтама (5,07%), портфељ у канадским доларима (3,06%), портфељ у еврима (2,38%) и портфељ у кинеским јуанима (0,70%). **Сви портфељи Народне банке Србије којима се управља активно су забележили више приносе у односу на упоредне референтне вредности (*benchmark*).** Када је реч о портфељу у кинеским јуанима, иницијални циљ улагања, тј. улазак на кинеско тржиште, одређује тзв. пасивну природу овог портфеља, у погледу циљања оквирне дурације и репликације бенчмарка.

Принос укупног инвестиционог портфеља прерачунат у евре био је негативан и износио је -0,12%, превасходно услед кретања међувалутних односа. Евро је ојачао према америчком долару за 12,62%, према британској фунти за 5,19% и према канадском долару за 7,90%. У условима незнатне депрецијације динара према евр, принос укупног портфеља прерачунат у динаре био је позитиван и износио је 0,11%.

Структура инвестиционог портфеља по врстама активе, као и валутна структура, била је у складу са *Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Народне банке Србије*.



-1,4% -1,2% -1,0% -0,8% -0,6% -0,4% -0,2% 0,0% 0,2% 0,4% 0,6% 0,8%



(на дан 31.12.2025. године)



Табела V.1.1. **Вредност изложена ризику (VaR) на дан 31. децембра 2025.**
(степен вероватноће 95%, посматрани период један дан)

	EUR портфел	USD портфел	GBP портфел	CAD портфел	CNY портфел
Параметарски VaR	0,13%	0,17%	0,13%	0,10%	0,05%
Историјски VaR	0,07%	0,11%	0,08%	0,07%	0,02%
Монте Карло VaR	0,13%	0,16%	0,13%	0,10%	0,05%

Извор: НБС.

Вредности стрес-теста (*Stress testing*) показују за колико би се процената смањила тржишна вредност портфелја Народне банке Србије у случају наглог и неочекиваног повећања тржишних стопа приноса за 1,00 п.п.

Табела V.1.2. **Тест стреса на дан 31. децембра 2025.**
(посматрани период један дан)

Сценарио	Промена тржишне вредности				
	EUR портфел	USD портфел	GBP портфел	CAD портфел	CNY портфел
Раст тржишних каматних стопа за 100 б.п.	-1,52%	-1,53%	-1,29%	-0,99%	-0,97%

Извор: НБС.

Ради управљања кредитним ризиком, Народна банка Србије је одредила високе критеријуме минималног комбинованог кредитног рејтинга за издаваоце и банке код којих је дозвољено пласирати средства девизних резерви Народне банке Србије. Минимални дозвољени комбиновани кредитни рејтинг за банке код којих је дозвољено пласирање депозита јесте *AA-* (одређен према рејтинг агенцијама *Standard & Poor's*, *Moody's* и *Fitch*), за државне обвезнице *A-*, за обвезнице јавног сектора одређен је минимални комбиновани кредитни рејтинг од *A+*, а за обвезнице покривене средствима обезбеђења *AA*. Током 2025. године кредитни рејтинг издавалаца и обвезница дозвољених у портфелу Народне банке Србије у већини случајева остао је на истом нивоу као и у 2024. години по свим рејтинг агенцијама, уз периодично ревидирање изгледа кредитног рејтинга. Рејтинзи пословних банака код којих је дозвољено пласирати средства Народне банке Србије такође су у већини случајева непромењени, уз периодично ревидирање изгледа кредитног рејтинга.

Поред финансијских показатеља из биланса банака, праћени су и други показатељи кредитног ризика, као што је петогодишњи *CDS*⁶⁶ спред за банку.

Сви остали показатељи: варијабилност вишка приноса (*tracking error*), ограничења структуре и дурације портфелја, као и кредитни лимити, током 2025. били су у прописаним оквирима дефинисаним Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Народне банке Србије.

⁶⁶ *CDS* спред (*Credit Default Swap*) представља тржишни показатељ ризика, односно у њему је уалкулисана имплицитна вероватноћа банкрота издаваоца онако како је тржиште оцењује.

V.2. Емисија новца и управљање токовима готовине

V.2.1. Издавање новчаница и кованог новца

У Републици Србији је у току 2025. године у оптицају била серија новца издања Народне банке Србије од 2003. и даље – новчанице у апоенима од 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара и ковани новац у апоенима од 1, 2, 5, 10 и 20 динара.

На дан 31. децембра 2025. године, у оптицају је било готовог новца (новчаница и кованог новца) у износу од 429,9 млрд динара (изван трезора Народне банке Србије, благајни банака и Министарства финансија – Управе за трезор), што је за 7,6% више него на крају 2024. године. Од укупног стања готовог новца у оптицају, на новчанице се односило 99,3%, а на ковани новац 0,7%, што је за 0,1% више удео новчаница у односу на крај 2024. године.

Табела V.2.1.1. Преглед апоенске структуре новчаница у оптицају

Врста апоена	31. децембар 2024.		31. децембар 2025.	
	У млн RSD	У %	У млн RSD	У %
5000 динара	76.185	19,2	75.741	17,8
2000 динара	194.925	49,2	228.470	53,5
1000 динара	97.767	24,6	95.655	22,4
500 динара	16.405	4,2	15.547	3,7
200 динара	4.585	1,2	4.389	1,0
100 динара	2.887	0,7	3.044	0,7
50 динара	1.695	0,4	1.708	0,4
20 динара	1.239	0,3	1.285	0,3
10 динара	901	0,2	921	0,2
Укупно:	396.589	100,0	426.760	100,0

Извор: НБС.

На крају 2025. године у оптицају је било 499 млн комада новчаница, или за 3,7% више него на крају 2024. године.

У структури новчаница по номиналном износу, опало је учешће новчаница апоена од 5000 динара за 1,4%, новчаница апоена од 1000 динара за 2,2%, новчаница апоена од 500 динара за 0,6% и новчаница апоена од 200 динара за 0,2%. Учешће новчаница апоена од 2000 динара порасло је за 4,3% у односу на претходну годину. Учешће новчаница од 100, 50, 20 и 10 динара остало је на приближно истом нивоу.

Новчанице апоена од 500, 1000, 2000 и 5000 динара у 2025. години у готовинском платном промету у номиналном износу учествовале су са 97,3%, те је учешће наведених апоена повећано за 0,1% у односу на крај 2024. године.

На крају 2025. године у оптицају је било 1.046,7 млн комада кованог новца, што је за 4,3% више него на крају 2024. У структури кованог новца, највеће је учешће апоена од 1 динара (39,7%), учешће апоена од 5 динара износило је 30,0%, апоена од 2 динара – 26,1%, апоена од 10 динара – 2,10% и од 20 динара – 2,1%.

Ради задовољавања потреба готовинског платног промета и замене новчаница неподобних за оптицај, у 2025. години реализована је израда додатне количине новчаница од 60,8 млн комада новчаница различите апоенске структуре.

У 2025. години израђено је 17 млн комада кованог новца апоена од 1, 2 и 5 динара.

Током 2025. године, у поступку **експертизе новца** примљеног под сумњом да је фалсификован **откривена су 1.832 комада фалсификованих новчаница готовог новца** (динара). У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (78,77%), 1000 (7,42%) и 500 (9,06%) динара, које заједно чине 95,25% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца.

Табела V.2.1.2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	77	1.443	136	166	1	8	0	1	0	1.832
Учешће у %	4,20	78,77	7,42	9,06	0,05	0,44	0,00	0,05	0,00	100,00

Извор: НБС.

Посматрано вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 динара (82,67%) и 5000 динара (11,03%). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 93,70% вредности свих фалсификата готовог новца.

Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и готовог новца у оптицају указује на то да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 2,58 комада фалсификованих новчаница готовог новца, а номинално посматрано – на милијарду динара у оптицају откривено је 5.743,36 динара фалсификованог новца.

Табела V.2.1.3. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
(у хиљадама RSD)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	385,00	2.886,00	136,00	83,00	0,20	0,80	0,00	0,02	0,00	3.491,02
Учешће у %	11,03	82,67	3,90	2,38	0,01	0,02	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: НБС

Највећи број откривених фалсификата израђен је на комерцијалном папиру, коришћењем инк-џет штампача, ласерских штампача или фотокопир-апарата у боји новије генерације. Применом такве технике израде (копирање) њихов квалитет је лош, те се квалификују као фалсификати лоше и осредње израде. Такође, код фалсификата осредње израде утврђени су и фалсификати новчаница апоена од 2000 динара, на којима је имитирана оптички променљива боја, која даје прилично уверљив утисак. Међу откривеним фалсификатима није било фалсификата израђених штампарским техникама (дубока, висока и равна штампа), који у највећем броју случајева припадају категорији успешније израђених

фалсификата и које је теже разликовати од оригинала (фалсификати веома добре израде и опасни фалсификати).

Нумизматички новац

На основу *Оквирног споразума о сарадњи у вези са израдом нумизматичког новца с ликом Николе Тесле* (Г. бр. 890 од 5. фебруара 2018. године и Г. бр. 7908 од 21. јула 2023) и појединачних уговора за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. годину, Завод је у 2025. години израдио 1.400 сребрњака нумизматичког новца с ликом Николе Тесле, од тога – 290 сребрњака од седмог дизајна, 300 сребрњака осмог дизајна, 210 сребрњака деветог дизајна и по 200 сребрњака десетог, једанаестог и дванаестог дизајна.

Управљање токовима готовине

Током 2025. благовремено су снабдеване филијале у Београду, Крагујевцу, Нишу, Новом Саду и Ужицу довољном количином новчаница и кованог новца како би се у сваком тренутку удовољило захтевима банака за исплату готовог новца.

У 2025. години банкама су **испоручена** 674 млн комада новчаница и кованог новца, у номиналном износу од 705 млрд динара. То је у односу на 2024. за 8,3% већа количина, а за 1,6% већи номинални износ новчаница и кованог новца.

Путем уплата банака **примљено** је укупно 586,7 млн комада новчаница и кованог новца, у номиналном износу од 638 млрд динара. У односу на 2024. годину примљена је за 15,9% већа количина и за 4,8% већи номинални износ новчаница и кованог новца.

У бројачницама Народне банке Србије **обрађено** је укупно 580,7 млн комада новчаница, у номиналном износу од 638,3 млрд динара, што је за 67,5 млн комада више обрађених новчаница у поређењу са 2024. годином. Од укупне количине обрађених новчаница, 96,75% новчаница (561,8 млн комада) издвојено је као подобно за оптицај. Коефицијент обрта новца у оптицају у 2025. години (количина обрађених новчаница у односу на количину новчаница у оптицају) био је 1,16.

У 2025. години није било **уништаја** новчаница неподобних за оптицај.

V.2.2. Активности филијала Народне банке Србије

Пословање филијала Народне банке Србије у 2025. години односило се на извршавање трезорских и благајничких послова који су проистекли из послова управљања токовима готовине, као и на едукацију корисника финансијских услуга о финансијским производима и услугама институција чије пословање надзире Народна банка Србије.

Филијала у Београду

Филијала у Београду је у 2025. години, у процесу управљања токовима готовине и другим вредностима, обављала послове пријема и предаје готовог новца, ефективног страног новца и јединствених меничних бланкета банкама, послове пријема ефективног страног новца од државних органа, послове продаје пригодног кованог новца и послове са оставама.

Табела V.2.2.1. Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Београду
(у RSD, уколико другачије није наведено)

Врста обављеног посла	Остварени промет		Укупан промет у 2025.	Индекс 2025/2024.
	У 2024.	У 2025.		
Уплате готовог новца банака	357.113.651.500	386.456.335.500	386.456.335.500	108,2
Исплате готовог новца банкама	355.452.971.500	361.713.979.000	361.713.979.000	101,8
Уплате ЕСН од банака	260.002.131 ¹⁾	204.470.669 ¹⁾	23.980.729.002 ²⁾	78,6
Уплате ЕСН од државних органа	2.310.711 ¹⁾	2.566.873 ¹⁾	301.047.999 ²⁾	111,1
Исплате ЕСН банкама	128.309.774 ¹⁾	135.687.222 ¹⁾	15.913.668.771 ²⁾	105,7
УКУПНО			788.365.760.271	

¹⁾ У еврима.

²⁾ У динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу динара на дан 31. децембра 2025.

Извор: НБС.

Укупне уплате готовог новца банака у 2025. години биле су за 8,2% веће у односу на 2024. годину, а исплате готовог новца банкама веће су за 1,8%. Уплате ефективног страног новца банака, у номиналном износу, у односу на 2024. годину смањиле су се за 22,4 %, а исплате су се повећале за 5,7%.

Од државних органа у 2025. години примљено је укупно 2.566.873 евра, што је за 11,1% више него претходне године.

Филијала у Београду је у 2025. години обрадила 335,8 млн комада новчаница и кованог новца, односно 376,2 млрд динара, као и ефективни страни новац примљен на читавој територији Републике Србије, тј. 5,2 млн комада новчаница, у износу од 314 млн евра.

На експертизу под сумњом на фалсификат, као и на проверу степена оштећења, односно проверу упозоравајуће боје, послато је 7.339 комада новчаница готовог новца. Такође, на експертизу под сумњом на фалсификат послат је 1.871 комад новчаница ефективног страног новца.

Поред тога, Филијала је банкама комисионарима предала 1,7 млн комада меничних бланкета у износу од 83,3 млн динара, обавила је пет продаја пригодног кованог новца у износу од 508.857,03 динара, а примила је 17 и издала шест остава.

С обзиром на то да располаже електронском базом података која садржи копије извода и налога с рачуна републичких органа, правних лица и радњи, Филијала у Београду је у овом периоду обрадила и одговорила на 67 захтева за издавање извода – налога за плаћање и извештаја о променама и стању рачуна, коју је до 31. децембра 2002. године водила Народна банка Југославије – Завод за обрачун и плаћања. Издато је укупно 18 обавештења о плаћању на име пронађених података.

Филијала у Новом Саду

У Филијали у Новом Саду у 2025. години остварено је 3.066 трансакција уплата и исплата готовог новца с банкама и Управом за трезор и 275 трансакција уплата и исплата ефективног страног новца с банкама, царинским, судским и другим државним органима, у укупној вредности од 180,6 млрд динара. Сав ефективни страни новац примљен од царинских, судских и других државних органа обрађен је приликом пријема на благајнама Филијале. У посматраном периоду, у Филијали је у оквиру трезорског пословања евидентиран пријем осам и издавање пет остава.

Табела V.2.2.2. Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Новом Саду

(у RSD, уколико другачије није наведено)

Врста обављеног посла	Остварени промет		Укупан промет у 2025.	Индекс 2025/2024.
	У 2024.	У 2025.		
Уплате готовог новца	86.176.553.000	77.192.267.500	77.192.267.500	89,6
Исплате готовог новца	86.759.201.000	92.845.445.000	92.845.445.000	107,0
Уплате ЕСН од банака	152.537.141 ¹⁾	77.948.509 ¹⁾	9.141.957.033 ²⁾	51,1
Уплате ЕСН од државних органа	849.280 ¹⁾	583.778 ¹⁾	68.466.651 ²⁾	68,7
Исплате ЕСН банкама	2.659.000 ¹⁾	11.684.000 ¹⁾	1.370.322.888 ²⁾	439,4
УКУПНО			180.618.459.072	

¹⁾ У еврима.

²⁾ У динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу динара на дан 31. децембра 2025.

Извор: НБС.

Поред наведених послова, Филијала је у оквиру благајничког пословања банкама комисионарима предала 440.000 меничних бланкета у номиналном износу од 22 млн динара. Такође, физичким лицима у 23 трансакције продата су 94 паковања пригодног кованог новца и вакуумираних паковања кованог новца издања Народне банке Југославије и Народне банке Србије, у укупном износу од 4,7 млн динара. На благајнама Филијале **примљено** је 318 комада новчаница готовог и ефективног страног новца под сумњом да су фалсификоване, обојене или да не испуњавају услов за замену, те су прослеђене на експертизу.

Током посматраног периода, предмет **обrade** готовог новца био је сав новац примљен од банака и Управе за трезор на благајнама Филијале у Новом Саду, али и новац који је уплаћен на благајнама других филијала у систему Народне банке Србије. Укупно је обрађена 95,1 млрд динара, односно 110,5 млн комада новчаница и кованог новца. Приликом обраде готовог новца издвојена су 93 комада новчаница под сумњом на фалсификат, под сумњом да су оштећене изнад процента утврђеног прописом и под сумњом да су обојене упозоравајућом бојом, те су исте послате на експертизу. Такође, у поступку обраде издвојено је и 13 новчаница којима је истекао рок за замену.

Филијала у Новом Саду је у току 2025. године обрадила 26 захтева за издавање преписа извештаја о променама на рачунима које је до 31. децембра 2002. године водила Народна банка Југославије – Завод за обрачун и плаћање. Од тога, девет захтева поднела су физичка лица, а 17 захтева правна лица.

Филијала у Нишу

У току 2025. године, Филијала у Нишу је остварила обим пословања у делу управљања токовима готовине пријемом и предајом готовог и ефективног страног новца комитентима (банке, државни органи) у укупној вредности од 214 млрд динара.

Путем 1.248 трансакција, укупне уплате готовог новца од пословних банака и Министарства финансија, Управе за трезор у 2025. години износиле су 91 млрд динара, што је за 8,7% више него 2024. године, док су укупне исплате у оквиру 2.042 трансакције износиле 119,8 млрд динара, што је за 2,7% више него 2024. године.

Уплате ефективног страног новца од пословних банака, у оквиру 30 трансакција, износиле су 19 млн евра и мање су 70,0% у односу на претходну годину, док су исплате ефективног страног новца, у оквиру четири трансакције, вишеструко увећане, и то са 100.000 евра на 10 млн евра у односу на 2024. годину.

Од државних органа, путем 114 трансакција, примљено је укупно 1,19 млн евра, тј. 10,7% мање него претходне године.

Филијала у Нишу је у 2025. години обрадила 93 млн комада новчаница у номиналном износу 117,6 млрд динара.

Табела IV.2.2.4. Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Нишу

(у RSD, уколико другачије није наведено)

Врста обављеног посла	Остварени промет		Укупан промет у 2025.	Индекс 2025./2024.
	У 2024.	У 2025.		
Уплате готовог новца	83.670.444.500	90.984.894.500	90.984.894.500	108,74
Исплате готовог новца	116.650.445.000	119.831.972.000	119.831.972.000	102,73
Уплате ЕСН од банака	64.763.579 ¹⁾	19.417.242 ¹⁾	2.277.292.976 ²⁾	29,98
Уплате ЕСН од државних органа	1.329.739 ¹⁾	1.187.004 ¹⁾	139.214.203 ²⁾	89,26
Исплате ЕСН банкама	100.000 ¹⁾	10.000.000 ¹⁾	1.172.820.000 ²⁾	10.000,00
УКУПНО			214.406.193.679	

¹⁾ У еврима.

²⁾ У динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу динара на дан 31. децембра 2025.

Извор: НБС.

На благајнама Филијале у Нишу примљена су 364 комада новчаница готовог новца и 36 комада новчаница ефективног страног новца под сумњом на фалсификат и оне су прослеђене на експертизу.

Поред наведених послова, Филијала је предала 296.000 меничних бланкета у номиналном износу од 14,8 млн динара банкама комисионарима, имала је седам трансакција продаје пригодног кованог новца од 45 комада у износу од 980.991,07 динара, и примила је две, а издала три затворене оставе.

С обзиром на то да Филијала у Нишу располаже делимичном базом података у електронском формату у вези с налозима из извештаја о стању и променама на жиро рачунима које је закључно с децембром 2002. године водила Народна банка Југославије – Завод за обрачун и плаћања, у току 2025. године обрађено је 40 захтева и издато 27 преписа налога из извештаја.

Филијала у Крагујевцу

Филијала у Крагујевцу у 2025. години имала је 2.761 трансакцију уплата и исплата готовог новца с банкама и Управом за трезор, 27 трансакција уплата и исплата ефективног страног новца с банкама, судским и другим државним органима и остварила је пословање у укупној вредности од 150,24 млрд динара, што је за 7,74% мање него 2024. године.

Табела V.2.2.4. **Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Крагујевцу**

(у RSD, уколико другачије није наведено)

Врста обављеног посла	Остварени промет		Укупан промет у 2025.	Индекс 2025/2024.
	у 2024.	у 2025.		
Уплате готовог новца	53.707.155.000	55.851.657.000	55.851.657.000	103,99
Исплате готовог новца	103.498.421.000	92.246.269.000	92.246.269.000	89,13
Уплате ЕСН од банака	1.502.009 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ²⁾	0
Исплате ЕСН банкама	46.579.000 ¹⁾	18.186.000 ¹⁾	2.132.890.452 ²⁾	39,04
Уплате ЕСН од државних органа	57.445 ¹⁾	50.178 ¹⁾	5.884.927 ²⁾	87,35
УКУПНО			150.236.701.379	

¹⁾ у еврима.

²⁾ у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу динара на дан 31. децембра 2025.

Извор: НБС.

Поред наведених послова, Филијала у Крагујевцу је предала 313.000 меничних бланкета банкама комисионарима, у номиналном износу од 15,65 млн динара. Филијала је продавала пригодни ковани новац и обавила 12 трансакција, у укупном износу од 3.079.000,31 динар. На благајнама Филијале примљено је 280 комада новчаница готовог и ефективног страног новца под сумњом да су фалсификоване, обојене или да не испуњавају услов за замену, те су прослеђене на даљу експертизу. Филијала у Крагујевцу је у 2025. години обрадила 45,95 млн комада новчаница, у номиналном износу од 56,62 млрд динара.

Филијала у Крагујевцу у 2025. години обрадила је и девет захтева за издавање преписа налога и извештаја о променама на рачунима које је до 31. децембра 2002. године водила Народна банка Југославије – Завод за обрачун и плаћања.

Филијала у Ужицу

Банке су у 2025. години на шалтерима Филијале уплатиле 27,5 млрд динара готовог новца и поднеле захтев за исплату готовог новца у износу од 38,4 млрд динара. Уплате готовог новца у 2025. години биле су мање за 2,2% него 2024. године, а исплате готовог новца биле су веће за 21%. Филијала је од државних органа у 2025. години примила 93.300 евра, што је за 16% мање него у 2024. години.

Банкама комисионарима предате су 143 хиљаде меничних бланкета у износу од 7,2 млн динара, што је за 3,6% више него у 2024. години. У 2025. години од банака је **примљено** 80 новчаница готовог новца и ефективног страног новца под сумњом да су фалсификат/обојене и оне су прослеђене на експертизу. У 2025.

години остварена је продаја нумизматичког новца у укупном износу од 90 хиљада динара.

Табела V.2.2.5. Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Ужицу

(у RSD, уколико другачије није наведено)

Врста обављеног посла	Остварени промет		Укупан промет у 2025.	Индекс 2025/2024.
	У 2024.	У 2025.		
Уплате готовог новца банака	28.130.780.000	27.501.629.000	27.501.629.000	97,8
Исплате готовог новца банака	31.740.308.500	38.404.766.000	38.404.766.000	121,0
Уплате ECH од банака	0 ¹⁾	0 ¹⁾	0 ²⁾	0
Исплате ECH банака	60.000 ¹⁾	50.000 ¹⁾	5.864.100 ²⁾	83,3
Уплате ECH од државних органа	111.173 ¹⁾	93.300 ¹⁾	10.942.411 ²⁾	83,9
УКУПНО			65.923.201.511	

¹⁾ У еврима.

²⁾ У динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу динара на дан 31. децембра 2025.

Извор: НБС.

Током посматраног периода, предмет **обrade** готовог новца био је сав новац примљен од банака и Управе за трезор на благајнама Филијале у Ужицу, али и новац који је уплаћен на благајнама других филијала у систему Народне банке Србије. Укупно је обрађено 32,0 млн комада новчаница у номиналном износу од 34,5 млрд динара. Приликом обраде издвојено је 69 комада новчаница које су послате на експертизу под сумњом на фалсификат, као и на проверу степена оштећења, односно проверу упозоравајуће боје.

У току 2025. године, Филијала у Ужицу је обрадила 13 захтева за издавање извода – извештаја о променама на рачуну и стању рачуна које је до 31. децембра 2002. године водила Народна банка Југославије – Завод за обрачун и плаћања. Издато је укупно седам обавештења о плаћању на име пронађених података.

V.3. Оператор платног система, надзор над пружаоцима платних услуга, издавањем електронског новца и пружањем услуга повезаних с виртуелним валутама

Показатељи рада платних система и картичног система DinaCard

Народна банка Србије је оператор следећих платних система: *RTGS* платног система Народне банке Србије, *IPS* платног система Народне банке Србије (*IPS* НБС систем), Клиринг платног система Народне банке Србије, *DinaCard* клиринг система Народне банке Србије, као и Међубанкарског и Међународног клиринг система у девизама Народне банке Србије.

На крају 2025. године, у *RTGS* платном систему Народне банке Србије била су 23 учесника – 19 банака, Министарство финансија – Управа за трезор, Централни регистар, депо и клиринг ХоВ, Удружење банака Србије и Народна банка Србије.

Народна банка Србије је од 22. октобра 2018. године оператор *IPS* НБС система, који осму годину успешно функционише. На крају 2025. године, у *IPS* НБС систему био је 21 директни учесник – 19 банака, Народна банка Србије и Министарство финансија – Управа за трезор, један индиректни учесник с директним приступом и седам индиректних учесника с посредним приступом.

На крају 2025. године, у клиринг систему *DinaCard* учествовало је 16 банака и десет процесорских кућа. У поравнању по платним картицама за домаћи платни промет учествовало је 13 пословних банака у картичном систему *Visa*, 12 у систему *MasterCard*, 11 у систему *UnionPay* и једна у систему *Discover*.

У системима Међубанкарског и Међународног клиринга у девизама на крају 2025. био је 21 учесник, и то: 13 банака из Републике Србије, Народна банка Србије, шест банака из Босне и Херцеговине и једна банка из Црне Горе.

Расположивост *RTGS* платног система Народне банке Србије и Клиринг платног система Народне банке Србије износила је 100%, док је расположивост централног свича у систему *DinaCard* у 2025. години износила 99,994%.

RTGS платни систем Народне банке Србије

RTGS платни систем Народне банке Србије систем је за поравнање међубанкарских плаћања у реалном времену по бруто принципу.

Табела V.3.1.1. **Вредност промета и број плаћања у *RTGS* систему**
(промет у млрд RSD, број плаћања у хиљадама)

2025.	Број радних дана	Број плаћања	Дневни просек броја плаћања	Вредност промета	Дневни просек промета
Јануар	20	14.989,9	749,5	20.701,9	1.035,1
Фебруар	19	17.101,0	900,1	18.074,4	951,3
Март	21	17.778,4	846,6	17.290,3	823,3
Април	20	18.079,2	904,0	17.288,4	864,4
Мај	20	18.222,0	911,1	14.103,8	705,2
Јун	21	18.176,6	865,6	15.038,4	716,1
Јул	23	18.668,7	811,7	18.285,7	795,0
Август	21	17.200,0	819,1	17.652,8	840,6
Септембар	22	18.131,1	824,1	18.583,3	844,7
Октобар	23	18.145,8	789,0	20.175,4	877,2
Новембар	19	16.655,6	876,6	16.269,4	856,3
Децембар	23	19.912,7	865,8	18.778,0	816,4
Укупно	252	213.061,0		212.241,8	
		Месечни просек:	Дневни просек:	Месечни просек:	Дневни просек:
		17.755,2	845,5	17.686,8	842,2

Извор: НБС.

Посредством *RTGS* платног система Народне банке Србије у 2025. години реализован је укупно 213,1 млн плаћања, укупне вредности 212.241,8 млрд динара.

Клиринг платни систем Народне банке Србије

Клиринг платни систем Народне банке Србије систем је за размену и обраду појединачних налога за плаћање или група налога за плаћање учесника у платном систему, који се реализују по принципу мултилатералног нетирања.

Табела V.3.1.2. **Вредност промета и број плаћања у Клиринг систему**
(промет у млрд RSD, број плаћања у хиљадама)

2025.	Број радних дана	Број плаћања	Дневни просек броја плаћања	Вредност промета	Дневни просек промета
Јануар	20	1.202,7	60,1	29,0	1,4
Фебруар	19	1.177,5	62,0	24,8	1,3
Март	21	841,2	40,1	21,2	1,0
Април	20	948,1	47,4	24,6	1,2
Мај	20	693,8	34,7	18,1	0,9
Јун	21	787,3	37,5	21,1	1,0
Јул	23	814,7	35,4	22,1	1,0
Август	21	943,1	44,9	23,4	1,1
Септембар	22	728,4	33,1	20,8	0,9
Октобар	23	1.058,9	46,0	26,9	1,2
Новембар	19	978,3	51,5	23,9	1,3
Децембар	23	1.203,0	52,3	33,2	1,4
Укупно	252	11.377,0		289,1	
		Месечни просек:	Дневни просек:	Месечни просек:	Дневни просек:
		948,1	45,1	24,1	1,1

Извор: НБС.

У 2025. години, у Клиринг платном систему Народне банке Србије реализована су 11,4 млн плаћања, укупне вредности 289,1 млрд динара.

IPS НБС систем

У *IPS* НБС систему извршавају се појединачни инстант трансфери одобрења у износу до 300.000 динара. Систем ради у режиму 24/7/365, што обезбеђује реализацију плаћања током целог дана, сваког дана у години. Плаћања у систему реализују се готово тренутно, а средства су расположива примаоцу плаћања за неколико секунди.

Инфраструктура *IPS* НБС система омогућава инстант плаћања коришћењем стандардних начина плаћања (нпр. путем електронског/мобилног банкарства или на шалтеру пружалаца платних услуга), затим инстант плаћања на продајном месту трговца, као и додатне услуге за учеснике – преузимања података о рачуну односно фактури на захтев платиоца (*Bill Presentment – BP*) и услугу *Prenesi*, тј. извршавање инстант плаћања употребом броја мобилног телефона који је прималац плаћања регистровао за ову услугу.

Табела V.3.1.3. **Вредност промета и број плаћања у IPS НБС систему**
(промет у млрд RSD, број плаћања у хиљадама)

2025.	Број радних дана	Број плаћања	Дневни просек броја плаћања	Вредност промета	Дневни просек промета
Јануар	31	7.538,7	243,2	89,9	2,9
Фебруар	28	8.231,9	294,0	99,4	3,6
Март	31	8.595,6	277,3	105,3	3,4
Април	30	8.554,4	285,1	109,9	3,7
Мај	31	9.011,3	290,7	111,1	3,6
Јун	30	8.794,6	293,2	113,1	3,8
Јул	31	8.976,0	289,5	119,7	3,9
Август	31	8.975,7	289,5	115,3	3,7
Септембар	30	9.316,1	310,5	122,1	4,1
Октобар	31	10.035,5	323,7	128,7	4,2
Новембар	30	10.177,6	339,3	126,4	4,2
Децембар	31	11.119,3	358,7	152,8	4,9
Укупно	365	109.326,6		1.393,8	
		Месечни просек:	Дневни просек:	Месечни просек:	Дневни просек:
		9.110,6	299,5	116,1	3,8

Извор: НБС.

У складу с правилима рада, учесници у *IPS* НБС систему могу бити Народна банка Србије, банка са седиштем у Републици Србији која има дозволу за рад Народне банке Србије, Министарство финансија – Управа за трезор, платна институција са седиштем у Републици Србији која има дозволу Народне банке Србије за пружање платних услуга као платна институција, институција електронског новца са седиштем у Републици Србији која има дозволу Народне банке Србије за издавање електронског новца, јавни поштански оператор са седиштем у Републици Србији.

У 2025. години, посредством *IPS* НБС система реализована су укупно 109,3 млн плаћања, укупне вредности 1.393,8 млрд динара. Просечан дневни број плаћања у 2025. години износио је 299,5 хиљада, док је просечна дневна вредност трансакција износила 3,8 млрд динара. Просечно време извршења трансакција у *IPS* НБС систему у 2025. години износило је 1,0 секунди. Накнада за извршавање налога за пренос у *IPS* НБС систему, коју Народна банка Србије као оператор платног система наплаћује учесницима у том систему, иста је као накнада за плаћања мале новчане вредности у *RTGS* НБС и Клиринг платном систему Народне банке Србије и износи 4 динара по налогу.

Накнада за извршавање налога за пренос по основу захтева за плаћање на продајном месту за износ до 600 динара износи 1 динар, а накнада за налоге по основу захтева за плаћање на продајном месту за износ преко 600 динара – 2 динара. Ове накнаде се наплаћују прихватиоцу – пружаоцу платне услуге трговца.

Међубанкарска накнада утврђена је правилима рада *IPS* НБС система и износи 0,2% вредности извршеног инстант плаћања на продајном месту и плаћа је прихватилац издаваоцу платног инструмента за инстант плаћања.

Системи Међубанкарског и Међународног клиринга у девизама

Системи Међубанкарског и Међународног клиринга у девизама јесу платни системи у којима се извршавају плаћања у еврима између учесника ових система из Републике Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе, по принципу мултилатералног нетирања.

Табела V.3.1.4. **Вредност промета и број плаћања у Међубанкарском и Међународном клирингу**

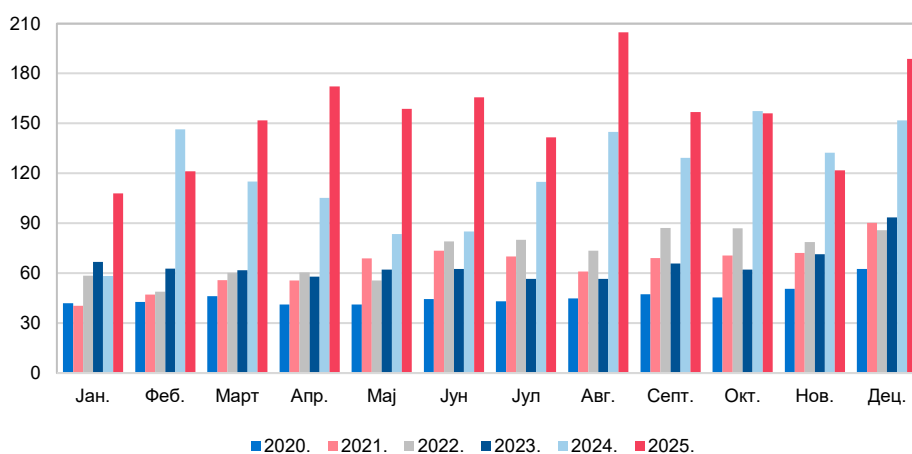
(промет у млн EUR)

2025.	Број радних дана	Број плаћања	Дневни просек броја плаћања	Вредност промета	Дневни просек промета
Јануар	20	3.450	172,5	107,9	5,4
Фебруар	19	4.627	243,5	121,2	6,4
Март	21	5.169	246,1	151,8	7,2
Април	20	5.285	264,3	172,2	8,6
Мај	20	5.206	260,3	158,7	7,9
Јун	21	5.168	246,1	165,7	7,9
Јул	23	5.479	238,2	141,6	6,2
Август	21	4.831	230,0	204,7	9,7
Септембар	22	5.045	229,3	156,9	7,1
Октобар	23	6.423	279,3	156,0	6,8
Новембар	19	5.549	292,1	121,7	6,4
Децембар	23	7.103	308,8	188,8	8,2
Укупно	252	63.335		1.847,2	
		Месечни просек:	Дневни просек:	Месечни просек:	Дневни просек:
		5.277,9	251,3	153,9	7,3

Извор: НБС.

У току 2025. у наведеним системима реализовано је 63.335 плаћања, укупне вредности 1.847,2 млн евра.

Графикон V.3.1. **Вредност промета у Међубанкарском и Међународном клирингу**
(у млн EUR)



Извор: НБС.

Систем националне платне картице – *DinaCard*

DinaCard је национална платна картица Републике Србије, основана ради развоја безготовинског начина плаћања, смањења готовине у новчаној маси, пружања трошковно ефикасног картичног производа грађанима и трговцима и сузбијања сиве економије. Креирањем националне картице банкама је омогућено да својим клијентима понуде платну картицу која се може користити на целокупној прихватној мрежи у Србији, при чему се водило рачуна о томе да национална картица буде приступачна грађанима и трговцима, као и да међубанкарске провизије буду у складу са законом и условима на српском тржишту. *DinaCard* се развија по узору на националне картице највећих европских земаља, у којима из економски рационалних разлога грађани доминантно користе управо националне картице, као повољнији избор са аспекта трошкова по националну економију. **Накнаде националног картичног система *DinaCard* вишеструко су ниже него у другим картичним системима на српском тржишту, што, између осталог, смањује трошкове прихватања националне платне картице за трговце, јер банке прихватиоци трговцима нуде нижу трговачку накнаду за услугу прихватања *DinaCard*.** Поред тога, национални картични системи важни су са аспекта очувања конкуренције на тржишту, бржег прилагођавања специфичним потребама локалног тржишта, као и финансијске инклузије.

У 2025. години, у систему националне платне картице остварена су 232 млн трансакција, што представља раст од 16% у односу на претходну годину, док остварени промет износи 1.197 млрд динара, што чини раст од 16% у односу на претходну годину. Од тога, 82% трансакција и 35% промета остварено је на продајним местима (плаћање робе и услуга), док преостали део представљају трансакције подизања готовине. Од укупног броја трансакција и промета, 60% трансакција и 30% промета представљају међубанкарске трансакције. На крају 2025. године, на тржишту је било 6,3 млн платних картица *DinaCard*.

Закључно с 2025. годином, а од увођења бесконтактне технологије у *DinaCard* систему, 1. јуна 2024. године – 42% свих издатих картица *DinaCard* су бесконтактне.

Током 2025. године, настављена је сарадња с кинеским националним картичним системом *UnionPay International* и омогућено је прихватање платних картица *UnionPay* на преко 94% банкомата и на 77% ПОС терминала у прихватној мрежи у Републици Србији. Настављене су активности у вези са издавањем картица *DinaCard-UnionPay* с функцијом бесконтактнoг плаћања, која се прихвата на свим терминалима у земљи и на глобалној прихватној мрежи *UnionPay*. Банка Поштанска штедионица је прва банка која издаје наведену картицу, а и остале банке које донесу такву одлуку могу својим корисницима да издају ове картице.

У оквиру наставка сарадње с компанијом *Discover Financial Services (DFS)*, у 2025. години омогућено је прихватање картица из картичног система *DFS* у

Србији. Прва банка која је омогућила прихватање ових картица у својој прихватној мрежи јесте Банка Поштанска штедионица.

Током 2025. године настављен је раст броја трансакција сервиса „Подигни динаре”, који корисницима омогућава да приликом плаћања на продајним местима подигну и готов новац (*purchase with cashback*). Настављено је и ширење прихватне мреже за овај сервис. Он је омогућен на свим бензинским станицама НИС Петрол, АРТ Петрол, Гаспром и *OMV*, као и у продајним објектима *Mercator*, *Roda*, *Maxi*, *iDEA Soulfood*, *PerSu*, *AD Podunavlje*.

И током 2025. године продајна мрежа на интернету где је могуће платити домаћом картицом наставила је да расте. Број онлајн-трговаца који прихватају *DinaCard* на крају 2025. године већи је за 11% него на крају 2024. године, тако да се на крају 2025. године домаћа картица прихватала на око 3.000 интернет продајних места.

У 2025. години спроведене су активности на омогућавању поуздане аутентификације корисника *DinaCard* код плаћања на интернету у земљи (*3DS 2.0*), након чега су банке започеле имплементацију овог сервиса.

Настављено је интензивно коришћење услуге одложеног плаћања на рате без камате за кориснике картица *DinaCard-PostCard* у издању Банке Поштанска штедионица, за кориснике *DinaCard Klasik* у издању *NLB Komercijalne banke*, као и за кориснике *DinaCard debit* у издању *Banca Intesa*, уз стални раст броја трансакција и промета. Број продајних места на којима је крајем 2025. године било могуће плаћање овом картицом био је око 17.000.

Нормативна активност

Народна банка Србије је, ради усклађивања са Уредбом ЕУ 2024/886, којом се мењају поједине одредбе Друге директиве о платним услугама ЕУ 2015/2366 (*PSD2*), Уредбе (ЕУ) 2021/1230 (Уредбе о прекограничним плаћањима у Европској унији), Уредбе ЕУ 260/2012 (уредба *SEPA*) и Директиве 98/26/ЕС о коначности поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности, спровела анализу усклађености и приступила изради радне верзије нацрта измена и допуна Закона о платним услугама. Истовремено, Народна банка Србије ће наставити активности на анализи и имплементацији одредаба Уредбе о прекограничним плаћањима у Европској унији у локалне прописе, при чему су поједина правила, попут транспарентности накнада за замену валута, већ садржана у важећем Закону о платним услугама, док се пуна имплементација преосталих одредаба планира до краја 2026. године, односно у складу с динамиком приступања Републике Србије ЕУ.

Као значајна потврда усклађености прописа Републике Србије са прописима ЕУ у области платних услуга, 22. маја 2025. године Република Србија је званично постала 41. чланица Јединственог подручја за плаћања у еврима – *SEPA* (у даљем тексту: подручје *SEPA*). Приступање овом подручју важан је корак у процесу економске интеграције наше земље са ЕУ, као и са економијама

Западног Балкана, што је и један од циљева иницијативе покренуте у оквиру Берлинског процеса – смањења трошкова регионалних плаћања и припрема региона за придруживање подручју *SEPA*. Овим кораком завршена је прва фаза процеса приступања и наша земља се сврстала у друштво држава и територија које примењују јединствене стандарде за плаћања у еврима, чиме се отварају нове могућности за грађане и привреду у области прекограничних трансакција.

Интензивне реформе које је Народна банка Србије спровела у претходним годинама – од правног усклађивања са европским прописима до изградње технолошке инфраструктуре попут *IPS* НБС система – поставиле су темеље за прикључење Републике Србије подручју *SEPA*. Истовремено, унапређују се и стандарди безбедности и заштите потрошача, као и стандарди у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, што јача отпорност целокупног финансијског система на спољне шокове.

Успешно прикључење систему *SEPA* донеће Републици Србији конкретне и мерљиве користи: смањење трошкова трансакција, убрзано обављање плаћања, веће поверење у финансијске институције и подстицај за раст електронске трговине и дигиталне економије.

На макроекономском плану, приступ Републике Србије подручју *SEPA* представља корак напред у европским интеграцијама, приближавајући Србију ЕУ.

Након приступања Републике Србије подручју *SEPA*, интензивирани су активности на приступању пружалаца платних услуга из Републике Србије *SEPA* платној шеми трансфера одобрења (*SEPA Credit Transfer – SCT*), а од 4. маја 2026. пружаоци платних услуга из Републике Србије кренули су са оперативним радом у оквиру шема *SEPA*, односно с реализацијом плаћања.

Такође, како би се процес централизовао и олакшала координација, праћење динамике приступа банака и извештавање Народне банке Србије о статусу банака у том процесу, у оквиру Удружења банака Србије (УБС) формирано је тело *NASO* (*National Adherence Support Organisation – NASO*) ради комуникације са Европским платним саветом у вези с подношењем пријава за приступ пружалаца платних услуга платним шемама *SEPA*. Ово тело налази се на званичној листи *NASO*, која се објављује на интернет презентацији Европског платног савета.

С тим у вези, и Народна банка Србије је започела активности на приступању *SEPA* платној шеми за извршавање трансфера одобрења у еврима ради омогућавања извршавања платних трансакција у еврима за потребе државних плаћања у оквиру подручја *SEPA*.

Надгледање платног система

У оквиру функције надгледања, Народна банка Србије је током 2025. године обезбедила сигуран и стабилан рад свих платних система у Републици Србији, уз несметано извршавање платних трансакција у оквиру тих система. На тај начин грађанима и привреди је омогућена стална доступност платних услуга заснованих на различитим инструментима плаћања – трансферу одобрења, инстант трансферу

одобрења, платним картицама, директним задужењима и чековима, уз очување ефикасности и сигурности њиховог коришћења.

Активности у оквиру функције надгледања биле су усмерене на праћење текућег пословања платних система и њихових оператора ради правовременог откривања потенцијалних ризика и предузимања координисаних мера како би се обезбедио сигуран и стабилни рад тих система.

У 2025. години спроведене су статусне промене и миграција података на главну банкарску апликацију код две велике банке, а ове промене реализоване су без прекида у раду платних система у којима учествују банке код којих су спроведене промене.

Редовни тромесечни извештаји оператора платних система потврдили су високу оперативну поузданост свих платних система, као и то да у платним системима у којима се обавља нетирање на основу налога за пренос није било неизмирења новчане обавезе по основу нето позиције учесника у моменту када се то од њих очекује. Такође, извршен је и редован годишњи надзор над пословањем платних система чији оператор није Народна банка Србије, у делу пословања који се односи на одржавање капитала, у складу са одредбама *Закона о платним услугама* и другим подзаконским прописима Народне банке Србије.

Анализом достављених извештаја о раду платних система утврђено је да оператори платних система ефикасно управљају ризицима и испуњавају захтеве за обезбеђивање сигурног и стабилног рада платних система у складу с прописима.

У оквиру функције надгледања, током 2025. године спроведене су и нормативне активности које су се односиле на унапређење регулаторног оквира за надзор над пословањем платних система. Изменама и допунама одлуке којом се уређују ближи услови и начин надзора над пословањем платних система прецизиране су поједине одредбе које се односе на поступак надзора, термилошко усклађивање и додатно уређење мера које Народна банка Србије може предузимати у случају утврђених неправилности у пословању оператора платних система. Измене имају за циљ јачање ефикасности и транспарентности надзорних поступака и усклађивање подзаконског оквира са одредбама *Закона о изменама и допунама Закона о платним услугама* у области надзора над пословањем платних система.

Ради омогућавања доступности услуга заснованих на инстант плаћањима, у 2025. години спроведене су активности на прикључењу платних институција и институција електронског новца као индиректних учесника у *IPS* НБС систем, у складу са условима утврђеним правилима рада овог платног система. Две институције електронског новца – *LED Pay d.o.o. Beograd* и *TRANSAXS doo Beograd* и две платне институције – *DUNAV – UNION d.o.o. Beograd* и *VAKEL doo Šabac* postale су индиректни учесници – лица с посредним приступом у *IPS* НБС систему. Тиме је настављено пружање подршке финансијској инклузији већом доступношћу платних услуга заснованих на инстант плаћањима, што доприноси развоју тржишта плаћања повећањем конкурентности и подршком развоју иновативних решења у инстант плаћањима.

Како функција надгледања обухвата и надгледање платних инструмената, током 2025. године посебна пажња била је посвећена припреми пружалаца платних услуга за приступ платним шемама *SEPA*, чиме су створени услови за ефикасну имплементацију *SEPA* стандарда за извршавање платних трансакција заснованих пре свега на трансферу одобрења у еврима у оквиру подручја *SEPA*.

Народна банка Србије је током 2025. године наставила са активностима у вези с реализацијом пројекта прикључења и учествовања *Euroclear Bank SA/NV* у *RTGS* НБС платном систему ради клиринга и салдирања динарских државних ХоВ.

Спровођењем функције надгледања у 2025. години, Народна банка Србије је обезбедила отпорност, сигурност и инклузивност платних система у Републици Србији. Континуираним праћењем, редовним надзором, унапређењем регулаторног оквира и подршком иновацијама, Народна банка Србије је ојачала поверење јавности у платне услуге и допринела развоју модерне, сигурне и интероперабилне платне инфраструктуре.

Развој инстант плаћања

Народна банка Србије наставила је с развојем услуга базираних на инстант плаћањима и пројектима подршке процесу дигитализације у Републици Србији, који су непосредно праћени у оквиру функције надгледања ради процене усклађености различитих техничко-технолошких решења са утврђеним захтевима и стандардима које ова решења минимално треба да испуне – како би их учесници у *IPS* НБС систему понудили свим својим корисницима платних услуга.

На крају 2025. године 16 банака омогућавало је услугу инстант плаћања на продајним местима трговаца и плаћање рачуна/фактура скенирањем *NBS IPS QR* кода својим клијентима, грађанима путем апликација за мобилно банкарство, а осам банака и правним лицима и предузетницима. Дванаест банака је омогућило услугу *Prenesi*, у оквиру које се новац преноси само одабиром броја мобилног телефона који је прималац плаћања регистровао за ову услугу. Током 2025. године настављена је сарадња с компанијом *Rakuten Viber* активностима усмереним на повезивање функционалности њене апликације и сервиса *IPS* НБС система. При томе је унапређена и техничка документација, која представља основу за интеграцију, како би се банкама омогућио ефикаснији развој и прилагођавање сопствених апликација ради пружања унапређених услуга корисницима.

Када је реч о пружању услуга прихватања инстант плаћања на продајним местима трговаца, током 2025. године шест техничко-технолошких решења банака за прихватање инстант плаћања на продајним местима добило је оцену спремности за понуду трговцима. На крају посматране године, укупно 11 банака може да понуди неко од техничко-технолошких решења за услугу прихватања инстант плаћања на продајном месту трговца, укључујући и интернет продајна места. Народна банка Србије је и у 2025. години наставила са активностима усмереним на ширење прихватне мреже и поспешивање коришћења инстант плаћања на физичким и на интернет продајним местима.

На крају 2025. године 14 банака својим клијентима омогућава плаћања на интернет продајним местима унапређеним методом *IPS skeniraj*, који укључује и технологију *deep link*. Такође, шест (банака) прихватилаца својим трговцима нуде услугу прихватања плаћања на интернет продајном месту уз коришћење решења с технологијом *deep link*.

Резултати ширења прихватне мреже у 2025. години огледају се у вишеструком повећању броја физичких наплатних места, као и броја трговаца који прихватају инстант плаћања на интернету. Број трансакција се такође вишеструко увећао.

Платне институције, институције електронског новца и пружаоци услуга повезаних с виртуелним валутама

Закључно с 31. децембром 2025. године, на територији Републике Србије пословало је шест платних институција, шест институција електронског новца и три пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама. Од наведеног броја, све платне институције – пет институција електронског новца и јавни поштански оператор пружали су платне услуге преко заступника. У току 2025. године донета су 1044 решења о упису заступника у регистар платних институција / институција електронског новца / заступника јавног поштанског оператора који води Народна банка Србије, 284 решења о брисању заступника из регистра, као и 517 решења о пререгистрацији заступника (из регистра платне институције у регистар институције електронског новца услед спровођења поступка статусне промене припајања).

Народна банка Србије је у 2025. години донела једно решење о одбијању захтева за давање дозволе за издавање електронског новца, једно решење о одбацивању захтева за давање дозволе за пружање платних услуга, као и једно решење о одузимању дозволе за издавање електронског новца по поднетом захтеву институције електронског новца. Дато је и једно позитивно мишљење у вези са стицањем квалификованог учешћа у платној институцији и донето је једно решење о одбијању захтева за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у институцији електронског новца. У вези с пословањем пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама донето је једно решење о давању дозволе за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама, као и једно решење о одбацивању захтева за давање дозволе за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама. Донета су и четири решења којима се даје претходна сагласност на измену општих аката (правила пословања и оснивачког акта) пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама, једно решење о давању претходне сагласности у вези са именовањем руководиоца код пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама, као и једно решење којим се одбија захтев за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у пружаоцу услуга повезаних с виртуелним валутама. Поред тога, као један од надлежних органа задужен за надзор над применом одредаба *Закона о дигиталној имовини*, Народна банка Србије је у току 2025. године предузимала активности и припремила више дописа и мишљења о примени овог закона и прописа донетих

на основу њега у делу који се односи на виртуелне валуте као врсту дигиталне имовине.

Поред наведеног, анализирана је документација у вези са увођењем видео-идентификације код једне институције електронског новца, као и код једног пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама. Анализирана је документација у вези с променама чланова органа управљања и руковођења, односно лица која ће непосредно руководити пословима пружања платних услуга и издавања електронског новца, што је и одобрено код четири субјекта надзора, као и достављеним обавештењима платних институција, институција електронског новца и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама о увођењу нових пословних модела. Анализирани су и достављена обавештења и извештаји платних институција, институција електронског новца и јавног поштанског оператора у вези са обављањем поверених активности банака и анализа дела документације у вези с прикључивањем и приступом ових институција платном систему *IPS НБС*. Поред наведеног, Народна банка Србије је учествовала у бројним активностима за унапређење система за борбу против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, као и у активностима у вези с применом *Закона о дигиталној имовини* (радионице, семинари, обуке, презентације, провера неовлашћеног пружања услуга повезаних с виртуелним валутама, поступање по пријавама грађана у вези с коришћењем услуга повезаних с виртуелним валутама, припрема одговора на питања новинара, сарадња с Комисијом за хартије од вредности), у вези с чим су ажурирана и одређена унутрашња акта о давању дозвола и сагласности Народне банке Србије.

Посредна и непосредна провера пружања платних услуга, издавања електронског новца и пружања услуга повезаних с виртуелним валутама

Током 2025. године Народна банка Србије је, на основу *Закона о платним услугама* и *Одлуке о ближим условима и начину вршења надзора над платним институцијама, институцијама електронског новца и јавним поштанским оператором*, донела три решења о покретању поступка непосредног надзора над пословањем платних институција и институција електронског новца у делу који се односи на управљање ризиком од прања новца, управљање ризиком од финансирања тероризма и управљање ризиком од финансирања ширења оружја за масовно уништење. Како су приликом спровођења поступка надзора утврђени недостаци и неправилности у примени прописа, Народна банка Србије предузела је корективне мере, односно санкције, и то тако што је донела: једно решење о одузимању дозволе за пружање платних услуга, једно решење о продужењу привремене мере у вези са обустављањем пружања платних услуга, као и једно решење којим се изричу налози и новчана казна пружаоцу услуга повезаних с виртуелним валутама. Сprovedена су два поступка непосредног надзора над пословањем платне институције и институције електронског новца у делу који се

односи на управљање ризиком од финансирања ширења оружја за масовно уништење и управљање ризиком од финансирања тероризма. Ради обезбеђења ажурности супервизорских информација, унапређени су обрасци упитника путем којих се прикупљају релевантни подаци о активностима у вези са спречавањем прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење од субјеката надзора, односно платних институција, институција електронског новца, јавног поштанског оператора и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама.

Активности посредног надзора над пружаоцима платних услуга, издаваоцима електронског новца и пружаоцима услуга повезаних с виртуелним валутама наставиле су да се спроводе континуирано анализом извештаја, упитника, достављених података и информација, као и праћењем других доступних информација и података. У 2025. години настављена је континуирана провера неовлашћеног пружања услуга повезаних с виртуелним валутама.

V.4. Остале активности

V.4.1. Економске анализе и статистика

Економске анализе и истраживања

Економске анализе у Народној банци Србије имале су за циљ пружање аналитичке подршке Извршном одбору и Савету гувернера при доношењу одлука из њихових домена и изради конзистентних, квалитетних и поузданих анализа и макроекономских пројекција.

У области анализе и краткорочне пројекције инфлације и даље је највећа пажња била посвећена анализи трошковних притисака (ефектима суше на домаћем и међународном тржишту, што се пре свега одразило на знатан раст цена воћа и поврћа) и увозној инфлацији, који су, уз раст цена услуга у оквиру базне инфлације, били главни покретачи инфлаторних притисака и током 2025. године. Настављено је са активним праћењем и анализом ланца формирања цена, од цена основних сировина, преко цена произвођача индустријских производа, до потрошачких цена. Посебна пажња била је посвећена ефектима *Уредбе о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе*, којом су од септембра 2025. на шест месеци биле ограничене трговинске марже у велетрговини и малопродаји. Такође, анализирани су резултати **анкета о инфлационим очекивањима** – Народна банка Србије наставила је и током 2025. године да једном месечно објављује *Извештај о резултатима анкете о инфлационим очекивањима*, што доприноси јачању кредибилитета и транспарентности монетарне политике.

Краткорочне пројекције инфлације израђиване су на месечном нивоу, уз анализу фактора који су довели до одступања од средњорочне пројекције. За

потребе пројекције инфлације коришћене су експертске процене, као и економетријски модели развијани током претходних година, прилагођени за краткорочну пројекцију различитих показатеља базне инфлације.

Интензивирани су активности на унапређењу техника **прикупљања и обраде масовних података** (*big data*). На основу дневног прикупљања цена са интернета, одакле се преузима и обрађује преко 30 хиљада цена производа и услуга са око 130 интернет страница, на дневном нивоу оцењивано је кретање инфлације у реалном времену, што је служило као улазна информација за краткорочне и средњорочне пројекције, као и помоћни инструмент приликом доношења одлука о монетарној политици. Поред тога, коришћени су разни методи текстуалне анализе (бројање речи, тематска класификација, анализа сентимента) у сврху креирања показатеља инфлаторних притисака, као и општег сентимента економије.

Средњорочна пројекција инфлације израђивана је тромесечно, уз детаљну анализу главних ризика и њиховог утицаја на монетарну политику. У овом периоду настављене су активности на унапређењу основног модела Народне банке Србије редовном ревизијом структуре и поновном оценом параметара модела како би се повећала прецизност пројекција и укупна поузданост модела.

Изразито повишена неизвесност услед геополитичких тензија захтевала је да се посебна пажња посвети изради алтернативних сценарија средњорочне пројекције.

Током 2025. године започет је рад на новом моделу симултаних калибрисаних једначина који комбинује кључне секторе економије и њихову међузависност, што има за циљ да обезбеди конзистентну оцену целокупног макроекономског оквира.

У домену **реалног сектора**, нагласак је био на анализама и пројекцијама и структури раста БДП-а на годишњем и тромесечном нивоу, с производне и расходне стране. Као и код инфлације, за потребе пројекције коришћене су експертске процене и економетријски модели, а посебна пажња је посвећена развоју и унапређивању модела за *nowcast* пројекцију БДП-а. Спроведене су активности на анализи, развоју и унапређењу алтернативних модела за краткорочне пројекције БДП-а (*DFM*, *Bridge* и *MIDAS*), уз коришћење високофреквентних података ради унапређења оценом текућих макроекономских кретања. У моделе су интегрисани различити подаци: месечни индикатори економске активности и економског сентимента, *Google Trends* претраживања, као и подаци монетарне и финансијске статистике, платног биланса и јавних финансија. У домену **тржишта рада** настављено је с праћењем и анализом свих расположивих показатеља, уз посвећивање посебне пажње њиховом утицају на инфлацију са стране тражње и трошковну компоненту инфлације (продуктивност и јединични трошкови рада). Креирани су и рани индикатори кретања на тржишту рада на основу огласа за посао са интернет страница.

У анализи платнобилансних кретања, настављено је са израдом анализа и пројекција компонената текућег и финансијског рачуна. У оквиру текућег рачуна, посебна пажња била је посвећена спољнотрговинским кретањима,

односно динамици, структури и факторима раста извоза и увоза робе и услуга, као и односима размене. За потребе прецизније процене раста извоза, посебно су анализиране кључне извозне гране Србије, попут аутомобилске индустрије, индустрије гума, производње хране, основних метала, уз посебан акценат на грану производње деривата нафте услед потешкоћа у пословању Нафтне индустрије Србије током Т4 2025. године. Нагласак је био и на значају СДИ у проширењу и учвршћивању извозне базе. Међународна инвестициона позиција земље, тј. биланс иностраних средстава и обавеза, анализирана је и оцењивана са становишта одрживости спољног дуга, као и очувања финансијске стабилности.

Пажљиво су анализирана и кретања на тржишту новца, кредита и капитала, као и ликвидност банкарског сектора, и на основу тога, као и других макроекономских показатеља, израђиване су монетарне пројекције (кредита и новчане масе). Праћењем кретања каматних стопа на тржишту новца, кредита и штедње оцењивани су ефекти ублажавања монетарне политике Народне банке Србије, које је започето јуна 2024. године, као и **ефикасност трансмисионог механизма монетарне политике.** Такође, настављено је спровођење анкете о кредитној активности банака на тромесечном нивоу, а резултати су објављени у истој динамици у *Извештају о резултатима анкете о кредитној активности банака*. Детаљнији увид у кретања на кредитном тржишту (укључујући и услове задуживања привреде и становништва) приказиван је у извештају *Трендови у кредитној активности*, који се такође објављује тромесечно.

У области фискалних кретања континуирано су се пратила извршења републичког и консолидованог буџета, јавног дуга и монетарног ефекта фискалне политике. Посебна пажња била је посвећена капиталним инвестицијама, пре свега оним пројектима који су планирани у оквиру новог инвестиционог циклуса државе, из угла њиховог утицаја на кретање инвестиција и активности у грађевинарству у кратком и средњем року. Такође, израђивана су стручна мишљења на кључне фискалне документе државе – *Фискалну стратегију, Предлог закона о буџету* и сету закона о буџетском систему, као и мишљења на низ других законских предлога из угла њиховог утицаја на ценовну и финансијску стабилност и економску активност.

У анализи кретања у међународном окружењу током 2025. године посебна пажња била је усмерена на ефекте изразитих трговинских тензија услед најаве, а потом и увођења виших царина од стране САД. Неизвесност је била знатно повећана услед тешкоћа у процени директних и индиректних ефеката виших царина на глобалну трговину, инвестициону активност, глобалне ланце снабдевања, кретање цена и динамику светског привредног раста. Из тог разлога, посебно пажљиво су праћене реакције међународних финансијских тржишта, ревизије пројекција релевантних међународних институција, као и потенцијални ефекти ових мера на глобалну привредну активност и инфлацију, а посебно у зони евра и земљама региона. Посебно важан аспект анализе била су дешавања на међународном робном тржишту (кретања цена енергената, примарних пољопривредних производа, метала и других индустријских сировина), као и кретања на светским финансијским тржиштима и односи између водећих светских

валута. Такође, праћене су и анализиране монетарне политике других централних банака, посебно оних са истим режимом монетарне политике као што га има Народна банка Србије.

У Извештају о инфлацији, најважнијем средству које Народна банка Србије користи за информисање јавности о дешавањима у економији, представљане су анализе и пројекције макроекономских кретања које су кључне и у процесу доношења одлука Извршног одбора. И током 2025. године, у тромесечној динамици јавности су представљене пре свега информације о садашњој и очекиваној инфлацији, анализи макроекономских кретања која је детерминишу, разлозима за доношење конкретних одлука Извршног одбора, као и о оцени ефикасности монетарне политике која је спровођена у протеклом тромесечју. Такође, детаљно је представљена пројекција инфлације и БДП-а за осам наредних тромесечја, затим претпоставке на којима се пројекција заснива, као и анализа главних ризика у остваривању пројекције.

Као и у претходном периоду, посебна пажња у *Извештају о инфлацији* била је посвећена **актуелним макроекономским темама, представљеним у оквиру посебних осврта.** Осврти током 2025. били су посвећени дистрибуцији раста цена у потрошачкој корпи, истраживању феномена инфлације јефтинијих брендова (*cheapflation*), утицају неповољних временских прилика на понуду и цене воћа и стабилности тржишта хране као услову за ценовну стабилност, *Уредби о посебним условима за обављање трговине за одређену врсту робе Владе РС* и њеним ефектима на смањење потрошачких цена, анализи степена преноса трошкова на цене дуж ланца индустријско-прехрамбених производа, ефектима одлуке Народне банке Србије о ограничавању каматних стопа, *Закона о заштити корисника финансијских услуга* и мера којима је омогућено повољније кредитирање грађана с нижим примањима, оцени производног потенцијала, проблемима у аутомобилској индустрији у Европи и ефектима на Србију, анализи платнобилансних кретања, мастрихтском дугу Србије, као и протекционизму на глобалном нивоу и његовим ефектима, степену отпорности земаља региона и питању какве ће бити монетарне политике централних банака у наредном периоду. Сваки *Извештај о инфлацији* садржао је и посебан осврт посвећен алтернативним сценаријима пројекције инфлације и БДП-а, у складу с најбољом светском праксом, јер омогућава јасније сагледавање ризика и могућих путања инфлације и економске активности.

Макроекономске анализе и пројекције Народне банке Србије представљане су и у документима које Република Србија израђује за потребе праћења напретка у процесу приступања ЕУ, а о њима је детаљно дискутовано на састанцима с ММФ-ом, Светском банком, Европском комисијом, ЕЦБ-ом, рејтинг агенцијама, инвеститорима и др.

Статистички послови Народне банке Србије

Народна банка Србије обавља послове званичне статистике, у складу са одредбама Закона о званичној статистици и чланом 68. Закона о Народној банци Србије, као и петогодишњим статистичким програмом и годишњим плановима. Подаци се прикупљају, контролишу, обрађују и објављују за различите статистичке области (монетарна и финансијска статистика, платнобилансна статистика и статистика међународне инвестиционе позиције, као и статистика државних финансија). Подаци који се добијају у наведеним процесима у оквиру поменутих статистика јавно се објављују и користе у Народној банци Србије за припрему извештаја и анализа, а користе их и друге државне институције, учесници на домаћем и иностраним финансијским тржиштима, домаће и међународне финансијске институције, научни институти, медији и шира јавност.

У процесу координације развоја статистике, током 2025. Народна банка Србије је наставила сарадњу с другим носиоцима званичне статистике и државним институцијама учешћем у припреми *Плана званичне статистике за 2026. годину*, као и у процесу прилагођавања статистичким стандардима и захтевима ЕУ.

У сарадњи с Републичким заводом за статистику, настављено је редовно ажурирање *Националне странице сумарних података (National Summary Data Page – NSDP)* за Републику Србију (у оквиру статистичког стандарда *e-GDDS*). Поред тога, Народна банка Србије је и током 2025. учествовала у пројекту којим руководи Републички завод за статистику, а односи се на обрачун показатеља *Циљева одрживог развоја Уједињених нација (Sustainable Development Goals – SDG's)* и *Процедуре макроекономске неравнотеже (Macroeconomic Imbalances Procedure)*, обезбеђујући податке и метаподатке из своје надлежности.

Народна банка Србије је била укључена у пројекат у оквиру *MB IPA 2019* и *MB IPA 2022*, како би се подржао даљи развој статистике државних финансија и извештавања у случају прекомерног дефицита (*EDP*). Поред тога, Народна банка Србије је укључена у пројекат намењен развоју капацитета статистике екстерног сектора за економије Западног Балкана, који је иницирао ММФ, а финансира се пројектом *IPA 2017*.

Настављено је с редовним пријемом, обрадом и објављивањем података из области **монетарне и финансијске статистике**, а у складу с календаром објављивања података. Ради унапређења квалитета извештавања из ове области, као и проширења обухвата и садржине извештаја које Народна банка Србије израђује у статистичке сврхе у складу са својим надлежностима, у новембру 2025. године усвојен је нови пропис из области статистике каматних стопа. Новим прописом обезбеђена је боља аналитичка вредност података и квалитетније сагледавање начина примене и ефеката мера у вези са ограничењем каматних стопа. Настављено је и с редовним достављањем извештаја међународним институцијама попут ММФ-а, *BIS*-а, *Eurostat*-а и др. Даље усаглашавање с прописима ЕЦБ-а у области монетарне и финансијске статистике интензивирано је, уз редовно месечно извештавање у области каматних стопа.

У области статистике платног биланса и међународне инвестиционе позиције настављено је с редовном израдом и објављивањем статистичких података, као и достављањем података међународним институцијама у складу с преузетим обавезама извештавања. У складу с *Великом ревизијом Система националних рачуна*, настављено је са израдом платног биланса по методологији *ВРМ6* за период пре 2007. године, као и с ревизијом података платног биланса, а подаци се, у складу с договореном динамиком, достављају Републичком заводу за статистику.

У области статистике државних финансија настављене су активности на извештавању у случају прекомерног дефицита државе (*EDP*), који се, у сарадњи с Републичким заводом за статистику, доставља *Eurostat*-у у априлу и октобру. Захваљујући сарадњи с надлежним републичким институцијама, настављено је редовно достављање података *Eurostat*-у о мастрихтском дугу Републике Србије у тромесечној динамици, а подаци о висини дуга по овим критеријумима објављују се на сајту Народне банке Србије и Министарства финансија – Управе за јавни дуг. Поред тога, захваљујући сарадњи с надлежним институцијама, Народна банка Србије од 2024. године извештава *Eurostat* и о тромесечним финансијским рачунима и годишњој структури дуга сектора опште државе за период од 2020, што су све важне активности у оквиру усклађивања наше статистике са европском праксом и неопходан корак у оквиру процеса приступања наше земље ЕУ. Настављено је и тромесечно достављање података Светској банци и ММФ-у о стању дуга буџета Републике Србије по ХоВ и кредитима.

V.4.2. Међународна сарадња

Односи с међународним институцијама и Европском унијом

Током 2025. године настављена је успешна сарадња с међународним финансијским институцијама, пре свега с ММФ-ом, Светском банком, *EBRD*-ом, *BIS*-ом, као и са ЕУ.

Међународни монетарни фонд

У току 2025. године успешно су окончана два разматрања резултата у спровођењу договореног економског програма у оквиру Инструмента за координацију политика, који је одобрен нашој земљи 9. децембра 2024. године на период од 36 месеци. Овај саветодавни инструмент намењен је земљама које спроводе снажну и кредибилну економску политику и не предвиђа коришћење финансијских средстава ММФ-а.

Разговори представника Републике Србије с мисијом ММФ-а у оквиру **првог разматрања резултата договореног економског програма обављени су од 28. маја до 11. јуна у Београду**. Истовремено, спроведене су консултације по члану

IV Статута ММФ-а, које се редовно обављају са свим земљама чланицама у оквиру надзорне функције ове међународне финансијске институције.

Одбор извршних директора ММФ-а је 30. јуна донео одлуку о успешном завршетку првог разматрања резултата спровођења економског програма у оквиру Инструмента за координацију политика и закључењу редовних консултација по члану IV Статута ММФ-а за 2025. годину за Републику Србију. Том приликом, потврђено је да се све мере у оквиру Инструмента за координацију политике спроводе у складу с договореним економским оквиром.

Мисија ММФ-а боравила је у Београду од 22. до 30. октобра у оквиру другог разматрања резултата програма актуелног Инструмента за координацију политика. Том приликом разматрана су текућа макроекономска кретања, изгледи за привредни раст и потенцијални ризици у наредном периоду, као и кључна питања у вези с реализацијом програма и напретком у спровођењу структурних реформи. Посебна пажња посвећена је очувању макроекономске и финансијске стабилности, као и наставку политика усмерених ка одрживом привредном расту.

На седници одржаној 17. децембра Одбор извршних директора ММФ-а донео је одлуку о успешном завршетку другог разматрања спровођења економског програма у оквиру Инструмента за координацију политика. ММФ је оценио да је успешним вођењем макроекономске политике Србија изградила резерве које омогућавају ефикасно суочавање са актуелним изазовима. Истакнуто је да је наставак спровођења прудентних политика од кључног значаја за очување кредибилитета политика и у наредном периоду. Висок ниво девизних резерви, високи депозити државе, као и отпоран и добро капитализован банкарски сектор, пружају важну подршку у очувању макроекономске и финансијске стабилности.

Делегација Републике Србије, коју је предводила Јоргованка Табаковић, гувернер Народне банке Србије и гувернер Републике Србије у ММФ-у, учествовала је на Пролећном заседању ММФ-а и Групације Светске банке од 21. до 26. априла 2025. године у Вашингтону. Кључне теме ММФ-а и Групације Светске банке током Пролећног заседања била су актуелна глобална економска кретања и изазови, као и изгледи за наредни период и одговарајуће мере економске политике. Том приликом одржани су билатерални састанци делегације Републике Србије с представницима водећих финансијских институција, бројним инвеститорима и стратешким партнерима.

Годишња скупштина ММФ-а и Групације Светске банке одржана је од 13. до 18. октобра 2025. године у Вашингтону. Том приликом, истакнуто је да међународна економија пролази кроз дубоку трансформацију, коју прате нагле промене економских политика, успостављање нових правила економске сарадње и преиспитивање постојећих партнерстава. Указано је на неопходност благовременог и одлучног решавања изазова повезаних с ниским привредним растом и високим нивоом јавног дуга, уз спровођење трајних структурних прилагођавања ради изградње заштитних фискалних слојева и обезбеђивања

дугорочне одрживости дуга. Трансформације и структурна прилагођавања су неопходна и због климатских промена, дигитализације и све веће примене вештачке интелигенције.

ММФ је затражио подршку Републике Србије за учешће у иницијативи за додатно финансирање Фонда за смањење сиромаштва и подстицање привредног раста (*Poverty Reduction and Growth Trust Fund – PRGT*). Ради обезбеђивања стабилног оквира за пружање концесионалних средстава у износу од 2,7 млрд *SDR* годишње, ММФ је предвидео да се средства за субвенционисање у оквиру *PRGT* увећају за 6,9 млрд *SDR* вишегодишњом расподелом нето прихода или резерви с рачуна општих средстава ММФ-а (*General Resources Account – GRA*). Влада Републике Србије је на седници одржаној 5. јуна 2025. године донела Закључак којим је Република Србија подржала иницијативу ММФ-а тако што се сагласила да цео износ средстава који би јој припао (око 9,5 милиона *SDR*, према процени ММФ-а) буде пренет у *PRGT*.

Светска банка

Од марта 2002. до краја 2025. године Светска банка је Републици Србији одобрила финансијска средства за програмске и пројектне зајмове у износу од 4,12 млрд евра, од чега је искоришћено 3,41 млрд евра. У току је спровођење петогодишњег *Стратешког програма Групаације Светске банке са Србијом за период 2022–2026. (Country Partnership Framework 2022–2026 – CPF)*.

У оквиру актуелног програма сарадње, током 2025. године Светска банка је Србији одобрила следеће зајмове: *Други зајам за развојну политику зеленог раста (Second Serbia Green Transition Programmatic Development Policy Loan Project)* у износу од 160 млн долара ради подршке напорима земље да усклади фискално управљање с циљевима везаним за климатске промене и убрзања преласка на чисту енергију, *Пројекат унапређења инклузивног основног образовања и васпитања (Serbia Inclusive Primary Education Improvement Project)* у износу од 75 млн долара и *Пројекат модернизације пореске администрације (Tax Administration Modernization Project)* у износу од 30 млн долара.

Народна банка Србије и Светска банка организовале су 27. маја 2025. године у Београду међународну радионицу „Технички и правни аспекти прикључења Јединственом подручју за плаћања у еврима (*SEPA*) платним шемама”, коју је отворила гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић. Радионица је одржана с циљем ближег упознавања с важним техничким и правним аспектима прикључења банака и других пружалаца платних услуга из Републике Србије подручју *SEPA*.

Европска унија

У процесу европских интеграција Републике Србије, Народна банка Србије је и током 2025. године наставила са активностима у преговарачким групама којима

руководи или је другонадлежна институција, као и у свим осталим у којима учествује као члан. Представници Народне банке Србије знатно су допринели припреми докумената и материјала који су важни за даље испуњавање свих обавеза у овом процесу.

Допринос Народне банке Србије на путу ка пуноправном чланству Републике Србије у ЕУ препознат је и у *Годишњем извештају о напретку за 2025. годину (Progress Report)*, који је објављен 4. новембра, у оквиру *Пакета проширења*. У делу извештаја који се односи на испуњеност *економских критеријума за чланство у ЕУ*, између осталог истакнуто је да је Република Србија остварила добар напредак у постизању довољно оштрог карактера монетарне политике, као и да је стабилност банкарског сектора очувана, а макропруденцијални индикатори и даље повољни.

У погледу испуњености *критеријума способности преузимања обавеза из чланства у ЕУ*, а за поглавље 9 – *Финансијске услуге*, Европска комисија је истакла да је остварен одређени напредак, посебно усвајањем *Закона о изменама и допунама Закона о банкама*, ради даљег усклађивања са *Уредбом о капиталним захтевима (CRR 2)*, *Директивом о капиталним захтевима (CRD 5)* и *Директивом о опоравку и реструктурирању банака (BRRD)*. Констатовано је да су припреме за усклађивање с *Директивом Солвентност 2* у току. Поред тога, у делу извештаја који се односи на поглавље 17 – *Економска и монетарна политика* истакнуто је да је институционални оквир у области монетарне политике успостављен, а правни оквир у великој мери усклађен с правним тековинама ЕУ, као и да је доношењем *Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије* извршено додатно усклађивање с правним тековинама ЕУ. У вези с преговарачким поглављем 4 – *Слободно кретање капитала*, Европска комисија наводи да је Република Србија остварила одређени напредак усвајањем више прописа којима је измењен правни оквир у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и доношењем подзаконских аката у области платних услуга, чиме је додатно унапређено усклађивање с правним тековинама ЕУ.

Представници Народне банке Србије учествовали су у раду и припреми прилога за састанке тела формираних за праћење спровођења *Споразума о стабилизацији и придруживању* – Пододбора за економска и финансијска питања и статистику и Пододбора за унутрашње тржиште и заштиту конкуренције, као и Одбора за стабилизацију и придруживање.

Народна банка Србије знатно је допринела и изради *Плана за испуњавање најважнијих обавеза из процеса преговора о приступању Републике Србије ЕУ до краја 2026. године*, као документа којим је утврђен јасан стратешки правац за испуњавање свих најважнијих обавеза. Сагласно новој, убрзаној динамици усклађивања, регулаторним активностима Народне банке Србије у области финансијских услуга, монетарне политике, као и заштите корисника финансијских услуга, током 2025. године учињен је значајан корак ка потпуном усклађивању с правним тековинама ЕУ, а тиме и испуњавању преосталих обавеза из процеса.

Реализација регионалног IPA пројекта

Друга фаза регионалног IPA пројекта „Јачање капацитета централних банака Западног Балкана у оквиру процеса интеграција у Европски систем централних банака”, успешно је окончана у септембру 2025. године.

Током 2025. године одржана су преостала четири семинара, и то у области финансијске стабилности, управљања централном банком, управљања готовином и супервизије банака – непосредна контрола, као и последња радионица на високом нивоу на тему управљања.

Такође, окончане су активности у вези с реализацијом две билатералне мере Народне банке Србије које се односе на заштиту корисника финансијских услуга и реструктурирање.

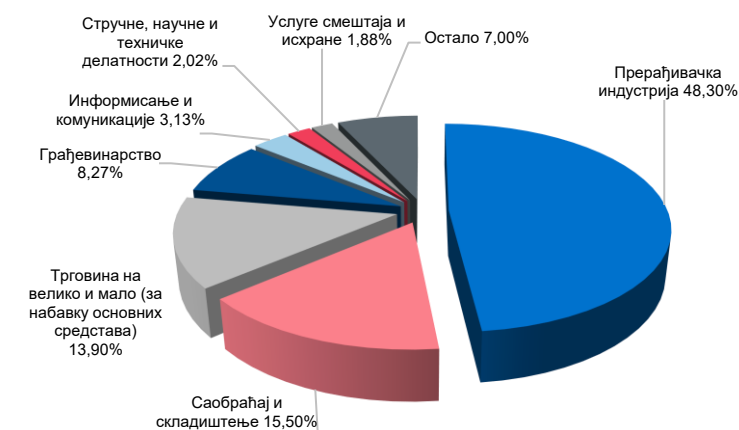
Уз то, током 2025. године успешно су реализована и три стажирања запослених Народне банке Србије, и то у централној банци Италије на тему платних система, у централној банци Шпаније с фокусом на њеној улози у сарадњи с међународним финансијским организацијама, као и у централној банци Португалије на тему заштите корисника финансијских услуга.

Последњи састанак Пројектног надзорног одбора одржан је 4. септембра. Када је реч о Народној банци Србије, истакнуто је да су све пројектне активности благовремено испланиране и спроведене и изражено је велико задовољство сарадњом представника Народне банке Србије с колегама из националних централних банака ЕСЦБ-а.

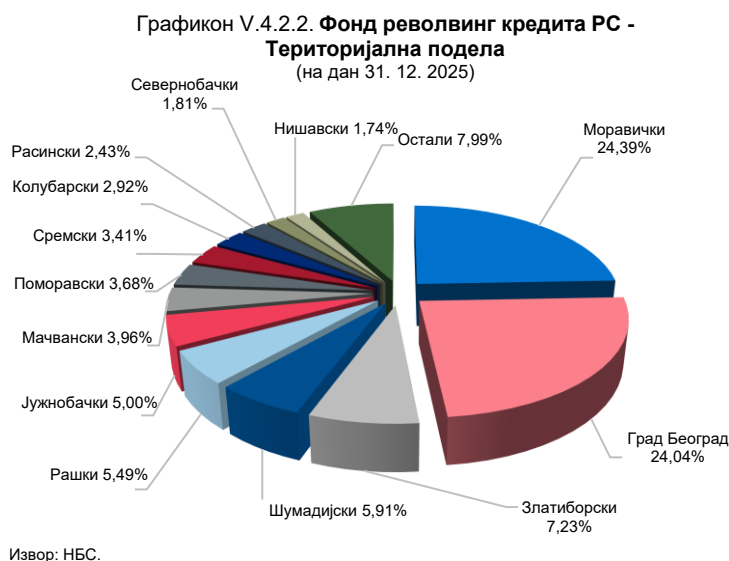
Фонд револвинг кредита Републике Србије

Средства Фонда револвинг кредита Републике Србије (иницијално донација ЕУ) коришћена су и током 2025. године за финансирање малих и средњих предузећа и предузетника путем девет кредита, у укупном износу од 0,8 млн евра.

Графикон V.4.2.1. Фонд револвинг кредита РС -
Класификација делатности
(на дан 31. 12. 2025)



Извор: НБС.



До сада је посредством 13 посредничких банака реализовано 1.439 кредита, у укупном износу од 146,2 млн евра, чиме је планирано отварање 3.275 радних места.

Контролом наменског коришћења средстава кредита одобрених крајњим корисницима из Фонда револвинг кредита у 2025. години обухваћено је 11 кредита реализованих преко три посредничке банке и утврђено је да су сва средства наменски искоришћена.

Европска инвестициона банка

Од 2001. до краја 2025. године, ЕИБ је обезбедила финансијску подршку јавном и приватном сектору Републике Србије у износу од 7,38 млрд евра, од чега је искоришћено 5,93 млрд евра. Приоритетне области су инфраструктура и кредитне линије за мала и средња предузећа.

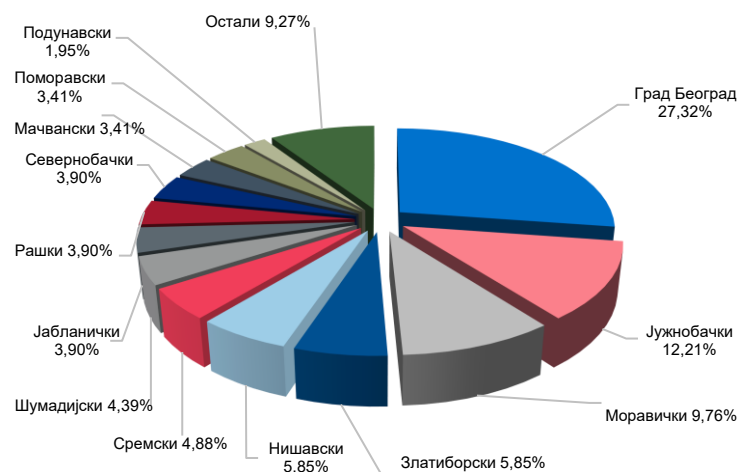
У пет апекс зајмова за мала и средња предузећа, предузетнике и локалну самоуправу пласирано је укупно 857,06 млн евра.

Средства друге транше последњег, петог Апекс зајма – Апекс зајам за мала и средња предузећа и друге приоритете III-Б од 150 млн евра реализована су у износу од 144,3 млн евра, кроз 23 транше за 146 пројеката (с реалокацијама), чиме је планирано отварање 1.374 радна места.

Десет посредничких банака које су биле укључене у реализацију овог зајма могу повучена средства зајма да на бази репласмана користе за нове пројекте до децембра 2032. године. До краја 2025. године путем 59 кредита репласирана су 34,2 млн евра, чиме је планирано отварање 407 радних места.

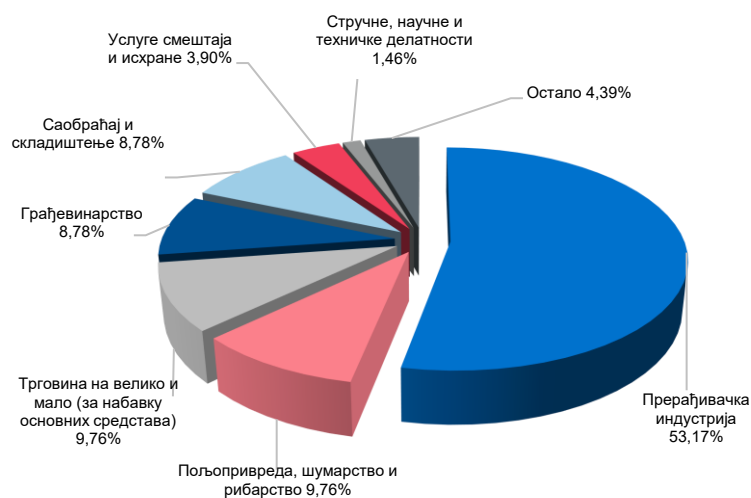
Контролом наменског коришћења средстава кредита одобрених крајњим корисницима из Апекс зајмова ЕИБ-а у 2025. години обухваћено је десет кредита реализованих преко пет посредничких банака и утврђено је да су сва средства наменски искоришћена.

Графикон V.4.2.3. Реализација Апекс зајма III-Б -
Територијална подела
(на дан 31. 12. 2025)



Извор: НБС.

Графикон V.4.2.4. Реализација Апекс зајма III-Б -
Класификација делатности
(на дан 31. 12. 2025)



Извор: НБС.

Европска банка за обнову и развој

EBRD пружа подршку Републици Србији од 2001. године, а закључно са 31. децембром 2025. године одобрена је 10,51 млрд евра кредита, од чега је искоришћено 8,66 млрд евра. Значајна средства одобрена су за инфраструктурне пројекте, подршку финансијским институцијама, подстицај привредне активности, пројекте у сектору енергетике, као и за програме у области заштите животне средине.

Сарадња са *EBRD*-ом спроводи се у оквиру *Стратегије сарадње са Републиком Србијом за период 2023–2028*, која је усвојена децембра 2023. године. Приоритети *EBRD*-а за Републику Србију у оквиру стратегије су: 1) убрзање зелене енергетске транзиције; 2) повећање конкурентности приватног сектора, његове продуктивности и приступа финансијама; 3) финансирање одрживе инфраструктуре и јачање регионалне повезаности.

Презентација *Извештаја о транзицији EBRD-а за 2024–2025.* на тему „Усмеравање индустријске политике” (*Navigating industrial policy*) одржана је 26. марта 2025. године у Народној банци Србије, а скуп је отворила гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић.

Банка за међународна поравнања (BIS)

Народна банка Србије је чланица *BIS*-а и учествује у капиталу ове најстарије међународне финансијске институције са 2.920 акција.

Гувернер Јоргованка Табаковић у јуну 2025. године учествовала је на 95. Годишњој скупштини акционара *BIS*-а, током које је представљен рад Одбора директора *BIS*-а у протеклој финансијској години и где се говорило о будућим активностима и плановима.

У новембру 2025. гувернер Јоргованка Табаковић учествовала је на тродневном Извршном форуму о управљању златним резервама, у организацији *BIS*-а и Светског савета за злато (*World Gold Council – WGC*), који представља један од најеминентнијих светских скупова посвећених улози злата у монетарним и финансијским системима. Овогодишњи форум, који традиционално окупља највише представнике централних банака, међународних финансијских институција и водеће стручњаке с глобалног тржишта злата из више од 40 земаља света, посебно издваја то што је гувернер Народне банке Србије једини гувернер централне банке који је имао прилику да се обрати учесницима, што представља значајно признање за Србију и потврду успешне сарадње с *BIS*-ом у области куповине злата на међународном тржишту.

Чланство Народне банке Србије у Мрежи за озелењавање финансијског система

Народна банка Србије је чланица међународне групе централних банака и супервизора у оквиру Мреже за озелењавање финансијског система (*Network for Greening the Financial System – NGFS*). Ова мрежа је у децембру 2025. године имала 149 чланица из више од 90 земаља и 24 посматрача, међу којима су највеће централне банке света и међународне финансијске институције.

Представници Народне банке Србије учествују на Годишњим пленарним састанцима *NGFS*, као и у раду њених радних тела и експертских мрежа. Поред тога, представници Народне банке Србије учествују и на вебинарима и тематским састанцима у области зелених финансија у организацији *NGFS* и њених партнерских институција.

Гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић имала је веома запажено учешће на Годишњем састанку *NGFS* с пленарним члановима и посматрачима из Европе, који је одржан у Амстердаму 3. септембра 2025. године, где је указала на кључне изазове и приоритете у области управљања климатским ризицима.

У свом излагању гувернер Јоргованка Табаковић је истакла да је, у условима све израженијих климатских ризика, неопходно постављати амбициозне али истовремено реалне и достижне циљеве, као и обезбедити њихово разумевање и подршку реалног сектора и друштва у целини. Посебно је нагласила да одрживи резултати захтевају координисано деловање свих актера – институција, привредних субјеката и појединаца, уз јасну свест о утицају климатских промена на привредни раст, инфлацију и животни стандард.

Излагање гувернера је привукло велику пажњу учесника, уз посебно признање председавајуће *NGFS* Сабине Маудерер, која је истакла значај њеног утицаја у региону источне и југоисточне Европе.

Билатерална финансијска сарадња

Припремљене су бројне информације из надлежности Народне банке Србије које се односе на различите аспекте сарадње Републике Србије с појединачним државама (информације о билатерално-финансијској сарадњи, с прегледима реализоване робне размене и трговине услугама по годинама).

У Народној банци Србије организовани су и бројни припремни састанци за новоименоване изванредне и опуномоћене амбасадоре Републике Србије.

У Народној банци Србије су од 5. до 6. марта 2025. године боравили представници Народне банке Швајцарске поводом одржавања годишњег састанка представника двеју институција надлежних за међународну сарадњу. На састанку је истакнута изузетна институционална сарадња двеју централних банака које предводе гувернери Јоргованка Табаковић и Мартин Шлегел. Овом приликом су разматране актуелне теме из области централног банкарства са аспекта међународне сарадње, односи с ММФ-ом, као и у оквиру заједничке Конституенце у ММФ-у, приоритетне активности организационих јединица задужених за међународну сарадњу у наредном периоду, као и техничка сарадња.

Гувернер Народне банке Србије госпођа Јоргованка Табаковић састала се 1. априла 2025. године с госпођом Ан Лугон-Мулин, амбасадором Швајцарске Конфедерације у Републици Србији. Током овог сусрета гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић истакла је важност Швајцарске као једног од најзначајнијих економских партнера Србије у погледу трговине, страних инвестиција, подршке иновацијама и развојних пројеката, са освртом на историјску димензију везе наших земаља, њихову разноврсност и дугорочност.

Током Годишње скупштине Одбора гувернера ММФ-а и Групаације Светске банке у Вашингтону у октобру 2025. године одржан је билатерални

састанак гувернера Народне банке Србије Јоргованке Табаковић и гувернера Народне банке Швајцарске Мартина Шлегела.

Гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић одржала је 4. априла 2025. године билатерални састанак с гувернером Аустријске народне банке Робертом Холцманом. Ова, прва посета гувернера Холцмана Народној банци Србије представљала је додатно ширење одличних билатералних односа са Аустријском народном банком. Састанку је присуствовао и Кристијан Ебнер, амбасадор Аустрије у Србији. Током састанка размењена су мишљења о актуелним темама у условима успоравања глобалног привредног раста, као што је утицај све већег протекционизма у свету на цене, запосленост и вођење монетарне политике. Похваљен је допринос Народне банке Србије у стварању доброг инвестиционог амбијента и услова пословања од стране аустријских компанија заинтересованих за улагања у Србију.

Гувернери су дискутовали о темама које обележавају глобални макроекономски амбијент већ дужи низ година, уз закључак да услови глобалне неизвесности посебно појачавају значај очувања стабилности. Међу најзначајнијим темама разговора биле су: релативна стабилност валуте као стуб макроекономске стабилности, значај високих девизних резерви, посебно као одбрана од екстерних шокова, златне резерве као сигурно уточиште у неизвесним временима и промене на тржишту рада узроковане демографским променама и вештачком интелигенцијом.

Гувернер Народне банке Србије Јоргованка Табаковић састала се у новембру 2025. године са амбасадором Савезне Републике Немачке у Републици Србији госпођом Анке Конрад, у оквиру наставка дијалога о економским темама започетог у марту 2024. године.

Народна банка Србије је током 2025. године учествовала у припреми одговарајућих материјала из своје надлежности за потребе заседања међувладиних комисија за трговину и економску сарадњу Републике Србије с Републиком Белорусијом, Републиком Казахстан, Републиком Азербејџан, Швајцарском Конфедерацијом, Руском Федерацијом, Народном Републиком Кином и Републиком Грузијом.

V.4.3. Девизни послови и кредитни односи са иностранством

Девизни послови са иностранством

На основу Одлуке о условима под којима и начину на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству, током 2025. године донето је 620 решења којима се резидентима одобрава да држе девизе код банака у иностранству, и то 252 решења по основу финансирања извођења инвестиционих радова у иностранству у износу од 75 млн евра, 337 решења за плаћање текућих трошкова представништва/огранка у иностранству и услуга у међународном робном и путничком промету у износу од 18 млн евра, 20 решења за наплату по

основу повраћаја пореза оствареног у иностраној држави у износу од 4,4 млн евра, осам решења за истраживачке радове у иностранству у износу од 6,3 млн евра, једно решење за коришћење страног финансијског кредита који је намењен за плаћања у иностранству у износу од 2,7 млн евра, једно решење за измирење обавеза у иностранству које настају у вези с трговањем енергентима, као и у вези с балансом одговорношћу учесника у систему којим се транспортују енергенти у износу од 0,5 млн евра и једно решење за плаћање ради куповине ХоВ у иностранству у износу од 23,5 млн евра.

У истом периоду, по захтевима правних и физичких лица, припремљено је 75 мишљења у вези с применом прописа из области девизног пословања.

Контрола девизног пословања

Током 2025. године покренут је поступак непосредне контроле девизног пословања код 32 резидента ради провере и утврђивања законитости и правилности обављања девизних послова у складу с прописима којима се уређује девизно пословање. Сачињена су 32 записника о непосредној контроли девизног пословања и 14 записника о онемогућавању контроле девизног пословања, јер се резиденти нису налазили на адреси уписаној у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре. У 29 записника констатована је једна или више повреда прописа којима се уређује девизно пословање. У току спровођења поступака непосредне контроле девизног пословања Народна банка Србије активно сарађује с Министарством унутрашњих послова – Управом криминалистичке полиције, Службом за борбу против организованог криминала, Тужилаштвом за организовани криминал, Републичким јавним тужилаштвом, Управом царина и Управом за спречавање прања новца Министарства финансија, ради размене информација и заједничког деловања у области заштите финансијског и привредног система од ризика прања новца и других противправних радњи у области финансијског и привредног пословања.

Извршено је 26 посредних контрола девизног пословања, о чему су сачињена 24 записника. У њима је констатована једна или више повреда прописа којима се уређује девизно пословање. Сачињене су и две службене белешке. Такође, сачињен је један записник о онемогућавању контроле девизног пословања, јер субјект контроле није доставио тражене податке и документацију.

Контрола мењачких послова

Током 2025. године покренут је поступак непосредне контроле мењачког пословања овлашћених мењача на 129 мењачких места ради провере и утврђивања законитости и правилности обављања мењачких послова у складу с прописима којима се уређује мењачко пословање, укључујући и прописе којима се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма у обављању мењачких послова, као и прописе у вези са ограничавањем располагања имовином ради спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење. Сачињено је 138

записника о извршеној непосредној контроли мењачког пословања овлашћених мењача. У 121 записнику констатована је повреда прописа којима се уређује мењачко пословање и/или спречавање прања новца и финансирања тероризма. Донето је 35 решења којима је овлашћеним мењачима наложено да отклоне незаконитости односно неправилности у обављању мењачког пословања. Такође, због утврђених неправилности у обављању мењачких послова, Народна банка Србије је донела десет решења којима се субјектима контроле изричу мере (привремено одузимање овлашћења за обављање мењачких послова, налог да отклони неправилности, односно усклади своје пословање, трајно одузимање овлашћења за обављање мењачких послова), од којих је у три изречена новчана казна у укупном износу од 1.860.000,00 динара.

Народна банка Србије покренула је три поступка провере неовлашћеног обављања мењачких послова, о чему су сачињена три записника. У једном записнику је констатовано да постоји сумња да резидент неовлашћено обавља мењачке послове.

Извршене су 192 посредне контроле мењачког пословања ради провере и утврђивања законитости и правилности обављања мењачких послова у складу с прописима којима се уређује мењачко пословање, као и у вези са захтевом овлашћених мењача за трајни престанак обављања мењачких послова. С тим у вези, сачињена су 83 записника о извршеној посредној контроли мењачког пословања с констатованим повредама прописа којима се уређује мењачко пословање и 109 службених бележака.

Издавање и одузимање овлашћења и издавање сертификата за обављање мењачких послова

На дан 31. децембра 2025. године, мењачке послове обављало је 2.135 овлашћених мењача, на 3.054 мењачка места. У 2025. години, на захтев привредних субјеката, донето је 305 решења о издавању овлашћења за обављање мењачких послова и 187 решења о одузимању овлашћења за обављање мењачких послова.

На основу *Одлуке о поступку и условима за стицање сертификата за обављање мењачких послова, јединственом програму обуке за обављање мењачких послова и условима које морају да испуњавају предавачи који врше ту обуку*, током 2025. године у Народној банци Србије организовано је 12 обука с провером знања за кандидате који су се пријавили за стицање сертификата за обављање мењачких послова. Комисија за проверу знања стеченог на обуци за обављање мењачких послова прегледала је тестове кандидата који су приступили провери знања, на основу чега је Народна банка Србије издала 939 сертификата о завршеној обуци за обављање мењачких послова.

Поступци пред надлежним правосудним органима и жалбе на одлуке прекршајних судова и примена девизних прописа

У току 2025. године, поднето је 220 захтева за покретање прекршајног поступка надлежним прекршајним судовима, и то 71 захтев за утврђене неправилности у контроли девизног пословања и 149 захтева за утврђене неправилности у контроли мењачких послова (136 захтева због поступања супротно одредбама Закона о девизном пословању, девет због поступања супротно Закону о девизном пословању и Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма, као и четири захтева због поступања супротно одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма).

Надлежним јавним тужилаштвима поднете су четири кривичне пријаве због повреде члана 237. Кривичног законика због основане сумње да субјект контроле није омогућио обављање контроле (две) и члана 57. Закона о девизном пословању због основане сумње да је резидент куповао/продавао ефективни страни новац од физичких лица без овлашћења Народне банке Србије (две). Такође, надлежним јавним тужилаштвима поднете су две пријаве за привредне преступе због поступања супротно одредбама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

Уложене су 472 жалбе на одлуке прекршајних судова због неадекватне прекршајне санкције, повреде материјалних прописа и битних повреда одредаба прекршајног поступка, као и због непотпуно или нетачно утврђеног чињеничног стања.

Налози за извршење правоснажних судских пресуда

Народна банка Србије спровела је поступак извршења 124 правноснажне и извршне судске одлуке, којима је одлучено о средствима привремено одузетим у складу са Законом о девизном пословању, а на основу којих је дато укупно 159 налога за извршење, и то: 106 налога за извршење заштитне мере одузимања предмета прекршаја, на основу којих је, у складу с чланом 66. Закона о девизном пословању, у буџет Републике Србије у динарској противвредности уплаћено 893.699,00 евра, и 53 налога за повраћај привремено одузетих средстава, на основу којих су физичким лицима враћена 905.362,00 евра. Поред тога, дато је 13 налога за извршење заштитне мере одузимања предмета прекршаја – ефективног страног новца који је предат у оставу код Народне банке Србије, а који ће се извршити након продаје ефективног страног новца иностраној банци, тако што ће се динарска противвредност трајно одузетих девизних средстава, у складу с чланом 66. Закона о девизном пословању, уплатити у буџет Републике Србије. Такође, дато је шест налога за повраћај привремено одузетих средстава која су предата у оставу код Народне банке Србије.

Послови документарне контроле и платног промета са иностранством

Током 2025. године, у оквиру редовних активности обављени су послови документарне контроле и платног промета са иностранством за потребе буџетских корисника преко система консолидованог рачуна трезора за девизна средства и преко других наменских девизних рачуна, који се у складу са законом воде код Народне банке Србије.

Поред тога, у потпуности су спроведене и друге активности у вези са обезбеђењем покрића за извршење налога за плаћање према иностранству за буџетске кориснике, као и за потребе Народне банке Србије, а које се односе на наплату и плаћања по основу иностраних кредита, преносе по основу девизне обавезне резерве банака и трансакција Централног регистра хартија од вредности (ЦРХоВ), откупа девизних средстава од банака сагласно посебним законима којима се уређује обављање привременог платног промета са АП Косово и Метохија и по основу донација. Такође, спроведене су и активности на реализацији документарних акредитива за потребе увоза робе, као и плаћања услуга за буџетске кориснике. С тим у вези, у току 2025. године отворени су акредитиви у укупном износу од 264,45 млн евра, док су извршене исплате у укупном износу од 296,54 млн евра.

У току 2025. године за измирење кредитних обавеза и плаћања по основу емитованих обвезница извршено је 86 своп трансакција које је Република Србија претходних година закључила са иностраним банкама ради заштите јавног дуга од девизног ризика и ризика промена каматних стопа. По овом основу извршене наплате износиле су 417,04 млн евра прерачунато по курсу на датум валуте трансакција, док су плаћања износила 381,37 млн евра прерачунато по курсу на датум валуте трансакција.

Поред наведеног, у току 2025. године отворено је укупно 12 наменских девизних рачуна, и то: на захтев АД Електромрежа Србије отворен је рачун за пријем донација Европског заједничког фонда за Западни Балкан (*EWBJF*) према уговору о додели бесповратних средстава (*ID 40654*), на захтев Министарства просвете отворен је *escrow* рачун за депоновање средстава за исплату трошкова финалне ревизије пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање” (*ECEC*), који се финансира из средстава зајма *IBRD 8693YF*, на захтев Министарства финансија отворена су четири наменска девизна рачуна за реализацију *IPA III* програма за запошљавање, вештине и социјално укључивање у корист Републике Србије за период 2024–2027, прозор 4, као и четири наменска девизна рачуна за оперативни програм за животну средину и енергетику у корист Републике Србије за период 2024–2027, прозор 3, и један рачун за прилив средстава буџетске подршке за област просвете у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (*IPA III*). Такође, на захтев Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго” отворен је наменски девизни рачун за потребе реализације Уговора за набавку добара из средстава кредита Банке Поштанска штедионица а.д. одобреног „Србија Карго” а.д. у износу од 15 млн евра, а поводом којег је усвојен *Закон о давању гаранције Републике Србије у*

корист Банке Поштанска штедионица а.д. по основу задужења „Србија Карго” Београд.

У току 2025. године настављене су интензивне активности на примени новог стандарда *ISO 20022* у размени порука о плаћањима у међународном платном промету увођењем нових *MX* порука, које су се, у периоду коегзистенције од марта 2023. године, поред постојећих *MT* порука, паралелно користиле до новембра 2025. године, од када су *MX* поруке једини важећи формат налога за плаћања у систему *Swift*-а. Од 22. новембра 2025. године Народна банка Србије врши плаћања искључиво на основу размене порука у *MX* формату, чиме је у задатом року властитим ресурсима успела да обезбеди имплементацију новог стандарда *ISO 20022*, у складу са захтевима *Swift*-а.

Поред наведеног, Народна банка Србије је од почетка маја 2025. године успоставила електронску размену налога и других порука ЦРХоВ, што је унапредило пословне процесе који се одвијају преко рачуна ЦРХоВ код Народне банке Србије, а који се односе и на трансакције између ЦРХоВ и Народне банке Србије, и на трансакције између пословних банака, Министарства финансија – Управе за јавни дуг и Националне корпорације за осигурање стамбених кредита, који учествују у салдирању, односно реализацији трансакција кроз завршни пренос новчаних средстава између купца и продавца, односно у намирењу потраживања између учесника у систему за салдирање на основу налога за пренос.

У оквиру спровођења техничко-оперативних активности на приступању Народне банке Србије платној шеми за извршавање трансфера одобрења у еврима унутар подручја *SEPA (SEPA CT)* предузети су кораци за потпуну имплементацију *SEPA CT* у постојећи информациони систем Народне банке Србије за девизна плаћања и тиме су створени предуслови да се, укључивањем Народне банке Србије, омогуће сви бенефити ове шеме за буџетске кориснике, чија ће се налози за плаћања и наплате извршавати ефикасније и уз много ниже трошкове.

Наведени послови које Народна банка Србије обавља за Републику Србију у складу са законом обављени су благовремено, уз примену домаћих прописа, као и међународних банкарских стандарда и праксе.

Кредитни послови са иностранством

У 2025. години укупно је оверено 914 кредитних задужења домаћих лица у иностранству, у износу од 8,05 млрд евра, уз просечну каматну стопу од 4,75% и просечан рок отплате од четири године и четири месеца. Од укупно уговореног износа, 3,75 млрд евра је намењено за конверзију у динаре, 1,46 млрд за плаћање увоза, 997 млн евра за отплату раније коришћених кредита из иностранства, док се преостали износ од 1,84 млрд евра односи на остале намене. Задужења банака износила су 595,02 млн евра. Посматрано по делатностима, највеће учешће имају дужници из делатности информисања и комуникација (31%), а следе дужници из прерађивачке индустрије и финансијског сектора и делатности осигурања, са учешћима од нешто изнад и испод 15%.

У 2025. години оверено је 231 кредитно одобрење домаћих лица ка иностранству, у износу од 294,74 млн евра, уз просечну каматну стопу од 4,84% и просечан рок наплате од четири године и један месец, при чему је готово подједнако било одобрење код домаћих предузећа и банака. Највеће је учешће кредитора из финансијске делатности и делатности осигурања (50,83%), док се на кредиторе из делатности трговина на велико и трговина на мало односи 19,52% укупних кредитних одобрења.

Укупне обавезе настале као последица доцњи по спољнотрговинским пословима, по којима реализација није окончана у року дужем од годину дана, на крају 2025. године износиле су 1,47 млрд евра, од чега се 891,5 млн евра односи на неплаћени увоз робе и услуга, а 574,8 млн евра на наплаћене авансе по којима није извршен извоз.

Укупна потраживања настала као последица доцњи по спољнотрговинским пословима, по којима реализација није окончана у року дужем од годину дана, на крају децембра 2025. године износила су 846,5 млн евра, од чега се 473,3 млн евра односи на ненаплаћени извоз робе и услуга, а 373,2 млн евра на плаћене авансе по којима није извршен увоз.

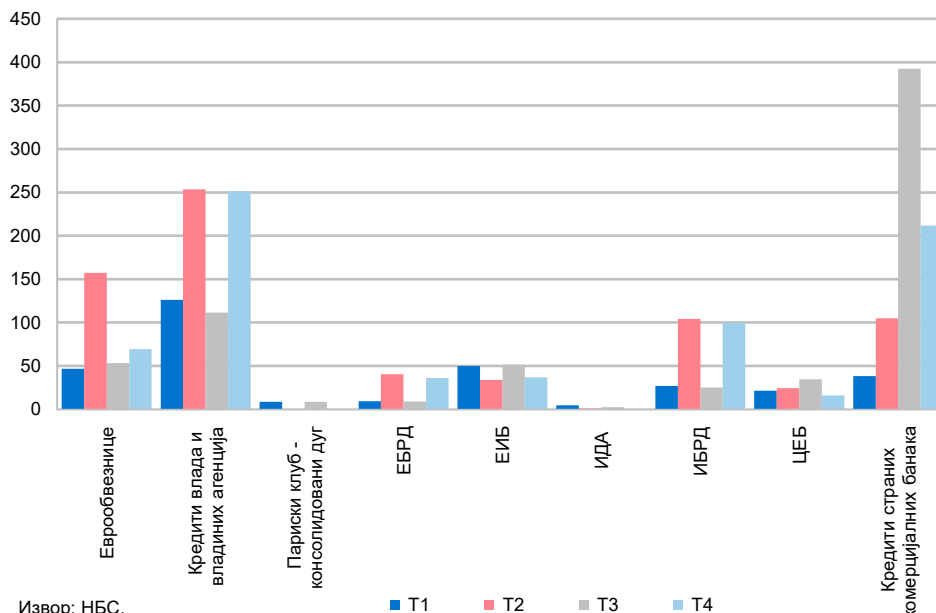
Током 2025. године израђено је 13 мишљења у вези с применом прописа из области кредитних послова са иностранством.

Извршавање кредитних обавеза Републике Србије према иностранству по којима је Народна банка Србије агент

У 2025. години о року доспећа сервисирани су обавезе по страним кредитима и зајмовима по којима је дужник или гарант Република Србија или је дужник локална самоуправа (без гаранције државе), а Народна банка Србије агент. Посредством Народне банке Србије, као агента Републике Србије, у 2025. години укупно су отплаћена 2.461,84 млн евра, од чега 1.504,67 млн евра главнице и 957,17 млн евра камате и осталих трошкова. На име трошкова ангажовања на неискоришћена средства по одобреним кредитима плаћено је 11,25 млн евра.

Током 2025. године искоришћено је 2.142,69 млн евра кредита које су одобриле међународне финансијске организације, комерцијалне банке, владе држава и њихове агенције, од чега је преко наменских девизних рачуна отворених код Народне банке Србије искоришћен 1.083,31 млн евра (50,56% укупно искоришћених средстава).

Графикон V.4.3.1. Плаћене кредитне обавезе према иностранству у 2025. години, по којима је НБС агент - по кредиторима и тромесечјима - (у млрд EUR)



V.4.4. Законодавно-правни послови

Текућа законодавна делатност

У 2025. години, на предлог Народне банке Србије, Народна скупштина је донела следеће законе из надлежности Народне банке Србије:

- Закон о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије;
- Закон о изменама и допунама Закона о банкама;
- Закон о изменама и допунама Закона о девизном пословању;
- Закон о заштити корисника финансијских услуга.

Народна банка Србије је у 2025. години учествовала у припреми или дала мишљења на следеће нацрте закона:

- Нацрт закона о осигурању;
- Нацрт закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима;
- Нацрт закона о принудној наплати на новчаним средствима дужника;
- Нацрт закона о заштити потрошача;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара;
- Нацрт закона о буџету Републике Србије за 2026. годину;

- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о факторингу;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о електронским отпремницама;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о алтернативним инвестиционим фондовима;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о тржишту капитала;
- Нацрт закона о Националном спољнотрговинском једношалтерском систему;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама;
- Нацрт закона о изменама Закона о порезу на доходак грађана;
- Нацрт закона о изменама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање;
- Нацрт закона о изменама Закона о акцизама;
- Нацрт закона о информационој безбедности;
- Нацрт закона о званичној статистици;
- Нацрт закона о потврђивању уговора између Републике Србије и Међународног бироа за изложбе о привилегијама и погодностима неопходним за учешће на међународно признатој изложби Ехро 2027 Београд Србија;
- Нацрт закона о изменама и допунама Закона о утврђивању гарантне шеме и субвенционисању дела камате као мера подршке младима у куповини прве стамбене непокретности;
- Нацрт закона о измени Закона о Централној евиденцији стварних власника;
- Нацрт закона о порезу на увоз угљенично интензивних производа;
- Нацрт закона о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште;
- Нацрт закона о потврђивању Анекса I Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и институције PROPARCO у Србији.

Народна банка Србије је у 2025. години донела 68 подзаконских аката објављених у „Службеном гласнику РС”, и то Статут Народне банке Србије, 63 одлуке и четири упутства. Овим актима обухваћене су следеће функције и послови Народне банке Србије:

- **послови из области монетарне политике** (утврђивање Програма монетарне политике Народне банке Србије у 2026. години);

- **послови из области финансијске стабилности** (утврђивање стопе контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију);
- **девизни послови** (услови и начин рада девизног тржишта, врсте девиза и ефективног страног новца који се купују и продају на девизном тржишту, услови под којима и начин на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству, ближи услови и начин контроле девизног пословања резидената и нерезидената, услови и начин обављања платног промета са иностранством);
- **послови из области платних система и платних услуга** (спровођење одредаба *Закона о платним услугама* које се односе на давање дозвола и сагласности Народне банке Србије, одређивање ближих услова и начина надзора над пословањем платних система, поступање банака при отварању, вођењу и гашењу пословних рачуна Канцеларија Комесара секције);
- **послови из области надзора над платним институцијама и институцијама електронског новца** (спровођење одредаба *Закона о платним услугама* које се односе на давање дозвола и сагласности Народне банке Србије);
- **послови из области контроле пословања банака** (управљање ризицима банака, управљање каматним ризиком у банкарској књизи, начин и услови идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком, примена стандардизованог приступа и поједностављеног стандардизованог приступа за мерење изложености каматном ризику у банкарској књизи, адекватност капитала, начин израчунавања укупног износа изложености банке које се укључују у обрачун показатеља степена задужености – леверица, класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке, ближи услови и начин именовања носилаца кључних функција у банци, ближи услови и начин давања сагласности за оснивање или стицање подређеног друштва банке, спровођење одредаба *Закона о банкама* које се односе на давање прелиминарног одобрења, дозволе за рад банке и појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије, објављивање података и информација банке, контрола банкарске групе на консолидованој основи, ближи услови и начин контроле банака и посебне ревизије банке, спољна ревизија банака, извештавања банака, обрасци и садржине позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке);
- **послови из области реструктурирања банака** (обавезе банке у вези с проценом могућности реструктурирања, минимални захтев за капиталом и подобним обавезама банке, информације и подаци који се достављају Народној банци Србије за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе, садржина докумената и доказа који се подносе уз захтев за давање дозволе за рад и давање појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије банци за посебне намене, као и о ближим условима и начину давања појединих сагласности и одобрења друштву за управљање имовином, ближи услови и начин продаје акција, имовине и обавеза банке у реструктурирању, ближи услови отписа и конверзије елемената капитала и подобних обавеза банке, мере заштите друге уговорне стране, план реорганизације пословања банке, ближи услови и начин вршења независне процене вредности имовине и обавеза банке

ради утврђивања испуњености услова за покретање поступка реструктурирања, утврђивање и прикупљање доприноса банака у Фонд за реструктурирање банака, садржај и форма образаца финансијских извештаја Фонда за реструктурирање банака);

- **послови из области надзора над обављањем делатности осигурања** (инвестирање средстава осигурања, извештавање друштва за осигурање/реосигурање);

- **послови из области заштите корисника финансијских услуга** (услови и начин обрачуна ефективне каматне стопе и обрасци који се уручују кориснику, утврђивање методологије за израчунавање каматних стопа које су основ за одређивање максималних каматних стопа, олакшице у отплати кредита, приговор правног лица и поступање банке по том приговору, поступак по приговору, притужби и предлогу за посредовање корисника финансијских услуга, извештавање у вези с применом прописа којима се уређују финансијске услуге);

- **мењачки послови** (услови и начин обављања мењачких послова, ближи услови, садржина и начин вођења регистра овлашћених мењача, ближи услови и начин контроле мењачког пословања, изглед, образац и садржина службене легитимације овлашћених лица Народне банке Србије за контролу девизног пословања и контроле мењачких послова);

- **принудне наплате** (начин принудне наплате с рачуна клијента, ближи услови, садржина и начин вођења Регистра меница и овлашћења);

- **послови из области издавања новца и управљања токовима готовине** (издавање и основна обележја нумизматичког новца с ликом Николе Тесле, пуштање у оптицај кованог новца апоена од 1 динара);

- **послови из области спречавања прања новца и финансирања тероризма** (смернице за примену одредаба *Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма* за обвезнике које надзире Народна банка Србије);

- **послови статистике** (достављање Народној банци Србије података о каматним стопама на кредите и депозите банака).

Заступање пред судовима

У 2025. години пред Управним судом водило се 65 управних спорова, од којих је 11 правоснажно окончано. Пред привредним судовима водила су се четири парнична поступка и седам извршних поступака, као и 39 поступака стечаја, два поступка ликвидације и 17 поступака за привредне преступе. Пред судовима опште надлежности у току су била 33 парнична, шест ванпарничних, 12 извршних и четири кривична поступка, од којих је девет правоснажно окончано. Пред прекршајним судовима водио се 31 поступак. Пред страним судовима водила су се три парнична, два извршна и један стечајни поступак, од којих је један правоснажно окончан.

Активности у вези са усклађеношћу пословања

У току 2025. године у Народној банци Србије спроведене су бројне активности у оквиру функције усклађености пословања. **Донета су укупно 34 унутрашња општа акта** којима се уређују питања рада и организације Народне банке Србије у различитим областима – од унутрашње организације и систематизације радних места, радних односа, канцеларијског пословања, до безбедности, здравља на раду, набавки, рачуноводства и финансија, као и области одбране, заштите и унутрашњег реда и других области интерног пословања. Поред тога, усвојен је и нови *Статут Народне банке Србије* ради усклађивања са *Законом о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије*, а остали унутрашњи општи акти Народне банке Србије усклађени су у законском року.

Спроведено је и редовно годишње извештавање свих организационих јединица о уоченим и процењеним ризицима усклађености пословања. Током године настављено је са проверама усклађености пословања у појединим сегментима рада Народне банке Србије, ради идентификовања потенцијалних ризика усклађености и предлагања мера за њихово смањење, у складу с годишњим планом.

Такође, настављено је са активностима на изради интерне базе мишљења Народне банке Србије ради олакшавања примене прописа и уједначавања поступања. База мишљења је унапређена и редовно се ажурира уношењем мишљења издатих у току 2024. и 2025. године, чиме се доприноси ефикаснијем и уједначенијем поступању у пракси.

Континуирано су предузимане активности усмерене на унапређење етичких и професионалних стандарда понашања запослених, као и активности ради испуњавања обавеза које за Народну банку Србије произлазе из релевантних прописа. Народна банка Србије је наставила са спровођењем обука и других активности које доприносе јачању културе усклађености пословања у оквиру институције.

Активности у вези с применом *Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја*

У току 2025. године Народна банка Србије поступала је по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја у складу са законом. Примљено је укупно 58 захтева, од чега су 42 захтева у целости или делимично усвојена, а 13 захтева је одбијено. Већину захтева поднели су грађани (43), затим представници медија (4), органи власти (1) и остали (10).

Током године изјављено је укупно десет жалби. Од тога, четири жалбе односиле су се на одбијање захтева, а шест жалби на непоступање по захтеву.

Народна банка Србије је, у складу с чланом 43. *Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја*, поверенику за информације од јавног значаја и

заштиту података о личности доставила годишњи извештај о радњама и мерама предузетим током 2025. године ради примене тог закона.

V.4.5. Принудна наплата

Послови принудне наплате обављају се у Народној банци Србије на основу члана 48. *Закона о платном промету* од 2003. године.

У 2025. години од организационих јединица пореских управа, царине, судова, јавних извршитеља и осталих надлежних органа примљено је, контролисано и евидентирано 488.969 исправних основа за принудну наплату, што је за 19,26% више него претходне године. Уједно, доносиоцима је враћено 27.311 решења због неисправности, што је за 4,54% више него претходне године.

Нешто више од половине примљених основа за принудну наплату (53,48%) чине решења примљена од привредних, основних, прекршајних судова и јавних извршитеља. Посматрано према врсти примљених судских решења, знатан број примљених решења је о прекиду поступка извршења решења и обустави извршења (укупно 18.678). Међу решењима примљеним од републичке пореске управе велики број су она која се односе на забрану располагања средствима на рачуну, због одузимања пореског идентификационог броја (ПИБ) пореском обвезнику (укупно 12.418).

Осим по наведеним решењима, Народна банка Србије поступа и по решењима надлежних привредних судова о отварању, обустави и закључењу стечајног поступка над дужницима. У 2025. години примљено је 389 решења о отварању стечаја, 307 решења о закључењу поступка стечаја, 21 решење о обустави поступка стечаја, као и 53 решења о обустави стечајног поступка због продаје стечајног дужника. Поред тога, примљена су и 72 решења о отварању претходног стечајног поступка с мерама обезбеђења, као и девет решења о усвајању унапред припремљеног плана реорганизације.

Сагласно одредбама *Закона о привредним друштвима*, Народна банка Србије је у 2025. години доставила Агенцији за привредне регистре 5.756 иницијатива за покретање поступка брисања из регистра предузетника који су блокирани дуже од две године, што је за 7,71% мање него претходне године.

На основу одредаба члана 73. *Закона о платним услугама*, које се примењују од маја 2025. године, Народна банка Србије је донела и доставила Агенцији за привредне регистре 2.160 решења којим се утврђује да су испуњени услови за покретање поступка принудне ликвидације над привредним друштвом, због немања евидентираног ниједног текућег рачуна у Јединственом регистру рачуна, дуже од шест месеци.

Сходно одредбама *Закона о платним услугама*, од октобра 2015. године Народна банка Србије води Јединствени регистар рачуна физичких лица – потрошача. У 2025. години, преко Центра за размену података путем посебног апликативног решења, на основу примљених 66.460 захтева потписаних квалификованим електронским потписом овлашћеним лицима и органима (јавни

извршитељи, МУП, Пореска управа, Управа за спречавање прања новца, Агенција за спречавање корупције) достављени су подаци о рачунима за 247.555 физичких лица. Поред тога, путем Правосудног информационог система корисницима ове платформе (Министарство правде, судови, јавна тужилаштва, јавни бележници и други овлашћени органи) на основу примљених 253.360 захтева достављени су подаци о рачунима за 194.116 физичких лица. Истовремено, Народна банка Србије је примила и 455 писмених захтева од овлашћених лица и органа за податке о рачунима физичких лица, односно за 11,82% мање у односу на претходну годину.

На основу *Закона о Народној банци Србије* и прописа о спречавању прања новца и финансирања тероризма, од половине 2020. године Народна банка Србије је успоставила и води *Јединствени регистар сефова* и *Јединствени регистар корисника новчане дознаке*. У 2025. години, преко Центра за размену података путем посебног апликативног решења, на основу примљених 440 захтева потписаних квалификованим електронским потписом овлашћеним лицима и органима (МУП, Агенција за спречавање корупције) достављени су подаци о новчаним дознакама за 6.227 физичких лица.

V.4.6. Послови администрирања јавног дуга

Народна банка Србије у име и за рачун Републике Србије обавља послове администрирања јавног дуга по основу старе девизне штедње, девизних депозита положених код *Дафимент банке а.д. Београд* и *Банке приватне привреде Црне Горе д.д. Подгорица – Југоскандик*, као и зајма за привредни развој.

У 2025. години настављене су континуиране исплате доспелих обвезница серија А2002–А2016 емитованих по основу старе девизне штедње, уз евидентан опадајући тренд.

У периоду од 26. августа 2002. до 31. децембра 2025. године, девизна штедња је конвертована у обвезнице у укупном износу од 3.722,5 млн евра (од тога у 2025. години 0,2 млн евра), а исплаћене су обвезнице серија А2002–А2016 (у роковима и пре рокова доспећа) у номиналном износу од 3.668,3 млн евра. За исплате доспелих обвезница у износу од 1,7 млн евра, у 2025. години из буџета Републике Србије обезбеђено је 199,9 млн динара.

У 2025. години редовно је остваривана комуникација с грађанима из Републике Србије, бивших република СФРЈ, као и из иностранства, о могућности остваривања права по основу старе девизне штедње коју су положили код банака са седиштем у Републици Србији и њиховим филијалама у бившим републикама СФРЈ. Такође, обављани су и стручни и административно-технички послови за потребе Комисије за издавање потврда на основу којих се утврђује право на исплату доспелих обавеза депонентима *Дафимент банке а.д. Београд* и грађанима који су девизна средства положили на основу *Уговора о пословно-техничкој сарадњи са Југоскандиком д.д. Београд код Банке приватне привреде Црне Горе д.д. Подгорица*. По захтевима/рекламацијама депонената припремани су

подаци/обрачуни и расположива документација за разматрање од стране наведене комисије и на прописани начин спровођени донети закључци те комисије.

V.4.7. Комуникација с јавношћу

Народна банка Србије информисе јавност о свом пословању интензивном сарадњом с медијима, објављивањем информација на званичној интернет страници и њеним поддоменима, као и на друштвеним мрежама.

Одговорно, конзистентно и правовремено информисање шире јавности о активностима централне банке реализује се путем саопштења за јавност, одговора на новинарска питања, интервјуа, телевизијских и радијских гостовања, конференција за новинаре и објављивања информација на друштвеним мрежама.

Током 2025. објављено је 101 саопштење за јавност и дато 213 одговора на новинарска питања. Организовано је 68 изјава и пет интервјуа за штампане и електронске медије, као и 119 телевизијских и радијских наступа гувернера, вицегувернера и других запослених у Народној банци Србије. Снимљено је и емитовано 12 видео-клипова за рубрику „Корисно је да знате”, где запослени Народне банке Србије широј јавности појашњавају одлуке и мере из надлежности Народне банке Србије, који се објављују на свим каналима комуникације Народне банке Србије. На званичном налогу Народне банке Србије Икс у протеклој години објављено је преко 800 твитова, док је на Фејсбуку објављено преко 900 постова. Страница на друштвеној мрежи *LinkedIn*, коју је Народна банка Србије покренула у августу 2023. како би додатно унапредила досадашњи оквир комуникације са стручном и широм јавношћу, остварила је на крају 2025. године највећи број пратилаца – 15.578.

У 2025. години организоване су четири презентације *Извештаја о инфлацији* за јавност, као и снимање почетка пленарног састанака с мисијом ММФ-а током њена два боравка у Србији. Обезбеђена је медијска подршка културним, хуманитарним и осталим друштвено одговорним активностима које спроводи Народна банка Србије.

Званична интернет презентација Народне банке Србије намењена је грађанима ради њиховог информисања, едукације и пружања помоћи у заштити личних интереса појединаца, као и стручној јавности, с обзиром на то да се објављују публикације и документи који садрже све релевантне информације о пословању Народне банке Србије.

Путем своје интернет презентације Народна банка Србије извештавала је јавност о инструментима и мерама које је предузимала ради очувања и јачања финансијске стабилности, као и о активностима на спровођењу монетарне и девизне политике. Редовним публикацијама, статистичким прилозима и саопштењима за јавност представљене су активности у области надзора финансијских институција, као и надзора над пружаоцима платних услуга и институцијама електронског новца.

Током 2025, на интернет презентацији Народне банке Србије објављени су *Годишњи извештај о пословању и резултатима рада*, *Годишњи извештај о стабилности финансијског система*, *Годишњи извештај о монетарној политици*, *Полугодишњи извештај о монетарној политици*, као и *Зборник радова*, тромесечни извештаји о надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања, надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, фалсификованим новчаницама и о активностима у области заштите корисника финансијских услуга, као и месечна издања *Статистичког билтена*. Такође, тромесечно су објављивани *Извештај о инфлацији* и *Извештај о динаризацији финансијског система*. Презентације *Извештаја о инфлацији* емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*).

Јавности су били доступни и извештаји: *Трендови у кредитној активности* и *Извештај о резултатима анкете о кредитној активности банака* у тромесечној динамици, *Извештај о инфлационим очекивањима* у месечној динамици, као и *Преглед дешавања на светском финансијском тржишту*.

Путем својих поддомена *Твој новац* (www.tvojnovac.nbs.rs) и *Центар за посетиоце* (www.centarzaposetoce.nbs.rs), Народна банка Србије обавештавала је јавност о активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга, изложбено-културним дешавањима и едукативним програмима за ученике и студенте.

Све информације о домаћој платној картици Дина и подаци о *DinaCard* систему, као и списак свих прихватилаца, доступни су јавности преко линка: www.dinacard.nbs.rs. Овај поддомен бележи све већу посећеност, што указује на све израженије интересовање грађана и привредника. На поддомену *Инстант плаћања* (www.ips.nbs.rs) грађани могу наћи све релевантне информације о предностима и начинима инстант плаћања.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

На свом Јутјуб каналу (*Narodna banka Srbije / National Bank of Serbia*) Народна банка Србије објављује видео-записе одржаних конференција за новинаре и стручну јавност, на којима се представља публикација *Извештај о инфлацији*, обраћање гувернера Народне банке Србије јавности, као и видео-записе из рубрике „Корисно је да знате”, о историјату Банке, финансијској едукацији и новцу и друге пригодне садржаје.

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2025. године испратило је 7.111 посетилаца. Изложбено-едукативни простор у Краља Петра 12 посетила су 4.464 грађанина, а галеријски простор на Славији 1.460 посетилаца. Едукативне радионице похађало је 1.187 ученика.

Народна банка Србије посебну пажњу поклања финансијској едукацији деце и омладине. Програми финансијске едукације усмерени су на развијање свести младих о значају новца, његовој улози, вредностима и предностима управљања

финансијским производима. У сарадњи с васпитно-образовним институцијама, Народна банка Србије организује радионице, предавања и турнире у едукативним играма широм Србије.

У изложбено-едукативном простору Народне банке Србије у Немањиној 17 организоване су следеће изложбе: „Осми салон фотографија запослених у Народној банци Србије”, „До виђења”, „Мали Пјер”, „Аудиторијум”, „Дан Банке – Инспирисани снагом давања”, „Препознавање”, „Изложба фотографија Фото-клуба Београд”, „Моја новчаница”, „Звуци постојања” и „Свет или ништа”.

Народна банка Србије учествовала је у обележавању „Светске недеље новца”, „Светске недеље штедње” и манифестацијама „Међународни дан франкофоније”, „Дани Београда” и „Дани европске баштине”.

V.4.8. Друштвена одговорност

Негујући филантропску традицију, Народна банка Србије је и током 2025. године организовала хуманитарне активности у седишту и филијалама и различитим видовима деловања пружала помоћ онима којима је она најпотребнија. Запослени су се активно укључили у хуманитарне активности ради прикупљања новца, хране и одеће, пружајући помоћ социјално угроженим категоријама становништва, деци са сметњама у развоју, деци без родитељског старања и старијим особама. Такође, запослени су учествовали и у волонтерским акцијама с циљем решавања неких од постојећих друштвених проблема и обезбеђења помоћи.

Захваљујући сарадњи с хуманитарним организацијама, центрима, удружењима и школама за децу са сметњама у развоју, хуманитарне и волонтерске активности које организује Народна банка Србије изузетно су успешне. **Укупна новчана вредност хуманитарних активности запослених у Народној банци Србије у 2025. години износила је 1.486.154 динара.**

У хуманитарној акцији у Нишу запослени у Филијали прикупили су новац и донирали га десетогодишњем дечаку из свог града за даље лечење. Запослени у Филијали у Ужицу сакупили су новац који су искористили за куповину спортских реквизита за кориснике Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју из свог града. У хуманитарној акцији у Новом Саду запослени у Филијали су прикупљеним новцем купили школски прибор за децу школског узраста, као и средства за хигијену деце која користе услуге Народне кухиње у Сремским Карловцима. Запослени Народне банке Србије у Крагујевцу прикупљеним новцем купили су новогодишње пакетиће за чланове Удружења за помоћ особама са аутизмом из Крагујевца и финансирали заједнички одлазак на позоришну представу.

У хуманитарној акцији прикупљања нових и половних ствари за старије суграђане под називом „Усрећите најстарије суграђане добрим делом и тиме ћемо себе оплеменили”, запослени из Београда сакупили су 55 пакета гардеробе и постељине за кориснике Дома за старе на Карабурми.

Традиционалне ускршње и новогодишње хуманитарне изложбе радова деце и омладине са сметњама у развоју и старијих особа одржане су у седишту Народне банке Србије у Београду и Новом Саду. На овај начин прикупљена су средства за реализацију програма који подстичу њихов развој.

Волонтери Народне банке Србије показали су својим ангажовањем колико је значајна и корисна ова врста друштвено одговорне активности. У 25. волонтерској акцији „Добрим делом ка бољем сутра особа са аутизмом”, која је реализована у јуну у просторијама Удружења „Наша кућа” у Миријеву, учествовало је 56 волонтера из Београда и Ужица. У октобру, 24 волонтера Народне банке Србије допринела су да чланови Удружења „Плава шкољка” из Бање Ковиљаче имају још боље услове за реализацију различитих активности.

У традиционалној друштвено одговорној акцији прикупљања хране за кориснике Народне кухиње при Верском добротворном старатељству Српске православне цркве, запослени у Народној банци Србије прикупили су велику количину хране и хигијенских средстава.

У хуманитарној акцији „Пакетић за непознатог друга”, која се организује пред Нову годину, запослени су донирали 360 новогодишњих пакетића, као и 115 пакета очуване гардеробе и играчака деци и омладини из Дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју „Невен” из Панчева, Основне школе „Радивој Поповић” из Земунa и Удружења за помоћ особама са сметњама у развоју Стари град „Живимо заједно”. Један део пакетића је дистрибуиран преко дугогодишњих сарадника Удружења „Мали велики људи”.

Продајом секундарног отпада (папира и ПЕТ амбалаже), који су запослени у Народној банци Србије сортирали у својим канцеларијама у току претходне године, прикупљено је 264.834,20 динара. Новац прикупљен на овај начин усмерава се у хуманитарне сврхе и донира непрофитним организацијама, удружењима, образовним или здравственим установама. Ове године средства су донирана Удружењу за помоћ ментално недовољно развијеним особама Нови Београд и искоришћена су за куповину компјутерске опреме за реализацију радионица у оквиру удружења.

У еколошко-хуманитарној акцији прикупљања пластичних чепова „Чеп за хендикеп”, запослени су током 2025. године сакупили 1.480 килограма чепова и тиме обезбедили средства за набавку једног ортопедског трицикла и мањих помагала. Током ове године започета је еколошко-хуманитарна акција прикупљања паклица цигарета, коју Народна банка Србије реализује у сарадњи са Удружењем „Наша кућа”. Запослени су прикупили око 125 цакова паклица цигарета. Овако прикупљени репроматеријал Удружење користи за своје активности којима омогућава своју самоодрживост.

Додељивање донација утврђено је Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и о утврђивању услова, начина и критеријума за доделу донација и хуманитарне помоћи. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван

употребе, у складу са актом о утврђивању критеријума техничке и технолошке дотрајалости средстава у Народној банци Србије, као и ситни инвентар, потрошни материјал и залихе који су подобни за донирање, могу се одобрити односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, односно удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама.

У току 2025. године Народна банка Србије је на име донација финансијских средстава дала 3.000.000 динара.

Народна банка Србије је и у 2025. години наставила да се одговорно понаша према друштвеној заједници и заштити животне средине. Са отпадом који настаје у процесу рада на текућем и инвестиционом одржавању објеката и опреме поступа се у складу са *Законом о управљању отпадом*. Разврстани отпад се правилно и привремено складишти у наменску амбалажу, а затим предаје овлашћеним предузећима на крајње збрињавање. Редовно се воде евиденције о насталом и предатом отпаду и спроводе мере за његово смањење.

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, као део графичке индустрије, има значајан утицај на животну средину због употребе папира, боја, хемикалија и енергије. Свестан своје одговорности, Завод примењује мере које за циљ имају смањење негативног утицаја на животну средину уз унапређење одрживог пословања.

Континуирано се врши мониторинг емисије загађујућих материја у воду, ваздух и земљиште у складу са законом. Резултати ових мерења потврђују да се сви производни процеси у Заводу спроводе у складу с постављеним законским стандардима заштите животне средине.

У 2025. години предато је 168 тона неопасног и 60 тона опасног отпада оператерима ради рециклаже, односно ради крајњег збрињавања отпада.

Своју добру праксу по питању заштите животне средине Завод ће наставити да унапређује у складу са савременим стандардима.

V.5. Управљање

V.5.1. Управљање људским ресурсима

Број запослених, квалификациона и старосна структура запослених

Број запослених у 2025. години износио је 2.425, од чега је 91,9% запослених на неодређено време.

Табела V.5.1.1. Упоредни преглед броја запослених

Организациони део	31. децембар 2024.			31. децембар 2025.			Промена (у %)
	Неодређено време	Одређено време	Укупно	Неодређено време	Одређено време	Укупно	
1	2	3	4 (2+3)	5	6	7 (5+6)	8
Основне организационе јединице	1.452	108	1.560	1.490	123	1.613	3,40
Филијала у Београду	79	12	91	85	5	90	-1,10
Филијала у Новом Саду	95	1	96	92	2	94	-2,08
Филијала у Нишу	46	7	53	47	7	54	1,89
Филијала у Крагујевцу	44	14	58	41	12	53	-8,62
Филијала у Ужицу	37	2	39	34	7	41	5,13
ЗИН	448	9	457	439	41	480	5,03
Укупно у НБС:	2.201	153	2.354	2.228	197	2.425	3,01

Извор: НБС.

Квалификациона и старосна структура запослених

Када је у питању квалификациона структура запослених, на дан 31. децембра 2025. године у Народној банци Србије највећи проценат запослених је с високим образовањем II степена – 42,1% и средњим образовањем – 37,1%, док проценат с високим образовањем III степена износи 1,1%.

Табела V.5.1.2. Број запослених на неодређено време по квалификационој структури

Организациони део	31. децембар 2025.			Средње образовање	Основно образовање	Укупно
	Високо образовање III степен	Високо образовање II степен	Високо образовање I степен			
Основне организационе јединице	21	785	246	389	49	1.490
Филијала у Београду	1	12	21	51	0	85
Филијала у Новом Саду	0	16	11	61	4	92
Филијала у Нишу	0	11	7	27	2	47
Филијала у Крагујевцу	0	12	9	19	1	41
Филијала у Ужицу	1	9	8	13	3	34
ЗИН	1	94	68	267	9	439
Укупно у НБС:	24	939	370	827	68	2.228

Извор: НБС.

У погледу полне структуре, и даље је већи број запослених женског пола (56,6%) у односу на запослене мушког пола (43,4%).

Табела V.5.1.3. Полна структура запослених по организационим јединицама

Организациони део	31. децембар 2025.			
	Мушкарци		Жене	
	Бр. зап.	%	Бр. зап.	%
Основне организационе јединице	588	39,46	902	60,54
Филијала у Београду	30	35,30	55	64,70
Филијала у Новом Саду	37	40,21	55	59,79
Филијала у Нишу	23	48,94	24	51,06
Филијала у Крагујевцу	22	53,66	19	46,04
Филијала у Ужицу	9	26,47	25	73,53
ЗИН	258	58,77	181	41,23

Табела V.5.1.3. Полна структура запослених по организационим јединицама

Организациони део	31. децембар 2025.			
	Мушкарци		Жене	
	Бр. зап.	%	Бр. зап.	%
Укупно у НБС:	967	43,40	1.261	56,60

Извор: НБС.

Као и у претходних неколико година, у погледу старосне структуре две најзаступљеније категорије запослених у 2025. години јесу запослени старости између 50 и 60 година (34,8%) и између 40 и 50 година (27,9%). Просечна старост запослених је 48,3 године.

Табела V.5.1.4. Старосна структура запослених на неодређено време

Организациони део	31. децембар 2025.							Просек година старости
	До 20	20 до 30	30 до 40	40 до 50	50 до 60	Преко 60	Укупно	
Основне организационе јединице	1	184	211	418	487	189	1.490	47,36
Филијала у Београду	0	9	9	24	23	20	85	49,60
Филијала у Новом Саду	0	4	11	28	35	14	92	50,46
Филијала у Нишу	0	2	6	16	18	5	47	48,98
Филијала у Крагујевцу	0	3	5	16	10	7	41	48,59
Филијала у Ужицу	0	1	14	9	8	2	34	45,21
ЗИН	0	7	70	110	194	58	439	50,76
Укупно у НБС:	1	210	328	621	775	295	2.228	48,27
У %	0,05	9,43	14,63	27,87	34,78	13,24	100,00	

Извор: НБС.

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање запослених у Народној банци Србије

Пословање централне банке Републике Србије умногоме зависи од квалитета људских ресурса, тачније од стручности, посвећености и богатог искуства запослених, што утиче на способност правовременог доношења најбољих одлука. Стога дугорочни циљ Народне банке Србије остаје настојање да њен тим чине високостручни и професионални запослени, посвећени организационим вредностима и мотивисани да остварују најбоље резултате.

Један од стратешких приоритета Народне банке Србије укључује подизање стручних капацитета, те је с тим циљем Народна банка Србије омогућила запосленима похађање студија на високошколским институцијама, похађање обука за стицање различитих професионалних звања, сертификата и лиценци, као и учешће на семинарима, курсевима, радионицама, саветовањима, конференцијама и другим сличним облицима усавршавања који омогућавају да запослени прате најновије трендове у централном банкарству, финансијама и технолошким иновацијама.

Народна банка Србије је у 2025. години финансирала трошкове образовања на високошколским институцијама у Републици Србији за 14 запослених и омогућила стицање непосредно вишег степена образовања похађањем основних, мастер и докторских студија, док је за 54 запослена омогућено стицање различитих лиценци и сертификата.

У 2025. години, запослени су такође били у прилици да похађају семинаре, конференције, специјализоване курсеве и радионице у земљи, иностранству и онлајн на различите теме из области централног банкарства, уз предаваче из централних банака, ММФ-а, Светске банке, *BIS*-а, ЕЦБ-а, националних агенција за надзор осигурања и др. Све већи удео у усавршавању имају онлајн-обуке које организују специјализоване институције за едукацију и истраживања у области банкарства и финансија.

V.5.1.5. Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање запослених

2025. година	
Вид образовања, стручног оспособљавања и усавршавања	Број запослених
Образовање	
Студије првог степена – основне академске студије	5
Студије другог степена – мастер академске студије	6
Студије трећег степена – докторске академске студије	3
Стручно оспособљавање	54
Усавршавање	
Семинари, радионице, саветовања, конференције и онлајн-обуке у земљи	110
Семинари, радионице и конференције у иностранству – уз физичко присуство учесника	109
Онлајн-обуке у организацији централних банака и међународних институција	114
Пракса студената	
Пракса студената универзитета из Србије, Републике Српске и из иностранства	46

Извор: НБС.

Народна банка Србије је организовала праксу за 46 студената и пружила им прилику да теоријска знања стечена током студија употпуне практичним радом и тако стекну професионалне основе за даљи развој каријере.

V.5.2. Интерна ревизија и управљање ризицима

Регулаторни оквир за обављање интерне ревизије у Народној банци Србије успостављен је *Законом о Народној банци Србије, Статутом Народне банке Србије* и унутрашњим општим актима којима се ближе уређују послови интерне ревизије и начин њиховог обављања.

Послови интерне ревизије обављају се у складу с годишњим планом, који усваја Савет гувернера. О резултатима обављене интерне ревизије извештавају се руководиоци надлежни за послове који су били предмет ангажовања и гувернер. Поред тога, о извршеним активностима у области интерне ревизије тромесечно се извештава Савет гувернера преко Одбора за ревизију.

У 2025. години обављено је 19 ревизија у оквиру следећих области: спровођење монетарне политике, надзор над финансијским и другим субјектима надзора, послови са иностранством, послови с новцем и другим вредностима,

управљање имовином и људским ресурсима, финансије и рачуноводство, послови за Републику Србију, ИКТ системи и набавке.

Поред тога, проверен је статус примене **27 препорука** из претходних година.

Резултати ревизија и примењене препоруке показују да се **ризицима пословања одговорно управља**.

V.5.3. Информационо-комуникационе технологије

С обзиром на то да је стабилан рад информационог система Народне банке Србије важан предуслов за неометано обављање кључних пословних процеса, с дужном пажњом се прати рад свих његових компонената. Осим тога, успешно се одржава потребан ниво безбедности информационог система и поред појачаних злонамерних активности условљених геополитичком ситуацијом у свету. Ово изискује континуирано унапређење примењених хардверских и софтверских решења, као и усавршавање стручног кадра.

Током 2025. године унапређивана је безбедност свих инфраструктурних система и рачунарске мреже Народне банке Србије редовном провером примењених безбедносних контрола, откривањем и анализом рањивости, као и преласком на најновије верзије свих хардверских и софтверских безбедносних решења.

У континуитету се радило на додатној консолидацији и унапређењу ИКТ инфраструктуре, мрежне инфраструктуре, инфраструктуре база података и апликативних сервера, примарних *Data* центара и локације за опоравак пословања од катастрофа за кључне пословне процесе Народне банке Србије.

Што се тиче *Swift* система за међународна плаћања, омогућена је размена финансијских порука у *MX* формату (стандард *ISO20022*) путем *Swift* мреже. Извршена је провера и потврђена усклађеност рада *Swift* сервиса са захтевима програма *Swift Customer Security*. У оквиру *Swift* система за међународна плаћања није било прекида у раду нити инцидентних ситуација.

У домену интерног апликативног развоја, Народна банка Србије је у 2025. години реализовала нова и допунила постојећа апликативна решења за подршку пословних процеса, у складу са законском регулативом и изменом интерних прописа и процедура у раду.

Пословни сектори су поднели 211 захтева за измену и допуну апликација, а реализовано је 240 захтева (рачунајући и захтеве из претходног периода). Поред наведеног, фокус апликативног развоја био је и на миграцији апликација на виши технолошки ниво.

Пројектни тим за имплементацију стандарда *ISO 20022* у пословним процесима девизног пословања успешно је реализовао процес преласка са *MT* на *MX* формат порука, чиме је комплетиран процес пријема/слања *MX* порука из *Swift*-а и ка њему, за све поруке које су и биле предмет ове фазе миграције. Такође, пројектни тим је реализовао потпуну миграцију са *MT* на *MX* формат порука и за учеснике у *RTGS* систему.

Током 2025. године техничка подршка је регистровала и реализовала 1.076 једноставнијих захтева, 4.896 сложенијих захтева и 1.416 инцидената интерних корисника, као и екстерних корисника путем техничке подршке у вези са инсталацијом, коришћењем и одржавањем софтвера за обављање мењачких послова.

Реализоване су 2.134 накнаде за инсталацију и коришћење стандардне и мрежне верзије софтвера Народне банке Србије за обављање мењачких послова, као и за преузимање и архивирање података овлашћених мењача који у свом раду користе апликације пословних банака.

VI. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

VI.1. Финансијски положај и резултат Народне банке Србије

По својој функцији, Народна банка Србије није профитна институција, већ институција која мора да обезбеди остваривање законом постављених циљева обезбеђења ценовне и финансијске стабилности на одржив начин, уз пружање подршке привредном расту. Због тога се и **успешност Народне банке Србије, као и свих других централних банака у свету, не цени према томе какав је финансијски резултат остварен у календарској години, већ колико је успешна у остваривању својих законом дефинисаних циљева и обезбеђењу повољних услова пословања и инвестирања.**

У извештају о финансијском положају Народне банке Србије на дан 31. децембра 2025. године (*Биланс стања*) исказана је актива – имовина Републике Србије, коју, ради остварења циљева и обављања својих функција, користи Народна банка Србије, и пасива – укупне обавезе и капитал Народне банке Србије, у укупном износу од 3.694,1 млрд динара. У 2025. години укупна актива Народне банке Србије умањена је за 1,1%, тј. за 39,9 млрд динара, у односу на 2024. годину.

У структури активе Народне банке Србије на дан 31. децембра 2025. приказане су најзначајније билансне позиције, и то:

- **готовина и текући рачуни код банака** у износу од 439,3 млрд динара, што је за 0,9% мање него 2024. године;
- **злато и остали племенити метали** у износу од 729,6 млрд динара, што је за 60,1% више него 2024. године;
- **депозити** у износу од 408,4 млрд динара, што је за 22,1% мање него 2024. године;
- **ХоВ** у износу од 1.990,7 млрд динара, што је за 8,7% мање него 2024. године.

Табела VI.1.1. **Биланс стања**
(у хиљадама RSD)

	31. децембар 2025.	31. децембар 2024.
АКТИВА		
Готовина и текући рачуни код банака	439.269.503	443.362.919
Злато и остали племенити метали	729.636.706	455.843.848
Депозити	408.365.443	524.219.095
Потраживања по основу деривата	41.742	31.435
ХоВ	1.990.728.734	2.180.099.991
Кредити и пласмани	253.838	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у <i>SDR</i>	91.051.697	97.568.791
Нематеријална улагања	2.635.822	1.657.448
Некретнине, постројења и опрема	23.649.884	22.688.259
Инвестиционе некретнине	509.587	484.208
Остала средства	7.948.003	7.252.276
УКУПНО АКТИВА	3.694.090.959	3.734.024.183
ПАСИВА		
Обавезе		
Обавезе по основу деривата	41.742	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.540.608.233	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	812.023.238	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	90.984.235	97.508.018
Резервисања	3.197.057	2.452.278
Текуће пореске обавезе	422.193	452.939
Новац у оптицају	430.183.421	399.640.272
Остале обавезе	3.168.352	5.510.038
Укупно обавезе	2.880.628.471	3.096.431.048
Капитал		
Државни капитал	270.588.482	221.061.583
Резерве	331.062.137	233.960.766
Нераспоређени добитак	211.811.869	182.570.786
Укупно капитал	813.462.488	637.593.135
УКУПНО ПАСИВА	3.694.090.959	3.734.024.183

Извор: НБС.

У пасиви су исказане обавезе Народне банке Србије у износу од 2.880,6 млрд динара и капитал у износу од 813,5 млрд динара.

Обавезе Народне банке Србије на дан 31. децембра 2025. односиле су се пре свега на:

- обавезе према банкама и другим финансијским организацијама, које су пре свега настале по основу спровођења монетарне политике, тј. утврђивања обавезне резерве банака и спровођења операција на отвореном тржишту у износу од 1.540,6 млрд динара, што је за 8,7% мање него претходне године;
- обавезе према држави и другим депонентима по основу трансакционих и осталих депозита у динарима и иностраној валути у износу од 812 млрд динара, што је за 10% мање него претходне године;
- обавезе према ММФ-у у износу од 91 млрд динара, што је за 6,7% мање него 2024. године;
- обавезе према трансакторима за готов новац у оптицају у износу од 430,2 млрд динара, што је за 7,6% више него претходне године.

У извештају о финансијском резултату – билансу успеха Народне банке Србије за 2025. годину исказан је добитак у износу од 211,8 млрд динара. Добит из оперативног пословања (која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви) од укупно 48,1 млрд динара, у складу с чланом 77. Закона о Народној банци Србије, расподељује се тако да ће 70% ове добити, односно 33,7 млрд динара, бити пренето у буџет Републике Србије. Остатак се расподељује тако да се 10% укључује у основни капитал, а 20% у посебне резерве Народне банке Србије.

По основу обављања функција утврђених Законом о Народној банци Србије, најзначајнији приходи и расходи које је Народна банка Србије остварила у 2025. години јесу приходи и расходи по основу камата. Приходи од камата износили су 87,9 млрд динара, а расходи 41,1 млрд динара. **Остварен нето приход по основу камата у 2025. износио је 46,8 млрд динара**, што је 2,4 млрд динара мање него 2024. године.

Народна банка Србије је у 2025. години остварила приходе по основу накнада и провизија у укупном износу од 8,1 млрд динара, што се највећим делом односило на накнаде и провизије предвиђене Одлуком о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге, као и расходе накнада и провизија у укупном износу од 0,5 млрд динара. Од укупног износа осталих пословних прихода Народне банке Србије, који износе 7,3 млрд динара, на приходе из оперативног пословања Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер односи се 7 млрд динара.

Народна банка Србије забележила је у 2025. години нето приход по основу обрачуна курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле у износу од 163,7 млрд динара. По основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат остварен је нето добитак у износу од 2,6 млрд динара.

Други пословни расходи које је Народна банка Србије имала у свом пословању били су: трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (9,3 млрд динара), трошкови амортизације (1,9 млрд динара) и остали расходи (6,3 млрд динара), које највећим делом чине трошкови производње Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

Табела VI.1.2. **Биланс успеха**

(у хиљадама RSD, за период од 1. јануара до 31. децембра)

	2025.	2024.
Приходи од камата	87.886.730	98.788.473
Расходи камата	(41.111.768)	(49.650.224)
Нето приход по основу камата	46.774.962	49.138.249
Приходи од накнада и провизија	8.097.085	7.281.494
Расходи накнада и провизија	(503.149)	(533.829)
Нето приход по основу накнада и провизија	7.593.936	6.747.665
Нето добитак/(губитак) по основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2.566.996	351.632
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	163.685.987	134.205.240
Нето приход/(расход) по основу обезвређења финансијских средстава	113.274	170.683
Остали пословни приходи	7.338.736	7.404.020
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(9.297.762)	(7.907.508)
Трошкови амортизације	(1.913.908)	(1.825.159)
Остали приходи	1.640.102	68.518
Остали расходи	(6.268.261)	(5.329.615)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	212.234.062	183.023.725
Порез на добитак	(422.193)	(452.939)
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	211.811.869	182.570.786

Извор: НБС.

VI.2. Рачуноводствени принципи и стандарди

Рачуноводствени принципи и стандарди које Народна банка Србије примењује у припремању, презентацији и обелодањивању финансијских извештаја дефинисани су рачуноводственом политиком Народне банке Србије, која је усклађена с Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Циљ рачуноводствене политике Народне банке Србије јесте да финансијски извештаји објективно и поштено прикажу имовински положај, успешност пословања и промену финансијског положаја Народне банке Србије. Рачуноводствена политика односи се на процењивање средстава, обавеза и капитала, као и на утврђивање резултата пословања и исказивање ових позиција у финансијским извештајима.

Рачуноводствена политика примењена приликом признавања, вредновања и приказивања најзначајнијих позиција биланса стања и биланса успеха за 2025. годину дата је у наставку.

Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату, остале приходе и остале расходе у вези с каматоносном активом, односно каматоносном пасивом, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода. Приходи и расходи камата по основу финансијског средства или финансијске обавезе израчунавају се применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност средства или амортизовану вредност обавезе. Приходи камата по основу финансијског средства чија је вредност кредитно умањена (*ниво обезвређења 3*) израчунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност финансијског средства, тј. на кориговану вредност за износ извршених умањења вредности.

Приходи и расходи по основу накнада и провизија

Приходи и расходи по основу накнада и провизија признају се у периоду када су остварени.

Прерачунавање средстава и обавеза у иностраној валути

Пословне промене настале у страним валутама чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Народне банке Србије прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Народне банке Србије прерачун врши применом одговарајућег унакрсног курса Народне банке Србије који важи на дан трансакције.

Монетарна средства и обавезе у иностраној валути на дан биланса стања прерачунати су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (за стране валуте чији се курс објављује на званичној курсној листи Народне банке Србије), односно по одговарајућем курсу Народне банке Србије (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи).

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом прерачуна пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна монетарних позиција биланса стања исказаних у иностраној валути евидентирани су у корист или на терет биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле.

Финансијски инструменти

Класификација финансијских средстава и обавеза

Руководство утврђује класификацију финансијских средстава и обавеза приликом почетног признавања, а евентуалне накнадне рекласификације врше се

само у случају промене пословног модела у оквиру ког се држе и у том случају рекласификација је обавезна.

Класификација финансијских средстава зависи од пословног модела у оквиру ког се држе финансијска средства и карактеристика новчаних токова који настају у вези с тим средствима.

Народна банка Србије класификује своја финансијска средства у следеће категорије:

- финансијска средства по амортизованој вредности,
- финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат и
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијске обавезе се класификују као финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности и финансијске обавезе које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Вредновање финансијских средстава и обавеза

Финансијска средства се, при почетном признавању, исказују по фер вредности, у складу с *МСФИ 9. Фер вредност финансијских средстава представља цену која би се наплатила за њихову продају у редовној трансакцији.* Финансијска средства се, након почетног признавања, вреднују у зависности од категорије у коју су класификована, и то:

- по амортизованој вредности,
- по фер вредности кроз остали резултат и
- по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијске обавезе се, при почетном признавању, исказују по фер вредности, у складу с *МСФИ 9*, а при накнадном вредновању исказују се по амортизованој вредности, осим финансијских обавеза које се држе ради трговања и финансијских обавеза које се одлуком гувернера или лица које он овласти одреде да се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Модификација финансијских инструмената

Модификација финансијских инструмената јесте измена утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) новчаних токова финансијског средства, настала реуговарањем или на други начин. Ако се при модификацији финансијских инструмената процени да се новчани токови нису знатно изменили, наставља се с признавањем тог финансијског инструмента по модификованој вредности, а разлика између књиговодствене и модификоване вредности исказује се у билансу успеха. Ако се при модификацији финансијског инструмента процени да су новчани токови знатно измењени, престаје се с признавањем тог финансијског инструмента и признаје се ново финансијско средство.

Обезвређење финансијских средстава

Вредност финансијских средстава (исказивање исправке вредности, односно резервације за умањење вредности) умањује се за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности, финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат и осталих потраживања у складу са захтевима *МСФИ 9*.

Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 1 ако је процењено да имају низак кредитни ризик или ако кредитни ризик није знатно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава. За ова финансијска средства утврђује се износ дванаестомесечних очекиваних кредитних губитака.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 2 ако је процењено да је кредитни ризик знатно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 3 ако је процењено да је кредитни ризик знатно повећан, тако да се може сматрати да је вредност тих финансијских средстава кредитно умањена, и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства чија је вредност кредитно умањена при стицању обавезно се сврставају у *ниво обезвређења 3* и остају у том нивоу током читавог века трајања.

Престанак признавања

Финансијско средство или део финансијског средства престаје да се признаје кад престане право на све или одређене новчане токове по основу тог финансијског средства или кад се пренесу финансијска средства или део финансијског средства. Признавање финансијске обавезе или дела те обавезе престаје када је финансијска обавеза у целини или делимично престала или застарела. Разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и обавезе или дела финансијског средства и обавезе чије признавање престаје, одређене на датум престанка признавања, и примљене накнаде (ако постоји) исказује се у билансу успеха.

VI.3. Изложеност и управљање ризицима

Основни финансијски ризици с којима се Народна банка Србије суочава у свакодневном пословању јесу:

- **кредитни ризик,**
- **ризик ликвидности,**
- **каматни ризик и**
- **девизни ризик.**

С обзиром на то да Народна банка Србије за основни циљ има одржавање стабилности цена, њен оквир за управљање финансијским ризицима разликује се у односу на комерцијалне финансијске институције. Већина финансијских ризика везаних за пословање Народне банке Србије настаје по основу управљања девизним резервама и операција на финансијском тржишту.

Девизним резервама се управља на основу *Стратешких смерница за управљање девизним резервама*, које утврђује Извршни одбор Народне банке Србије. Смерницама се дефинишу критеријуми за пласирање девизних резерви, циљеви коришћења девизних резерви, глобални оквири за пласмане, и др. На основу тих смерница, Инвестициони комитет Народне банке Србије припрема предлог *Тактичких смерница за управљање девизним резервама* и доставља их на усвајање Извршном одбору.

Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик (не)измирења обавеза, тј. могућност да се средства неће правовремено и/или у потпуности вратити или да се неће наплатити планираном/уговореном динамиком. Основна изложеност Народне банке Србије кредитном ризику настаје пре свега по основу управљања девизним резервама. При пласирању девизних резерви Народна банка Србије се руководи начелима ликвидности и сигурности. Кредитни ризик портфолија Народне банке Србије анализира се и мери у складу са општеприхваћеним методама, укључујући захтеве за минимални кредитни рејтинг.

Према рејтинг агенцијама *Standard & Poor's*, *Moody's Ratings* и *Fitch Ratings*, ХоВ у страном валути у које се улаже морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг од *A-* за државне, *A+* за обвезнице јавног сектора и *AA* за обвезнице покривене средствима обезбеђења. Поред тога, пословне банке код којих Народна банка Србије пласира депозите, а који нису покривени колатералом, морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг *AA-*. За сваку банку одређује се индивидуални кредитни лимит на основу кредитног рејтинга банке, искуства у раду с том банком и анализе њеног пословања. Индивидуални кредитни лимити одређују се у *Листи издавалаца хартија од вредности и банака код којих је дозвољено пласирати средства девизних резерви Народне банке Србије*, а коју усваја Извршни одбор. Пласмани код централних банака и међународних финансијских институција нису ограничени. Изузетак од

претходних ставова чине средства на редовним текућим рачунима Народне банке Србије код банака које немају наведени рејтинг, а користе се за потребе обављања платног промета са иностранством.

Табела VI.3.1. Концентрација кредитног ризика финансијских средстава по земљама и регионима
(у хиљадама RSD, на дан 31. децембра 2025)

	Србија	Европа	Америка и Канада	Остало	Укупно
Готовина и текући рачуни код банака	40.296.285	223.277.865	1.358.736	191.574	265.124.460
Депозити	-	232.912.069	175.453.374	-	408.365.443
ХоВ	113.812.399	1.433.227.456	278.718.813	149.316.606	1.975.075.274
Кредити и пласмани	253.838	-	-	-	253.838
Чланска квота у ММФ-у и средства у <i>SDR</i>	-	-	7.861.743	-	7.861.743
Остала средства	1.208.290	419	1.288	-	1.209.997
Укупно					
31. децембра 2025.	155.570.812	1.889.417.809	463.393.954	149.508.180	2.657.890.755
Укупно					
31. децембра 2024.	167.896.978	2.117.657.496	570.895.373	105.670.014	2.962.119.861

Извор: НБС.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на (не)могућност одржавања уредности у плаћању и наплаћивању према уговореним роковима. Као део стратегије управљања ризиком ликвидности, Народна банка Србије поседује портфолио ликвидне активе, као што су средства на рачунима код иностраних банака и обвезнице које су емитовале најразвијеније земље, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих земаља, као и обвезнице издате на основу првокласног средства обезбеђења, а у складу са смерницама за управљање девизним резервама.

Табела VI.3.2. Изложеност ризику ликвидности – финансијске обавезе с роком доспећа

(у хиљадама RSD, на дан 31. децембра 2025)

	До једног месеца	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока	Укупно
Недериватне финансијске обавезе							
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.541.107.907	-	-	-	-	-	1.541.107.907
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	774.943.745	8.863.865	28.619.647	-	-	-	812.427.257
Обавезе према ММФ-у	35.334	-	-	-	7.753.761	83.195.140	90.984.235
Новац у оптицају	430.183.421	-	-	-	-	-	430.183.421
Остале обавезе	2.743.991	26.822	89.312	-	-	-	2.860.125
Укупно	2.749.014.398	8.890.687	28.708.959	-	7.753.761	83.195.140	2.877.562.945
Дериватне финансијске обавезе							
Обавезе по основу деривата	16.544	25.198	-	-	-	-	41.742
Приливи	12.314.610	22.933.206	-	-	-	-	35.247.816
Одливи	(12.355.834)	(22.936.610)	-	-	-	-	(35.292.444)

Извор: НБС.

Каматни ризик

Ризик од промене каматних стопа јесте ризик смањења нето резултата или нето вредности имовине Народне банке Србије услед промена у висини каматних стопа. Изложеност ризику од промена каматних стопа зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве Народне банке Србије.

Народна банка Србије утврђује референтну каматну стопу и каматне стопе по којима, у поступку спровођења монетарне политике, наплаћује камату на кредите и друге пласмане (и на друга потраживања), као и по којима плаћа камату на средства банака код Народне банке Србије како би постигла своје законом дефинисане циљеве – ценовну и финансијску стабилност и подржавала економску политику Владе Републике Србије, не доводећи у питање остваривање претходних циљева.

Табела VI.3.3. **Изложеност ризику од промене каматних стопа**
(у хиљадама RSD, на дан 31. децембра 2025)

	Каматносноне позиције	Некаматносноне позиције	Укупно
Финансијска средства			
Готовина и текући рачуни код банака	224.427.925	214.841.578	439.269.503
Депозити	407.673.810	691.633	408.365.443
Потраживања по основу деривата	-	41.742	41.742
ХоВ	1.975.189.768	15.538.966	1.990.728.734
Кредити и пласмани	231.998	21.840	253.838
Чланска квота у ММФ-у и средства у SDR	7.840.155	83.211.542	91.051.697
Остала средства	-	1.209.997	1.209.997
	2.615.363.656	315.557.298	2.930.920.954
Финансијске обавезе			
Обавезе по основу деривата	-	41.742	41.742
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	938.867.374	601.740.859	1.540.608.233
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	287.246.447	524.776.791	812.023.238
Обавезе према ММФ-у	7.753.761	83.230.474	90.984.235
Новац у оптицају	-	430.183.421	430.183.421
Остале обавезе	-	2.856.272	2.856.272
	1.233.867.582	1.642.829.559	2.876.697.141
Нето изложеност на дан			
31. децембра 2025.	1.381.496.074	-1.327.272.261	54.223.813
31. децембра 2024.	1.279.750.372	-1.125.599.314	154.151.058

Извор: НБС.

Међутим, каматносна актива (углавном у иностранству) изложена је знатним ризицима по основу промена тржишних каматних стопа. То све може да утиче на промену финансијске позиције, те стога Народна банка Србије правилима пласирања, пре свега девизних резерви, тежи да ограничи евентуалне губитке по основу тржишних ризика. Две основне методе које Народна банка Србије користи у квантификавању тржишних ризика у односу на финансијска средства су: вредновање ризика (*Value-at-Risk – VaR*) и стрес-тест (*Stress Test*). Први метод се користи да би се антиципирао максимални могући губитак у нормалним тржишним условима, док се други користи за предвиђање губитака у екстремним тржишним условима.

Када се *VaR* (95%) израчуна на месечном нивоу, за укупан портфолио, који укључује купонске и дисконтне ХоВ и орочене депозите укључене у инвестициони портфељ у иностранј валути, прерачунао у евре на дан 31. децембра 2025. године, само у 5% случајева можемо очекивати губитак већи од 0,80% или 15.916,34 млн динара (135,71 млн евра). Ако наступе екстремни тржишни услови, као допуна *VaR* анализе, користи се стрес-тест, модел који на бази дурације и

конвексности портфолија предвиђа могући ефекат промене каматних стопа и осталих негативних сценарија на вредност портфолија.

За Народну банку Србије најважнији сценарио је могући неочекивани скок каматних стопа, односно пад цена ХоВ, који одражава промене укупног портфеља под претпоставком да каматне стопе порасту за 100 б.п. Да су каматне стопе порасле за 100 б.п. на дан 31. децембра 2025. године, портфељ у еврима би изгубио вредност од 22.376 млн динара (190,79 млн евра), портфељ у доларима би изгубио 6.438 млн динара (64,43 млн долара), портфељ у британским фунтама би изгубио 516 млн динара (3,84 млн британских фунти), а портфељ у канадским доларима изгубио би 394 млн динара (5,41 млн канадских долара).

Девизни ризик

Народна банка Србије је изложена девизном ризику због промена у девизним курсевима. Претежни део активе и пасиве биланса стања Народне банке Србије изражен је у иностраној валути, што омогућава Народној банци Србије да, у случају потребе, одговори захтевима у погледу одржања екстерне ликвидности земље и ублажи краткорочне осцилације курса динара.

Да би ризике на средњи рок свела на најмању могућу меру, Народна банка Србије настоји да валутну структуру активе усклади са очекиваним девизним обавезама. У кратком року то може да доведе до позитивних и негативних курсних разлика, које се евидентирају у билансу успеха Народне банке Србије.

Табела VI.3.4. **Изложеност девизном ризику финансијских средстава и обавеза**
(у хиљадама RSD, на дан 31. децембра 2025)

	EUR	USD	SDR	Остале валуте	Укупно стране валуте	RSD	Укупно
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	355.738.422	19.846.116	-	23.382.483	398.967.021	40.302.482	439.269.503
Депозити	164.770.385	235.786.176	-	7.808.882	408.365.443	-	408.365.443
Потраживања по основу деривата	-	-	-	-	-	41.742	41.742
ХоВ	1.357.619.793	408.713.126	15.652.361	94.931.055	1.876.916.335	113.812.399	1.990.728.734
Кредити и пласмани	-	-	-	-	-	253.838	253.838
Чланска квота у ММФ-у и средства у SDR	-	-	91.051.697	-	91.051.697	-	91.051.697
Остала средства	31.007	541.898	-	1.545	574.450	635.547	1.209.997
	1.878.159.607	664.887.316	106.704.058	126.123.965	2.775.874.946	155.046.008	2.930.920.954
Финансијске обавезе							
Обавезе по основу деривата	-	-	-	-	-	41.742	41.742
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	381.408.821	1.378	-	5.932	381.416.131	1.159.192.102	1.540.608.233
Депозити и друге обавезе према	205.874.305	226.799.490	521.482	1.600.066	434.795.343	377.227.895	812.023.238

Табела VI.3.4. **Изложеност девизном ризику финансијских средстава и обавеза**
(у хиљадама RSD, на дан 31. децембра 2025)

	EUR	USD	SDR	Остале валуте	Укупно стране валуте	RSD	Укупно
држави и другим депонентима							
Обавезе према ММФ-у	-	-	90.984.235	-	90.984.235	-	90.984.235
Новац у оптицају	-	-	-	-	-	430.183.421	430.183.421
Остале обавезе	980.005	187.155	-	325.939	1.493.099	1.363.173	2.856.272
	588.263.131	226.988.023	91.505.717	1.931.937	908.688.808	1.968.008.333	2.876.697.141
Нето изложеност на дан:							
31. децембра 2025.	1.289.896.476	437.899.293	15.198.341	124.192.028	1.867.186.138	-1.812.962.325	54.223.813
31. децембра 2024.	1.309.252.676	519.842.380	13.817.493	103.181.828	1.946.094.377	-1.791.943.319	154.151.058

Извор: НБС.

VI.4. Извештај независног ревизора



Shape the future
with confidence

Ernst & Young d.o.o.
Vladimira Popovića 8a
11070 Beograd-Novi Beograd
Srbija

Matični broj: 17155270
PIB: 101824091
Tekući račun: 265111031000860680
Tel: +381 11 2095 800
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

SAVETU GUVERNERA NARODNE BANKE SRBIJE

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja **Narodne banke Srbije** (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan **31. decembar 2025. godine**, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled materijalnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2025. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja



Shape the future
with confidence

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja (nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaoblazanje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo s licima zaduženim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizorskim nalazima, uključujući i nalaze u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

U Beogradu, 20. marta 2026. godine

Nikola Ribar
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd



VI.5. Годишњи финансијски извештаји

Биланс стања

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2025. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2025.</u>	<u>31. децембар 2024.</u>
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	15, 3.4	439.269.503	443.362.919
Злато и остали племенити метали	16, 3.5	729.636.706	455.843.848
Депозити	17, 3.3	408.365.443	524.219.095
Потраживања по основу деривата	3.3	41.742	31.435
Хартије од вредности	18, 3.3	1.990.728.734	2.180.099.991
Кредити и пласмани	19, 3.3	253.838	815.913
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	20, 3.3	91.051.697	97.568.791
Нематеријална имовина	21, 3.7	2.635.822	1.657.448
Некретнине, постројења и опрема	21, 3.7	23.649.884	22.688.259
Инвестиционе некретнине	21, 3.7	509.587	484.208
Остала средства	22	7.948.003	7.252.276
УКУПНО АКТИВА		3.694.090.959	3.734.024.183
ПАСИВА			
Обавезе			
Обавезе по основу деривата	3.3	41.742	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	23	1.540.608.233	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	24	812.023.238	902.710.992
Обавезе према Међународном монетарном Фонду	25, 3.3	90.984.235	97.508.018
Резервисања	26, 3.11	3.197.057	2.452.278
Текуће пореске обавезе	27, 3.9	422.193	452.939
Новац у оптицају	28	430.183.421	399.640.272
Остале обавезе	29	3.168.352	5.510.038
Укупно обавезе		2.880.628.471	3.096.431.048
Капитал			
Државни капитал		270.588.482	221.061.583
Резерве		331.062.137	233.960.766
Нераспоређени добитак		211.811.869	182.570.786
Укупно капитал	30	813.462.488	637.593.135
УКУПНО ПАСИВА		3.694.090.959	3.734.024.183

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:


Др. Јургованка Табаковић
Гувернер

Т. бр. 2254
20.3.2026.

Биланс успеха

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2025. године

У хиљадама динара	Напомена	2025.	2024.
Приходи од камата		87.886.730	98.788.473
Расходи камата		(41.111.768)	(49.650.224)
Нето приход по основу камата	4, 3.1	46.774.962	49.138.249
Приходи од накнада и провизија		8.097.085	7.281.494
Расходи накнада и провизија		(503.149)	(533.829)
Нето приход по основу накнада и провизија	5, 3.1	7.593.936	6.747.665
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	6, 3.3	2.566.996	351.632
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	7, 3.2	163.685.987	134.205.240
Нето приход по основу обезвређења финансијских средстава	8, 3.3, 31	113.274	170.683
Остали пословни приходи	9	7.338.736	7.404.020
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	10, 3.10	(9.297.762)	(7.907.508)
Трошкови амортизације	11, 3.7	(1.913.908)	(1.825.159)
Остали приходи	12	1.640.102	68.518
Остали расходи	13	(6.268.261)	(5.329.615)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		212.234.062	183.023.725
Порез на добит	27, 3.9	(422.193)	(452.939)
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	30	211.811.869	182.570.786

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:



Др Јорданка Табаковић
Гувернер

Г.бр. 2254
20.3.2026

Извештај о осталом резултату

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2025. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2025.</u>	<u>2024.</u>
Добитак периода	211.811.869	182.570.786
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Повећање/смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	-	-
Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	1.442.741	1.611.273
Актуарски губици	(309.072)	(128.254)
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Позитивни/(негативни) ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(3.220.302)	7.420.312
Укупан остали резултат периода	(2.086.633)	8.903.331
УКУПАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА	209.725.236	191.474.117

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.



Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јарованка Табаковић
Гувернер

Г. бр. 2254
20-3-2026.

Извештај о променама на капиталу

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2025. године

<u>У хиљадама динара</u>	Државни капитал	Посебне резерве	Резерви записне резерве	Резерве по основу фер вредности	Актуарски губици	Нераспо- ређени добитак	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2024. године	216.507.798	187.289.555	17.031.131	11.737.228	(116.427)	26.012.509	458.461.794
Расподела добити из претходне године (напомена 30)	4.553.785	9.115.948	-	-	-	(26.012.509)	(12.342.776)
Повећање резерви по основу фер вредности власничких ХоВ	-	-	-	1.611.273	-	-	1.611.273
Актуарски губици	-	-	-	-	(128.254)	-	(128.254)
Повећање резерви по основу фер вредности дужничких ХоВ	-	-	-	7.420.312	-	-	7.420.312
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	182.570.786	182.570.786
Стање на дан 31. децембра 2024. године	221.061.583	196.405.503	17.031.131	20.768.813	(244.681)	182.570.786	637.593.135
Стање на дан 1. јануара 2025. године	221.061.583	196.405.503	17.031.131	20.768.813	(244.681)	182.570.786	637.593.135
Расподела добити из претходне године (напомена 30)	49.526.899	99.188.004	-	-	-	(182.570.786)	(33.855.883)
Повећање резерви по основу фер вредности власничких ХоВ	-	-	-	1.442.741	-	-	1.442.741
Актуарски губици	-	-	-	-	(309.072)	-	(309.072)
Смањење резерви по основу фер вредности дужничких ХоВ	-	-	-	(3.220.302)	-	-	(3.220.302)
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	211.811.869	211.811.869
Стање на дан 31. децембра 2025. године	270.588.482	295.593.507	17.031.131	18.991.252	(553.753)	211.811.869	813.462.488

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:


 Др Јованка Табаковић
 Гувернер
 1. 07. 2025
 20.3.2026.

Извештај о токовима готовине

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2025. године

У хиљадама динара	2025.	2024.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи од камата	74.203.439	74.986.610
Приливи од накнада	8.185.724	7.348.507
Приливи по основу продаје производа и услуга – ЗИН	8.061.501	8.292.549
Приливи од осталих пословних активности	2.669.271	820.695
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	152.055	155.023
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<i>93.271.990</i>	<i>91.603.384</i>
Одливи по основу камата	(44.844.068)	(54.644.217)
Одливи по основу накнада	(506.618)	(536.143)
Одливи по основу трошкова пословања	(17.368.534)	(14.483.758)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<i>(62.719.220)</i>	<i>(69.664.118)</i>
Нето прилив/(одлив) по основу узетих депозита	(258.270.785)	349.669.206
Нето прилив/(одлив) по основу кредита и пласмана	98.041.297	(99.249.765)
Нето прилив/(одлив) по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	208.459.937	(557.929.696)
<i>Нето прилив/(одлив) из пословних активности пре пореза на добит</i>	<i>78.783.219</i>	<i>(285.570.989)</i>
Плаћени порез на добит	(452.939)	(416.934)
Исплата распоређеног резултата - пренос буџету Републике Србије	(33.855.882)	(12.342.776)
Нето прилив/(одлив) готовине из пословних активности	44.474.398	(298.330.699)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи од продаје нематеријалне имовине и основних средстава	-	1.434
Одливи за куповину нематеријалне имовине и основних средстава	(4.336.170)	(2.535.603)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(4.336.170)	(2.534.169)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Остали одливи из активности финансирања	(177.829)	(165.432)
Нето одлив готовине из активности финансирања	(177.829)	(165.432)
Нето повећање/(смањење) готовине	39.960.399	(301.030.300)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	451.283.413	716.100.693
Курсне разлике, нето	(44.376.848)	36.213.020
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (напомена 2ћ)	446.866.964	451.283.413

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.



Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др. Ђордованка Табаковић
Гувернер

Г.бр. 2254
20.3.2026.

VI.6. Пословање Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Укупни приходи остварени у Заводу у 2025. години износили су 7.502,7 млн динара, док су укупни расходи износили 5.384,8 млн динара.

Упркос специфичним и отежаним пословним околностима, Завод је у 2025. години остварио позитиван финансијски резултат у износу од 2.117,8 млн динара, уз континуирано повећање прихода из оперативног пословања, који су у односу на претходну 2024. годину виши за око 61 млн динара или 0,8%.

Табела VI.6.1. Укупни приходи и расходи Завода

(у млн RSD)

	2024.	2025.	Индекс 2025/2024.
Укупни приходи Завода	7.521,4	7.502,7	99,8
Приходи из оперативног пословања:	7.352,4	7.413,4	100,8
Производи за НБС	502,1	646,6	128,8
Производи за домаће тржиште	6.827,9	6.753,8	98,9
Производи за извоз	22,4	13,0	58,0
Остали (финансијски) приходи	169,0	89,3	52,8
Укупни расходи Завода	4.989,0	5.384,8	107,9
Степен покривености укупних расхода приходима	150,8	139,3	-

Извор: НБС.

Максимална ангажованост на оптимизацији процеса и усклађивању норматива и стандарда потрошње репроматеријала поново су допринели значајном напретку у планирању и организовању производње, уштедама у пословању, као и обезбеђивању адекватног нивоа залиха, посебно стратешких производа.

Стабилност и континуитет у остваривању финансијског резултата Завода последњих десет година, проистекле из његове основне делатности и диверсификованог портфолија, омогућавају његов даљи просперитетан технолошки развој, као и позиционирање и препознавање на тржишту.

Конвертовање обртних средстава у најликвиднији (новчани) облик постављено је као примарни циљ пословања, због чега је битно истаћи и да динамика наплате у односу на реализовану продају не бележи осцилације, као и да је на високом нивоу (проценат ненаплаћених потраживања ван валуте мањи је од 0,5%).

Самим тим, рација ефикасности пословања (просечан обрт залиха, бруто профитна маржа и принос на активу) превазилазе просек привредних друштава у Србији.

Без обухваћених прихода од интерне реализације производа за Народну банку Србије, који су, ради сагледавања свеобухватног пословања Завода, део интерног извештајног сегмента, Завод је остварио позитиван финансијски резултат у 2025. години у износу од 1.471 млн динара. При калкулисању овог резултата, нису изузети трошкови њихове израде, тј. производње новчаница и оптицајног кованог новца, извештаја, каталога, плаката, визиткарата, интерних платних картица и друго.

Структура прихода

Највећи приход (6.766,8 млн динара) Завод је остварио на домаћем тржишту, што представља 90% укупних прихода, док су приходи од извозних послова износили 13 млн динара или 0,2% укупно остварених прихода.

У структури оперативних прихода на домаћем и иностраном тржишту доминирају приходи од израде и персонализације платних картица, као и приходи од вредносних и заштићених производа.

Интерна реализација, тј. приходи од производа за Народну банку Србије, износили су 646,6 млн динара, или 8,6% укупно остварених прихода.

Табела VI.6.2. Структура укупних прихода

(у млн RSD)

	2024.	2025.	Индекс 2025/2024.
Укупни приходи Завода	7.521,4	7.502,7	99,8
Приходи из оперативног пословања	7.352,4	7.413,4	100,8
Производи за НБС	502,1	646,6	128,8
Новчанице	337,8	392,4	116,2
Оптицајни ковани новац	105,3	231,3	219,8
Пригодни ковани новац	-	-	-
Остали производи и услуге за НБС	59,0	22,9	38,7
Домаће тржиште и извоз	6.850,3	6.766,8	98,8
Услуге припреме	0,6	0,0	0,0
Новчанице и други производи	0,3	0,2	70,3
Оптицајни и пригодни ковани новац	6,8	3,6	53,2
Остали ковани производи и услуге	527,3	557,9	105,8
Вредносни производи	1.096,4	1.112,9	101,5
Заштићени производи	1.736,2	1.582,3	91,1
Књиге, публикације и промотивни материјал	14,5	11,7	80,3
Остали производи	1.026,4	1.084,5	105,7
Персонализација	2.441,7	2.413,7	98,9
Остали (финансијски) приходи	169,0	89,3	52,8

Извор: НБС.

Графикон VI.6.1. Структура укупних прихода ЗИН-а у 2025. години



Извор: НБС.

Структура расхода

У структури укупних расхода, највеће је учешће расхода из оперативног пословања, и то: трошкова основног материјала и енергије (46,2%), бруто зарада и осталих личних расхода (27,8%) и амортизације (9,3%).

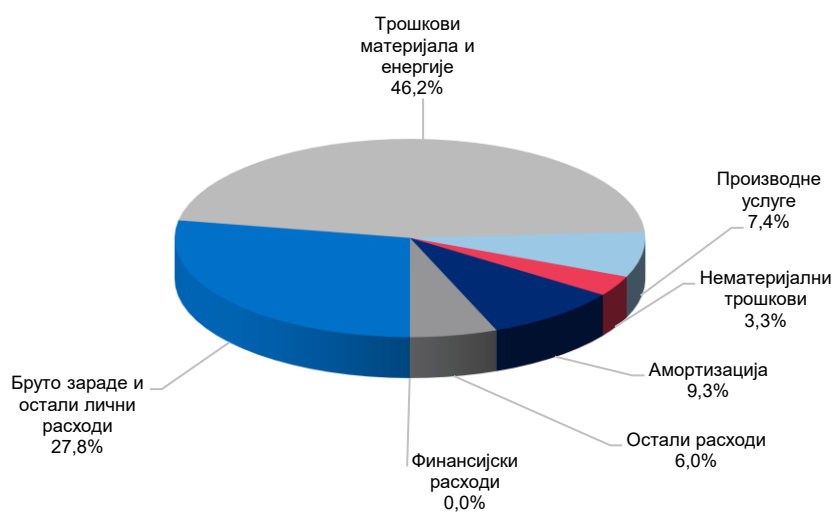
Учешће наведених расхода у укупним приходима у континуитету је на стабилном нивоу.

Табела VI.6.3. Структура укупних расхода
(у млн RSD)

	2024.	2025.	Индекс 2025/2024.
Укупни расходи	4.989,0	5.384,8	107,9
Финансијски расходи	0,3	0,3	96,5
Бруто зараде и остали лични расходи	1.323,8	1.499,0	113,2
Трошкови материјала и енергије	2.358,9	2.485,3	105,4
Производне услуге	351,3	399,3	113,7
Нематеријални трошкови	158,8	179,4	113,0
Амортизација	503,9	499,1	99,0
Остали расходи	292,0	322,5	110,4

Извор: НБС.

Графикон VI.6.1.2. Структура остварених расхода ЗИН-а у 2025. години



Извор: НБС.

VII. НАЈВАЖНИЈИ ПЛАНОВИ ЗА НАРЕДНИ ПЕРИОД

Приоритет монетарне политике и у наредном периоду биће одржавање ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку што бржег расту наше привреде и даљем расту запослености и животног стандарда грађана.

Примењујући стратегију циљања инфлације и одговорно спроводећи доследну монетарну политику, Народна банка Србије планира своје активности у складу са законом дефинисаним циљевима, чијем ће испуњењу бити посвећена и у наредном периоду. Кључне принципе спровођења монетарне политике у наредном периоду Народна банка Србије утврдила је *Програмом монетарне политике у 2026. години*.

Народна банка Србије ће и у 2026. задржати потребну флексибилност монетарне политике у погледу степена реакције и коришћења инструмената који су јој на располагању у оквиру режима циљања инфлације. Одлуке монетарне политике доносиће доследно и правовремено, узимајући у обзир очекивано кретање фактора из домаћег и међународног окружења и утицај на пројекцију инфлације, као и ефикасност у деловању трансмисионог механизма монетарне политике, уважавајући и утицај на финансијску стабилност и одрживи привредни раст.

Не доводећи у питање сопствену независност, монетарна политика Народне банке Србије биће усклађена с фискалном политиком и структурним политикама Владе јер је њихов заједнички циљ средњорочна ценовна стабилност, очување финансијске стабилности и одрживости јавних финансија, а тиме и дугорочно одржив привредни раст. То ће допринети јачању отпорности на потенцијалне негативне ефекте фактора из међународног окружења, што је посебно значајно у периодима повећане глобалне неизвесности и изражених ризика.

Народна банка Србије ће наставити да спроводи активности које имају за циљ веће коришћење динара у финансијском систему.

У условима изразите неизвесности и изазова из међународног окружења, регулаторне и пруденцијалне мере које је донела Народна банка Србије, уз очувану макроекономску стабилност и релативну стабилност курса динара према еврџ, доприносе повећању степена динаризације, што је један од стратешких циљева Народне банке Србије.

Досадашњом политиком обавезне резерве (стимулативне стопе обавезне резерве за динарске изворе финансирања и ремунерација на средства издвојене динарске обавезе), као и другим мерама макропруденцијалне политике, Народна банка Србије је стимулисала банке да у већој мери користе динарске изворе финансирања, што ће чинити и у будућности. Такође, ради подршке даљем развоју финансијског тржишта, Народна банка Србије ће наставити да спроводи мере и активности које имају за циљ унапређење домаћег тржишта новца и капитала, а посебна пажња ће бити посвећена и даљем развоју тржишта инструмената заштите од девизног ризика.

Ради очувања адекватног нивоа девизних резерви, као и њихове високе ликвидности и сигурности, Народна банка Србије ће остати доследна опредељењу одржавања веома ниског нивоа ризика свог инвестиционог портфеља.

Адекватан ниво девизних резерви, по обиму и по структури, важна је гаранција сигурности управо у кризним временима и доказ да је својим мерама и активностима Народна банка Србије допринела повећању отпорности домаће привреде на евентуалне негативне утицаје из међународног окружења. И током 2026. године, Народна банка Србије ће остати доследна у одржавању девизних резерви на адекватном нивоу, руководећи се начелима сигурности и ликвидности у управљању девизним резервама. Ради даљег унапређења процеса управљања девизним резервама, у току 2026. године радиће се на увођењу нових финансијских инструмената ради ефикаснијег и флексибилнијег управљања портфељом девизних резерви, као и заштите од промене међувалутних односа.

Народна банка Србије ће наставити да пажљиво надзире финансијски систем и по потреби доноси регулативу која има за циљ очување квалитета активе и финансијске стабилности.

У области контроле пословања банака у току 2026. године планирано је спровођење плана супервизорских активности за 2026. годину. У делу непосредне контроле пословања банака планирано је спровођење непосредних контрола бонитета и законитости њиховог пословања у складу с наведеним планом.

У области надзора над пословањем давалаца финансијског лизинга, активности у 2026. години биће усмерене и даље на: континуирано праћење и анализу пословања давалаца финансијског лизинга; континуирани посредни и непосредни надзор над пословањем давалаца финансијског лизинга и у складу с наведеним предузимање одговарајућих мера према даваоцима лизинга;

спровођење поступака по захтеву давалаца лизинга и других лица у вези са издавањем дозвола и давањем сагласности, као и праћење увођења нових производа/услуга код даваоца лизинга које се односе на оперативни лизинг, а који имају за циљ да пруже корисницима услуга квалитетнију понуду.

Активности Народне банке Србије у 2026. години биће усмерене на одржавање стабилности сектора осигурања спровођењем плана непосредних контрола, континуираним посредним надзором субјеката надзора и изменом регулативе, уз даље унапређење функције надзора, а све ради обезбеђења заштите осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица.

У области надзора над пословањем добровољних пензијских фондова, активности у 2026. години биће такође усмерене **на континуирани надзор над пословањем друштава за управљање добровољних пензијских фондова, ради заштите интереса чланова и очувања стабилности сектора добровољних пензијских фондова.** Исто тако, током 2026. године наставиће се рад **на изради предлога нове регулативе која се односи на пословање добровољних пензијских фондова** с циљем даљег усклађивања с регулативом ЕУ у овој области.

Током 2026. године планирано је да Народна банка Србије континуирано прати начине на које финансијске институције процењују ризик информационо-комуникационог система и управљају тим ризицима посредним и непосредним контролама, према потребама и у складу с планом контрола. Народна банка Србије ће у оквиру својих надлежности наставити да прати пословање пружаоца услуга повезаних с виртуелним валутама. Даље, **Народна банка Србије наставиће да у складу с променама стандарда који уређују информационо-комуникациони систем и његову безбедност даље предузима активности измене и допуне важећих прописа у области супервизије информационих система финансијских институција.**

Ради очувања и даљег јачања функције финансијске стабилности, Народна банка Србије у 2026. години планира да спроведе низ активности: **утврђивање стопе контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију на тромесечном нивоу; преиспитивање обавезе одржавања заштитног слоја капитала за структурни системски ризик** које се односи на оцену о потреби задржавања обавезе одржавања овог заштитног слоја капитала; **преиспитивање листе системски значајних банака у Републици Србији,** као и калибрација стопа заштитног слоја капитала за те банке; усклађивање домаћег с регулаторним оквиром ЕУ из области заштитних слојева капитала и макропруденцијалних мера; **континуирано спровођење тромесечних макропруденцијалних стрес-тестова,** као и **анализе процене утицаја климатских ризика на банкарски сектор Републике Србије.** Поред тога, планирано је **побољшање анализе кретања на тржишту непокретности;** као и наставак међусобне размене података с Републичким геодетским заводом ради унапређења Базе непокретности коју води Народна банка Србије; затим сарадња с другим централним банкама и њиховим макропруденцијалним телима ради сагледавања и анализе искустава у

погледу мера и инструмената макропруденцијалне политике које се примењују ради ублажавања и ограничавања системских ризика како би се наставио развој функције финансијске стабилности Народне банке Србије.

Народна банка Србије ће наставити да делује (про)активно у области реструктурирања банака и да унапређује регулаторни оквир и праксу у овој области, а нарочито ће пратити активности које банке предузимају ради омогућавања спровођења реструктурирања.

У складу са Законом о банкама, Народна банка Србије ће у 2026. години успоставити **Фонд за реструктурирање банака**, доношењем *Одлуке о образовању Фонда за реструктурирање банака и правилима улагања средстава тог фонда и управљања тим средствима.*^[3] Народна банка Србије ће утврдити прве редовне доприносе банака ради достизања циљаног износа тог фонда који износи најмање 1% осигураних износа депозита свих банака, при чему је рок за његово достизање десет година од почетка прикупљања тих средстава.

У току 2026. године, у оквиру редовног годишњег циклуса ажурирања планова реструктурирања, биће ажурирани планови реструктурирања за све банке и банкарске групе и преиспитани минимални захтеви за капиталом и подобним обавезама ради утврђивања нових.

Као и у претходном периоду, посебна пажња ће бити посвећена континуираном унапређењу праксе, између осталог разменом искустава с другим регулаторним телима надлежним за реструктурирање, али и дијалогом с банкама и другим релевантним институцијама.

Народна банка Србије ће и током 2026. године наставити да прати примену прописа којима се уређује девизно пословање, контролише девизно и мењачко пословање ради провере и утврђивања законитости и правилности обављања девизних и мењачких послова, како би заштитила финансијски и привредни систем од противправних радњи, у оквиру своје превентивне и контролне функције.

Народна банка Србије ће и током 2026. године наставити да унапређује ефикасност праћења примене девизних прописа, као и извештавања о ефектима предузетих мера у области девизног пословања, како би се благовремено уклонили односно ублажили потенцијални ризици за макроекономску и финансијску стабилност земље, посебно у условима нестабилности међународних финансијских токова.

У склопу наведених активности унапређују се и размене електронских налога с Министарством финансија Републике Србије – Управом за трезор ради усаглашавања с новим стандардима.

У оквиру функције заштите корисника финансијских услуга унапређиваће се механизам колективне заштите.

У наредном периоду, Народна банка Србија планира да спроводи активности које се односе на даљи развој контролних активности у области

^[3] „Службени гласник РС”, бр. 4/2026.

заштите корисника, са акцентом на превентивне активности како би се што је више могуће спречиле неправилности у поступању давалаца финансијских услуга, али уз даљу примену корективних механизма ради отклањања утврђених неправилности, пре свега, имајући у виду интересе корисника финансијских услуга. Такође, опредељење Народне банке Србије и даље остаје унапређење поступка заштите корисника и стварање услова за најбољу праксу на финансијском тржишту.

Поред редовних активности које су усмерене на заштиту индивидуалних права и интереса корисника финансијских услуга (поступањем по притужбама и приговорима корисника, као и предлозима за посредовање), Народна банка Србије планира да настави коришћење механизма колективне заштите корисника (посредном и непосредном контролом у области заштите корисника финансијских услуга), што је у складу и са актуелним трендовима развоја функције заштите корисника финансијских услуга у међународном окружењу. Такође, остаје се и при опредељењу да Народна банка Србије примењује и превентивне активности ради спречавања настанка неправилности, и то праћењем поступања давалаца финансијских услуга, односно упућивањем налога и инструкција ради предузимања активности које су дужни да примењују сви даваоци финансијских услуга. Поред тога, Народна банка Србије планира размену информација и искустава с надлежним организацијама других држава, ради унапређења сарадње у области заштите корисника финансијских услуга, а пре свега ради подизања стандарда у области тржишног понашања банака.

Народна банка Србије ће наставити са одржавањем стабилног и сигурног рада платних система, њиховим даљим развојем, као и имплементацијом услуга базираних на инстант плаћањима.

Народна банка Србије ће и у наредном периоду реализовати активности у вези са обезбеђивањем стабилног и сигурног рада платних система и картичног система чији је оператор. С тим у вези, обезбедиће адекватно управљање радом наведених система.

Почетком 2026. године извршена је миграција апликативног решења RTGS НБС и Клиринг НБС платних система, чиме је оператор омогућио учесницима да пређу на нови формат порука MX, који је у складу са стандардом ISO 20022. Током 2026. године планирано је да учесници појединачно пређу на MX формат порука у RTGS НБС и Клиринг НБС системима. Такође, током 2026. године планирано је да се у Међународном и Међубанкарском клиринг систему у девизама изврши миграција постојећег формата MT, који користи стандард ISO 15022, на формат порука MX. Миграција формата порука у складу је с прикључењем Републике Србије региону SEPA и најбољим стандардима за формате електронских порука који се користе у међубанкарској комуникацији и процесу реализације плаћања.

Након што је Република Србија званично приступила подручју SEPA, Народна банка Србије наставиће с даљим активностима у вези са омогућавањем SEPA плаћања, као и активностима ради стварања свих предуслова за несметано функционисање унутар подручја SEPA и пружања

савремених и ефикасних услуга у интересу грађана и привреде Србије, што подразумева и пружање подршке пружаоцима платних услуга из Републике Србије у овом процесу.

Ради одржавања и унапређења сигурног и стабилног рада платних система, у оквиру функције надгледања, у **2026. години спроводиће се активности на унапређењу односно усаглашавању регулаторног оквира, у области платних система и спровођења функције надгледања тих система, с релевантним прописима ЕУ**, а пре свега у делу којим се уређују системски важни платни системи и управљање оперативним и сајбер ризиком, како би се обезбедила инклузивност, стабилност и отпорност финансијске инфраструктуре. Народна банка Србије ће у наредном периоду приступити изменама *Закона о платним услугама* и доношењу одговарајућих подзаконских аката.

Народна банка Србије ће у 2026. години наставити активности у оквиру пројекта модернизације плаћања у региону Западног Балкана које имају за циљ повезивање платних инфраструктура и омогућавање трошковано ефикасних плаћања између економија унутар овог региона, као и са земљама ЕУ.

У 2026. години Народна банка Србије **наставиће развој нових функционалности у оквиру IPS НБС система и активности усмерених ка ширењу прихватне мреже**, даље смањење трошкова безготовинских плаћања у Републици Србији, као и даљој едукацији корисника/предузећа у нашој земљи у вези с безготовинским плаћањима.

Активности Народне банке Србије у домену надзора над пружањем платних услуга, издавањем електронског новца и пружањем услуга повезаних с виртуелним валутама у 2026. години биће усмерене на: континуирано праћење и анализу пословања платних институција, институција електронског новца и пружалаца услуга повезаних с виртуелним валутама; јачање капацитета путем адекватних екстерних и интерних обука и унапређења алата које користи приликом надзора; наставак активности у вези с покренутим поступцима давања дозвола за пружање платних услуга, за издавање електронског новца и поступцима давања дозволе за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама и друго.

У области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење Народна банка Србије ће деловати активно као регулатор и супервизор.

Почетком 2026. године објављен је извештај Манивала о узајамној евалуацији система Републике Србије за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење у шестом кругу узајамних процена. Имајући у виду да поменути извештај садржи оцену целокупног система Републике Србије, уз истовремено указивање на области у којима је потребно додатно унапређење, **Народна банка Србије планира да током 2026. године предузме све потребне активности у складу с препорукама Манивала садржаним у поменутом извештају**. Иако препоруке које је добила Народна банка Србије нису кључне (нити је утврђен било какав рок за њихову

имплементацију), већ спадају у категорију осталих препорука, Народна банка Србије је спремна да поступи у складу са њима, те ће заједно са осталим субјектима у систему учествовати у ажурирању *Стратешко-оперативног плана за спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење за период 2025–2029. године.*

Поред наведеног, у предстојећем периоду **Народна банка Србије ће предузимати активности у правцу даљег унапређења супервизорских активности и благовременог праћења изложености ризику од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење обвезника које надзире.** Поред редовног спровођења посредних контрола, посебну пажњу посветиће спровођењу плана непосредних контрола управљања ризиком од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, као и примене одредаба закона који регулише ограничавање располагања имовином ради спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење за 2026. годину, као и континуираном праћењу међународних стандарда у овој области. Активности Народне банке Србије биће усмерене и на даље јачање сарадње с релевантним државним органима (посебно са Управом за спречавање прања новца), финансијским институцијама које надзире у области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, као и међународним партнерима (нарочито супервизорским телима из страних држава).

Народна банка Србије ће наставити да унапређује законску регулативу из своје надлежности ради ефикасног функционисања целокупног финансијског система.

У правцу даљег, потпуног усклађивања домаћег законодавства с правним тековинама ЕУ, **Народна банка Србије ће припремити предлоге нових закона или одговарајуће измене важећих закона из своје надлежности,** и то Закона о Народној банци Србије, Закона о кредитним институцијама, Закона о финансијским конгломератима, Закона о заштити корисника финансијских услуга, Закона о осигурању, Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима и Закона о принудној наплати на новчаним средствима дужника.

Наставиће се с даљим активностима на усклађивању и других прописа из надлежности Народне банке Србије у складу с потребама праксе и развојним тенденцијама, као и релевантним прописима ЕУ, међународним стандардима и најбољом праксом.

Наставиће се и развијање послова заступања Народне банке Србије пред судовима и усклађености пословања. Континуирано се разматра примена стандарда пословног понашања у Народној банци Србије и њихово нормативно унапређење сходно развоју послова запослених у савременом окружењу.

На међународном плану очекује се наставак успешне сарадње с ММФ-ом и другим међународним финансијским институцијама, као и наставак

активности Народне банке Србије у процесу европских интеграција и билатералне финансијске сарадње.

Очекује се да ће се током године обавити **редовно разматрање резултата спровођења договореног економског програма, који је ММФ подржао актуелним Инструментом за координацију политика.**

Током 2026. године **најважније активности у процесу европских интеграција Републике Србије биће усмерене на убрзање овог процеса, односно усаглашавање и испуњење свих обавеза преузетих до краја 2026. године.**

Очекује се званичан почетак реализације треће фазе регионалног *IPA* пројекта „Јачање капацитета централних банака Западног Балкана у оквиру процеса интеграција у Европски систем централних банака” који ће трајати три године и реализоваће се у сличном формату као и претходни.

Током 2026. године контролисаће се наменско коришћење средстава кредита одобрених крајњим корисницима посредничких банака из Апекс зајма за мала и средња предузећа и друге приоритете III-A, III-B и репласираних средстава, као и кредита одобрених крајњим корисницима посредничких банака из Фонда револвинг кредита Републике Србије.

Народна банка Србије наставиће да унапређује аналитички оквир, као помоћни алат у одлучивању о монетарној и макроруденцијалној политици.

Народна банка Србије ће и у 2026. наставити да **унапређује своје активности у области макроекономских и макроруденцијалних анализа и изради званичне статистике, с обзиром на значај квалитетних и правовремених података и анализа за успешно вођење економске политике.**

У области статистике, планира се наставак усклађивања методологије с прописима ЕУ из области монетарне, финансијске и платнобилансне статистике.

Такође, планирано је даље унапређење модела који се користе за краткорочне и средњорочне пројекције инфлације и других макроекономских показатеља.

Планиран је и наставак објављивања *Зборника радова Народне банке Србије*, које је започето 2021. године с циљем да се научноистраживачки рад у нашој институцији учини доступнијим широј јавности, као и да се допринесе дискусији у оквиру академске и шире заједнице.

Да би се очувао висок степен кредибилитета и транспарентности централне банке, приоритет остаје одговорна и правовремена комуникација.

Народна банка Србије **наставиће одговорно и правовремено да информише јавност о свом пословању и активностима** путем различитих канала комуникације – интернет странице, друштвених мрежа, одговора на питања медија и шире јавности електронским путем, учешћем представника Народне банке Србије у радијским и телевизијским емисијама и друго. Као и до сада, Народна банка Србије ће редовно обавештавати јавност о одлукама монетарне политике саопштењима након седница Извршног одбора (које се одржавају једном месечно), док ће тромесечно стручној и широј јавности

представљати *Извештај о инфлацији* с пројекцијама главних макроекономских варијабли у наредном периоду. Такође, израђиваће се *Извештај о стабилности финансијског система*, ради информисања јавности о стању и ризицима у финансијском систему, као и правовременог указивања на потенцијалне системске ризике. У 2026. години предвиђа се даљи развој интернет домена и поддомена, као и спровођење изложбених и едукативних активности Народне банке Србије.

У Заводу за израду новчаница и кованог новца планиран је даљи технолошки развој производних процеса, уз оптимизацију трошкова пословања.

Планирано је усвајање нових модела, као и технолошко и апликативно усавршавање пословних процеса.

Наставиће се обезбеђивање адекватног нивоа и структуре готовог новца у оптицају.

Ради реализације стратешких и оперативних циљева у вези са обезбеђењем адекватног обима, квалитета и апоенске структуре готовог новца у оптицају, као и попуњавања залиха у трезорима Народне банке Србије, планирано је да се у 2026. години изради додатна количина од 23,4 млн комада новчаница (апоен од 1000 и 5000 динара) и 65,0 млн комада кованог новца од 1, 2 и 5 динара. У 2026. години предвиђена је израда 500 сребрњака тринаестог дизајна нумизматичког новца с ликом Николе Тесле за потребе нумизматичког тржишта у Републици Србији, као и израда преостале количине сребрњака деветог, десетог, једанаестог и дванаестог дизајна тог новца.

Ради унапређења и повећања ефикасности целокупних пословних процеса, запослени у Народној банци Србије константно се едукују и развијају своје компетенције.

Народна банка Србије наставља са улагањем у професионалне капацитете запослених сталним иновацијама и усвајањем најбољих пракси у области централног банкарства.

У наредном периоду, посвећеност очувању свеобухватног стручног искуства и култура перманентног професионалног развоја остају интегрални део стратешке оријентације политике управљања људским ресурсима, као и институционалним капацитетима у Народној банци Србије.

Као и до сада, Народна банка Србије ће бити **друштвено одговорна** и посвећена бројним активностима које доприносе добробити шире друштвене заједнице.

Народне банка Србије планира да у 2026. години у домену информационо-комуникационих технологија, поред редовних активности на управљању информационим системом Народне банке Србије, настави са инфраструктурним и апликативним пројектима и унапређивањем управљачких функција, између осталог и унапређењем управљања и коришћења локације за опоравак пословања од катастрофа за кључне пословне процесе.

Наставља се имплементација нових *Swift* формата усклађених с новим стандардом *ISO 20022* путем којег се плаћања и наплате извршавају глобално и у свим конвертибилним валутама. Измене апликативних решења за обављање платног промета са иностранством континуирано се спроводе сопственим ресурсима у интересу ефикасног и најповољнијег извршења плаћања и наплата у девизама у складу с међународним стандардима.

Списак графикана и табела

Графикони

III.1.	Раст реалног БДП-а	27
III.2.	Укупна и базна инфлација – зона евра и САД	28
III.3.	Доприноси мг. стопи раста БДП-а – расходна страна	29
III.4.	Показатељи тржишта рада према Анкети о радној снази	30
IV.1.2.1.	Репо продаја и стање продатих ХоВ	37
IV.1.2.2.	Обим стерилизације инструментима монетарне политике	38
IV.1.2.3.	Кретање референтне и просечне репо стопе	39
IV.1.3.1.	Динамика инфлације – укупне, базне и <i>trimmed mean</i>	41
IV.1.3.2.	Доприноси компоненти ИПЦ-а мг. инфлацији током 2025.	42
IV.2.2.1.	Кретање укупне премије кумулативно по тромесечјима	56
IV.2.2.2.	Укупна премија према врстама осигурања	56
IV.2.3.1.	Структура имовине добровољних пензијских фондова	63
IV.2.4.1.	Структура активе давалаца финансијског лизинга	65
IV.2.4.2.	Структура пасиве давалаца финансијског лизинга	65
IV.4.2.1.	Кључни макроекономски ризици	84
IV.4.2.2.	Финансијска стабилност банкарског сектора Републике Србије у поређењу с просеком региона	85
IV.4.2.3.	Кретање показатеља системског стреса	86
V.1.1.	Покривеност увоза девизним резервама	89
V.1.2.	Индекс приноса државних обвезница у оригиналној валути	91
V.1.3.	Принос портфеља и „бенчмарка” у оригиналној валути у 2025.	92
V.1.4.	Укупан принос портфеља и „бенчмарка” прерачунат у динаре, по тромесечјима	93
V.1.5.	Структура инвестиционог портфеља	93
V.3.1.	Вредност промета у Међубанкарском и Међународном клирингу	106
V.4.2.1.	Фонд револвинг кредита РС – класификација делатности	123
V.4.2.2.	Фонд револвинг кредита РС – територијална подела	124
V.4.2.3.	Реализација Апекс зајма III/Б – територијална подела	125
V.4.2.4.	Реализација Апекс зајма III/Б – класификација делатности	125
V.4.3.1.	Плаћене кредитне обавезе према иностранству у 2025. години, по којима је НБС агент – по кредиторима и тромесечјима	135

VI.6.1.	Структура укупних прихода Завода у 2025.	174
VI.6.2.	Структура остварених расхода Завода у 2025.	175

Табеле

IV.2.1.1.	Структура финансијског система	43
IV.2.1.2.	Власничка структура банкарског сектора у 2025.	44
IV.2.1.3.	Степен концентрације (<i>HHI</i>) и учешћа водећих банака у билансној суми, кредитима и депозитима банкарског сектора	45
IV.2.1.4.	Структура активе банака на дан 31. децембра 2025.	46
IV.2.1.5.	Структура пасиве банака на дан 31. децембра 2025.	46
IV.2.1.6.	Структура капитала банака	46
IV.2.1.7.	Девизни ризик банака на дан 31. децембра 2025.	47
IV.2.1.8.	Структура <i>NPL</i>	48
IV.2.1.9.	Класификација активе банака	49
IV.2.1.10.	Показатељи пословања банака	49
IV.2.1.11.	Финансијски резултат банака	50
IV.2.1.12.	Показатељи профитабилности банкарског сектора	50
IV.2.1.13.	Преглед непосредних контрола извршених у 2025.	54
IV.2.6.1.	Број притужби/приговора по даваоцима финансијских услуга у 2025.	71
IV.2.6.2.	Број посредовања у 2025.	72
V.1.1.	Вредност изложена ризику (<i>VaR</i>) на дан 31. децембра 2025.	94
V.1.2.	Стрес-тест на дан 31. децембра 2025.	94
V.2.1.1.	Преглед апоенске структуре новчаница у оптицају	95
V.2.1.2.	Преглед фалсификованих новчаница готовог новца (у комадима)	96
V.2.1.3.	Преглед фалсификованих новчаница готовог новца (у хиљадама RSD)	96
V.2.2.1.	Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Београду	98
V.2.2.2.	Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Новом Саду	99
V.2.2.3.	Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Нишу	100
V.2.2.4.	Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Крагујевцу	101
V.2.2.5.	Послови управљања токовима готовине и послови са ефективним страним новцем – Филијала у Ужицу	102

V.3.1.1.	Вредност промета и број плаћања у <i>RTGS</i> систему	103
V.3.1.2.	Вредност промета и број плаћања у Клиринг систему	104
V.3.1.3.	Вредност промета и број плаћања у <i>IPS</i> НБС систему	105
V.3.1.4.	Вредност промета и број плаћања у Међубанкарском и Међународном клирингу	106
V.5.1.1.	Упоредни преглед броја запослених	146
V.5.1.2.	Број запослених на неодређено време по квалификационој структури	147
V.5.1.3.	Полна структура запослених по организационим јединицама	147
V.5.1.4.	Старосна структура запослених на неодређено време	148
V.5.1.5.	Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање запослених	149
VI.1.1.	Биланс стања	154
VI.1.2.	Биланс успеха	156
VI.3.1.	Концентрација кредитног ризика финансијских средстава по земљама и регионима	161
VI.3.2.	Изложеност ризику ликвидности – финансијске обавезе с роком доспећа	162
VI.3.3.	Изложеност ризику ликвидности од промене каматних стопа	163
VI.3.4.	Изложеност девизном ризику	164
VII.6.1.	Укупни приходи и расходи Завода	173
VII.6.2.	Структура укупних прихода	174
VII.6.3.	Структура укупних расхода	175